הארץ

ג', שנה נ"ה, יום ו' י"א בניסן תשל"ג, 13 באפריל 1973 V. 55 / 16,441 / APRIL 13

מצפים לויטו מצד ארצות־הברית בדיון במועה"ב על תלונת לבנון

מרכז האו"ם, 12 (ע"ר, ע"צ, אי.פי. וסוכנות „הארץ"). מועצת הבטחון התכנסה הלילה בחצות לפי שעון ישראל כדי לדון בתלונת לבנון נגד ישראל בעיקבות הפשיטה בביירות ובצידון.

הבקשה לכינוס המועצה הוגשה היום ע"י נציג לבנון, אדוארד גורא, ליו"ר התורן במועצה, פרז דה־קואר לאר מפרו.

אתמול החליפו לבנון וישראל ה־ אשמות חריפות על רקע הפשיטה. לבנון האשימה את ישראל בביצוע

אם תהיה החלטה לגנות את ישראל על הפשיטה בלבנון

מעשה תוקפנות ואילו ישראל טענה, כי לבנון מאפשרת את ניצול האר־ צה ע"י פדאיים ובקשה על כן את זכותה לדרוש כיבוד הריבונות כפי

אלה הבגינים על עצמם נגד טרור. נציגי לבנון וישראל ביקרו אצל יו"ר מועצת הביטחון כדי למסור לו את האיגרות. באיגרתו מאשים כר הקים, כי לבנון היא עדיין הבסיס העיקרי לפעולות טרור בחו"ל וגם מחסה לכל המחבלים.

בוואשינגטון מעריכים, ע־

(הסוף בעמוד 2, טור 9)

פריס עומדת לפרסם תגובה על הפשיטה

תטעים כנראה את אהדתה ללבנון ותגנה את ישראל

מאת אליהו מאיר
סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 12 (מיוחד ל„הארץ") ממשלת צרפת תפרסם ביום ו' (היום) תגובה על הפעולה הי־ שראלית בביירות ובה תטעים כנראה את אהדתה ללבנון ותו־ כיח דברים נגד ישראל.

פקידים צרפתיים אמרו עם זאת בשיחות פרטיות, כי „שיטה זו של התקפות הגבול במזה"ת היא כ־ נראה ללא פיתרון".

שר־החוץ הצרפתי, מישל ז'ובאר, נועד היום בפאריס עם מזכיר או"ם, קורט ואלדהיים, ובמשך שיחתו עמו דן בין היתר על המזה"ת. ביומר לכך נודע, כי הנשיא פומפידו עיין בי־ בה, כי המזה"ת עדיין במצב של הכבר עלול להסתיים בכל רע.

בריי: ממשלות ערב יצטערו עוד על תעמולת השקרים

תדמית מדינות ערב בארה"ב — בשפל

מאת צ'ארלס פאנהאוזר
סופר „הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון, 12 (מיוחד ל„הא־ רץ"). שתיקת ארה"ב נוכח ה־ פעולה הישראלית האחרונה ב־ ביירות מהדהדת בוודאי כרעם ב־ אזני הערבים שבמשך שנים הת־ רגלו לנזיפות אמריקאיות דיפ־ לומטיות ולעתים קרו־ בות לגינוי נמרץ על פעולות גמול של ישראל.

הציבור האמריקאי וממשלתו נוכחו לדעת בשנים האחרונות, שקיצונים ערבים מסתתרים מאחורי גבם של המתונים הערבים המסייעים להם, ושממשלות ערב הן האחראיות ל־ מחבלים הפועלים מתוך בסיסים ב־ ארצותיהן.

את הדברים הרשמיים הבולטים ביותר על המאורעות האחרונים ב־ מזה"ת מייחדים פקידי ממשלת ארה"ב לממשלות ערב, המוקעות על כך שהן מרשות לתחנות השידור שלהן ולעתונאיהן להפיץ את השקר הגדול על שותפותה כביכול של ארה"ב בפשיטת צה"ל הנועזת על ביירות. אף אמריקאי אחד בעל דעה צלולה אינו מאמין שישראל זקוקה לסיוע כזה בלבנון. בדברי ה־ שילטון הגבוהים ביותר בארה"ב בג־ נים בתקופה רבה יותר את ההתנהגות הערבים. נראה שהערבים ובפרט ה־ פלשתינים הגיעו למצב לנקודה, ש־ בה אין פקיד אחראי בממשלת ארה"ב או חבר מערכת בעתון אמריקאי מא־ מין להסברי שופרות התעמולה ה־ ערביים.

התדמית ההתנהגות של מדי־ נות ערב בארה"ב לא היו כ־ עולם בשפל כזה.

דובר מחלקת המדינה, צ'ארלס בריי, אמר כי ארה"ב מחזקת חיזוק נוסף את אמצעי הביטחון להגנת שגרירויותיה במדינות ערב. כן אמר, שמשרדו שוקל אם להזהיר נוסעים אמריקאים מפני ביקורים במזה"ת.

ארצות הברית מאשימה

(יופ"יצ). ארה"ב האשימה היום ממשלות ערביות בסיוע למחבלים ב־ מערכה „שקרים אנטי אמריקאיים".

דובר מחלקת החוץ צ'ארלס בריי, הכחיש בצורה נמרצת את הטענה כאילו עזרה ארה"ב יד אחת עם ישראל בפשיטה בביירות.

כן בריי אמר, כי ממשלות ער־ ביות עלולות עוד להצטער במספר כל־דבר על תוצאה הסיוע למערכה השקרים על המחבלים בענין זה.

עיסקה אמריקאית־רוסית בסך של 8 ביליון דולר

סופר פוספטים מארה"ב תמורת מוצרים כימיים

מוסקבה, 12 (ע"ר, יופ"יע). החב־ רה האמריקאית אוקסידנטל פטרול־ יום חתמה היום על עיסקה של 8 ביליון דולר, להוליך סופרפוספ־ טים אמריקאיים תמורת מוצרים כי־ מיים סובייטיים, בתקופה של 20 שנה.

אוקסידנטל תסייע בבניית תעשי־ יה גדולה לייצור דשנים כימיים באיזור קויבישב, אשר תייצר 4 ביליון טונה אמוניה וביליון טו־ נה שינן (אוריה) לשנה.

עיסקה זו היא העיסקה הגדולה ביותר שנחתמה עד כה בין חברה אמריקאית פרטית לבין בריה"מ. להוציא את מכירות החטים ה־ אמריקאיות שהסתכמו ב־750 מיליון דולר, היתה העיסקה הגדולה הקוד־ מת ביותר עד כה עיסקה בסך 40 מיליון דולר עם אוקסידנטל האמ־ ריקאית.

הוחלט לא לפנות הישראלים מקמבודיה

מאת סופרו המדיני של „הארץ"

הממשלה הסמיכה את שגריר יש־ ראל בקמבודיה, שמעון אבימור, ל־ החליט על פינוי המשפחות הישרא־ ליות המתגוררות שם לארץ אחרת, נוכח התקדמות הכוחות הקומוניס־ טים. אולם, השגריר אבימור הודיע, כי החליט שאין מקום לבצע פינוי זה, — על כך נודע אתמול בירוש־ לים. נראה, שכך נוהגות גם שגרי־ רויות מערביות בקמבודיה.

קשרים דיפלומטיים בין צרפת והאנוי

פאריס, 12 (ע"צ). צרפת והאנוי הודיעו היום רשמית על כינון קש־ רים דיפלומטיים בדרג של שגרירים.

גופתו של הירדני, שנהרג אמ־ מול בהתפוצצות בחדרו במלון באתונה, מוצאת מן המלון בתוך ארון מתים. (צילום ראדיו של א.פי.)

שני יהודים נעצרו בעירק

לונדון, 12 (עסט"א). משלחת של הפדרציה היהודית הבין־אוניברסיט־ אית נועדה כאן עם שני פקידי ה־ משרד העירקי (אין שגרירות עיר־ קית בלונדון) וביקשה מידע בדבר ידיעות המספרות, כי עוד שני יהו־ דים נעצרו בבגדאד.

המשלחת שאלה גם לגורל 10 יהו־ דים שנעצרו לפני כן. ראש המשרד הכחיש את דבר המעצרים ותיאר את הידיעה על כך כ„סכנות גרי־ זיה".

בגליון זה 32 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 64 עמודים

בפרשת טניסאי השולחן

ישראל לא תמחה בבלגרד

יוגוסלאוויה מגיבה על טענות ישראל

מאת מיכאל קדישי
של „הארץ"

ישראל הביעה אתמול תמיהה על עמדת שילטונות יוגוסלאוויה בפר־ שת טניסאי השולחן הישראלים. דובר משרד־החוץ אמר, כי הבית שיוגוסלאוויה בחרה להדריך את ה־ ספורטאים בבקום זה הנראים ה־ מסכנים את קיום המשחקים. „מדי־ נות שאינן יכולות להבטיח את קיום המשחקים, אינן צריכות ליטול על עצמן אירגון תחרויות בינלאומיות", אמר.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 17)

כאשר כופפי הספורט הישראליים בחו"ל יתנהלו כסידורם, — נמסר בירושלים.

בהיעדר יחסים דיפלומטיים עם יו־ גוסלאוויה, לא הגיש ישראל מחאה רשמית לבלגראד.

תגובת יוגוסלאוויה

בלגראד, 12 (יה.פי., אי.פי. ו־ ע"צ). ממשלת יוגוסלאוויה הגדירה היום כחסרות יסוד האשמות ישרא־

(הסוף בעמוד 2, טור 1)

מאיר: ישיבתנו בשטחים איננה המיכשול לשלום אלא הרצון להשמידנו

דיין תובע החלטות אופרטיביות לגבי השטחים ✡ גלילי: אין להתקפל בגלל הנימוק הדמוגרפי

גולדה מאיר · משה דיין · ישראל גלילי

מאת דן כספי
סופר „הארץ"

...האחרונה בדיון על ... בשטחים, שהתפרס על ... מזכירות מפלגת־ ... יותר מחצי שנה, ... ללא סיכום וללא ... לאחר שלושת נאומים ... הרים ישראל גלי־ לי ומשה דיין וראש הממשלה, גב' גולדה מאיר.

בנאומה הדגישה גב' מאיר, כי אין כל צורך לקבל החלטות או סיכו־ מים והיא איננה בטוחה שהמפלגה תצטרך לתקן את המצע שלה לבחי־ רות לעומת המצע הקודם. „מכל מ־ קום, אז יהיה הזמן לבדוק מה צריך לתקן, מה צריך לגרוע ומה להוסיף. עד אז אנו יכולים לחיות כמו ש־ היינו, ע"פ אותם עקרונות, גם במפ־ לגה וגם בממשלה".

לעומת זאת דרש שר־הביטחון, משה דיין, הגדרות ברורות לגבי ה־ מדיניות בשטחים בשנה הבאה. „בשנה הששית לאחר מלחמת ששת הימים, אין די בכך שנדבר בהכל־ לות. אנו צריכים ככל האפשר לומר דברים ברורים ומדוייקים, ואם ירשו לי להתבטא בגנה זו — אופרטי־ ביים", — אמר.

פחות יהודים

גב' מאיר אמרה, שיחד עם נכונות לפשרה טריטוריאלית, יש עכשיו פחות נכונות לוויתורים מאשר בש־ נה הראשונה לאחר מלחמת ששת הימים. יש להוציא מסקנות מאי־ היענות הערבית לפניית ישראל לש־ לום. „צריך ללמוד את הלקח", — אמרה. אנחנו צריכים להתקדם, הוי אומרת, אחורה — וכל מה ש־ מישהו היה מוכן לוותר, הוא צריך לבדוק את עצמו עכשיו — אם לאור הנסיון, לאור החיים שלנו משך שש השנים האחרונות, אינו צריך לפ־ שות רתיעה".

ראש הממשלה אמרה, שבבחינה רגשית היא מוכנה להצטרף לכל מלה שאמר גלילי על זכויותינו, על ריג־ שותינו, על כל מה שאולי מגיע לנו באמת מבחינת הצדק. „אבל, מה צ־ ריך לומר: אנחנו לא גרמנו למלחמה ב־1967 בגלל שנזכרנו שיש לנו זכו־ יות היסטוריות במקום זה או אחר".

גב' מאיר עמדה על חשיבות גבו־ לות ביטחון, שאם גם לא ימנעו כל אפשרות של חידוש המלחמה, בכל זאת לא ישמשו פיתוי קל לנסות שוב. „ואם בכל זאת ינסו, למרות הגבולות הטובים יותר, הרי לכל הפחות יהיה לנו אפשרות קלה יותר להגן על עצמנו, במינימום של קרבנות". לעומת זאת לא רואה גב' מאיר את הנימוק האמוציונלי של הכוונה ההיסטוריות קובעת.

השליטה הישראלית בשטחים איננה המיכשול לשלום, — אמרה גב' מאיר. המחלוקת איננה על השטחים. „הויכוח האמיתי בינינו ובין מדינות ערב הוא עדיין בכך שאנחנו רוצים לחיות והם רוצים שלא נחיה, אין פשרה בין להיות ולא להיות".

„אנחנו מחכים ליום שבו ערב יגיעו למסקנה שאין ברירה אלא לחיות איתנו. כאשר יום כזה יגיע, השט־ חים לא יעמדו בדרך לשלום". את הדגישה גב' מאיר, שהיא איננה

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

הירדני שנהרג באתונה שלח מיברק:

„כדי שהמיבצע יצליח מוטב שתבוא בעצמך"

הירדני נקרע לגזרים בהתפוצצות ✡ פצצת התבערה שבה נהרג, הוסתרה במזוודה מתחת למיטתו

אתונה, 12 (ע"ר, ע"צ וה.פ.). בהתפוצצות פצצה שהיתה הבוקר בחדר בבית מלון באתונה נהרג ירדני, מוסא אבו־זייד (38) ונפ־ צעה קל תיירת ממערב־גרמניה, פלורנס בוב (18). שלושה ערבים נעצרו לחקירה.

המשטרה הודיעה מאוחר כי הירדני נקרע לגזרים בהתפוצצות, ... בעיקבות ה־ התפוצצות ... בקומה ה־5 במלון ... התיירת ה־ גרמנית ... למלון עם 23 תיירים גרמנים ... גלאדבאך, שישבו ... בחדר שסמוך לחדרו של הירדני, ... שסיפר: „ה־ התפוצצות הקפיצה אותי לגובה של חצי מטר. אך למרבה המזל נפלתי על המיטה. עשן ... עזבתי הכל ונמלטתי ...".

המשטרה מסרה, כי היא בודקת אפשרויות שונות, לרבות האפשרות שאבו־זייד נהרג ע"י ערבים או יש־ ראלים, או שנהרג בעת הכנת חומר נפץ. 4 ערבים, ביניהם אבו־זייד שהו כמה ימים במלון וזמן קצר לפני ה־ פיצוץ קיבלו שיחות טלפון. שלושה מהם עזבו מייד את המלון ואח"כ נעצרו לחקירה.

פקיד הקבלה במלון סיפר, כי יומיים לפני מותו שלח הירדני מיברק לתיבת דואר בביירות בזו הלשון: „כדי שהמיבצע יצליח, מוטב שתבוא בעצמך".

בעקבות מברק זה חוקרים אנשי משטרת יוון את האפשרות של תכ־ נית חבלה בהשתתפות אבו־זייד ו־ אחרים. בחקירה נקבע גם, כי פצצת התבערה שבעת הטיפול בה אירעה ההתפוצצות, הוסתרה במזוודה מתחת למיטת אבו־זייד.

כיד לאחר ההתפוצצות הגבירה המש־ טרה את אמצעי הביטחון סביב שג־ רירויות זרות ובנמל התעופה של אתונה.

3 אנשי גרילה נורו ביוגוסלאוויה

בלגראד, 12 (יופ"יע). יוגוסלביה הוציאה להורג בירייה שלושה אנשי גרילה מאנשי אוסטשי הימניים, ש־ השתתפו אשתקד בפלישה־זוטא ש־ מטרתה היתה להפיל את משטר ה־ נשיא טיטו.

מהגר רביעי מאנשי „אוסטשי" נד־ ון ל־20 שנות מאסר.

ספיר אסף 200 מיליון ל"י מתורמים בישראל

למימון פעולות בריאות, חינוך וחברה

מאת מרדכי צבי
סופר „הארץ" לעניני כלכלה

בשלוש השנים האחרונות, מאז החל לטפל באיסוף כספים למט־ רות פילנטרופיות, קיבל שר־ה־ אוצר, פנחס ספיר, תרומות או התחייבויות לתרום בישראל ב־ 200 מיליון ל"י. וזאת בנוסף ל־ סכום של קרוב לרבע מיליארד דולר שנאסף על־ידו מתורמים בחו"ל.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 17)

פעולות איסוף הכספים של השר ספיר מבוססת על מגעיו האישיים עם התורמים הפוטנציאליים, בארץ ובחו"ל. הכספים נאספים בצורות שונות ומחולקים למטרות לפי קריט־ ריונים שטרם גובשו בצורה פורמ־ לית. גם המושג קרן ספיר אינו מש־ קף מציאות קונקרטית, שכן אין מב־ נה כזה במציאות.

איסוף התרומות נועד לממן פעו־ לות בתחום הסוציאלי, הבריאותי ו־ החינוכי בישראל לפי סדר עדיפויות ממלכתי. הכוונה לפרוייקטים הר־ אויים לביצוע מבחינת העדיפויות ה־ לאומיות, אך אינם מוגשמים מייד מחוסר מקורות. לדוגמא — בית־ספר תיכוני בעיירת פיתוח שאמור להי־ בנות בעוד שנים אחדות, בעוד שה־ צורך בו הוא דחוף. במקרה כזה נפ־ גש מר ספיר עם תורם פוטנציאלי ומנסה לשכנעו, כי יתרום כסף ל־ שם הקמת אותו בי"ס, שישא שמו של התורם.

מרגע שנתקבלה הסכמת הנדבן, עשוי הביצוע להיות בידי גורמים שונים. בהם החשב הכללי באוצר המנצל סכומים נבדלים כתחליף למקורות ממשלתיים), הסוכנות (ה־ מנהלת ומפעילה מספר קרנות), מוס־ דות שונים, כגון אוניברסיטאות (ל־ כל מוסד חוג של ידידים שדרכו מ־ גייסים אמצעי מימון לאותו מוסד) וכדו'.

התורמים הגדולים, מ־100 אלף ל"י ומעלה, נהנים בארץ מהקלות במס־ הכנסה. גם התורמים מחו"ל נהנים מהקלות במס, במיסגרת החוקים ה־ קיימים בכל מדינה. לתורמים חב־ ריח שר־האוצר יתרון נוסף: המדי־ נה מעמידה סכום מקביל לטובת ה־ תרומה, כלומר, אם מישהו תורם מי־ ליון ל"י, מוסיפה המדינה מליון ל"י למטרה הספציפית שנקבעה ע"י התו־ רם ואשר ברוב המקרים תנציח שמו או שם קרוב־משפחה.

שיטת המתקה החדשה

נשיא הטכניון: עשויה לפתור את בעיית המים

מאת סופר „הארץ" בחיפה

„זו אחת ההמצאות הגדולות ש־ פותחו אי־פעם בטכניון ואני מקוה כי שיטה מקורית ומהפכנית זאת ל־ המתקת מי ים, הקרויה בפינו ההליך כוגן־רה, תאפשר לפתור את בעיית המים במדינה, הבעיה החמורה ב־ יותר של ארצנו לאחר בעיית ה־ בטחון" — אמר אתמול נשיא הטכ־ ניון, רב־אלוף אלכסנדר גולדברג, במסי־ בת עיתונאים שכונסה להפגנת הת־ הליך המתקה חדש. התהליך הוצג במיתקן חצי־חרושתי שגבהו 20 מ' שהוקם בתחום תחנת הכוח של חב־ רת החשמל בחיפה. פיתוחו הטכנו־ לוגי של התהליך ארך יותר מחמש שנים לאחר שנתיים של פיתוח ב־ שלב מעבדתי, אחרי כמה שנים של מחקר עיוני.

נשיא הטכניון הדגיש כי לפי השיטה החדשה יהיו המים ה־ מומתקים זולים בכדי 40 אחוז מאלה המופקים בשיטות אחרות בעולם.

בפיתוח הושקעו עד כה כמליון דולר שחלק מהם תרם מר דוד רה, מראשי תומכי הטכניון בארה"ב. מר גולדברג הוסיף כי לדעתו השיטה היא היעילה ביותר שאפשר לתאר לפי הטכנולוגיה הידועה כיום ב־ עולם ותוך חמש־שש שנים אפשר יהיה להקים מיתקנים גדולים מאד להספקת מים לערים לפי שיטה כ־ זאת.

ממציא השיטה, פרופ' אברהם כוגן מהפקולטה לאווירונוטיקה בטכניון, סיפר על תולדות הרעיון בו הוא הוגה יותר מעשר שנים והדגיש כי היתרון הראשי של השיטה הוא וי־ תור על שימוש נרחב בצנרת ממתכת ומכאן הפחתה של 40 אחוז בהוצאות הקמת המיתקן. לאחר שסקר את ה־ מכשולים והבעיות בתהליך פיתוח השיטה אמר פרופ' כוגן: „יש לי בטחון שהשיטה הוכיחה את עצמה ויש לה עתיד.

„שיטה זאת תוכל להשתלב במיתקני אנרגיה גרעיניים דו־ תכליתיים שמתכננים לשנות השמונים וכך ניתן יהיה להפיק 150 מיליון מ"ק לשנה שיהוו עשרה אחוזים מתצרוכת המים השנתית של ישראל".

ההמצאה עוררה ענין בחוגים רח־ בים ואתמול הגיעו לאתר המיתקן כתבי חוץ ורשתות טלוויזיה שראיי־ נו את פרופ' כוגן, את נשיא הטכ־ ניון מר גולדברג ואת מר רה. (ראה רשימה בעמוד 25).

✡ מזג האוויר

עננים בגובה רב ובינוני יכסו חלקית את פני השמים. בהרים ו־ בפנים הארץ יהיה חם ויבש. אחה"צ תורגש ירידה קלה בטמפרטורות ו־ עליה בלחות. הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 18 עד 28 מעלות, ת"א 14 עד 23, חיפה 15 עד 27, באר־שבע 12 עד 32, אילת 18 עד 34, מפרץ שלמה 19 עד 33 מעלות.

...ר"מ לשיחרור הצרפתי ...צר בביירות ע"י המחבלים

...ל מוחרר": נעצרו 3 שעזרו לפשיטה

... 12 (ע"צ, ע"ר). כו"ב ... בין פיקוד המחבלים ל־ ... זונות לבנון בדבר הכב־ ... משטרת הביטחון הלב־ ... ז'וראר דטורי, צרפתי ... צר ע"י המחבלים.

...צר ע"י המחבלים בעיר ... את צה"ל ללבנון. לפי יד־ ...עות, היו הצעקות שלפיהן ...יהו בסך רב. בינתיים, ל־ ...לו אצלו בס"ה מספר אק־ ...קים ומכשיר קשר בעל ...שה.

... עצרו אתמול 3 אנשים ...יום היו קשורים בפשיטת ...יום הצתה הלבנוני „אל־ ...מקורב למחבלים. „בין ה־ ...ה כוכן ישראלי שנשא דר־ ...ו. הכבי נשא דרכון לב־ ...ל. לא נמסרו פרטים על ...צגיר הכליאים.

...יסר הפהין, כי בחיפושים ...דירה שבה שכנו שניים בן ...„בבאה המשטרה התימק־ ...קיהיל וכן תחמושת כן ה־ ...הסתבשו בהתקפה על ביתו ...יוסף. אחד משלושת מג־ ...חבלים שנהרגו ע"י הישר־

סידור וקליטה ומכונה לייצורן של ... לחיה כתוביות.

„בעת החקירה הודה אחד העצי־ רים, כי הוא יהודי, וכי בעבר פעל בתנועת המחתרת הצרפתית ההימנית שנלחמה נגד האלג'ירים".

„פיגארו": בתקופת „מיבצע אלוהים"

לונדון, 12 (עסט"א). הפשיטה ה־ ישראלית בביירות בוצעה על ידי אר־ גון חשאי אנטי־טרוריסטי ישראלי שהוקם אשתקד והנושא את השם „מיבצע אלוהים", — כותב הסופר לעניני הגנה של „...". סופר „פיגארו" ..., כי אירגון זה, הנושא גם את השם „זעם אלוהים", ניתן להפעלה תוך זמן קצר „כחל־ קים המשומנים היטב של מכונת יריה". „בראש אותו אירגון עומד האלוף אהרן ירדני".

...אחר חצות

...לבנון במועה"ב:
...ל הילד המפונק של האו"ם

...האו"ם, 12 (יו.פי.). דובר ...ישראל באו"ם אמר הערב, ...ציפה שלבנון תתלונן על ...ביירות ולפיכך הכינה את ...הדובר מסר את תוכן ה־ ...הכין שגריר ישראל באו"ם, ...ע.

...: פותח בתיאור החלום הד־ ...לם נוכח פעולות המחבלים ..., עבה לוד ומינכן, רצח ...ים בחרטום וההתקפות ב־ ...כר הקרע היאר את היע־ ...הכוח הפורץ בביירות. ש־ ...ני טרוריסטים, מיפקדה ו־ ...ביסהיר שלהם. הוא הדגיש, ...לים מתאמנים בלבנון וב־ ...: נמצא בבית הגיוס, האי־ ...סברה שלהם. רוב פעולות ...שכבר השחור הוכנו בביי־ ...ם יצאו מבסיסיהם.

...לבנון באו"ם אדוארד גורא, ...לילה את הדיון בתלונת אר־ ...ישראל, אמר באומרו התוק־ ...ישראל היא „הילד המפונק" ...ם.

ממשלת מסמר זכתה באימון

..., 12 (ע"צ). ראש ממש־ ...ה, מר פייר מסמר, הבי"ם ...אסיפה הלאומית את תכנית ...החדשה תכה באימון ב־ ...306 קולות.

קלוסקי — שגריר ארה"ב בקפריסין

...יר בארה"ב, סאלח מאבד. ...טון, 12 (ע"ר). הנשיא ...נינה היום את רוברט מק־ ...דובר משרד החוץ לשגריר ...בקפריסין.

...ין: יש להחזיר או להטביע כל אניה ...ם מטען לישראל

...הלילה בחצות לפי שעון ...בי, 12 (ע"ר). נשיא אר־ ...ידי אמין, הציע להחזיר או ...את כל האניות הנכנסות ...זיכון או לים האדום עם ...לישראל.

...אוגנדה, אמר כי הגנראל ...ערבים צעדים אלה, שכינה ...כדי ל־ ...ך את בעיית ... ה. ...ן אמר דבריו היום בשיחה

هكذا في الأصل

هكذا من الأمل

דאסו מפתח מיראז' חדש

מיראז' ג'י 8 א' מטוס לחימה רב־משימתי

מאת מאיר כהן

מיפעל המטוסים הצרפתי דאסו־ברגה פירסם בימים אלה את תוכ־ניתו לפתח שני סוגים חדשים של מיראז'ים.

האחד — מיראז' ג'י־8 K, יפותח כמטוס מיראז' ג'י־8 בעל הכנפיים ה־משתנות זויתן באוויר, כדרך אב־טיפוס שטס ממנו עד כה. הדגם K 8 א' החדש, יהיה חד־מושבי לעומת הדגם הישן שהוא דו־מושבי. יצוייד בשני מנועים חדשים מטיפוס אטר־53 שמיפעל סנקמא עוסק עתה בפיתוחו. מנועים אלה יעניקו למיראז' החדש מהירות העולה על 2,5 מאך, טווח, כושר נשיאה וכושר לביצוע במספר רב של משימות.

דאסו מקווה שמטוס זה יוכל להת־חרות בהצלחה עם מטוסי־הקרב ה־אמריקאים פ־14 ופ־15, שיירשו את הפנטום, במאבק לכיבוש השוק ה־עולמי, מהיותו משוכלל מהם, אך קל וזול בהרבה מהם.

המטוס השני הוא דגם מיוחד של מיראז' פ־1 שכבר ניבנה וטס, אך הוא יצוייד במנוע החדש אטר־53 ש־יקנה לו ביצועים שלדעת ביטאוני־תעופה אירופיים, ישתוו לאלה של המיראז' שישראל מפתחה, לדבריהם, תחת הכינוי ברק.

דגם זה נועד להיות דגם־ביניים עד לכניסתו לשירות של מיראז' ג'י־8 א' ב־1977 לערך.

סידקי נפגש עם וינוגרדוב

שינויים בהרכב מזכירות מפלגת השילטון במצרים

מאת סופר „הארץ" לעניינים ערביים

ד"ר עזיז סידקי, עוזר הנשיא סאדאת, נפגש אתמול עם השגריר הסובייטי בקהיר, ולאדימיר וינוגר־דוב. סוכנות הידיעות המזרח־התיכו־נית לא ציינה אילו נושאים נדונו בין השניים.

רדיו קהיר מסר אמש, כי בפגי־שתו אור לאתמול עם צוות עוזריו, דיבר הנשיא סאדאת על הצעדים שיש לנקוט בהם לאחר פשיטת צה"ל בביירות, במישור הבין־ערבי וה־בין־לאומי.

סאדאת פירסם אתמול צו בדבר שינויים בהרכב מזכירות מפלגת ה־שילטון, לרבות „מזכירי הסקטורים השונים.

שקולניק נידון ל־10 שנים מאסר במחנה עבודה

פעולות מחאה נרחבות בבריטניה

מוסקבה, 12 (צ"ר). בית־מש־פט בעיר האוקראינית ויניצה דן אתמול את יצחק שקולניק (36) לעשר שנות מאסר במחנה עבודה באשמת ריגול למען ישראל, — אמרו כאן אמש מקורות יהודיים. שקולניק נידון לאחר משפט שנ־ראה נמשך מספר ימים, בפני בית־משפט צבאי.

עשר שנות מאסר הוא עונש ה־מינימום עפ"י הסעיף בחוק הפלילי הסובייטי המתייחס לבגידה וכולל פשעים כגון ריגול וכיו"ב.

סוכנות הידיעות נובוסטי זימנה כאן אתמול כתב אמריקאי כדי למ־סור לו פרטים על המשפט. לדברי נובוסטי הודה שקולניק באשמה, ב־אמרו, כי „אסף מידע צבאי כדי למ־כור אותו לישראל".

א. שם, סופר „הארץ" בבריטניה, מוסר: פעולות מחאה נרחבות על גזר הדין נגד שקולניק מכינים ארי־גונים יהודים קהילתיים.

בינהיים נמסר על הצלחה העמו־תית רבה לביקור הזוג מארקיש ב־בריטניה ע"פ הזמנת הוועדה למען [illegible] — ארגון שקם בהשראת גח"ל. דברי הזוג זכו למ־קום מכובד בעתונות הפופולרית ו־המכובדת בבריטניה.

תגובת ירושלים

סופרו המדיני של „הארץ" מוסר: חוגים מוסמכים בירושלים דחו את־מול את האשמות בית־המשפט הסו־בייטי כאילו עסק שקולניק בריגול לטובת ישראל. תחילה הוא הואשם בריגול לטובת בריטניה ובלחץ לב־דן „הועברה" האשמה לריגול לטו־בת ישראל.

„אין כל יסוד לחשוב, כי ישראל מעוניינת בידיעות מודיעיניות בעי־רה קטנה באוקראינה", — אמרו ה־חוגים המוסמכים — שדחו את ה־טענה מכל וכל.

יהודי בריה"מ חוששים מגל מעצרים

(יופי"ע). יהודי בריה"מ חוששים שמכינים גל מעצרים נגד יהודים המבקשים לעלות לישראל, — זאת מסרה היום קבוצה של פעילי עליה יהודיים במוסקבה.

במסיבת עתונאים שנערכה בדירה פרטית אמר אחד הפעילים, כי עש־רות יהודים הוזמנו לחקירה במה שאפשר לראות כנסיון מצד המשט־רה להוכיח קיום של אירגון יהודי לא־חוקי בבריה"מ.

מכתב ממולכד לשר איטלקי

רומא, 12 (עסט"א). מכתב ממולכד ובו שני צילומים של הרודן בניטו מוסוליני וכמות מסויימת של חומר־נפץ מתלקח, נשלח לביתו של סיל־ביו גאווה, השר לרפורמה במינהל הציבורי בנפולי.

משטרת רומא מסרה אתמול, כי המכתב נשלח לבנו של גאווה, אך נמסר למשטרה לפני שנפתח, ע"י מכיר השר.

מר גאווה עוסק ב„דילולי" הכנגנון הביורוקרטי העצום של ממשלת אי־טליה.

המשטרה אמרה כי לוא היתה ה־מעטפה מתפוצצת, היה הדבר עלול לגרום כוויות קשות לאיש.

ישראל לא תמחה

(סוף מעמוד 1)

לית שיוגוסלאוויה נותנת מחסה ל־קיצונים ערבים.

דובר משרד־החוץ אמר היום „אין זו הפעם הראשונה שאנו שומעים האשמות כאלה. הן נטולות כל יסוד".

משטרת הביטחון היוגוסלאווית עצרה אמש 4 נתינים לבנונים ב־נמל־התעופה של זאגרב, אך שיחר־רה אותם לאחר בדיקה ושלחה אותם לפאריס. היה זה זמן קצר לאחר שנבחרת טניס השולחן הישראלית הבריאה מסרייבו במטוס לישראל.

הועדה המארגנת של אליפות ה־עולם בטניס שולחן פירסמה היום הודעה רשמית בה הביעה את תו־דתה לממשלת הישראלית על ש־הסכימה לצמצם מעצמי ביטחון.

(על שובם של טניסאי השולחן לישראל — ראה בעמוד 3).

קוסיגין יבקר ביוגוסלביה

בלגראד, 12 (עי"ר). ראש ממשלת בריה"מ, אלכסיי קוסיגין, נענה ל־הזמנה לבקר ביוגוסלביה.

גופת קובייסי הוטסה לבגדאד

פאריס, 12 (צי"ר). גופת הפרופסור העיראקי ד"ר באסל אל־קובייסי, ש־נרצח ע"י אלמונים ביום ד' שעבר, הוטסה היום לבגדאד.

ד"ר אל־קובייסי היה בביירות אחד ממנהיגי החזית העממית ל־שיחרור פלסטין.

שוב נכשל מו"מ עם המהנדסים

מאת סופר „הארץ"

נסיון נוסף לסיים את המו"מ על תביעות השכר של המהנדסים נכשל. אתמול נערכה הפגישה עם נציגי האוצר ובה הגישו המהנדסים 21 השגות על טיוטת הסכם שעובדה באוצר.

לדעתם הנגאים בטיוטה שהוגשה להם רבים יותר מכפי שפסק מר משל. לעומתם טוענים נציגי האוצר כי הטיוטה מבוססת על מס־קנות משל ואילו השגות המהנדסים שונות מתן ברוחן. לדוגמה הם טו־ענים, כי מר משל פסק שהקידום [illegible] לזהות, מסקנה [illegible] של ההסכם [illegible] האוצר כי המהנדסים סירבו למעשה לתחום על מסקנות משל. בנוסף הודיעו המהנדסים כי הם מ־קבלים את המסקנות אך עדיין לא תוכנו עליהן. הם הודיעו כי יביאו את הצעות האוצר לאישור מוסדו־תיהם. נסיון נוסף להגיע להסדר עם המהנדסים ייעשה אחרי הפסח.

בעקבות הפשיטה:

מספר העצורים עשוי להגיע למאה

מאת יהודה ליטני
סופר „הארץ"

ממקורות מוסמכים במשטרה נמ־סר, כי עד עתה נעצרו עשרות ער־בים כתוצאה מגילוי המיסמכים ב־פשיטה לביירות. המעצרים נערכו בעיקר בגליל ובמשולש וגם ביהודה ושומרון. עד עתה לא נעצר איש במזרח ירושלים.

עוד מסרו המקורות, כי תוך כמה ימים יוודע המספר ה־כללי של העצורים. אשר לפי הערכה כללית עשוי להגיע ל־סביבות המאה.

פעולת ביירות ממשיכה להסעיר את דעת־הקהל והעתונות הערבית ביהודה ושומרון וירושלים המזר־חית. העתונות הערבית המקומית מוסיפה להגיב על הפעולה בנימה חסרת־תקדים ומגנה את הפעולה ב־חריפות. ראשי ערים ונכבדים בגדה ובירושלים פירסמו מודעות השתת־פות באבל בהם כינו את המנהיגים שנהרגו „מפקדים פלשתינאים", „ק־דושים ונקיי כפיים", „לוחמים בשי־רות עמם" וכיו"ב (ראה גם ידיעה בעמ' האחרון).

חלק מן העצורים כבר שוחרר, נראה, כי רוב העצורים השתייכו לתאים „רדומים" של החזית לשיח־רור פלסטין ולפתח, שלא גילו פעי־לות בעת האחרונה.

נבחרת הכדוריד של ישראל ניצחה את שווייץ 15:16 (10:9)

הצטיין במשחק עקיבא לפלר שהבקיע 8 שערים

מאת שמואל קדיגר
סופר „הארץ"

נבחרת ישראל בכדוריד גברה אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו ל־עיני 1500 צופים על נבחרת שווייץ 15 : 16 לאחר, שבהפסקה הוליכו האורחים 10 : 9.

התוצאה כשלעצמה יש בה כדי להתבוא לנבחרת ישראל, הנמצ־את למשחקים הקדם־עולמיים עם יפאן. יחד עם זאת היא קיפחה את האורחים משווייץ, שגילו עדיפות רבה ביזום התקפות מתוכננות וב־גיבוש קבוצתי.

השווייצים הוליכו כל המשחק ב־ [illegible] הישראלים, אשר השיגו לכל היותר שוויון: 9 : 9 [illegible] ב־5 הדקות האחרונות התנהל מא־בק מרתק, שבסיומו הצליח עקי־בא לפלר להבקיע את שער הנצחון ל־ישראל ממש עם שריקת הסיום. כך נקבעה גם התוצאה הסופית 16 : 15.

עקיבא לפלר, שהבקיע 8 שערים, [illegible] הדבב (4), בלמו ביכולתם הגבוהה, תרמו להם הצלחתה הנב־חרת שלנו לכבור על איזון כוחות, שאיפשר להם לצאת בנצחון.

עוד הבקיעו לישראל: זוהן גלפנד (3) ואיתן כרמיצר (1). ל־שווייץ הרבו להבקיע: צליג (4) וסאלברגר (3).

בבוצ"ים יקיימו האורחים ביומם נוסף בכפר יהושע, עם נבחרת ה־עתודה.

קרב יריות בין מחבלים ושוטרים בפרנקפורט

פרנקפורט, „צג־ליופי"ע. שוטרים גרמניים, שעקבו מצד של מחבלים ערביים, פתחו בצד 4 יתקנים מחבלים ב־לאחר קרב יריות קצר עם שוטרים כהם. — מסרה היום משט־רת פרנקפורט.

הכיתורים פסמו על בניין המלו־נים בפרבר בערבי של פרנקפורט. בתוך הביקור של יום ב' ועצרו 4 יהודים צעירים. הבך הוליכו את עם עיבים בהם שוטרי הבולש. אים לא נפגע. כל ארבעת הצעירים הי־ודים באזרחים.

המבזד בצרך לאחר שהתקבלה דיעה, כי אבזי פתח בתתבאים כאוהן דירה.

המשטרה חוקרת עתה את אנש־בין ה־4. בתוך הבתה שיחבכן יחד אחד ביוצאי החייל הערבי בירביים שרק שנרצח בספטמבר אשתקד.

כל הארבעה האשמו בכוונה לא־תקיה לבריכית הבכדבית ובהתהלה בלהתהליק של בגק, ההבים של־דיה האשמו גם בהתגדות לבצבר.

טוהר סגן ראש ממשלת סין

פקין, 12 (צי"ר). סגן ראש ממ־שלת סין, טנג הסיאו־פינג, שנודע כתומך בקו הנצבת הדירות, שב והופיע הערב במציבת בתלבנית ב־קיבל 11 לראשיבה כאו הוהאת.

מקורות יהודי ציר אבית, כי כי־הוד של טנג בן ה־69, אשר לפני 1966 כיהן כמזכיר המפלגה הקומו־ניסטית הסינית, הוא הבכיר ומבוגר ביותר של מנהיגי סין שאו הסולק ב־הסלב האליים של מהפכת התרבות ב־1969.

מוחמד אירואני, שעיניו מוסתרות, מפגין ליד מטה ראש ממשלת בריטניה ברחוב דאונינג 10 בלונדון, בעת ביקור ראש ממשלת אירואן, קאסם אמיר ה־בירה, שנפגש עם אדוארד הית. (צילום ראדיו של אי.פי.)

לבנון ביקשה כינוס מועה"ב כתוצאה מלחצים ערביים

עשרות אלפים השתתפו בהלוויית 3 ראשי המחבלים בביירות * קריאות למלחמת ג'יהאד נגד ישראל

מאת סופר „הארץ"
לעניינים ערביים

ממשלת לבנון ביקשה אתמול את כינוס מועצת־הביטחון כדי לדון „בתוקפה הישראלית אור ליום ג'," שר־החוץ חליל אבו־חמד, הסביר אתמול, כי ממשלתו החליטה להגביע את כינוס המועצה לאחר התייע־צויות במישור הבין־ערבי והבינ־לאומי.

מקורות בביירות ציינו אמש, כי הממשלה הלבנונית נאלצה לחזור בה מהחלטה לא לבקש כינוס מו־עצת־הביטחון — בלחץ ערבי וב־עיקר מצד מצרים. כזכור, כתב „אל־אהראם" אתמול, שאם לבנון לא תעשה זאת, תבקש מצרים כינוס מועצת הבטחון.

בביירות נערכה אתמול הלווייה המונית לשלושת ראשי המחבלים, יוסף אל־נג'אר, כמאל עדואן וכמאל נאצר. עשרות אלפי אנשים צעדו לאורך רחובות ביירות, כמיסגד אל־עמרי הכנסייה הפרוטסטנטית ה־סמוכה, לבית הקברות בדרום ביי־רות. לאורך המסלול שהשתרע על 5 ק"מ, נשמעו קריאות נקם וסיס־מאות נגד ישראל, ארה"ב וירדן. יחידות חמושות של מחבלים צעדו בתחילת הטקס ואילו יחידות אח־רות נראו במקומות אחרים בבי־רה. בעלי החנויות והעסקים סגרו מבעוד־מועד את עסקיהם, מחשש למהומות. גם משרדי הממשלה ו־בתי־הספר נסגרו. כוחות הביטחון הלבנוניים הציבו משמרות כבדים ליד השגרירות האמריקאית בביירות ובמקומות אסטרטגיים אחרים ב־בירה. כתבים זרים אומדים את מש־תתפי ההלווייה ב־100 אלף, בעוד שבמקורות ערביים דיברו על רבע מיליון משתתפים.

בקהיר, בבגדד, דמשק, כווית ומ־קומות אחרים בעולם הערבי, נערכו הלוויות סמליות, בהשתתפות נציגי המימשל. המבגינים קראו למלחמת קודש (ג'יהאד) נגד ישראל ולפגי־עה באינטרסים האמריקאיים באיזור. שלושה מבין ארבעת רוצחי ראש ממשלת ירדן וספי תל השתתפו בטקס בקהיר.

סטודנטים פלשתינים קראו את־מול בקהיר סיסמאות אנטי־אמרי־קאיות בנוסח „הם הערבי יסאטא ויהודים את האינטרסים האמריק־איים", „ערבים, השמידו את משרתי הדולר ברבת־עמון ומחצו את המלך השכיר". ו„לא — לאמריקה, לא — לישראל, לא — לניכסון ולא — לדיין".

בהפגנה בבגדד מטעם מפלגת ה־בעת' והמפלגה הקומוניסטית, נש־מעו קריאות נגד ממשלת לבנון ו־ירדן, „המבקשים לחסל את המחב־לים". מקורות בביירות ציינו אמש, כי המיסמכים החשובים שנלקחו ע"י צה"ל בביתו של כמאל עדואן ב־ביירות היו רשימות הקשורות ל־מחבלים הפועלים מטעם פתח ב־גדה של ספטמבר השחור בחו"ל, בנוסף לרשימות המחבלים בישראל וב־שטחים.

מוסקבה מסיתה נגד ארה"ב — בפרשת הפשיטה

פרבדה: ישראל נעזרה בשירותי ביון זרים * „ההתקפה היא חסרת תקדים, הישראלים גנגסטרים"

מאת מיכאל בורדוס
כיוחד ל„הארץ"

רדיו מוסקבה בשידוריו למזה"ת החל אתמול במאמצים ללבות את הרגשות האנטי־אמריקאים בארצות ערב, כאשר פרשניו תיארו את הכ־חשת דובר הסטייט־דיפרטמנט בוא־שינגטון לידיעה שמסרה על חלקה של שגרירות ארה"ב בביירות ב־פשיטת צה"ל, „כהצגה נוספת של צביעות אמריקאית".

רדיו מוסקבה בשידוריו למזה"ת שידר אתמול בהבלטה רבה במה־דורות החדשות שלו את הגירסות שמסרו על חלקו של הסי.אי.איי. האמריקאי בפשיטת צה"ל והביכה את אובדן חיי שלושת מפקדי המחב־לים.

לעומת זאת כמסר אתמול פרשן תחנת השידור האמריקאית הרשמית קול אמריקה, כי המימשל בוואשינג־טון מודאג ביותר במיצועי הדוב־רים הפלשתינים הקוראים לערבים לנקום באמריקאים על הפשיטה ב־ביירות. פרשן התחנה המסרת ב־קביעה את דעת הממשל בוואשינג־טון הביע את תקותו, „שבמהרה יכירו הפלשתינים בטעותם ותפנ־יתם יוכרו ע"י הערבים כבוגדות".

הפרשן הבכיר של קול אמריקה, רונאלד ג'י דנלידי, אשר תיאר את שידורי קול פלשתין מדמשק ואלג'יר בדבר תפקיד ארה"ב בפעו־לת ביירות כ„פרובוקטיביות וחסרות אחריות". הדיסווה שידורים אלה ל־ידיעות שהפיצו הערבים בעיקבות מלחמת ששת הימים בדבר הסיוע האווירי האמריקאי־אנגלי שהוענק כביכול לישראל, והדעות שהוכחשו מאוחר יותר ע"י נאצר והמלך חו־סיין.

„פרבדה": בעזרת שירותי־ביון זרים

מוסקבה, 12 (יופי"ע). „פרבדה" מסר היום בידיעה מביירות, כי „בהקיפים מקובלים רבים בביירות מאמינים", שישראל ביצעה את פשי־טתה בעזרת שירותי־ביון זרים. ה־עתון כתב, כי „בהנות הפרובוקציה העובדה שאותם ההישראלים הנ־מצו בדרכונים אירופיים כדי ל־היכנס ללבנון לפני הפשיטה, עוררו חשדות אלה.

„פרבדה" הגדיר את ההתקפה כ־„חסרת תקדים" וכינה את הישרא־לים כ„גנגסטרים".

לאתר אמצעי ביטחון חסרי תקדים

קווין אליזבת מפליגה ביום ראשון לישראל

בי.בי.סי.: „צפויה לה סכנת התקפה ימית"

מאת א. שם

סופר „הארץ" בבריטניה

לונדון, 12 (ביוחד ל„הארץ") אוניית הפאר הבריטית קווין אליזבת 2 עומדת לצאת מסאות־המפטון ביום א' בהפלגה מיוחדת לחופש, עם כ־1700 נוסעים, רוב־בם יהודים, לחגוג את העצמאות ה־25 של ישראל — תוך נקיטת אמצעי ביטחון חסרי תקדים.

מטה הצוות הבריטי ניסה לשכ־נע את חברת קונארד, בעלת ה־אוניה, לבטל את ההפלגה, אך ה־חברה השלילה ובעלות הבהמות (?) הביטחון [illegible] בפני לתצים אלה. כמור־הגנים ה־בריטי כסריב לשתף ולגרש את ה־כוח הפלסטיני המירין לפני ש־יוצא את תקופת מאסרו עד תומה, חרף לחצים מחוגים בריטיים מסוי־מים.

הבי.בי.סי. והעתונות הבריטית מפרסמים בהבלטה את הסכנות ה־ארבות לקווין אליזבת בהפלגתה לישראל, הכוללות לדבריהם התקפה ימית בדרך. חוגים רשמיים בריטיים חוששים כי מתנגשות עם ממשלת לוב, ובפרט ממשלת לוב, שאיימה לירות בכוח בריטי בשטח הים־התי־כון לצרכים פוליטיים. בממשלת ברי־טניה גם נבנית מעלת כוונה ל־הילחם ליד על בישלוחי הנשק לאירגני הטירור באירלנד הצפו־נית.

חברת ליבראל כציעה השלום ביחה על סירון, בשיגור 50 לישי־רין של איש כחות מכשחף בהפלגה. בן הנבחרה לשלם כאשרת במשך 4 שנים למשפחת הצוות אם יחרגו אנשי צוות בטבח.

„דיילי אכספרס" מסר, שאמצעי הביטחון בנקטו עקב ידיעות על כוונת ספטמבר השחור להתנכל ל־אוניה.

רוב הנוסעים יהיו יהודים ויותר מאלף בהם הגיעו מארה"ב, קנדה, הולנד ובריטניה. בתנאים לתוי־רים, יתערבו בין הנוסעים ואנש־אים יבדקו את דפנות האוניה כדי להוא שלא הודבקו מוקשים.

המפלגה הישראלית בביירות הוד־קבלה בהיקף נרחב בציבור הבריטי. המתחזינים על תנאי המפלגה לביון לפיה הבכיר בצד כממשלת ועל הדוח האוצר של ממשלת בני־טניה בהפלגה נבציון זה.

זכו בפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס' 15/73 שהתקיימה ביום 12.4.73 זכו המס־פרים הבאים:

בסך — .150,000 ל"י זכו המס־פרים: 241409; 726864.

בסך — .50,000 ל"י זכה המספר: 035393.

בסך — .12,500 ל"י זכו המספ־רים: 187100; 447891.

בסך — .6,250 ל"י זכו המספרים: 232287; 659793; 330394; 708955.

בסך — .600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 02490; 02737; 09892; 29012; 31403; 29874; 42757; 48728; 60374; 95138.

בסך — .250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 01643; 06146; 09615; 17902; 19800; 29602; 33135; 35534; 40594; 47003; 54745; 57132; 58464; 58556; 62551; 69487; 75001; 78162; 80032; 90348; 95051; 95907; 96405; 98406; 98459.

בסך — .100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0130; 3035; 4590; 6588; 6595; 6692; 9076.

בסך — .50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0328; 0363; 1082; 1460; 1588; 1725; 2567; 2586; 2808; 2895; 2949; 3261; 3496; 3513; 3723; 4024; 4081; 5188; 5204; 5827; 6414; 6917; 7072; 7469; 7530; 7662; 7841; 8166; 8209; 8351; 8589; 9380; 8959; 9003; 9147; 9204; 9537; 9774; 9994.

בסך — .4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־3.

בסך — .1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים:

064308; 067047; 107304; 119963; 202151; 206393; 214702; 310246; 323509; 340347; 370476; 390346; 375570; 441380; 518270; 551393; 553474; 663980; 670539; 639648; 766575.

אוסף הציירים המודרניים של פיקאסו — נתרם ללובר

עדיין לא הוחלט על יצירות פיקאסו עצמו

פאריס, 12 (יופי"ע, צ"ר וע"צ). יורשי פאבלו פיקאסו תרמו את או־סף הציירים המודרניים של המנוח למוזיאון הלובר בפאריס, — הודיע כאן היום עורך דינו של פיקאסו.

מדובר בתמונות מודליאני, בראק, מאטיס, רנואר, סזאן וציירים מפור־סמים אחרים, שערכן רב מאוד. הן נתרמו ללובר בהתאם לבקשת פי־קאסו לפני מותו.

המשפחה טרם קיבלה החלטה מה לעשות עם יצירות פיקאסו עצמו, אותן החזיק בחוילתו בחוזין שב־דרום צרפת.

אלמנת פיקאסו, ז'קלין, וילדו ה־חוקי היחיד פול (פאולו), החליטו ב־10 באפריל „להגשים בקשה ש־הובעה ע"י הצייר. פיקאסו ביקש להרים לצרפת את כל היצירות ב־אוסף האישי שלו, להוציא היצירות פרי־מכחולו הוא" — אמר עורך־דינו.

„פיקאסו הציג תנאי אחד לתרו־מה זו — שכל היצירות יכנסו יחדיו ויוחזקו בחדר אחד במוזיאון הלובר ויוצגו לקהל".

מומחים לענייני אמנות אמרו, כי אי אפשר לאמוד את ערך היצירות שנתרמו ללובר, עד לבדיקתן. אך ברור הדבר שהן „שוות הון".

הונו האישי של פיקאסו הוערך ב־50 מיליון דולר לפחות, אולם מ־כיוון שערך יצירותיו קרוב לוודאי יעלה עתה באורח תלול, אין סכום זה אלא אומדן ראשון.

פאבליטו, נכדו בן ה־23 של פי־קאסו, ניסה היום לאבד את עצמו לדעת ואושפז בבי"ח בעיר אנטיב. הוא לא הורשה להיכנס לכנסיה בו־כרידאם זה ד' לאחר מות סבו.

ג. מאיר: ישיבתנו בשטחים אינה המיכשול

(סוף מעמוד 1)

מכוונה לוותר על כל השטחים.

אין לנו רצות לקבוע האם קיימת ישות פלשתינית, הם אשר צריכים בעצמם לקבוע זאת, — הסבירה גב' מאיר. אך אין אמת בכך שהפ־לשתינים „מתגוללים בעולם ללא מולדת". יש להם כל האפשרויות ל־התפתח בירדן. כמחצית התושבים ב־פרלמנט הירדני הם פלשתינים, ירדן זקוקה להם ויש לה שטחים נרחבים לפיתוח. לעומת זאת — אין מקום למדינה נוספת בין ישראל לירדן, — קבעה ראש הממשלה.

גב' מאיר הדגישה, שישראל הגי־עה בשלילה על תוכנית חוסיין ל־הקמת פדרציה בתוך ממלכתו, לא בגלל שלילת התכנית עצמה, אלא משום שחוסיין התעלם מן המציאות החדשה לאחר 1967. כן הדגישה גב' מאיר, שישראל לא תגמל מרים עם אירגוני החבלה — בכל צורה שהיא.

בנאומה שמרה גב' מאיר בקפד־נות על הקו שלא לנגע בנקודות המחלוקת העיקריות שנתגלו בדיון במזכירות, ולא להתקיף אחד מן הצדדים במחלוקת: הבעייה הדמו־גראפית, השילוב הכלכלי של ה־שטחים ותמיכות של השילטון הישר־אלי בשטחים. רק בסיום נאומה אמרה, כי היא מודאגת מבעיית ה־עבודה הערבית בישראל, אך לא בגלל כך ש־60 אלף ערבי השטחים עובדים בגבולות הקו הירוק, אלא בגלל „הקלות שאנו מקבלים את העבודה הערבית כפיתרון לבעיות כלכליות". כל עוד השטחים בידינו.

גב' מאיר הדגישה שאנו אחראים לרמת החיים של תושבי השטחים ויש לעשות בכל האפשר כדי לפתח כלכלות הצפויה בשטחים עצמם.

דיין — תקיף

מול נאומה ההדר של גב' מאיר, שרעצה גם, כי אין צורך גם עתה לצייר מפות, בין היתר כדי לא לגר־רום ל„בלהבות יהודים", היה נאומו של מר דיין תקיף. שר הביטחון חזר על קוו המדיניות שהוצעה על ידו באפשטיין האחרונות — בעיקר ב־פגישתו עם בוחרי הקיבוצים במפלגה העבודה לפני כשבועיים.

אך הוסיף, שכל זה קשור עם בי־טחון צבאי. „אני מבחין בין ביטחון צבאי לביטחון כדיני. אם נגיע ל־שלום, צריך יהיה לצבות יהודים על יתרונות צבאיים ועל ביטחון צב־אי לשם ביטחון כדיני".

מר דיין הצביע על קשר בין גבו־לות המפשרה לבין כדיניות ההתנח־לות, ואמר, שקיימת כספר כידיעה בשאלה זו. מר דיין ציטט את שר החוץ שהתבטא על דברי גב' מאיר בראיונה ל„אובזרבר", כבה אבית כביכול שהדבר היחיד שהוא לגבי גבולות השלום, הם צורכי הביטחון. מר דיין אמר, כי אינו שותף להגד־רה זו. הוא עצמו לא קרא את ה־ראיון, אך המתמך על דברי שר החוץ.

לוא קראת, הייתי רואה שב„אובזר־בר" לא היה כתוב כך, — קראה ראש הממשלה לשר הביטחון (מבד־ריה, מאוחר יותר, כינה גב' מאיר שהקטע אותו ציטט מר אבן הוצא מהקונטקסט הכללי).

„אני מעדיף לקרוא את קווי היסוד של הממשלה", — השיב מר דיין, „לא נכנסתי לממשלה על סמך „אובזרבר"".

מר דיין תקף את השרים אבן ו־אלון על כך שלדעתו על אף ש־אם רוצים לשמור על צביונה ב־יהודה ושומרון, יש להפסיק ללבד תביך. השאלה העומדת היא — האם מדיניות ההתנחלות צריכה להיות כפונות למסכימים, או לבלום את ההתנחלות, — אמר.

מר דיין יצא גם נגד הכר פבוז ספיר וחבריו ש„בפתיבה המיבאתה אין הבדל בין החלטה פורמלית על סיפוח, כפי שרוצים אלה המצביעים בגי הסלבה, לבין סיפוח, שאין עליו החלטה שבאה עלינו לבעבה בהוילה" וכי „סיפוח השטחים ב־יהודה ובשומרון יביא חנק על מדינת ישראל".

קד הביטחון אמר, שהוא נגד ה־סיפוח, והוא סבור כי יש הבדל מהותי בין סיפוח פורמלי עם החלת חוק ומשפט ישראלי על השטחים, לבין המצב הקיים. „אבל אם ספיר חושב שאין הבדל בין סיפוח פורמלי לבין סיפוח לבעבה, סיפוח זוחל — אני מבין שזה מה שהוא חושב המשקיעי צבעיו, הוא צריך להציג [illegible]".

בהשובתו ליצחק בן־אהרן [illegible]

להחיל את האחריות הכלכלית על ערבי השטחים עצמם, אבל מר דיין, כי יהיה זה לא הוגן לסבת בהחלה, לנתק את רמתם ... [illegible] „אם רוצים בכך, צריך לקשור אותם לכלכלה שלנו", — אמר.

מר דיין נגע בבעיית אחריות מדי של [illegible] ... על הכטחים. [illegible] אך לא [illegible] אין קצבים על אותם יהודים.

מר דיין יצא גם נגד מר [illegible] ... [illegible]

בדיון: ההחלטה [illegible]

[illegible]

מר גלילי יצא נגד [illegible] ... [illegible]

(ראה מאמר ראשי בעמ' 17)

בדברו על גבוליה הביטחון הצי־ביע מר דיין על [illegible] והפסקה האש קווים אופק כליים בבחינה צבאית, [illegible]

תיקון טעות

בהודעה „הקומנדו הימי הד־בעייה הפלסטינאית" שהופיעה אתמול מטעם שי"ח בקשר עם מדיניות הממשלה בשטחים ופעולה ביירות — נפלה טעות בהודעה. הקטע: „השטחים הללו אינם הרצף הטריטורי־אלי וכו'". צריך להיות „השט־חים הללו הינם הרצף הטרי־טוריאלי האחרון שנותר לעם הפלסטינאי".

כל מכיר מי יודע
ריטה/רייזה רוטברג
גרה עד 1941 בורשא (פולין)
ul BONCZA 4
לאחר מכן בגיטו
נא לכתוב:
K. Nagorka, 6236 Eschborn
Oberortstr. 23, BDR

המתנה האידיאלית לפסח

מבצע
מצלמות קוניקה
מחיר המבצע
89 ל"י
המחיר כולל
2 פילמים צבעוניים
תיק ואריזה מהודרת
להשיג בחנויות המובחרות
היבואן: יוסף טוינה בע"מ, ת"א

הנצח את האביב בצבע
SAKURA - סקורה
הפילם הטוב והנדרש ביותר

להשיג בחנויות המובחרות, עדיין במחירים הישנים
היבואן: יוסף טוינה בע"מ, תל־אביב

ראש צוות בהפלגת מחקר
מעבר לאוקיאנוס האטלנטי — על רפסודה

מחפש מתנדבים

גברים ונשים גילאי 40-25
לנשואים תנתן עדיפות
ההשתתפות בלי בן/בת הזוג. משך המסע 3 חודשים.

על המעונינים לפנות בכתב עם קורות חיים מפורטים
לת. ד. 16303 תל־אביב — סודיות מוחלטת.

במלאת שלושים שנים לנפילת בננו ואחינו היקר

יפה ששון (אברהמי) ז"ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו
ביום א', י"ב בניסן תשל"ג (15.4.73) בשעה 4.30 אחה"צ
בבית העלמין הצבאי בקרית שאול

ידידים ומוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין

המשפחה

בצער רב וביגון קודר
אנו מודיעים על פטירת
אשתי ואמנו היקרה

שרה פרץ ז"ל

בת ר' שלמה ז"ל

הלויה תצא היום, יום שישי י"א בניסן תשל"ג (13.4.73)
בשעה 13.00 מבית החולים אסותא ת"א, רח' ז'בוטינסקי 60
לבית העלמין בחולון. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

אבלים המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבינו וסבנו היקר

יחיאל ב"ר חיים מרדכי צויבוים

הלויה תצא היום, יום שישי, י"א ניסן תשל"ג (13.4.73)
בשעה 12 בצהרים, מבית הלויה הציוני, רח' דפנה 5, ת"א

המתאבלים:
אשתו: מרים
בתו וחתנו: לאה וקלמן הלל פרנקל
נכדיו: יעקב וניצה פרנקל
וכל בני המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירתה של אחותי ואמנו היקרה

גניה שרייצר ז"ל

בת חנה אברמוביץ תבל"ט מסוסנוביץ — פולין
שנפטרה ביום חמישי י' בניסן תשל"ג (12.4.73)
בקשר למועד הלויה להתקשר לטלפון 742336

המשפחה המתאבלת:
בעלה: ירחמיאל שרייצר, ר"ג
הבת והחתן: לאה ואריה פירסט, ראשל"צ

יקירנו, מהנדס

יעקב נוטר

איננו

פרטים על מועד הלויה בטלפון 225948

המשפחה

יד־ושם רשות הזיכרון לשואה ולגבורה
והוועדה לציון חסידי אומות העולם
מתאבלים על פטירתה של

ברוניסלבה זיאנטל

אשר באומץ לבה והרוף נפשה הצילה חיי יהודים רבים
בימי הנאצים
שמה יזכר לעד

למשפחת ליצ'יק

אנו מאבלים במותו ללא עת
של חברנו לעבודה

ליצ'יק לוי ז"ל

שרותים השמליים מכניים
חברת בת של מקורות
חברת מים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפחת מגר

אנו מאבלים במות היקר
ראש ידידינו

אביבה ז"ל

אברהם מילשטיין וב"ב
מאיר מילשטיין וב"ב
בנימין מילשטיין וב"ב
חנה הלמופלסקי וב"ב
בלה ענב וב"ב

3 עובדי דואר לדין משמעתי

הנהלת משרד־התקשורת תבעה אתמול לדין משמעתי את 3 העוב־דים שנמנעו מלבצע את תיקון ה־כבל הטלפוני שנפגע ביום ד' אחה"צ בצפון ת"א, בהתפוצצות צינור מים ואשר גרם לניתוק 800 טלפונים באיזור.

דובר משרד התקשורת מסר אמש, כי אתמול בוצעו עבודות במקום, אך העובדים חזרו והפסיקו כל ע־בודה בשעות אחה"צ הבוקר עדיין משותקים כל 800 הטלפונים. המ־דובר במספרים המתחילים בספרות 44.

מצפים לדיטו

(סוף מעמוד 1)

ארה"ב תטיל תוו במועצת בטחון אם תתקבל החלטת גנוי נגד ישראל.

מקורות דיפלומטיים אמרו, שגריר ארה"ב, ג'והן א. סקא רמו, כי הוא ידרוש שכל החלטה בעניין זה תהיה מאוזנת וכי ארה"ב עשויה להטיל וטו כדי למנוע נוסח לא מאוזן.

ארה"ב הטילה וטו ב־10 ב[illegible] ספטמבר כדי למנוע החלטה [illegible] פעולת גמול ישראלית בלבנון [illegible] סוריה בעיקבות רצח מינכן. [illegible] היה או נציג ארה"ב, ג'ורג' ב[illegible] ביסה לשווא להביא להכללת [illegible] כור לטבח במינכן בהחלטת מ[illegible]

האטה בסחר הקרקעות

מאת יהודה ליטני

החלטת הממשלה נתקבלה בשטחים ברגשות מעורבים

להניח כי הודעת הממשלה ...כנה את בדיניזתה לגבי קרקעות בשטחים. הגרוס ...ייבת בקצב בכירת האד... ההאטה כבר נגרמה ... הסבוב הודיע המנהל כל הקרן הקיימת לישראל ...ן בו־בזמן כי מאז הצלאת הדין ציבורי קטן הוצע הד בעקירה ועלה במחיר פי בקדמה סיפר כי רוב המר וספקולאנטים מפחדים להופיע ...ם ורבים כהוז כוכנים למ... בבקיבים עתה.

ההחלטה התקבלה ביהודה ברגשות מעורבים. ראשי ...הינים הביעו את רגשות ...הם לאחר ההחלטה. אך ...כי אין זה בספק. להפתע ...ית ישראל להפסיק את ...ניות האדמות בשטחים. ...ערבים על מכירת אדמות הכפר בשנים האח... ...ר שבמיגורה. כל האדמות או נהפסו ביהודה ובסבי... עתה. יועדו לצרכי ציבור ההנהלות הישראלית.

...ובוקים שהעלו בתגבר המבחוץ היה שלא ליצור ...ן של אינטרסנטים כלי ההחלטה הכבלכלה בעתיד. ...בטשה הודיע כי כבר עתה בסביבות ירושלים אינט... ...לייב.

...ים לביניהם מצויה כה־ ...בעלות יהודית־ערבית ...הירושלמי הלל פפרמן ו־ העסקים ברמאללה עבד ... על כמה מאות דו־ ...בהצבה. שבמסיה לשנים ...הכירה הוקפאה עד כתה ...רבים. עירית ירושלים ...בגבהות בצפון לירושלים ...עניה ובתי־מלאכה ערבי ...כל כלוכלה אלפים דונם. אזור נקנה לאחרונה מלוך בידי גופים ישראליים.

...ייכה לישראל רכשה אד־ ...תיארבע, בגוש עציון (כ־ ...ם) בירושלים המזרחית. ...ירדן ובטוברו. בנהל מקר־ ...ל עוסק מאז בלחכות ששת ...בישה קרקעות בכל חלקי ...ברון ובביחוד בסביל גד־ ...בוה. הקרן הקיימת רכשה ...ות באזור גבריסמואל ל־ ...ת הכונה ישראלית ב־

✶

...יהובקין נעצרו עובדיה ...ברורה. יהיה זה אבסורד ...גוש עציון או קרית־ארבע ...מלכת ירדן באילו תנאים ...ליים המזרחית אינה באה ...ון לכסא ומתן. בקעה הי־ ...לכת יעובים ישראליים ...ירושלים, צפונה תרדוכה ...ירות לישובים.

...יהוד בו עדיין לא נקבעו ...יישבות הוא הטוברון ...כל הידוע נקנו מעט באד ...ידי ישראלים, דרום הר־ ...כל במדבר. קשה לראות ...הם במפת ירדן באשר ...לה הצפוני היא גובלת ...יהילה ובדרומה גוש עצ־ ...עיוני יהיה לנתק את גוש ...תיארבע וכו'.

...גים אדמות לישראלים ...התגדה ושבעתן איה מכ... ...ם או במאוחר, את קור... הקניות בישראלית ונבך ...זה את השטח יהודה ...דון במו"ב בגדר אפש... ...ורה. בשטח הגבול בירדר ...המצב. גבי־סמואל קשור ...רבות עם ירושלים כמו ...ות הקקי"ל ומינהל מקר... ...ל. בדרום־מזרח לירדר ...סמה קרקע גדול ליד ...על ידי המכשל הצבאי. ...לה בוקם אזור תעשיה ...י הכיפכל ובדרום־מערב ...גמה על „התחברות" גוש ...הירוק. מכאן שאם היה ...לרכישת קרקעות באזור ...לא היה נגרם להפסה נזק

מדיני שהרי ממילא רוב האופציות כבעם סגורות.

פתוחה עדיין ועומדת השאלה המשפטית. ח"כ יגאל הורוביץ הודיע כי קנה אדמות ביהודה ושומרון וקרא תגר להעבידו לדין על כך. שר הבריאות, ויקטור שם טוב, הצהיר כי כל קניה שנעשתה ביהודה ושומרון שלא ברשות בטלה ומבוטלת.

ידוע על יזמים פרטיים וקבלנים אשר קנו מאות דונמים בשיטת יפוי־כח בלתי־חוזר ועל אזרחים פרטיים שקנו מספר מוגבל של דונמים לצורך בניה פרטית. עד עתה לא הצהיר כל גורם מוסמך מה יהיה עתיד העיסקות האלה.

בענין מכירת הקרקעות בשטחים מעורבים שיקולים כלכליים, פוליטיים, משפטיים ורגשיים אשר לא בקלות ניתן להפריד ביניהם. בבחינה משפטית כבר חיווה היועץ המשפטי לממשלה את דעתו כי העיסקות שנעשו שלא ברשות, הן בניגוד לחוק. אולם בכה סוב יחזקאל החר אשר קיבל אישור לקניית אדמות בנבי סמואל (האישור הוקפא בינתיים) מרבים אחרים שלא קיבלו אישור לכך? נראה כי נוכח המצב הסבוך שנוצר עתה תיאלץ ממשלת ישראל שוב לדון בנושא זה. ככל הנראה בקדנציה הבאה, כדי להעמיד דברים על דיוקם.

ידוע על מספר עיסקות גדולות שנעשו בעיקר על־ידי אנשי עסקים גדולים בירושלים. לדוגמא, בעל חברה ירושלמי רכש במשותף כמה מאות דונמים בקרבת בית־לחם ואבו־דיס. אשת עסקים רכשה מאות דונם בצפון לירושלים. שתיים או שלוש קבוצות גדולות של תושבים ירושלמיים קנו בברכות כמה מאות דונמים בסביבות נבי־סמואל, במטרה לבנות בתים וילות או בתים דו־משפחתיים. ישיבה גדולה בסביבות תל־אביב רכשה שטח אדמה גדול ליד רמאללה, במטרה להקים שם ישיבה, בתי־כנסת ובתי מגורים עבור התלמידים וסגל ההוראה. כל העיסקות הללו נעשו בשיטת יפוי כוח בלתי חוזר.

טלפון הלחצנים בא

מירכזת טלפון חדשה תכניס שיפורים מרחיקי־לכת בשירות זה

מאת אוריאל ריינגולד

פתח תקווה למטלפנים נפתח ביום רביעי, כאשר נחנכה מרכזת טלפונים חדשה במגדל נחום בבת־ים. הפעם לא מדובר רק בעוד כך וכך אלפי קווים העומדים לרשות רבבות המבקשים טלפון. מדובר בשיטה חדשה לגמרי של התקשרות טלפונית.

הנהנים מן השיטה החדשה לא יהיו אותם חצי מיליון בעלי טלפונים של היום, אלא רובם של אותם 750 אלף המקווים לקבל טלפון בשש או שבע השנים הקרובות. כוונת משרד התקשורת היא שרוב המירכזות החדשות שיוקמו בשנים הקרובות יפעלו לפי השיטה החדשה, אך ודאי יעברו שנים רבות עד אשר יוחלפו המירכזות הקיימות במירכזות מהסוג החדש.

כיצד יאפשרו המירכזות החדשות שירות יעיל יותר? מר יוסטמן, מנהל מחלקת המיתוג במשרד התקשורת, מסביר כי לפי השיטה המקובלת כיום, השיטה ה„ישירה", ברגע שאנו מתחילים לחייג אנו מפעילים מנגנון מסובך ומסורבל למדי. אם השיחה אינה מקומית, רב החשש שהאותות הנשלחים על־ידי חיוגנו יעברו „דרך יסורים". אם איתרע מזלנו והערוץ שאותו קיבלנו הוא תפוס או משובש, מיד נשמע את הצליל המוכר „תפוס", ולא תהיה ברירה אלא לחייג שוב ועוד. הזמן הנחוץ בתהליך החיוג המקובל הוא רב למדי. הבורר, המופעל עם חיוג החוגה, מתרומם, מתקדם בסיבוב ויורד עם כל חיוג של סיפרה. כך אנו מתקדמים באיטיות שלב אחר שלב, סיפרה אחר סיפרה, עד שמגיעים למרכזת המתאימה שבה נמצא המספר שחייגנו. גם אם השגנו אותו בסופו של דבר, גדול הסיכוי שאיכות השמיעה תהיה ירודה בגלל המספר הרב של תחנות הביניים ששיחתנו עוברת דרכן.

ה„זיכרון"

השיטה ה„בלתי ישירה" מושתתת על עיקרון שונה: כענין „זיכרון" של מחשב בא כאן לעזרתנו. כאשר אנו מחייגים את הספרות הראשונות כבר „מבין" ה„זיכרון" לאן אנו חותרים להגיע, ומנסה להשיג לנו את המבוקש בדרך הקצרה והטובה ביותר. הוא איננו נרתע מכשלונות או מקשיים. אם בשיטה הישנה אנו צריכים לחייג מחדש, כאשר „אין מקום" בכביל המוביל למרכזת מסוימת, או כשקטע מסויים משובש, הרי בשיטה החדשה נחסך הדבר מאיתנו: ה„זיכרון" שלנו מנסה מיד דרך אחרת, ערוץ אחר או קומבינציה שונה של בחירת דרכים למירכזות. חזקה עליו שהוא ימצא עבורנו כל פירצה אפשרית בדרך אל המספר שחייגנו.

בדרך כלל אם אנו שומעים צליל „תפוס", יתכן מאוד שהסיבה לכך איננה שמקבל השיחה אמנם מטלפן ברגע זה, אלא ש„נפלנו" על קו עמוס או משובש, או שמירכזת מסויימת עמוסה בשניה זו. לפי השיטה החדשה, ינסה ה„זיכרון" העומד לרשותנו אוטומטית את כל הדרכים האפשריות להתקשרות עם המספר המבוקש. ואם בכל זאת נשמע את הצליל „תפוס" — קרוב לוודאי שאמנם המקבל משוחח.

לדוגמה: נניח שכיום אנו מחייגים מפתח־תקוה לבני־ברק. התהליך הוא זה: החיוג עובר דרך מירכזת פתח־תקוה למרכזת בתל־אביב, משם למרכזת של רמת־גן, משם למירכזת של בני־ברק, ורק אז אנו מגיעים לאיש שיחתנו. אם אחת המרכזות האלה עמוסה, או חל בה שיבוש כלשהו, צריכים אנו לחייג שנית ולהתפלל למזלנו הטוב. לפי השיטה החדשה, ברגע שהתחלנו לחייג „מבין" ה„זיכרון" שלנו כי אנו רוצים את בני־ברק. במקום לעבור את כל דרך התחנות הזו הוא מקשר אותנו ישירות עם המרכזת בבני־ברק. אמנם גם הפעם ההצלחה איננה מובטחת כראוי, אך אם לא עלה בידו לקשרנו ישירות עם בני־ברק — ינסה אוטומטית (ובמהירות הבזק, כמובן) להקים את הקשר דרך מירכזת רמת־גן. אם גם ניסיון זה נכשל — אל יאוש. נשארת לפנינו האפשרות הישנה — שהיא אמנם גרועה יותר — ו„הזיכרון" שלנו יקשר אותנו דרך תל־אביב ורמת־גן. למותר להוסיף, שכל התהליך הזה מתבצע מבלי שהמחייג אף יחוש בכך. ה„זיכרון" מתוכנת כך, שתמיד ינסה למצוא לנו את הדרך הקצרה, הטובה והיעילה ביותר, ורק אם זו חסומה יבחר לנו את הדרך הטובה השניה, וכך הלאה.

דיווח על שיבושים

היתרונות לצרכן ברורים. הוא ישיג את המספר שחייג בקלות ובמהירות, ואיכות השיחה תשתפר הרבה. אך גם מנקודת הראות של מפעילי רשת הטלפונים יש לשיטה זו יתרונות רבים: ה„זיכרון" מתוכנת כך, שאם הוא נתקל בשיבוש בקטע מסויים, לא זו בלבד שהוא עוקף אותו ומחפש דרך אלטרנטיבית, אלא מדווח אוטומאטית לכוון שבמרכזת על השיבוש. עד כה היה איתור שיבושים משימה כמעט בלתי־אפשרית. נניח שמישהו מחייג מפתח־תקוה לבני־ברק. הוא נתקל בקשיים אך כמובן שאינו יכול לדעת אם זה פשוט תפוס, או שמא יש שיבוש. גם אם יחשוד בשיבוש ויטרח להודיע על כך למירכזת — קלושים הסיכויים שזו תצליח לאתר היכן קרתה התקלה: האם בקטע שבין פתח־תקוה למירכזת שם, ואולי באחד הקטעים האחרים (פ"ת—ת"א—ר"ג—ב"ב—בית המחייג). בשיטה החדשה מדווח ה„זיכרון" על התקלה ועל מיקומה עוד לפני שמישהו חש בה.

יתרון שני — במערכת החדשה אין אותם מכשירים מכאניים מסובכים, שעם כל חיוג סיפרה מתרוממים, מסתובבים ויורדים, ולכן, כמו כל מנגנון מסוג זה, נוטים להתקלקל, מצריכים טיפול, אחזקה, שימון. החלקים הנעים במערכת החדשה מעטים ומבצעים תנועה זעירה ופשוטה בלבד, ולפיכך למעשה כמעט אינם מצריכים טיפול.

יתרון שלישי — כיוון שהזיכרון החדש מצליח למצוא במהירות את הדרך הקצרה ביותר לניהול השיחה — פוחת הנטל על המרכזות ועל הכבלים. משמע, בלי להגדיל את הציוד אפשר להעביר הרבה יותר שיחות.

ולבסוף — השיטה החדשה תאפשר לצרכנים לקבל שירותים חדשים:

✶ העברת שיחות מטלפון לטלפון לפי קביעה מראש (למשל, לקוח יוכל להורות שאם מחייגים לבית העסק שלו והוא איננו נמצא שם — תועבר השיחה אוטומטית אל ביתו).

✶ המערכת החדשה מאפשרת להשתמש בלחצנים במקום החוגה המסורתית. אם יוחלט להנהיג בארץ שיטה זו — אפשר יהיה להשתמש בה אך ורק בטלפונים הפועלים בשיטה הבלתי־ישירה (החדשה).

✶ במערכת החדשה יש אפשרות להתקשר עם חו"ל גם לא דרך המרכזה הבין־לאומית אלא באופן ישיר.

כאמור, הנהנים הישירים מן השיטה החדשה יהיו רק אלה שיקושרו עם מירכזות מן הסוג החדש, כלומר, כאלה שאין להם עדיין טלפונים. אך יש להניח שבעקיפין יקל הדבר גם על אותם חצי מיליון „מאושרים" שיש להם כבר מכשירי טלפון והם רוטנים ונאנקים בהיתקלם בכל השיבושים הטלפוניים שנתברכנו בהם.

רעננה: הלהיט בשוק הדירות

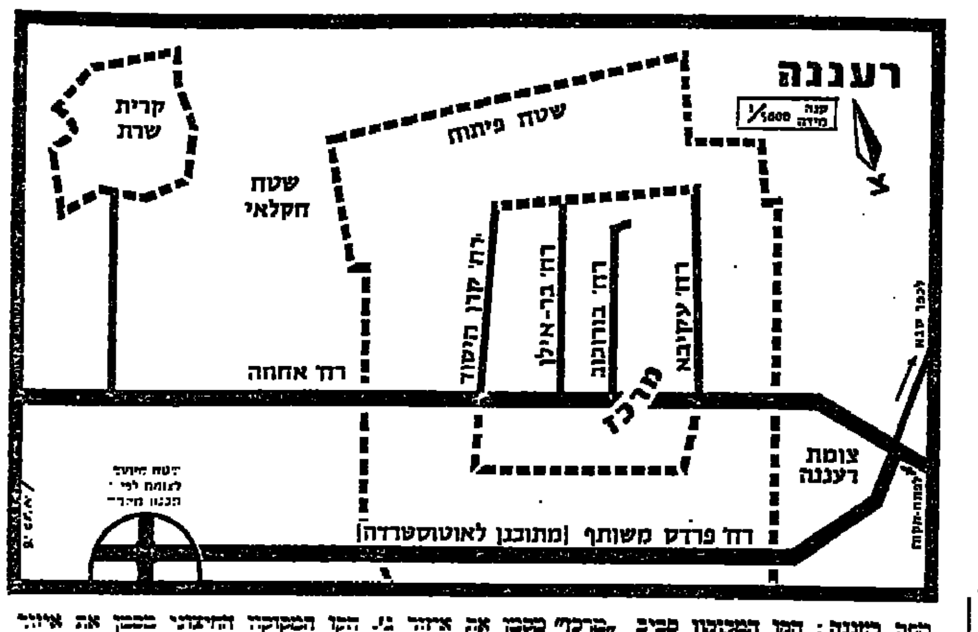

מפת רעננה: הקו המקוקו סביב „מרכז" מסמן את איזור ג'. הקו המקוקו החיצוני מסמן את איזור הפיתוח — איזורי בניה ב' וא'. מחוץ להם השטח החקלאי המקיף את המושבה. אחוזה היא הרחוב הראשי. על תוואי רחוב פרדס משותף תסלול אוטוסטרדה שתחבר את צומת רעננה (משון) לכביש החיפה, תוך עקיפת הרצליה. קריית־שרת היא איזור המגורים החדש של רעננה.

מאת אלעזר לוין

רעננה היא הלהיט האחרון בשוק הדירות הגדול באזור גוש דן. הביקוש גואה והמחירים עולים מיום ליום (פשוטו כמשמעו). בשלש השנים 1970—1972 החלו קבלנים בבנית כ־2.600 דירות ברעננה, מהן כבר הושלמו קרוב לאלף. עם השלמת כל הבניה תקפוץ אוכלוסית רעננה בבת אחת בכ־50 אחוז. כעת יש בה כ־16.000 תושבים. עיסקות הקרקע הרבות הנעשות בעיר מבטיחות שאין זו אלא התחלה.

רעננה הוקמה ב־1922 על ידי חברת „אחוזה" של יהודים ציונים תושבי ארה"ב (על שם החברה קרוי הרחוב המרכזי של המושבה). יורשי המקימים מחזיקים ברוב מגרשי רעננה. רובם המכריע דרים בארה"ב ומבקשים למכור את קרקעותיהם לישראלים במחיר מלא. לא חולף חודש בלי עיסקה גדולה מעין זו. לדוגמה, לפני זמן קצר קנתה רסקו „מבואה": 28 דונם במקום בינוני ממשפחת הורוביץ האמריקאית ב־2 מיליון ל"י. שהם כ־70 אלף ל"י לדונם קרקע. נחלות קרקע אחרות נמצאות בידי בני המייסדים הגרים במקום — במגרשים ריקים או תפוסים בני קומה אחת. גם הם מוכרים את הקרקע לקבלנים. הנוהרים לכאן מאיזור תל־אביב היקר.

טבעת בתוך טבעת

תל־אביבים, חולונים, רמת־גנים ואפילו חיפאים ותושבי הצפון נוהרים לרעננה לקנות בה בית. לכך שתי סיבות עיקריות: ראשית, המחירים הנמוכים (כפי שיפורט להלן). שנית, האווירה הכפרית הרגועה של המושבה. הבטחון החברתי — שיעור הפשיעה במקום אפסי. נופה של רעננה מרהיב עין האויר נקי מזיהום ועשן מכוניות. עם זאת, קרובה המושבה כדי 20 דקות נסיעה בצפון תל־אביב.

ראש המועצה המקומית, מר בני ימין ולטוביץ (מערך) מציג את תכנית המיתאר של המושבה, כפי שאושרה ב־1968: שטח רעננה 17 אלף דונם. מהם 10.000 דונם אדמה חקלאית, ו־7,000 דונם אדמה לבניה הכרוכה בבנית טבעת בתוך טבעת: הגלעין המרכזי, מרכז המושבה כיום, ובו כמעט כל השירותים העירוניים והתחבורתיים, קרוי אזור ג'. מותר לבנות בו בצפיפות גבוהה — 12 דירות לדונם, כלומר גם בניה לגובה (ואכן בונים בעיר בית אחד של 11 קומות). רוב השטח כבר בנוי, ומתנהל מירוץ קדחתני של קבלנים וחברות לרכישת יתר המגרשים. מחיר מגרש טוב במרכז המושבה מגיע ל־250 אלף ל"י לדונם ויותר (לעתים משלמים חלק במזומן והיתרה — 3—4 דירות). ברעננה שואלים: מי יזכה ב־70 הדונם הריקים במרכז המושבה, השייכים למשפחת קנס האמריקאית? רבים הקופצים. מחירי המגרשים קפצו במאות אחוזים תוך ארבע שנים.

ממערב לאזור ג', ובמקצת גם ממזרחו ומיתר צדיו, מצוי אזור ב'. כאן מותר לבנות 6 יחידות לדונם. רוב השטח לא בנוי. המחיר לדונם מגיע עד ל־150 אלף ל"י. מתנהלת ספקולציה ערה לגבי מגרשים המצויים באזור ב' ליד גבול אזור ג' — בתקוה שהעיריה תשנה את הסיווג בעתיד. כאן מתקרבים המחירים ל־250 אלף ל"י לדונם. ראש המועצה אומר: אינני סבור שיש סיכוי לשינוי האזורים בתכנית המיתאר, אף כי יתכן שנערוך בה רביזיה מבחינת דרכים, שטחי ציבור והגדלת ההפרשות לקרקע תעשייתית.

הטבעת החיצונית היא אזור א'. ובה מותר לבנות 2 קוטג'ים לדונם. הביקוש כאן ער — לא רק של קבלנים, אלא גם של משקיעים וספקולנטים. לדוגמה, חברה קנתה כאן אשתקד 15 דונם, אולי מתוך תקוה לשינוי היעוד בעתיד. המחירים מגיעים עד 100 אלף ל"י לדונם.

סביב שלשת אזורי הבניה, הקרקע החקלאית של רעננה — רובה פרדסים ומיעוטה גידולים אחרים. חלק משטח זה הוא בשולים הרחוקים של רעננה, כמו אזור כפר נחמן ומה שקרוי שטח 160. פרדסים אחרים סמוכים יותר לאזורי המגורים. ספקולנטים משלמים בין 35 ל־60 אלף ל"י לפרדסנים תמורת דונם פרדס, בתקוה שבעתיד יופשר השטח לבניה והמחירים יקפצו. בשל שפע הקרקעות באזורים ב' וג', מוגבל היקף העיסקות בקרקע החקלאית. העיסקות נעשות ביחידות של 20—30 דונם.

בולטת דמותו של עולה חדש מאיראן. בעל אמצעים, הסובב בשטח וקונה בסכומים גדולים. בגושים 6588 ו־6584, מדרום לשטח הבנוי של המושבה, מוכרים חקלאים את אדמותיהם, במוקצב, ב־20 אלף ל"י לדונם. מי שקונה כאן שם את כספו על קרן הצבי — אך לכרבה ההפתעה יש ביקוש. אנשים רוצים להשקיע במשהו בטוח. לברוח מהכסף — כסביר אחד הבקיאים בנושא.

עיסקות סולידיות יותר הן רכישת דירות ו/או קוטג'ים באזורי הבניה של רעננה. בעיר פועלים כ־40 קבלנים. מהם רק עשרה בקרקעים, חברה אליאב היא טיפוס לסוג הקבלן החדש שהגיע למושבה השקטה: זוהי חברה ידועה לעבודות ציבוריות בשליטת שני המהנדסים מיכאל ליכטנברג ומרדכי גבע. לפני שנה וחצי באו לרעננה ורכשו שבעה דונם באזור ג' במחירים נוחים. הם בונים עתה, כשלב ראשון, שלשה בנינים בני 15 דירות כל אחד. מחיר דירה בת 4 חדרים (116 מ"ר) היה לפני כשנה כ־70 אלף ל"י. ד־ קפץ במהירות ל־100 אלף ל"י. שלשה חדרים (90 מ"ר) נמכרו אשתקד ב־55 אלף ל"י. ועתה במחירם 85 אלף ל"י. הדירות נחטפות כלהכבנות חמות.

כמה חברות פעילות בבנית קוטגים באזור ג', תוך ניצול העובדה שאת הקרקע רכשו לפני שנתיים במחירים שהם שליש מהמחיר של היום. חברת אירם (65% המהנדס יוסי אביב, 35% המהנדס רפי ...) בונה 18 וילות על שטח של 8.5 דונם נטו לא הרחק ממרכז העיר. המחיר ההתחלתי לוילה בת 190 מ"ר בשלושה מפלסים היה לפני חצי שנה 190 אלף ל"י. תוך ארבעה חדשים נמכרו כל הוילות. בעוד המחיר עולה מוילה לוילה עד 230 אלף ל"י בעיסקה האחרונה. כמעט כל הקונים (להוציא אחד) באו מתל־אביב: מהנדסים, רופאים, מורים — כולם, פרט לשניים, עצמאיים.

הקבלן המקומי יוסף גולן, לשעבר קצין בכיר ומראשי חברה פרטית גדולה, בונה עתה באזור ב', על קרקע משפחתית, פרויקט מגורים גדול, שהוא לדעת רבים היפה בעיר. על 28 דונם יהיו 168 דירות. בשבעה בנינים, שכל אחד מהם מחולק לשני אגפים. בין הבנינים יהיו שטחים ירוקים ומכרות דשא. בבנינים יהיו חידושים שרעננה לא ראתה כמותם: משטח חניה נפרד, מכבסה בכל בנין, אימדור מהודר לפחי אשפה, חדרים מיוחדים לאיחסון אופני הילדים, חדר ארונות, מטבחים מהודרים. תוך חדשים נמכרו 38 מתוך 48 הדירות הנמצאות בבניה. העבודה מתנהלת בקצב שאינו מקובל בארץ: בדצמבר החלו בחפירת היסודות, וכיום כבר עומדים שני שלדים ראשונים. והחלו בעבודות־הגמר.

גולן הוא הקבלן היקר ביותר ברעננה, בעל השיפורים בדירות. הנה מחירים לדוגמה, המאפשרים להיווכח כי גם בבנינים כאלה, זולה רעננה לעומת אזור המרכז: 3 חדרים (100 מ"ר) מוכר גולן ב־96 אלף ל"י (המחיר בדצמבר היה 87 אלף); שלשה וחצי חדרים (114 מ"ר) הוא מוכר ב־114 אלף ל"י. וארבעה חדרים (138 מ"ר — שטח שבתל־אביב דוחסים בו חמישה חדרים) ב־132 אלף ל"י. ברווחים ממכירת הדירות קנה יוסף גולן מגרש של 2.4 דונם במרכז העיר מיורשים אמריקאים. "הילכתי 700 אלף ל"י בעד המגרש. אבל זה יהיה כדאי: אבנה שם משהו שרעננה ועירים אחרות עוד לא ראו — הוא מבטיח.

נראה כי בשנה הבאה תקפוץ אוכלוסית רעננה לכ־22—23 אלף. הבניה המואצת של עשרות קבלנים מורה, כי הגידול יימשך. עד כמה? מומחי המועצה עברו על מפת המושבה וספרו את החלקות הפנויות שמותר לבנות על כל אחת מהם. מסקנתם: במושבה — שההפוך בינתיים מן הסתם לעיר — יוכלו לדור 70 עד 80 אלף תושבים.

מוקשים בשירותי הדת בת"א

מאת יהודית וינקלר

בד בבד עם אישור תקציבה השוטף של עירית תל־אביב לשנת הכספים 73/74, אישרה מועצת העיריה גם את תקציבה הרגיל של המועצה הדתית בסך 9 מיליון ו־750 אלף ל"י. מהן 5 מיליון וכ־250 אלף ל"י השתתפות עירונית ישירה. בניגוד לדיבור המשתתפים בדיון על תקציב העיריה, לא היתה כמעט התייחסות של ממש להוצאות המועצה הדתית ולנעשה בכספי ציבור לשרותי דת.

ההופעה אינה מקרית — בעוד סיעת גח"ל יושבת באופוזיציה במועצת העיריה, הוקמה בהנהלת המועצה הדתית קואליציה מקיר אל קיר המכתיבה את התנהגותם של נבחרי המפלגות גם במועצת העיריה. אין פירוש הדבר כי לנבחרים מהקואליציה והאופוזיציה כאחד אין השגות על הנעשה במועצה הדתית וכי יש הסכמה על דרך ניהולה ופעולתיה. בשיחות פרטיות, בוועדות הכספים העירונית ובדיונים סיעתיים באים לא פעם לידי ביטוי השגות וביקורת, אולם כלפי חוץ נשמר מעין סטאטוס־קוו של היבנעות מביקורת המופנה אך לעתים נדירות. מסבירים התנהגות זאת בשיקולי בחירות של המערך וגח"ל המבקשים לשריין אופציות לקואליציות לעתיד לבוא, במחיר „הוליכה" לקראת הסיעות הדתיות, ובראשן המפד"ל, אשר הפכו את המועצה הדתית למעוז הפוליטי המרכזי בעיר.

עסקני המערך וגח"ל החברים בוועדה המכינה את בחירת הרבנים הראשיים בתל־אביב, התבטאו בחודשים האחרונים במילות מלידה וחרדה מהנעשה בחוגים הרבניים על רקע המאבק בהכרזי המפד"ל סביב הבחירות. עם זאת נמנעו בשיטתיות מלגלות את רחשי ליבם בפומבי והעדיפו את השתדלנות מאחורי הקלעים או, כדברי עסקן מהמערך: „מוטב לגמור את הענין בשקט".

דרוש רשימה

בקאדנציה הנוכחית התבקשה מועצת עירית תל־אביב פעמים רבות לאשר ערבות עירונית בסכומים של מאות אלפי לירות להלוואות המועצה הדתית. בדרך כלל נועדו ההלוואות למימון שיפוץ בתי־כנסת, ישיבות, כוללים ומיקוואות. באוגוסט 1972 התבקשה ועדת הכספים העירונית לאשר ערבות לאחת ההלוואות. ראש סיעת גח"ל מר מנחם סבידור התנה את האישור המבוקש בקבלת רשימה מפורטת על עבודת השיפוץ במוסדות דת שונים, ובכלל זה התחלת העבודה, היקפה ומועד מתוכנן לסיומה. ראש העיריה הבטיח להמציא לכל דורש את הרשימה המפורטת. בפברואר השנה הונחה על שולחנה של ועדת הכספים העירונית הצעת תקציב הפיתוח של המועצה הדתית שממנה התברר כי 268 בתי־כנסת בתל־אביב נמצאים בתהליך שיפוץ, אולם הרשימה המפורטת המובטחת לא נמסרה. מנחם סבידור שלח מכתב ליו"ר המועצה הדתית מר פנחס שינמן ובו כתב: „לא לזה ציפינו במשך ששת החודשים האחרונים. דרשנו והובטחה לנו רשימה מלאה של כל השיפוצים ועבודות הבנין בבתי־הכנסת בעיר... הנני מתקומם נגד העזובה, הרשול, והלכלוך המינהלי הכושל של בתי־הכנסת בעיר ונגד השיפוצים המתמשכים מזה שנים... הנני עומד על מילוי בקשתי". הכותב הוסיף הדגיש כי ברצונו לקבל רשימה מלאה של 268 בתי־הכנסת המשופצים כולל שם בית הכנסת, שנת היוסדו, מועד התחלת השיפוץ, באיזה שלב מצויות העבודות, סכום ההקצבה מטעם המועצה הדתית, התקציב הכולל של השיפוץ וסיבת העיכוב לגמר העבודות.

דו"ח מקוצר

מהדו"ח המקוצר של יו"ר המועצה הדתית כפי שנמסר בוועדת הכספים העירונית מתברר כי בנוסף לשיפוצים ב־268 בתי־כנסת קיימים, יבנה שיכון עובדים 7 בתי־כנסת חדשים בשכונות העיר, כל בית־כנסת יכלול שני מבנים, לעדה האשכנזית ולספרדית: תל־כביר, נוה־צה"ל, יפו ג', גבעת הכייסים, נוה־שלם, נוה־שרת ובית־כנסת בן מבנה אחד בנוה אביבים. המועצה הדתית תשתתף בהוצאות הבניה ואילו שיכון עובדים תממן את היותר. לא נמסר מה מניע שיכון עובדים למימון המקומות של בתי כנסת, באיזה סכום מדובר ואם קיבלה החברה התחייבויות כלשהן מהעיריה לתמורה בקרקע או באזורי בניה בעיר. בתל־אביב נבנות הולכות 15 ישיבות מבלי שניתן פירוש על מיקומן וגודלן. נוסף לכך הוקמו ומוקמים מיקוואות ובתי־מרחץ כיפר, ביד־אליהו, ברמת־החייל, בשכונת שפירא. משפצים מיקווה בשכונת פלורנטין ובוגשי תוכניות לבנית מיקוואות ברחוב פקיעין, ברחוב צירלסון, בקרית־שלום, ברמת־אביב, בנווה־שרת ובהכביה ל־ התקציב לבנית המיקוואות לא נכלל בתקציב הפיתוח של המועצה הדתית לשנים 71/75 ונאמד במחירים של ראשית שנה זו ב־3.191.319 ל"י.

אין תשובות מדוייקות

לנוכח הפעילות הענפה של בנית מוסדות דת בעיר, ביקש מר דוד שטרן, יו"ר ארגון הקבלנים וחבר סיעת גח"ל, לדעת מי קובע לבעצה את תוכנית האב של המועצה הדתית, מליאתה או הנהלתה, ומתי בדק מבקר העיריה את פעולות המועצה הדתית בפעם האחרונה. עמיתו לסיעה נתנאל מטלון הציע לפזר את בתי־הכנסת בעיר ולקבוע תבנית אב לאור מספרם הגדול ביחס למספר האוכלוסים. תשובות מדוייקות לשאלות אלה לא ניתנו ואיש מחברי הנהלת העיריה לא הוטרד מהיעדרן. סגן ראש העיריה, אברהם ביאר מהמפד"ל, השיב קצרות כי בנית בתי־הכנסת נמשכת שנים לפי יכולת גיוס הכספים העיליים, בעיקר מכספי המתפללים. ורק המימון של שיפוץ בתי־הכנסת הגדול חל כולו על המועצה הדתית. לדבריו יש דרישה גדולה למיקוואות שמתוכננים במרכזי דיור, שיוזמת ההסתדרות הכללית.

קיבוץ את הדין

יו"ר המועצה הדתית הסביר כי את פעולותיה בודקים מבקר משרד הדתות, מבקר המדינה, ומבקר העיריה. מר שינמן לא מסר מתי נערכה לאחרונה ביקורת ומה היו ממצאיה. הוא הסביר כי הוועדה לשירותים דתיים בעיריה בראשות סגן ראש העיריה מר ביאר נהגה לאשר הקצבות לבתי־כנסת „רק המועצה הדתית קיבלה את הדין". קבלת הדין אליבא דמר שינמן איננה כרוכה במאבקים קשים, שכן באותה ועדה המחלקת כספי ציבור למימון מוסדות דת חברים נוסף למר ביאר איש המפד"ל, מר שינמן עצמו, הרב י.מ. אברמוביץ — חבר כנסת וסגן ראש העיריה מטעם אגו"י, מר צבי אלברכט, הנמנה עם הפלג הדתי בגח"ל, חה"כ מ. כהן, אליעזר בשלום, חבר מועצת עיריה מטעם המערך, יחיא צמראני, חבר מועצת עיריה מטעם גח"ל ועוד ארבעה נציגי ציבור, נאמני מפלגות המקורבים לחוגים הדתיים. אין זה סוד כי למר שינמן חבריו בסיעות הדתיות או בפלגים הדתיים בסיעות המערך וגח"ל שליטה מלאה על הוועדה העירונית לשירותי דת ומכאן גם התיאום המלא בין העיריה למועצה הדתית בכל הנוגע לבניה ושיפוץ מוסדות דת מבלי שתהיה תוכנית אב למטרה זו. במקרים אלה אישרו כשנתם גם תקציב בסך 125 אלף לירות „לשיפוץ בנין ובית הרב הראשי".

בסיכום הדיון בוועדת הכספים העירונית על פעולות המועצה הדתית נרשם בפרטיכל כי: „...ראש העיריה מסכם בהודיה ליו"ר המועצה הדתית על ההבהרות וההיגיון שיש להה־ באות בהם בתחומי הפעולה של השירותים הדתיים". אפשר לסכם שהדברים נעשים בשיקול דעת לשביעות רצון כללית". לא כן סבורים נבחרי ציבור רבים במועצת עירית תל־אביב, ובכלל זה חבריו של מר רבינוביץ בסיעת המערך. אולם הללו, בדומה לרוב בסיעת גח"ל, מעדיפים כל השנים לעקוף את שדות המוקשים הטמונים בתחום השירותים הדתיים בתל־אביב ועל אחת כמה וכמה נכון הדבר בשנת בחירות.

שיטה חדשה להמתקת מי־ים

פרופ' אברהם כוגן ליד מיתקן־ההמתקה החצי־חרושתי

מאת אריה נשר

בסוף 1967 נבחר בטכניון על פיתוח שיטה חדשה להמתקת מי ים לפי תהליך מקורי של פרופ' אברהם כוגן מהפקולטה להנדסה אווירונאוטית. נשיא הטכניון מר אלכסנדר גולדברג הודיע אז כי הושלם שלב המחקר המעבדתי של התהליך החדש שנמשך שנתיים ולא נותר אלא לגשת לשלב הניסוי במיתקן חצי־חרושתי של התהליך, הקרוי זיקוק על־ידי עיבוי במגע ישיר. דובר אז על ניסויים שיימשכו משנתיים עד שלוש שנים.

הפרוייקט מומן במשותף על־ידי המועצה הלאומית לחקר ופיתוח ומר דוד רוז. מראשי שוחרי הטכניון באמריקה, שתרם סכום נכבד למטרה זאת. כאן קרוי התהליך תהליך כוגן־רוז על שמות הממציא והנדבן.

בימים האחרונים, מקץ יותר מחמש שנים להצהרות החגיגיות, נמסר בטכניון על הצלחת הניסוי בשלב החצי־חרושתי במיתקן מיוחד שהוקם לשם כך ליד תחנת הכוח של חברת החשמל בחיפה. עתה, מסבירים, ניתן לגשת לתיכנון מיתקן בקנה־מידה תעשייתי מלא. מבטיחים כי הפקת מים לפי התהליך החדש תהיה זולה בשיעור של 25% עד 30% מהתהליך הזול ביותר של המתקת מי־ים המצוי כיום בשימוש.

מה החדש בתהליך שאותו מתארים דוברי הטכניון כמהפכני, כפריצת־דרך חדשה בהמתקת מי־ים? מתברר כי שיטות ההמתקה בקנה־מידה חרושתי המקובלות כיום בעולם מבוססות על תהליכים משוכללים של זיקוק מים, בין שהמדובר בזיקוק רב־שלבי בפריצה או זיקוק רב־הדרגתי בפריצה (פריצה היא רתיחה שהחום הדרוש לה בא על חשבון החום האצור בנוזל). עיקרו של התהליך המקובל הוא אידוי מי ים מלוחים ולאחר מכן עיבוי המים על־ידי הבאתם במגע עם פני השטח של צנורות מתכת מקוררים על־ידי מי־ים. תהליכי הזיקוק כרוכים בשימוש בחלק מהחום המופק מהאדים המתעבים. מי הים הקרים, המשמשים לעיבוי האדים, מתחממים תוך כדי כך ומוחזרים אל שלבי התהליך ההתחלתי חוזר חלילה.

היתרונות

יתרונה הגדול של השיטה שפותחה בטכניון טמון, כפי שנמסר, בכך שהיא מוותרת כליל על שימוש בצינורות מתכת ובמחיצות מתכת לשם העברת כמויות החום הקשורות בתהליך הזיקוק. מכאן נובע צימצום רב של ההון הדרוש להשקעה במיתקן ההמתקה. העברת חום על־ידי מגע ישיר מצריכה כוח מניע תרמי קטן בהשוואה לזה הדרוש להעברת חום תוך התגברות על מחסום מתכתי ומכאן הוזלה של הוצאות האחזקה. יתרון אחר כרוך בביטול הצורך במשאבות לשאיבת המים דרך השלבים השונים והפישוט הרב במבנה ובגודל של המיתקן.

שיטת ההמתקה לפי תהליך כוגן־רוז כוללת שתי יחידות: יחידה לאדוי ועיבוי ויחידה להחזרת החום. היחידה הראשונה כוללת שני זרמי מים בתעלות פתוחות, סמוכות זו לזו, כאשר כיוון הזרימה הוא הפוך. הזרם האחד הוא תמלחת (מים מלוחים) מחוממת העוברת דרך סידרה של שלבי אידוי בפריצה. הזרם הנגדי הוא מים מתוקים קרים. אדים הפורצים ממי הים החמים בכל אחד משלבי הפריצה מתעבים על־ידי יצירת מגע ישיר עם הזרם הנגדי של המים המתוקים הקרים. תוך כדי התהליך מתקררת התימלחת בהדרגה ואילו זרם המים המתוקים נעשה בהדרגה חם יותר. קיבולו של זרם זה גדל והולך כתוצאה מעיבוי האדים הנפלטים מהזרם הרותח של מי הים.

היחידה השניה של החזרת החום היא שעוררה, כפי שנודע, את הבעיות הטכנולוגיות הקשות ביותר. בשעתו הוצע פיתרון של מגע כוהלי. הוא לא הוכיח את עצמו. הפיתרון שהושג עתה מבוסס על רעיונות שצצו למעשה בשנה האחרונה: שימוש במחליף חום המכיל צינורות פלסטיים בעלי דפנות דקים ביותר המסוגלים לעמוד בטמפרטורות גבוהות מ־100 מעלות צלזיוס. בעת הזרימה דרך מחליף החום מעבירים המים הממותקים את החום שהצטבר אצלם בעת העיבוי חזרה אל מחזור זרם המים המלוחים כך מתחממים המים המלוחים קודם להכנסתם לשלב האידוי בפריצה ביחידה לאידוי ועיבוי.

מתנהל מו"מ

המיתקן החצי־חרושתי נבנה בשטח תחנת הכוח של חברת החשמל בחיפה ותפוקתו מגיעה ל־40 מטרים מעוקבים של מים ממותקים ביממה. המיתקן התעשייתי שיוקם יצטרך כמובן להפיק מים בכמויות גדולות. בענין זה מתנהל משא־ומתן עם חברות תעשייתיות בישראל ובחו"ל.

פרופ' אברהם כוגן, ממציא התהליך, שנרשם כפטנט במדינות שונות, נולד בקישינב ב־1921 וגמר חוק לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים ב־1949. הוא נמנה עם מייסדי הפקולטה להנדסה אווירונאוטית בטכניון ב־1954 בהנהלתו של פרופ' סידני גולדשטיין. רעיון המתקת מי־ים בתהליך זיקוק רב־שלבי המבטל את הצורך במחליפי חום מתכתיים מעסיק את פרופ' כוגן זה שנים רבות והוא הירצה על נושא זה בסימפוזיון הבין־לאומי הראשון להמתקת מי ים, שנערך בוואשינגטון ב־1965. ב־1966 הוענק לפרופ' כוגן פרס רוטשילד בטכנולוגיה ובהנמקה של ועדת השופטים נאמר בין השאר כי פרופ' כוגן „ההוגן בשלימה מצדדים בתהליכים הפיסיקליים ובהערכות ההנדסיות, בהרצאותיו ובחיבוריו הוא מפגין כושר יוצא מן הכלל של מחשבה וביצוע בהירים".

הופיע!
מדריך בזק 1973-1974
בעריכת עזריה אלון

לנופש ולטיולים מושלמים!

- אתרים ישנים וחדשים
- שמורות טבע
- גנים לאומיים
- מוזיאונים
- בתי מלון
- אכסניות נוער
- חניונים
- מפות מפורטות
- עצות מעשיות

תדריך מסעדות בלעדי!

כל־בו לטיולים

המדריך העברי לטיולים של בזק 1973/74, בעריכת עזריה אלון ובחסות המחלקה לעידוד תיירות פנים במשרד התיירות שיצא לאור בימים אלה (את ההקדמה כתב שר התיירות מר מ. קול) הוא כל־בו של מידע מגוון כיצד להינפש ולטייל והיכן לאכול בישראל. (רו"ן, „הארץ", 6.4.73)

להשיג בכל חנויות הספרים או לשלוח המחאה לבזק, ת.ד. 35040

המחיר: 10 ל"י

THE FIRST NAME IN
Carrier
AIR CONDITIONING
וירם בע"מ

مكزامن الأصل

هكذا من الأصل

מזכ"ל ההסתדרות: יציבות הסכמי השכר בסכנה

(סוף מעמוד 18)
לגה זולה כאן, מפלגה שממש תסכן עצמה, עם כל הדעות האלה הקיימות בתוכה (ואני עכשיו לא אומר אותן לפי משקלן המספרי) לא תוכל להמשיך ולהתקיים עם כל המחלוקה הזו.

ש: האם יש גורם, המזוהה עם ההשקפות החברתיות הפוליטיות שלך, שנמצא מחוץ למפלגת העבודה, שפנה אליך בהצעה להתחבר אליו ולהקים מפלגה חדשה שתעמוד בראשה?

ת: לא. איש מעולם לא ניגש אלי בדברים כאלה — ובדין. אני חושב שהם יודעים את התשובה מראש. על־כל־פנים, אין קנאי גדול ממני לגבי קיום אחדותו הפוליטית של מעמד הפועלים ואין דבר שמבטיח גם את הקידום של הערכים וההשקפות, שאני מצדד בהם, מאשר בתוך מפלגה מאוחדת. איש לא פנה. אני גם לא מכיר גורמים כאלה בחוץ. הם לא קיימים מחוץ למערך, הגורמים האלה. הם יכולים להיות רק בתוך המערך. אני הלכתי גם לדעידת כפיים, כדי לומר שם לאותם חברים המיואשים מהמערך (זו מפלגה עצמאית) ולהסביר להם את דעתי־אני. אני הבעתי אותה ואינני מתחרט עליה — כי אין מפלט מזה.

לעתים אתה מאבד את הסבלנות. יש חברים אחרים המאבדים את הסבלנות אתך. ואז מופיע כל הדבר הפסול הזה, ש„הרג" את אחדות תנועת העבודה הפוליטית בעבר: הדוות, התפטרויות, הוקעות, כל הדברים האלה המדביקים בתוך הויכוחים הגלויים שנעשו. אני חושב שהמחלוקת הקיימת בתוך מפלגת העבודה היא טבעית, היא עניינית, היא לשם שמים, (היא מנת חלקו של כל ציבור דימוקרטי), נוכח השאלות הנורא מסובכות, נורא מורכבות שעומדות לפנינו — שהן מבקשות הכרעות כדי פעם בפעם.

ש: מדוע התפרסמו ידיעות בעתונים בדבר כוונות בתוך מפלגת העבודה לדחות את הבחירות להסתדרות במספר פורומים בתוך מפלגת העבודה גם נמסר לך על כוונות כאלה. מדוע, לדעתך, יש גורמים ב„העבודה" הרוצים בדחיית הבחירות להסתדרות?

ת: עדיין אינני יכול לנתח את כל הדברים האלה, כיוון שאני יכול לדון רק על מה ששמעתי. יש, קודם־כל, הקונספציה הבסיסית, שהיא היתה שלי ושהיא היתה של הכלל ההסתדרותי — להפריד בין הצמדים האלה. אני חושב, שקבעת באיחור הגישה הזאת הופכת כמעט לנחלת הכלל. הבאתי את העניין הזה למפלגה במועד, על־מנת שנעשה את ההפרדה הזאת אחרי 3 שנים. כי הברירה היתה: או שאתה עושה בחירות אחרי 3 שנים או אחרי 5 שנים. אני מצטער שהדבר הזה לא נתקבל בזמנו, והחלט לקיים את הסדר הפעם כפי שהיה בעבר. אז קודם־כל ישנה הנטיה הזאת האובייקטיבית, הטהורה. שנית: יש חברים — גם, שאין להם שום פניה צדדית — שהם בדיעה שמוטב לעשות את הבחירות להסתדרות אחרי הבחירות לכנסת. שמעתי תפיסות כאלה מחברים מאד־מאד קרובים לי. וודאי שלא היתה להם בזה כל מגמה אחרת; יש חברים — בלי־כל־ספק — הקושרים את עניין הבחירות בהכרעות גם ענייניות וגם פרסונאליות. זה דבר גלוי לציבור. אני לא מגלה לך סודות, שיש בתוך מפלגת העבודה קבוצה... שיש חברים במפלגה שדורשים את הדחיה — באופן גלוי. פרסומי הדעות שלהם נעשים באופן גלוי. הדבר הזה לגמרי לגיטימי. הם רוצים, שהמפלגה לפני הבחירות, תחליט על התפקידים המרכזיים בהסתדרות, ושהדבר הזה יובא להכרעה במפלגה — גם לגבי מזכיר ההסתדרות לעתיד לבוא. החוגים האלה קושרים את העניין הזה גם עם מועד הבחירות.

ש: מדוע?

ת: כי אם הם דוחים את הבחירות — הם אינם חייבים להכריע עכשיו, לפני הבחירות לכנסת. לא רוצים לעשות זעזועים לפני הכנסת. טוב שהמפלגה תופיע באופן מאוחד יותר ככל האפשר, כשכל אחד ואחד על מקומו. אחרי הכנסת יעשו את הבירור הבסיסי היסודי עם ההסתדרות ועם הדעות שלי — ואז הם יעשו מה שיעשו. או שישלימו או שלא ישלימו. זה כבר לא כל־כך מעניין אותי. לכן, יש בשאלה הזאת של עניין מועד הבחירות להסתדרות — שיקולים עניינים, הנובעים באמת מתוך ההתפתחות ויש בהם גם חלק של סטרטגיה של קבוצות אנשים, הרוצים להשתמש בתאריכים האלה ובכל הדרכובות הזו גם כדי להדיח אותי מתפקידי.

ש: אילו זעזועים עלולים לקרות אם אמנם הצליחו אותה קבוצה להדיח אותך עכשיו או הרצה להדיחך?

ת: אני לא יודע. אני לא יודע לנחש כמה זה יזעזעים. אינני יודע מה זה. המפלגה רשאית להחליט. זה בסמכותה. הודעתי למזכירות המפלגה, ללשכה, שאני אבדוך על כל דיון ועל כל הכרעה בעניינים האלה. אישית, אינני „רע", במובן המקובל. אני לא מעמיד את עצמי לכהונה שניה, לקדנציה נוספת. אני יכול להסתפק בקדנציה זו, שעשיתי אותה ברצון, לפי מיטב יכולתי. בעית המשך הכהונה שלי — זו בלי־כל־ספק בעיה של התנועה שאני חבר בה. לא אמשיך על־דעת עצמי. מי שרוצה לערער — צריך לתת לו אפשרות לערער. אם הוא רוצה להביא את זה לכלל הכרעה — יביא זאת לכלל הכרעה.

ש: אדם אחד אמר בגלוי שהוא דורש את התפטרותך. האם אתה חושב שעומדים מאחוריו אנשים נוספים?

ת: אף־אחד אצלנו איננו רובינזון קרוזו. אנשים שהם שליחי המפלגה בכנסת, בממשלה, בהסתדרות — אינם מייצגים את עצמם. הם וודאי מדברים בשם קבוצות אנשים. אבל לי אין כל יסוד להתפטר. לי אין כל יסוד להתפטר מהשליחות הזאת. זה, כמובן, איננו מונע בעד המפלגה לדון ולהכריע לגבי עתיד הנהגת ההסתדרות. היא צריכה להחליט גם לגבי עתיד הנהגת הממשלה. זו העונה. אנחנו מתקרבים לזמן של, מה שאני קורא, סידור עבודה חדש — לפי המושגים הקיבוציים שלי. בלי כל ספק, המפלגה והמערך יצטרכו להחליט מי הם שליחיהם פה ושם. אותו דבר נוגע גם לתפקידו של מזכיר ההסתדרות ולתפקידים של חברי הועדה המרכזת. בלי כל ספק, זה עומד על הפרק.

ש: יש לך הערכה מה גודל הקבוצה, הדורשת את הדחתך?

ת: לא. אין לי כל הערכה, והדבר גם לא מעניין. אנחנו לא עוסקים בשאלות כאלה ואני לא חי מפיהם של המערערים. אף כי אינני שולל זכותם שתהיה להם דעה כזאת, כפי שיש לי דעה מסויימת על מדיניות שלהם, על דרך עבודה שלהם. אנחנו במחלוקת. מה לעשות? זה לא תמיד נעים, אבל מוטב שזה יהיה גלוי וציבורי ולא רק רקע אישי.

אני לא חושב שמישהו פה תוקף אותי על רקע אישי. אני חושב שהוא פשוט חולק על מדיניות של הועדה המרכזת. הוא קורא לזה „מדיניות בן־אהרון". אבל הוא חולק על מדיניות בן־אהרון". בהסתדרות? כל אחד ואחד מדבר בקולו, בסגנונו — אבל המדיניות איננה אישית. אנחנו פועלים על יסוד החלטות מוסמכות של המוסדות שלנו.

מי שהיה לו ספק, אני חושב שהוא למד בשבועות האחרונים, שיש פה קולקטיב, באמת, שהתגבש במשך 3 וחצי שנים. אני חושב שאנחנו גומרים את העבודה שלנו בקדנציה הזו בכבד לאין־ערוך יותר אורגני מכפי שהתחלנו בעבודה הזאת. זאת אומרת, אנשים באו להכיר זה את זה, התקרבו בדעות שלהם. אני חושב שהמועצה המרכזת מהווה היום קולקטיב לא פחות מאשר כל קבוצת נציגים אחרת של המערך — אם זה בממשלה, בכנסת או במקום אחר.

ש: האם אתה חושש מהדחה?

ת: לא. אני לא חושש. יכול להיות שאני אפילו אתן למאיר בעל־וזם, אם הדבר הזה יצליח. מבחינה אישית אני מוכן להסיר מעלי את העול הזה ברגע. אין לי כל תביעה כלפי העניין. לכן אני אומר: אני לא רק, אני חושב, שהשימוש במונחים האלה הוא שימוש גרוע. אני גם־כן השתמשתי בזה. זה עלול לסכן את שלימותה ועוצמתה של המפלגה, אם היא תיכנס להתגושש על אי־סובלנות לגבי דעות ולגבי המיגוון הזה, שהמפלגה מבטאת אותו גם על־ידי אישים, גם על־ידי הפרשנות שנותנים למצעים שלה. אני חלמתי — ועדיין חולם ועדיין מאמין שאמנם זה יתקיים, שנהיה מפלגה גדולה, עממית, עם יסודות.

על־כן, אם יש מגמות כאלה שקשורים להן הדחות או התפטרויות — אני חושב שאלה הם גילויים לא־ציבוריים. אני מקווה שמפלגת העבודה לא תתפתה ללכת בדרך הזו. לעומת זאת, יש לה כלוא הסמכות הזו — אם אנחנו הולכים לבחירות חדשות להסתדרות, לבחירות חדשות לכנסת — זה תפקידה של התנועה עכשיו לקבוע את הצוות, מי יבטא אותה פה ושם.

ש: האם אתה שומר על־כך, שהבחירות להסתדרות תתקיימנה בספטמבר?

ת: כן. אני בהחלט בדעה הזאת. אני חושב שיש לנו חוקה. חוקת ההסתדרות בעיני לא פחותה מחוקת הכנסת. לא יעלה על הדעת, שמישהו יציע לכנסת לא לערוך את הבחירות, לקבל החלטות חדשות — משום שזה נוח לזה או לאחר. יצאנו מהתקופה הזאת, שבחירות הן תוצאה של נוחות של מישהו. אותו דבר חל על ההסתדרות. אני חושב שזה המועד הנכון ביותר לעריכת הבחירות, כל עוד קיימת הצמדות. אילו עשו את הבחירות לפני שנה היה הרבה יותר טוב. אבל כשלא עשו זאת — אני חושב שצריך לעשות את הבחירות האלה במועדן.

ש: איזו משמעות תהיה לגביך, אם „העבודה" תחליט על דחית הבחירות להסתדרות?

ת: אצטער מאד על זה. אני לא יכול ברגע זה לומר לך יותר. ברור שזה יוצר מצב מאד־מאד לא־נוח — גם מבחינתי האישית ובכלל מבחינה ציבורית. אבל אני לא יכול להתייחס לדבר היפותטי. אני חושב שזו תהיה מכה להסתדרות, למעמדה ולזיקת החברים להסתדרות. אני מאד־מאד אצטער אם תתקבל החלטה כזאת.

ש: האם תסיק מסקנות אישיות?

ת: אינני יכול עכשיו להתייחס לנושא הזה.

ש: האם אתה מכיר מושג כמו, שקורא „הגוש" במפלגת העבודה?

ת: כמובן אני מכיר, זו משמעות. אנשי מדברים המדוברים התעצבנות, שאחרו בכ שנים, של אמונה, המפלגות. אנחנו מתקיימים בכל מיני נושים. זה לא הגוש הזה. יש לו עצמה — לעתים, יותר משיש לו בבריאות. אבל כמובן שקיימת קבוצת חברים כזו, שמסתמכת על זה שהיא מפא"י לשעבר, אף־כי אני יודע בבירור שהיא לא מייצגת את מפא"י לשעבר. היא מייצגת מה שהיא מייצגת. אבל זה קיים בחיים הציבוריים. הם מתבססים והם דנים, בלי כל ספק. אני לא יודע אם הם קיימים יותר או פחות כאשר חטיבות אחרות. אבל הם מנסים להפעיל השפעתם על הדרך, וכמובן, גם על מכבשי הדרך.

ש: האם ידוע לך, שהגוש הוא בעצם המתנגד העיקרי לכהונתך כמזכיר ההסתדרות?

ת: לא ידוע לי. היא הידיעה לא ידועה לי. אני מקווה שידברו אתי אמת. דיברתי אתו חברים שכבר... אותם לגוש. אינני יודע אם הם חברים בגוש או לא. אני שומע מהם אותה דעה ששמעתי לפני שנכנסתי לבית הזה. לפני שבאתי לכאן היו חברים — מה שאתה קורא „חברים בגוש" — שהיו נגד השליחות הזאת, שהטילו עלי. עוד לפני שהתחלתי בעבודה. יש לי רושם, שלא הצלחתי לשנות דעתם של אותם חברים, שהיו נגד המכהנה שלי בראשיתה והם גם עכשיו נגד. אבל ודאי הוא שזה לא מקור בהיא הידיעה. יש שם דעות לכאן ולכאן.

ש: מה דעתך על רמת־התרבות בארץ? חיי הרוח היצירה — הסדרה, הספרות?

ת: אני, כמובן, לא מצביע גמור בעניינים האלה. אני מודאג מהרבה גילויים בחברה שלנו. קודם־כל, יסודם בהתפתחות המשבית, המובלטת; שאנחנו נפתחים כחברה, פערים עצומים, סוציאליים וחברתיים, ופערים השכלתיים. קראתי ביתה לפני ימים אחדים — ואני כבבים לגם מאד־מאד — האכר, שבעצם הפער בהשכלה והקיפוח בהשכלה הוא כבעם יותר גדול מאשר הקיפוח בעניינים אחרים.

ש: למה אתה קורא „קיפוח בהשכלה"?

ת: האפשרות לכל בני־הם ובני־עניים ובני הפועלים ללמוד ולקדם עצמם בחיים ולתפוס את מקומם בחיים בהתאם לכשרונות שלהם. כל הניתוחים האלה שהם לפנינו — בתוך האחרות, שכמעט כמחצית מילדי ישראל חיים בתנאים של צפיפות כזו, שלא נותנת להם אפשרות להשתלם בשאלה שהחינוך־הם דבר־לימוד המדור מבעיקים להם, מקום שאין להם פינה בבית לעשות שיעורים, אין להם ספריה, אין השראה מהבית בכלל — הרי יש לנו הורבני ועליסי של עוני ושל שקיפה.

כמובן שאלה דברים כבעיים. בצידה של עירנות יצירתית־אמנותית גדולה, שישנה בכל האבניות — יש לנו פינות אפלות גדולות, לא רק מבחינה חמרית אלא גם מבחינה חברתית ותרבותית. אלה נקודות שיש לרשום אותן לפנינו.

ש: מה דעתך על תרבות ה„פוצי" היא אחד הסממנים של הדור הצעיר: שיער ארוך, לבוש חופשי. האם אלה תופעות חיוביות לדעתך?

ת: אינני איש מוסר ואינני איש הלכות ואיש הוראות. אני לא כל־כך ... ביות ההסתדרות. יותר קשה לכיסהו לומר, שהוא מתנגד למדיניות ההסתדרות. יותר קל לו לומר שהוא כנגד ל„מדיניות בן־אהרון". אבל יש מבין בתרבות הפוח. מצאתי שם דברים יפים. מצאתי שם דברים מכוערים.

ש: מה יפה, למשל?

ת: למשל, העולם המוסיקאלי של הקצב המהדרני, שהתחיל נגית עם „החיפושיות" — יש שם יצירה מוסיקאלית צילאית, בצד פסולת. אינני יודע פינה באמנות, שלא היו בה גאונים באותו עקרון, ויחד עם זה גם שרלטנים.

ש: מה אתה מגדיר כפסולת?

ת: אותה הכרת, במידה שזה משתלב בסמים, משתלב בספילות, בבריחה מעבודה, בבריחה מקיום על עבודה, בסתם נוחות חסרת טעם, בסתם מתאוה ללא עשיה פרודוקטיבית, ללא היאבקות רעיונית ופוליטית משמעית. כמובן, יש גם הצד הזה. אבל אני רואה בהתפתחות האמנותית של הדורות הצעירים — וכל מה שידוע היום בעולם, זו התפתחות טבעית, אורגנית מאד — ויש איתה הרבה מאד קצף עכור, והוא ודאי יישטף.

אני לא חושב שהדברים האלה יחזיקו מעמד. הם אפמניתיים. אבל הבסיס הוא הבסיס היצירתי. האמנות האבסטרקטית, למשל, אם בציור ואם במוסיקה האם. בתיאטרון — יחד עם האמנות האבסורדית בחלקה, הם מסימני הזמן הזה. זה מבטא את המצאה, מבטא את הביקורת, מבטא את ההסתייגות מן החברה אשר הסתיידה ומן המימסדים אשר קפאו על שמריהם. בלי כל ספק, יש פה התפתחות רצויה, חיובית, עצמאית, בצידה, כמובן, גם גילויים שליליים נפסדים למיניהם.

ש: שאלה אחרונה. בן־אהרון של היום ובן־אהרון שלפני 4 שנים. מה ההבדל? האם התפקיד עיצב את האדם או להיפך?

ת: על השאלה הזאת אתה צריך להשיב. לא הברואין. אני יודע, שאני יותר זקן משהייתי. אני לא חושב שלזיקנה יש רק מעלות. יש לה גם חסרונות. אבל מבחינת התפקיד שאני ממלא — אני מבין אותו היום יותר טוב משהבינותי אותו בראשית העבודה. הכרתי את ציבור העובדים בארץ יותר משהכרתי אותו קודם. דומני, שנמצאה פה רוחן די עמוק בינו לבין פועלי ישראל והחברה העובדת בישראל. מבחינה זו אני באמת משקיף על הדברים האלה אולי באופן יותר אובייקטיבי. מכאן גם יותר מפעיל. זאת אומר רק מבחינת הציוה כל העבודה, לגבי ההשלכות הפצרות — זאת צריכה, כמובן, אחרים לשפוט.

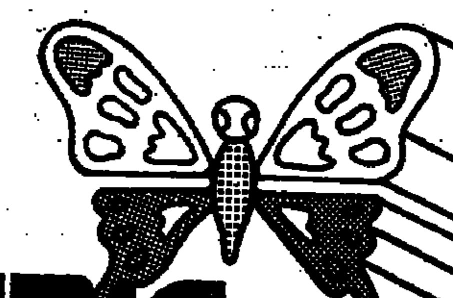

אביב בתל־אביב

פסטיבל אביבי, עליז וססגוני
בעיר האביב

מוקדי האירועים:
* פארק הירקון
* כיכר מלכי ישראל ושדרות חן
* יפו העתיקה

להקות־זמר * מחול * תיאטרון־רחוב * תזמורות * יריד ספרים, תמונות ומלאכת מחשבת * פינות משחק לילדים * זיקוקים והפתעות.

י"ז - כ"ד באייר תשל"ג
19 - 26 במאי 1973

עירית תל־אביב־יפו

הזמנת נושים

בענין: צואת המנוח הגרי ליפקין מיוהנסבורג, דרום אפריקה. תיק עזבונות 192/73 של בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו.

בהתאם לסעיף 99 לחוק הירושה הנני מזמין בזאת את נושי המנוח להודיע לי בכתב על תביעותיהם תוך 3 חודשים מהיום.

א. א. קירשנר, עו"ד
מנהל העזבון

הזמנת נושים

בענין: צואת המנוח הרי פיליפס מתל־אביב, ישראל. תיק עזבונות 191/73 של בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו.

בהתאם לסעיף 99 לחוק הירושה הנני מזמין בזאת את נושי המנוח להודיע לי בכתב על תביעותיהם תוך 3 חודשים מהיום.

הדר ויונתן
כמנהלי העזבון

עלי על הגל
ליידי קריסטל
עם
מכונת הכביסה
הטובה מכולן
אין יתרון שלא נמצא בליידי

• הרתחה עד 100°
• ציפוי אמאיל משובח
• קומפקטית במידותיה
• כל תכניות הכביסה
• תקופת נסיון ללא התחייבות קניה
• שירות ואחריות לאורך זמן
• עשרות שכלולים והמצאות בליידי שחובה עליך לראותם

גם בעוד 10 שנים תהיי מאושרת עם „ליידי" קריסטל

המרכז להכוונה לערי פיתוח ולהתיישבות

משותף למשרדי העבודה,
מסחר ותעשיה, פנים, קליטה, שיכון.

מרכז השלטון המקומי־מועצת ערי הפיתוח ● ההסתדרות הכללית־ברית התנועה הקיבוצית
הסוכנות היהודית ● המח' לעליה וקליטה — מח' התיישבות

* אם אתה בעל מקצוע
* אם אתה שואף לתת חינוך מעולה לילדיך
* אם אתה רוצה בטחון כלכלי מלא
* אם אתה רוצה לחיות בחברה בונה וצודקת

יש לך מקום בקיבוץ
הקיבוץ רוצה אותך בין חבריו

הקיבוץ ידאג לעבודה במקצוע, לשכון נאות, לחינוך ילדיך ולהתערותך החברתית

על־פי הסדר עם המרכז להכוונה לאזורי פיתוח ישמרו לך זכויותיך לדירתך ולמקום עבודתך בתקופת הנסיון, עד לתקופת שנה אחת.

והרי הקיבוצים שאתה יכול לפנות אליהם במישרין על מנת לברר את האפשרות לנסות ולהצטרף אל חבריהם —

1. הקיבוץ המאוחד:
1. דפנה — דאר נע גליל עליון, 067—40937
2. חוקוק — דאר נע תבל כורזים, טל. 067—20248
3. גנוסר — דאר גנוסר, טל. 067—22321
4. יגור — דאר יגור, טל. 04—952291/3

2. איחוד הקבוצות והקיבוצים:
1. נוה ים — דאר חיפה, טל. 04—942236
2. עינת — דאר עינת, טל. 03—914381
3. ארז — דאר נע חוף אשקלון, טל. 051—2415

3. הקיבוץ הארצי:
1. שובל
2. ההבונים הבונים? — ההבונים
3. עמיר
4. בריקה? — ברקאי

באמצעות הקיבוץ הארצי בתל־אביב וכן בחיפה, רח' הרצל 16, הדר הכרמל, חדר 201, טלפון: 04—668220

כתובת התנועות

הקיבוץ הארצי	איחוד הקבוצות והקיבוצים	הקיבוץ המאוחד
רחוב לאונרדו דהוינצ'י 13 תל־אביב, טלפון — 255133	רחוב דובנוב 10, תל־אביב, טלפון — 250231	רחוב סוטין 27, תל־אביב, טלפון — 245271

האגודה הישראלית להנדסה כימית

הכנס השנתי התשיעי

יתקיים ביום ה', 19.4.73, ג' דחוה"מ פסח תשל"ג
בקרית הטכניון, חיפה (אולם צ'רצ'יל)

תכנית הכנס:
08.15 — רישום
09.15 — ישיבת פתיחה — דברי ברכה, הרצאת פתיחה (כ. עבית)
10.30 — ישיבת הבוקר — התעשיה הכימית בנגב.
14.00 — ישיבת הצהריים ב־4 קבוצות מקבילות (תהליכים וראקטורים, תהליכי הפרדה, כימיקלים להגנת הצומח, פולימרים וחומרים פלסטיים).
16.00 — ישיבת נעילה — יצוא ידע ותכנון של התעשיה הכימית.

דמי רישום (כולל ארוחת צהריים): חברי האגודה וחברי ה־א.מ.א.י. — 25 ל"י. חיילים, סטודנטים — 10 ל"י, אחרים — 35 ל"י.

פתחנו במכירת
שמלות וחליפות
במחירים ללא תקדים

[illegible]
המחסן פתוח מ־8.00 בבוקר עד 7.00 בערב, ללא הפסקה.

רח' נחלת־יצחק 59, תל־אביב, אוטובוסים: 53, 63.

פרויד ובנו בונים בע"מ
טל. 268627, 229508

הדירה לכל החיים
דירות פאר בכל הגדלים
חנויות ומשרדים ברחבי תל־אביב

דירות בנות 3 חד' ברח' גהלל 12 ובדיזנגוף 279.	דירת פאר בת 5½ חדרים ברופין 22	דירות פאר בנות 3 ו־5 חדרים ברחוב לסל 20.

המשרד ברח' בצלאל 24 ת"א, בין 6—4 אחה"צ.

פרסום אמיר טל. 269760

שומוט בע"מ
חברה להנדסה ובניה

מזמינה אתכם לגור ולהנות
בשכונת הוילות האקסקלוסיבית
בהרצליה פיתוח

לנוחיותכם:
3½ או 5 חדרי שינה
נוחיות כפולה
חדר־ארונות
מרפסת
סלון
סטודיו
חדר־אוכל
מטבח
מקלט
חניה

פרטים: במשרדנו, שומוט בע"מ
שד' האו"ם 7, ת"א. בין 8—13.00 טל: 262567

ההגנה התעלתה

יד השבוע: דרום מחלק. הכל פגיעים.

	צפון	
	♠ 9 7 6 5 2	
	♡ 5 3 2	
	◇ J 9 4	
	♣ A K	
מזרח		**מערב**
♠ A 10 4		♠ K Q
♡ 9 6		♡ 8 7
◇ K 8 6		◇ Q 10 5 3 2
♣ 9 7 5 3 2		♣ Q 10 6 4
	דרום	
	♠ J 8 3	
	♡ A K Q J 10 4	
	◇ A 7	
	♣ J 3	

בריג'
מאת ב. גשורי

בתחרות זוגות נתקבל חוזה סופי של „4 הארט" בכל השולחנות לאחר מהלך הכרזה שיגרתי. למרבה הפלא בוצע החוזה כמעט בכל השולחנות למרות שלכרוז יש שליטה לספי־דים בספייד ומפסיד בשליטת הדיא־מונד.

בכל השולחנות התחיל מערב את ההגנה עם ה־K ספייד והמשיך עם ה־Q ספייד שלכדו את שתי הלקי־חות הראשונות עבור ההגנה. בכלב זה התחיל מערב (במספר שולחנות) לשחק קלאב. הכרוז זכה בדומם עם זה הפסיד הכרוז שתי לקיחות ספייד ה־K קלאב ובכך שתי לקיחות גבי־הות בהארט. הוא הפסיד לקיחה שלישית בספייד ל־A ספייד של מזרח. כעת חזר בדיאמונד עלה הכרוז ביד עם ה־A דיאמונד ועבר לדומם באמצעות ה־A קלאב. עתה יכול היה הכרוז לשחק ספייד מגבוה בדומם ולהשליך את הדיאמונד הש־ני מידו. בסיכום הפסיד הכרוז רק שלוש לקיחות ספייד וזכה ביתרת עשר הלקיחות הדרושות לביצוע המוצלח של החוזה.

בכמה שולחנות שיחק מערב דיא־מונד נבוך לאחר לזכות בשתי הלקי־חות הראשונות בספייד. גם זה לא עזר להגנה. הכרוז שיחק את ה־9 דיאמונד מהדומם והכריח את מזרח לעלות עם ה־K דיאמונד כדי לחלקה עלידי ה־A דיאמונד ביד הכרוז. זה כבר שתי לקיחות בהארט ושיחק דיאמונד נבוך כדי. במערב עלה עם ה־Q דיאמונד. אך שוב לא היה לו ספייד להגיע ל־A ספייד של מזרח. כמערב שיחק, איפוא, קלאב נבוך שלקה עם ה־A קלאב בדומם. עתה יכול היה הכרוז לשחק את ה־J דיאמונד שהגבוה בדומם ולהשליך את הספייד השלישי בידו. במקרה הלקיחה בדיאמונד, אך שוב זכה ביתרה עשר הלקיחות הדרושות לבי־צוע המשחק.

רק בשולחן אחד התעלתה ההגנה והכשילה את הכרזה. מערב זכה גם כאן בשתי הלקיחות הראשונות עם ה־K,Q ספייד. אולם כאן המשיך מערב עם ה־Q דיאמונד. הכרוז כבא את עצמו במצב של אין־אונים. בין שילכוד את הלקיחה ביד עם ה־A דיאמונד ובין שיתחמק, הרי הוא לא יוכל להיפטר מהפסיד רבי־עי. לבסוף זכה הכרוז בלקיחה עם ה־A דיאמונד ומשך שש לקיחות בהארט. הוא המשיך בדיאמונד כדי לקראת הדומם. מערב עם דיאמונד נבוך ואילו ה־9 דיאמונד בדומם נלכד עלידי ה־K דיאמונד של מזרח. זה כבך בהחזית את ה־A ספייד שהביא למגינים את הלקיחה שלהם ועימה את הכשלת בשתי של הכרוז.

תחרות הפליי-אוף הארצית

[illegible]

מט־חנק במשחק מעשי

בחגים לומר אחות נושאי התנו־לה מסוימים: „זה קורה במציאות, לא במשחק". אך האמת היא שכל אותם רעיונות כפולפלים נלקחו מן המשחקים. אפילו מט־חנק.

לבן: זיידלר
שחור: אולמדו

אליפות ארגנטינה לקבוצות, 1972.

1. ה4, ה5; 2. פ—ו3, ד6; 3. ד4, נ:ד4; 4. 33

עדיין לא ברור מה ערכו של הגמ־ביט הסיציליאני. ושם יוכתו של הלבן שווה את הרגלי? אך, בכל מקום, אין לזלזל במגביס זה; כה שה, אם מפעילו שוחק בעל כושר התבולני.

4... ד:ג3; 5. פ:ג3, פ—ו6; 6. ר—ג4, ה6; 7. 0—0, ר—ה7; 8. מה—ה2, פ6

ראשיתה של תבנית מפוקפקה. יד־הר חשוב לפתח את הכלים באגף המלך (8... פ—ו6) ולהצריח בוק־דם.

9. צ—ד1, מה—ג7; 10. ר—ו4;

הלבן עובד להשלים את ביוס כליו (צ־א—ג1) וספק אם המלכה הש־חורה תוכל להשאר במקומה (מול הצריח ובאלכסונו של הרץ ו4). 10... פ—ה5;

גם עתה היה עדיף 10... פ—ו6.

11. ר:ה5, ד:ה5; 12. צ־א—ג1, מה—ב8; 13. פ—ד4!

אין זה פלא שהלבן מוצא דרך אלגנטית לבצוע צעיפתו הצבדתית. הרי ברביה, הכלים השחורים טרם זזו ממקומותיהם.

13... ב5;

הולך לקראת כוונת היריב. אך מצבו של השחור היה כבר קשה מאד.

14. ר:ב5+!, א:ב5; 15. פ:ב5 גם 14. מה:ב5; 15. מה:ב5+, א:ב5! 16. פ—ה6. 15. צ:ב8+!

שילוב נאה של הקרבות.

15... מה:ב8; 16. מה:ב5+, מ—ו8; 17. פ—ב6, בה—ב2;

גם מסעים אחרים מפסידים ל־18. פ—ו7+. הטקסט מאפשר סיום פיקני.

18. פ—ו7+, מ—ה8; 19. מ—ו8+, מ—ו8; 20. מה—ה8+! ומט בכסע הבא.

שחמט בישראל

תחרות אמנים באוניברסי־טת ת"א. ביום שלישי שעבר נפ־תחה באוניברסיטת ת"א התחרות בע־לת רמה גבוהה. יש בכוונות מאר־גניה לקיימה כל שנתיים ואין ספק שהיא תתפוס מקום נכבד בחיי ה־שחמט בארץ.

בין 22 משתתפי התחרות 15 אמ־נים ובכלל זה שני אמנים בינלאו־מיים מחו"ל — מרוביץ' מיוגוסלביה ולוי מסקוטלנד. כן מבתתף האמן רדשקוביץ', עולה חדש מלנינגראד וטובי שחמטאי אס"א עם כגן, בל־שן וקלדור בראשם.

בסיבוב הראשון ניצח כגן את דינסקי, בלשן את כנעני, גרוס את קלדור, רדשקוביץ את פלאי, ססקק את שורק, לדרמן את בירנבאום, מרוביץ את ניימן, בתיקו סיימו בירנבוים עם מרס, פרץ עם מלאכי, בוך עם לוי. המשחק עגור־כרמל נדחה.

בסיבוב השני: מרוביץ ניצח את גרוס, בוך את פרץ, קלדור את ניימן, כנעני את שורק, מלאכי את עגור, פלאי את בירנבאום. בתיקו סיימו: מרס עם לוי, בירנבוים עם בלשן, לדרמן עם רדשקוביץ, דינסקי עם כרמל. המשחק כגן־ססקק נדחה.

בתום שני סיבובים: מרוביץ, בל־שן, רדשקוביץ, לדרמן, בירנבוים, בוך, מלאכי עם 1½ כ"א, כגן, ססקק 1 (1), קלדור, לוי, גרוס, כנעני, מרס, פלאי 1 כ"א ועוד.

ידיעות בקצרה. מחר יתקיים הסיבוב השביעי בליגות לשחמט. שלושה ממפגשי הליגה הארצית: „רובינשטיין" — אס"א ת"א, חדרה — „פלדקלייד" ועמק חפר — רמת־גן נדחו לשבועיים משום השתתפות טובי שחקניהם בתחרות האוניבר־סיטה ● גם אליפות ת"א יוצאת לפגרה עד סוף חודש זה. המצב, אחר 7 סיבובים: צ'סקוב 5 (1), הרוזי 4½, קלדור, גלחמן, כץ 4 (1), מרס, משיאן, עגור, פיקלני 4 ● עורך מדור זה יוצא ביום א' הקרוב לתחרות בינלאומית קטנה בשוודיה. מתחריו יהיו האמנים הבינלאומיים: הכט (גרמניה המערבית), שמידט (פולין), שוש (לשעבר — רומניה), האמן האנגלי הצעיר באלין והמו־שה אמנים שוודיים: אָק, איידורסון, ליליאָרל, צקוויסט, וליינקוויסט ה־תחרות משתייכת לדרגה 5 ● החלו תחרויות נוער במסגרת חצי גמר אליפות שנתית. התחרויות נערכות בבת־ים, פתח־תקווה, יבנה וגבעת חביבה ● נמשכות תחרויות רבע גמר אליפות ארצית לבוגרים במו־עדון „רשבסקי" (10 סיבובים): קורצמג 7 (2), טורם 7, ברנד 6, אורזי 5½ (1); במרכז הנוער ת"א (9 סיבובים): אופמן 7½, לוצוב 5½ (1). בורשטיין 5 (1), רשאלי, ש. גרינברג 4½ (1), פוס 4 (1). אין שינויים במועדון „רטי"; מובילים, לפי סדר זה: וולפינגר, רופין, גרוס ● באליפות המועדון „רובינשטיין" ירושלים לפני הסיבוב האחרון: ריכטר 12 (מ־12!), דוד 8 (2), דוד־קוב 8 (1), בלבנוב 7 (1), גוטליב, כץ 7, אליהו 6½ (2) ● בפ"ת נערכת עתה תחרות נוער עד גיל 14. מש־תתפים 64 נערים, בכלל זה 15 בעלי דרגה. התחרות מנוהלת בשיטה שוויצרית (9 סיבובים) ● מדרשה למינהל בשיתוף האגוד הישראלי ל־שחמט מתכננים קורס למדריכי שח־מט. הקורס מיועד לשחמטאים בעלי דרגה שלישית ומעלה.

בעיה מס׳ 721
ה. צ'כובר, 1952

הלבן מתחיל וכופה תיקו.

חידוש תיאורטי מרשים

שחמט
מאת משה צ'רניאק

„לצאת כן הפתיחה" — פירושו, לעבור את „כדה הבקשים" התיאו־רטי ולהעפיל לשלב המשחק בו פועל כל צד לפי הבנתו ולפי יכולתו. אך בימינו אין השחמטאי יכול לבטוח כי אכנם השאיר את „תיאוריה" מאחו־ריו. הנה דוגמא לכך.

לבן: גיציסקו
שחור: גינדה

התחרות בוקרסט 1972.

1. ה4, ה5; 2. פ—ג3, פ—ג6; 3. פ—ו3, פ—ו6; 4. ר4, ר—ג5;

כנגד 4. ר—ג5; אפשרי המשך: 5. פ:ה5, ר:ו7+; 6. מ:ו2, פ:ה5; 7. ד4, ג5; 8. ד5, ו6; 9. ד3 ועמדתו של הלבן עדיפה (בוסבריק—קרס, 1966).

5. פ—ד5!

המשחק אליסקוס—מסילוב, 1962, נמשך 5. ר—ו2, 0—0; 6. 0—0, ה6! 7. פ—ד5, ר:ג3; 8. ד:ג3, צ—ה8; עם שוויון.

5... ה4; 6. פ—ד4, ר—ג5; 7. ר—ב2, ד6;

מאיים בלכידת הפרש ע"י 7... ג5. לכאורה, יצא המשחק כדפי הספרים ונכנס לשלבו המכבצי.

8. 0—0!

אך לא. מתברר כי עצי המתחריב עודם נמצאים בתחום התיאורטי. אם כי דומה כי רק אחד מהם (הלבן) יודע על כך. מסעו האחרון מפקיר כליו לא, זה רק נראה כך. זהו רעיון שכבר הופעל במשחק בישכאייר—כימן, 1970. כפי שאנו רואים ה„חי־דוש" הוא די ישן, אם כי השחור טרם הספיק להכירו.

8... ו:ד4; 9. ד4!

זוקף התבולתו של הלבן. הוא באיים גם ר:ו5 כך שהמשך הוא כפוי לבעשה.

9... פ:ד5; 10. ד:ג5, פ—ה5; 11. פ:ה5!! ב5; 12. 5...

הלבן אינו יכול להציל את פרשו, אך הוא יוצר כל הזמן איומים נו־ריים.

12... פ—ה5; 13. מה—ה2, 0—0; 14. פ—ה3;

אך 4. ר—ב3, ו6; 15. פ—ו5 מביא לאותה העמדה. כך הולך הפרש מן הכלא.

14... ר:ה5; 15. ר—ב3, ו6; 16. מה—ה5+, צ—ו7;

כל מסע של המלך יביא, אחרי 17. מה:ה5 לאיום כפול: ר:ה4 או מה:ה5.

17. מה:ה5, פ—ה6; 18. ר:ה4

לא 18. ב5 בשל פ—ה7.

18... פ—ה7; 19. מה—ה6;

השחור נכנע. הוא חסר אונים מול האיומים הרבים: ר:ב7, ר:ה7+ או ר:ו1.

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. בלובליאנה הוזה התחרות לזכרו של ד"ר וידמר. כשהשתתפו 18 שחמטאים, בכלל זה 9 רבי־אמנים (פורטיש, גליגוריץ, פלאניניץ, סוקסין, פיגמה, סבייקל וכו'). בסיבוב הראשון צ'רום ניצח את איבקוב, 7 משחקים נסתיימו בתיקו ● בלאס־פלמס שבספרד, אחרי 3 סיבובים מוביל לובייביץ עם 2½ כשאחריו פטרוסיאן, ספסקי, טאל, לארסן, גיגרגיו, אנדרסון, ריבלי עם 2 נקודות כ"א ● בתחילת 1973 היו בעולם 96 רבי־אמנים. בכ־לל זה 33 בברית המועצות, 13 ביו־גוסלביה, 10 בארצות הברית. מס־פר אמנים בינלאומיים הגיע ל־282, כולל 4 אלופות העולם הנושאות תו־אר אמן בינלאומי לגברים. מזה היו ליוגוסלביה 34 אמנים, לברית המו־עצות 32, הונגריה 17, ארגנטינה, הולנד 15, גרמניה המערבית 14, אר־צות הברית 13, צ'כוסלובקיה 11.

פענח את הצופן [31]

ההן פעולה כבל רגילה, אלא שבמקום ספרות רשומות בה אותיות, כבל אחת כהן מייצגת סיפרה מסויימת. נסה לפענח, כל דרך ההגיון, איזו סיפרה מייצגת כל אות, אחר־כך רשום אותיות כתאריכה בשקום הספרות בשורה למטה, וכן תצטרפנה לפתגם ספרדי.

האימרה

	ע ל ו ל י ם
	ל א מ ל ל
	א צ ב י ה א
	א א צ ת נ ל מ
	מ ה מ ע א ת
	א צ ב י ה א
	א צ ב י ה א
	א א נ ת נ ב ע ת ה י

הפתגם: 23163 38 0695 2ה83

5803 ה323 72 18 ה573 45

הפתרון בשבוע הבא

פתרון „פענח את הצופן 30"

הפתגם

„ויישב ברפוק ירים נשאר בלי מכנסיים"

המפתח

במה שבאחורי הפתגם בנוי לפי הפרש מספרי עולה מסויים בין אות לאות של הא"ב העברי.

דוגמה: א=1; ב=3; ג=6; ד=10; ה=15 וכן הלאה.

בולי אירופה 1973

בולים
מאת שמואל שליט

[...]נת 1956 הופיעו לראשונה בו־[...]חידים בכמה מארצות אירופה־[...]בית הברית באיגוד הדואר [...]מזרח המערב אירופי. הבולים [...]ים תיאר בנין בהקבוהו המורכב [...]זית .E.V.R.O.P.A שיקפו את התקופה כשמערב־אירופה [...] בביא שיקומה. בולים אלה [...] בבלגיה, גרמניה המערבית, [...] איטליה, לוכסמבורג והולנד

הערך הנקוב ושם המדינה [...]ונים לפי הארצות המנפיקות.

[...]בוה הללו גם היום את הבסיס האירופי כאת הלך וגדל מס־[...] ארצות שהצטרפו לאיגוד ה־דואר המערב־אירופי והנפיקו בו־לים עם ציור זהה, שהופיעו מדי שנה.

נושא זה נעשה אחד הנפוצים בקרב אספני־הבולים המתמחים (לפי נושאים) כגון: יונה צחורה (סמל השלום) מעל לסרט בצורת האות הלטינית E, יונה צחורה במעופה המורכבת מ־19 יונים ועירות. — כמספר הארצות החברות באיגוד ה־דואר המערב־אירופי, עץ צומח עם ענפים מסתעפים ועליהם 19 עלים, פרח מסובנן המורכב מ־22 עלים, גלגלי שניים המבילים את סמל אי־גוד הדואר המערב־אירופי, מפתח המורכב מסמל הדואר המערב־אי־רופי, שרשרת המורכבת מהמלה אירופה.

איגוד הדואר המערב־אירופי ער־רך מדי שנה תחרות פתוחה לציירי בולים יוצאי ארצות החברות באי־גוד. השנה זכתה הצעתו של האמן ההולנדי לייפ פרימן אניסדל. הציור כתאר השנה קרן דוורים מסובבנת, ששימשה במשך שנים רבות סמל משרדי הדואר בארצות שונות, ונד־פסה על עשרות בולי דואר בעולם. מתוך הקרן הסימלית מסתעפים ש־לושה חיצים המסמלים את שלושת ענפי הפעילות העיקריים של האי־גוד: דואר, טלגרף וטלפון.

הבולים שלפנינו נשלחו אלינו מ־הולנד. הם יונפקו במדינה זו ב־תאריך 1.5.1973 בערכים 35 סנט — כחול ו־50 סנט — ארגמן. גודלם: 36×25 מ"מ. הם נדפסו על נייר פלאורוסצנטי לבן ללא סימני מים, בגליונות בני 100 (10×10) בולים כל אחד. הנדפסו בשיטת דפוס־שקע (פוטוגרביורה) בכפעלי אנסכה־דה שבהרלם.

דואר או"ם למלחמה בסמים

לפי החלטת ארגון האומות המאו־חדות לפעול בעולם נגד סמים, ינ־פיק ב־13 באפריל הדואר של ה־או"ם סדרה בת שלושה בולים בעלי ציור זהה. הבולים יופצו במשרד הדואר הראשי של האו"ם בניו־יורק וכן בסניף האירופי של האו"ם בג'־נבה.

הבולים בתבנית מלבנית־אנכית מראים במרכזם גולגולת (סמל ה־מות) על רקע הפרג — צמח מכבו מפיקים אופיום. הציור שאינו מצ־טיין בביצוע גראפי, צוייר בידי ג'ורג' המודי, כיום תושב אוסטרליה ולשעבר צייר בולים ישראלי, שבא אלינו מהונגריה וזכה לצייר מספר בולים ישראלים נאים, ביניהם בול בילי"ה, בולי נוף, בול הסתדרות ה־מורים. המודי ירד מישראל לאחר

שזכה בתחרות בינלאומית לציור בולים בנושא האו"ם.

הבולים בגודל של 41×26 מ"מ נדפסו בשיטת דפוס־שקע (פוטוגר־ביורה) בספרד בהמהדורה העולה על 2.000.000 עותקים לכל ערך. הבול ב־8 סנט צבעו כתום; הבול ב־15 סנט צבעו ורוד והבול ב־0.68 פרנ־קים שווייצריים צבעו כחול. בפינה השמאלית התחתונה של כל בול ר־שום סמל האו"ם.

אוסטריה נלחמת בשימוש בסמים

גם הדואר האוסטרי הנפיק השנה בול בודד המציין השתתפות אוס־טריה במסע המלחמה בסמים.

הבול בתבנית מלבנית־אופקית הו־דפס בתחילת שנת 1973 בערך נקוב של 2 שילינג. בול, המוצוע בצורתו, מתאר דמות שבמחציתה נערה, מסו־מנת ובמחציתה האחרת גולגולת ה־מסמלת את המוות.

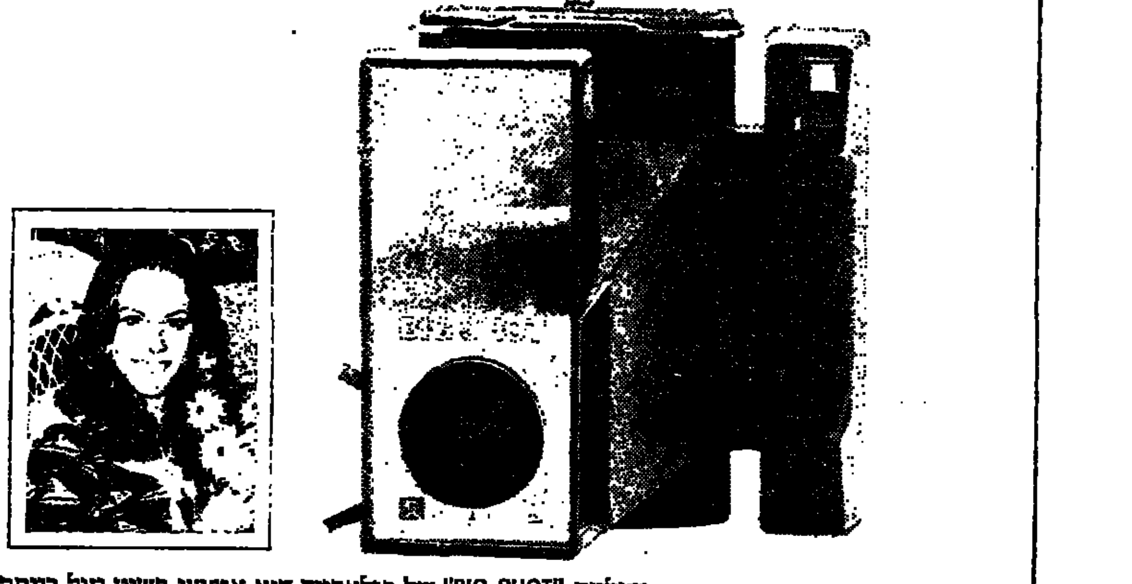

אפילו אם יש לך מצלמה
עדיין אין לך שום דבר הדומה
ל BIG SHOT של פולארויד.

מצלמת "BIG SHOT" של פולארויד היא אמצעי פשוט חול ביותר להשגת צילומי פורטרט באיכות של צילומי סטודיו.
60 שניות בלבד והפורטרט בידך: צבעוני, גדול, מרשים ומלא זוהר.
גופה המאורך של מצלמת "BIG SHOT" מאפשר לך תימרון נפלא לקבלת העמדה המתאימה בפשטות גמורה.
"BIG SHOT" נרכשת בגלל תכונותיה: קבלת פורטרטים צבעוניים ומרגשים תוך 60 שניות.

המחיר 100 ל"י בלבד!

מכירה והדגמה: פוטו פספורט — רח' בן יהודה 8, תל־אביב.

לכבוד: ליאון דגון צרכי צילום בע"מ
רחוב הס 20 תל־אביב

נא לשלוח לי מצלמת „ביג־שוט" בדואר חוזר. מצ"ב המחאה לפקודתכם בסך —.105 ל"י (—.5 ל"י דמי משלוח). מחיר זה כולל 3 שנים אחריות.

שם מלא: ______
כתובת מלאה: ______
חתימה: ______

סוכנים בלעדיים:
ליאון דגון צרכי צילום בע"מ
רחוב הס 20 תל־אביב

Polaroid® by Polaroid Corporation

— בירושלים —
מגדניה וקפה
„אגודית"
רח' יפו 29, טלפון 68333
בהנהלת מ. נויבאור (לשעבר ממגדנית „גילי")
מבחר מגוון של עוגות ודברי מאפה טריים יום יום.
בטיב מעולה
כשר לפסח בהשגחת הרבנות
הפתיחה ביום ראשון, 15 באפריל 1973

אנו נעניק לך כסוי מלא בנושא:
שמירה, הגנה, בטחון
והתקנת מערכות בטחון.
צוות העובדים המאומן, המסור
והשאפתני שלנו יעניק לך שרות
יסודי, מהימן ויעיל 24 שעות ביממה.
בשרות מוסדות, מפעלים, בנקים, חברות־ביטוח,
עורכי דין והפרט.

רזון
שירותי שמירה הגנה ובטחון
תל אביב, רח' ... טלפון 89378

מה
תתן לילד
תמורת
האפיקומן?
הארץ שלנו
מנוי קבוע
מתנה מתחדשת
בכל שבוע

גזור כאן

לכבוד
„הארץ שלנו"
ת.ד. 233, תל־אביב

נא לשלוח בשמי (בשמנו) את „הארץ שלנו" תמורת אפיקומן

ל ______
מרחוב ______ מס׳ ______
עיר/מושבה ______
לצורך התשלום אנו מצרפים בזה המחאה
בסך ______ ל"י:

—.48 ל"י לשנה | —.25 ל"י לחצי שנה | —.13 ל"י ל־3 חדשים

(נא מחוק הבלתי רצוי)
שם וכתובת המזמין:

בולים
בולים (מעטפות) ישנים וחדשים גלויות וכרטיסי דואר, מסמכים האוסף (ישראל, פלסטינה, טור־קיה ויתר הארצות) קונה תמיד
במחירים גבוהים
מרמין מרקו תל־אביב, רח' אלנבי 32, טלפון 59688

מראות

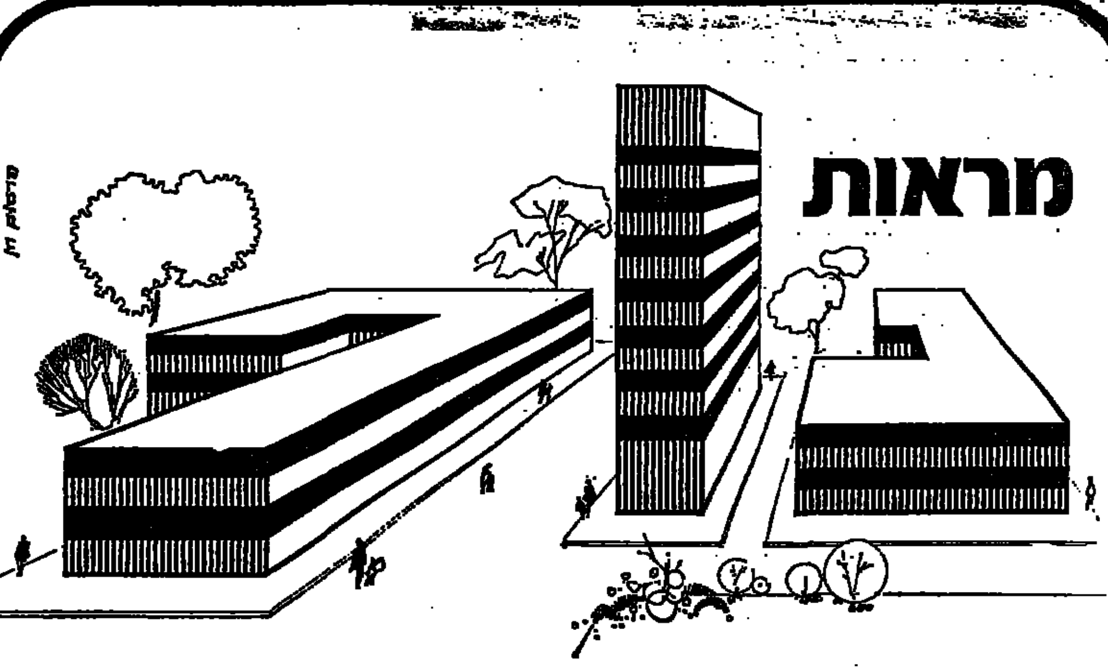

דירה אקסקלוסיבית
בפתח-תקוה

"מראות נוף"
חברת הבניה האקסקלוסיבית
בונה 300 דירות
המשקיפות אל נוף מרהיב.

ידע אמריקאי,
תכנון מרשים ופרקטי, איכות בניה מעולה,
פתוח סביבתי מושלם, אוירה נעימה,
בריכות שחיה לילדים, מגרשי חניה,
כרי דשא, ליד מרכזי קניה.

והעיקר,
יחס אישי וייעוץ מקצועי חינם
ינתן לכל הפונה אל משרדנו:

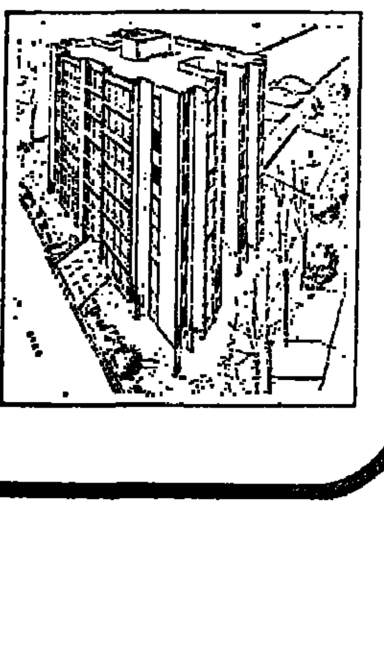

מראות
MAROT - NOF
רח' חובבי ציון 7,
פתח־תקוה, טלפון 90782 (03)

מכנסי הדאל

هكذا من الأمل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 לשורה

דרוש מוכר
(לנהול חנות רהיטים)
עם נסיון במקצוע
תנאים טובים
לפנות ביום א' 15.4.73 מ־7.00 עד 5.00 אחה"צ פורום, ת"א, רח' בן־יהודה 114

אטמור FEDDERS
מזוג אויר בע"מ
דרוש מסגר מעולה
עצמאי בעבודה
תנאים מצויינים למועמד המתאים
טלפון 03—228166

א.אי.ל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה
דרושים
עובדים/ות באלקטרוניקה
1. למחלקת יצור — לעבודה בהרכבות והלחמות.
2. למחלקת טלפוניה — לעבודה בחיוט, הלחמות, ליפוף, בניית ממסרים וכוון ממסרים.
אין צורך בנסיון קודם
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפנות טלפונית או אישית, טלפון 782141 או 787131 אל מח' כח אדם, רחוב מבצע קדש 48, בני־ברק.
סודיות מובטחת

אלקו ELCO
תעשות אלקטרומכנית ישראלית בע"מ רמת־גן
דרושים נערים
לשליחויות משרדיות
רצוי בגילים 16—15
*
תנאים טובים למתאימים!
—*—
המעוניינים יפנו ישירות למח' המנגנון, דרך ז'בוטינסקי 23 רמת־גן, או טלפונית 727131

קליל
דרוש
מנהל משמרת
* נסיון בתעשיות המתכת
* עבודה במשמרות
* השכר על בסיס [illegible]
תנאי השכר יקבעו לפי כישורי המועמד
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון למנהל כח אדם
תעשיות מתכת אלומיניום בע"מ
כורדני ב' ת.ד. 1682 חיפה

לחברה גדולה
דרוש חשב
תאור התפקיד:
אחריות לנושא הכספים, הנהלת חשבונות והמשק של החברה
מקום העבודה:
תל־אביב.
הכישורים הדרושים:
1. רואה חשבון או מנהל חשבונות ראשי
2. נסיון בעבודה עם מחשב
3. כושר ניהול משא ומתן עם מוסדות כספיים
4. כושר ניהול והפעלה של צוות עובדים גדול
5. נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה.
רק מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב־יד עם פירוט מלא של תולדות חיים, נסיון קודם בעבודה, שמות ממליצים וכו'.
נא לפנות לת. ד. 14038 תל־אביב, עבור 664.
תנאים טובים למועמד המתאים מובטחים
סודיות גמורה מובטחת

לחברת יזמה, שיווק וניהול בע"מ
דרוש כלכלן בכיר
בעל נסיון של 5 שנים לפחות, בנושאי בדיקת השקעות ומימון
נא לשלוח קורות חיים והמלצות בכתב יד לת. ד. 29797, תל־אביב

למפעל לעיבוד שבבי במרכז תל־אביב
דרושים:
1] **מנהל יצור**
א. הגדרת התפקיד מנהל יצור ומשרד טכני.
ב. כישורים: מהנדס מכונות.
ג. נסיון שנתיים בניהול יצור.
ד. התחלת העבודה מיידי.
2] **רבולבוריסט**
נסיון 2—3 שנים.
תנאים טובים למתאימים
להתקשר טלפונים: 33109, 32176

למפעל תעשייתי גדול באיזור נתניה
דרושים
* **מתכנן / מתכנת למחשב 360/20**
בעל נסיון של 3 שנים לפחות.
* **שרטטת**
תנאים טובים [illegible] מובטחת.
בהצעות ובצירוף פרטים נא לפנות לת.ד. 15 נתניה

לחברה ישראלית גדולה
דרוש
מהנדס כימאי
לתפקיד מכירות־ציוד
השולט בשפות עברית, אנגלית וגרמנית
המעוניינים יפנו בכתב יד לת.ד. 1514 תל־אביב, עם פרוט קורות חיים ונסיון קודם בעבודה עבור "מהנדס כימאי".
סודיות מובטחת

קריסטל
תעשית מכונות בע"מ
רח' החלזון 12 רמת־גן
דרושים למחלקת השרות
1. **טכנאי**
בוגר בית ספר מקצועי במגמה חשמל, רצוי בעל נסיון במכונות כביסה.
בעל רשיון נהיגה — רצוי בעל רכב.
2. **פקידה**
אחרי שרות צבאי. ידיעה בהדפסה בעברית, רצוי נסיון במגע עם לקוחות.
למחלקת הפיתוח
מסגר כלים
עם נסיון ביצור כבלים, בעל נסיון של 5 שנות עבודה במקצוע.
לשם קביעת ראיון לפנות בכתב לפי הכתובת או טלפונית 721126־7־8.

"אגן" יצרני כימיקלים בע"מ
למפעלנו באשדוד
דרושים
1. **מהנדס כימיה** או **הנדסאי כימיה**
עם נסיון בענף הטכסטיל.
2. **עוזר חשמלאי**
בעל תעודה מוכרת.
המעוניינים יפנו לת. ד. 262 אשדוד מיקוד 77 100 טלפון 055—21321 למחלקת כח אדם.
— סודיות מובטחת —

דרושים בוגרי צבא
לעבודה עם נוער בכל חלקי הארץ.
המעוניינים יעברו תקופה הכשרה לתואר:
מדריך מוסמך וישובצו להדרכה במשרות מלאות. בתקופת הסמינר תינתן אפשרות להשלים את בחינות הבגרות.
שכר הלימוד והכלכלה ימומנו ע"י המוסד תמורת התחייבות לשנתיים עבודה בשכר מלא.
קבלת מועמדים בכל יום, בין השעות 8 בבוקר עד 1 בצהריים, במרכז הנוער העובד והלומד, רח' החשמונאים 91, תל־אביב, טל: 267246, 267241.

נציבות שירות המדינה מודיעה כי לשירות עיבודים ממוכנים במשרד האוצר בירושלים
דרושות נקבניות י.ב.מ.
1. **מועמדות לקורס ניקוב**
— מועמדות שתתקבלנה אחרי בחינות קבלה תשתתפנה בקורס מרוכז אשר יתקיים בירושלים וימשך כחודשיים.
— בתקופת הקורס תקבלנה משתתפות הקורס משכורת לפי דרגה מקבילה לדרגה ז' אחיד.
2. **נקבניות י.ב.מ. בעלות נסיון**
לדרגות ז'—ט' אחיד.
— העבודה מתנהלת בשתי משמרות: משמרת בוקר ומשמרת ערב.
● המעוניינות מתבקשות לפנות לשירות עיבודים ממוכנים הקריה רוממה, ירושלים (טלפון מס' 525111).

לחברה הנדסית גדולה
דרוש
* **מהנדס מכונות**
התמחות בתכנון מערכות מזוג אויר במבנים. 1—2 שנות נסיון בתכנון.
* **הנדסאי מכונות**
התמחות בתכנון מערכות מזוג אויר בבנינים. 3—4 שנות נסיון.
* **מהנדס אינסטלציה סניטארית**
התמחות בתכנון אינסטלציה סניטארית במבנים ציבוריים ותעשייתיים.
10 שנות נסיון בארץ.
* **הנדסאי/טכנאי**
התמחות באינסטלציה סניטארית — תכנון ושרטוט, 5 שנות נסיון.
* **הנדסאי/טכנאי־חשמל**
התמחות בזרם חזק, 4 שנות נסיון בעבודות תכנון ושרטוט.
* **מהנדס חשמל**
התמחות בזרם חלש ובתכנון מערכות תקשורת. בוגר הטכניון בישראל, 2—3 שנות נסיון.
נא לפנות בכתב לת.ד. 33157 ת"א עבור מס. 688.

אוניברסיטת תל־אביב
מכרז מס' 2/73
עוזר לראש מדור משכורת
— במחלקת המנגנון.
פקוח וסיוע בהכנת כרטיסי המשכורת וריכום שכר עבודה ופרטים אחרים הקשורים בחישוב משכורת; פיקוח וסיוע בעריכת חישובי שכר, השלמים שונים בגליונות מיוחדים וכד'; עריכת תיקונים ורישומים שונים בגליונות שכר העבודה ובכרטיסיות המתאימות; קיום מגע ועריכת תיאומים עם יחידת המיכון בקשר להפקת המשכורות; קיום מגע בכתב ובע"פ עם קהל העובדים; הכנת אישורים לעובדים על גובה המשכורות לעניני הביטוח הלאומי וכד'.
הדרגה: י"ג—י"ד בדירוג האחיד.
הכישורים הדרושים: מנהל חשבונות סוג ג' לפחות; השכלה תיכונית; נסיון של שלוש שנים לפחות בהכנת משכורות; נסיון בניהול צוות הכנת משכורת; ידיעת השפה העברית והאנגלית.

מכרז מס' 10/73
עוזר לראש מדור בקורת
— במחלקת המנגנון.
דיווח למחשב (בעניני תקציב) ובקורת דיווחות; ריכוז חישוב זכאות הסגל לקרן השתלמות ולשבתון; התאמת השבתונות עם מח' הגזברות; [illegible] וכד'.
הדרגה: י"ג—י"ד בדירוג האחיד.
הכישורים הדרושים: סוג ג'—ד' בהנה"ח; נסיון של מספר שנים, רצוי בנושאי דווח למחשב; ביקורת והתאמה של חשבונות בנקים ודוחות.

מכרז מס' 12/73
מרכז משק, ציוד והפקות
— בפקולטה לאמנויות [illegible].
ממונה על הציוד, ציוד ועזרי ההוראה של הפקולטה, ובכלל זה ציוד התאטרון, ציוד קולנוע וטלויזיה, ציוד מוסיקאלי וציוד אור־קולי מסוגים שונים; ריכוז הזמנות הציוד מן היחידות השונות בפקולטה, וקשר עם גורמי פנים וחוץ לצורך קבלת הציוד, דאגה לקבלתו, אחסונו, שמירתו במצב תקין ושמיש, לסידורי ריכוזו והשאלתו למורים ולתלמידים לצרכי ההוראה והעבודה המעשית, מעקב הזמנת פנים וחוץ, סיוע בביצוע הפקות קולנוע ותיאטרון, טיפול בהזמנות חומרים וציוד להפקות אלה, ואחריות להסטתם והכנתם של אביזרי במה, בהתאם להפקות הבאים.
הדרגה: י"ד—ט"ו בדירוג האחיד.
הכישורים הדרושים: נסיון בארגון ובטיפול בציוד רב־גוני, ובכלל זה הכרת מערכות ציוד אור־קולי; נסיון בניהול ורישום ציוד ומלאי; רצוי נסיון בעבודת הפקה וניהול במה בתיאטרון ובקולנוע; רצוי נסיון והכשרה בעבודה אמנותית וטכנית.
פניות בכתב, בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה ומספר המכרז, יש להגיש לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב, עד יום 19.4.73.
מועמדים שימצאו ראויים, יוזמנו לראיון אישי.

תדיראן
למפעלנו בחולון
דרושות
פועלות יצור
לעבודה של 5 ימים בשבוע
מועמדות מתאימות יפנו לרחוב הפלד 50 אזור, אזור התעשיה חולון או לטל. 851107

ד.י.ג
ביח"ד למוצרי חשמל בע"מ
מחפש:
טכנאי יצור
בוגר בי"ס מקצועי במגמה מכונות, רצוי בעל ידיעות בענף החשמל
לאיש המתאים — תנאים טובים!
לפנות טלפונית: 822059, 822337

ל"הבגיות לייף (1972) בע"מ
[illegible] בע"מ
כדרות ההסתדרות במפרץ חיפה
דרושים
חרטים, כרסמים ועובדים אחרים בשעבוד שבבי
לעובדים המתאימים תנאי שכר טובים
*
נא לפנות לטלפון (04)721674 ל־ישראל

דרוש
מנהל חשבונות
בעל סוג ג'.
יוצא צבא, בעל ידיעה [illegible]
נא לפנות לת.ד. 33157 ת"א עבור מס' 687

CONTROL DATA CORPORATION
אלביט מחשבים בע"מ
דרוש
מנהל משק ושרותים
בדרגה כספר (4/31)
הכישורים הדרושים:
[illegible]
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים:
ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

לעבודת מטה מעניינת בירושלים
דרושים
קציני צה"ל משוחררים
בדרגת סרן, רס"ן עד גיל 35, בעלי השכלה על־תיכונית (רצוי אקדמית)
הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמד
● המעוניינים מתבקשים לפנות בהקדם לת. ד. 33232 ת"א, מיקוד 61330, בציון פרטים אישיים ונסיון קודם בעבודה בצה"ל.
— סודיות מובטחת —

אמאץ
חב' אמקור לאמאיל וציפוי בע"מ
דרושים:
* **פקיד תמחירן**
בוגר קורס תמחיר לעריכת תמחירים, תקציבים וטפול בחשבונות ללקוחות.
* **מנהל - עבודה**
למחלקה לציפוי אלקטרוליטי, בעל נסיון בנהול צוות עובדים.
* **מסגר מכונות**
לתקוני ציוד ואחזקה מונעת.
* **מחסנאי**
בעל נסיון בנהול כרטסת מלאי.
על המעוניינים לפנות בכתב לאמאץ בע"מ, ת. ד. 2850 ת"א, או להתקשר טלפונית למס' 252237 תל־אביב.
סודיות מובטחת

תדיראן
לתדיראן בירושלים
דרושים
1. **מנהל אחזקה למפעל**
לעבודה מעניינת ואחראית. לבעל נסיון קודם בניהול אחזקה במפעל עם קווי יצור אוטומטיים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
2. **מבקר איכות**
לעבודה מעניינת ובלתי שגרתית. יועדף בעל רקע קודם בחשמל.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד לת.ד. 1414 ירושלים, בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

לחברת בניה גדולה בחיפה
דרוש
מנופאי
למנוף הידראולי
צעיר אחרי צבא או קיבוצניק
למתאים תנאים טובים
לפנות בשבת טל. 04—241325

Metz
[illegible]
דרוש
למפעל רהיטים
מלטש פולייאסטר ופורניר
בעל נסיון
*
תנאים טובים למועמד המתאים
—*—
להתקשר לטל. 774469 בשעות העבודה

לאפריקה־ישראל להשקעות בע"מ
למחלקת הבינוי והפיתוח
דרוש
הנדסאי או טכנאי בנין
לעבודות תיאום ופיקוח על תכנון וביצוע פרוייקטים שונים
הנסיון הדרוש:
1. תיאום תכנון של תכניות בינוי, תכניות מפורטות, תכניות הגשה.
2. טיפול ברשויות המתאימות לקבלת האישורים הדרושים ותיאום ופיקוח על ביצוע העבודות באתרי הבניה.
3. חישוב כמויות, בקורת ועריכת חשבונות עם קבלנים.
מועמדים מתאימים יפנו לת. ד. 29280, תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ
דרוש
למימוש תכניות הפיתוח הגדולות במפעלנו
מהנדס קניות
לריכוז ולתיאום כל קניות הציוד בארץ ובחו"ל
הכישורים: מהנדס (רצוי מהנדס מכונות) בעל נסיון קודם בתפקיד של מהנדס קניות.
מקום העבודה: באר שבע
המשרה כרוכה בנסיעות.
הדרגה תיקבע בהתאם לכישורי המועמד.
סודיות מובטחת
מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם ופירוט קורות חיים למחלקת כח אדם, ת.ד. 60, באר־שבע

למוסד ציבורי גדול בתל־אביב
דרוש
הנדסאי בנין
נא לפנות בכתב לת. ד. 1736 תל־אביב 61000, עבור מס' 96

מודול בטון (ישראל) בע"מ
דרך העצמאות 43, חיפה
דרוש
מהנדס בנין צעיר
לעבודות תאום ובצוע
לקביעת ראיון נא לפנות לטלפון 528211 חיפה

אוניברסיטת תל־אביב
דרושים/ות
1. **עוזר/ת למנהל/ת חשבונות**
סוג ג'—ד' בהנהלת חשבונות, עדיפות לבעל נסיון.
2. **שרברבים וחשמלאים**
עובדים אחרי שירות צבאי בעלי השכלה תיכונית־מקצועית (חלקית או מלאה). מועמדים מתאימים יוכשרו לעבודה וישלחו להשתלמויות בקורסים מיוחדים. תנאים טובים לבחורים הרוצים וקידום לעובדים מוכשרים.
3. **מזכירות כתבניות**
בשפות עברית ואנגלית.
על המעוניינים/ות במשרות 1, 2 ו־3 לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה בציון מס' המודעה למחלקת המנגנון, ענף כח־אדם, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב, עד יום 9.4.73

מזכירה
ללימודי ערב בבית־הספר להנדסאים.
שעות העבודה: 17.00—21.00.
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודת מזכירות כללי, ידיעת הדפסה עברית טובה; רצויה גם אנגלית.
מועמדות מתאימות תפננה למזכירות בית־הספר להנדסאים, טל. 414069, בשעות הבוקר ואחה"צ.
הערה: סטודנטיות לא תתקבלנה לתפקיד.

טכנאי או עובד טכני
(2 משרות) — לבית המלאכה של הפקולטה להנדסה. בוגר בי"ס מקצועי במגמת חרטות וכרסום. רצוי גם ידע ברתוך חשמלי ואוטוגני. נסיון מקצועי של שלוש שנים לפחות. הדרגה תקבע בהתאם לכישורים.
על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה אל בית המלאכה, הפקולטה להנדסה, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב (טל. 417577).

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 למלה

קריה למחקר גרעיני-נגב

דרושים

הנדסאי כימיה
לעבודה במשמרות (לאחר השתלמות).
רצויה ידיעה במחשבים.

מפעילים (בוגרי תיכון)
לעבודה במשמרות (לאחר קורס שיקנה להם נקודות זכות לתואר "טכנאי גרעין").

לבורנטים
בעלי הסמכה בטכנאי כימיה.

הנדסאי/ת או טכנאי/ת בנין
לתכנון ופקוח או ניהול של עבודות הנדסה אזרחית.
(העבודה כוללת תכנון ופקוח על ביצוע של קונסטרוקציות מבטון מזוין ופלדה ומבנים שונים).

למועמדים המתאימים מובטחים:
- השתלמות מקצועית.
- עבודה מעניינת במערכות חדישות.
- תנאי שכר טובים ואפשרויות קידום.
- עזרה בדיור.

סודיות מובטחת

בפרטים: לפנות למדור קבלת עובדים
ת.ד. 9001 — באר־שבע

הועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני-נגב

גרפיקה שידרוני

דרוש מחלק
להפצת גלידה
בעל רכב מתאים
כמה 2½—3 טון
עם ערבות בנקאית
תסיון בעבודה
לפנות
לשטראוס שווק בע״מ
רח׳ תוצרת הארץ 13
(ע״י גבורי ישראל 119)
טלפון — 250411

דרושים/ות
מוכרים/ות
קופאי/ת
תופרות
יום עבודה מפוצל
נא לפנות
בית האופנה
שנידמן
דיזנגוף 128
תל־אביב.

מהנדס מכונות
בן 39
בעל נסיון רב בתעשיה
מעוניין בתפקיד ניהולי
בכיר באיזור ת״א.
אפשרי גם שותפות
לפנות:
ת.ד. פרטית 27011 ת״א
סודיות מובטחת.

דרושה פקידה
בעלת נסיון
לקבלת קהל
עד גיל 30
שעות עבודה:
8.00—13.00
טכניקום, בן־יהודה 28
תל־אביב

למשפחה בהרצליה
דרושה אם—בית
(עד גיל 40)
לעבודות משק־בית
והשגחה על ילדים —
כולל לינה וכלכלה.
לפנות בטל. 744068

גבור — מפעלי טקסטיל בע״מ

למפעלנו בקרית שמונה
דרוש
קצין מכונות
שני/שלישי

לתפקיד אחראי משמרת בהנהלה כח למתעמד המתאים — תנאים טובים, עזרה בדיור
לפנות למח׳ כח אדם, במפעל הטסטיל, ת. ד. 67
קרית־שמונה

האוניברסיטה העברית בירושלים
ביה״ס לתלמידים מחו״ל
מודיע על משרה פנויה של:
מכרז מס׳ 108/73
מורה (מרכז)
ליחידה להוראת האנגלית כשפה זרה
בבית־הספר לתלמידים מחו״ל

תיאור התפקיד: התפקיד כולל הוראה פרונטלית, הנחיית מורים, ארגון ההוראה וריכוזו; הכנת המערכת, טיפול במטלי המורים, פיקוח שוטף על ההוראה, טיפוח מקצועי של המורים בתכניות, תיאום הוראת האנגלית עם היחידה לאנגלית כשפה זרה במדעי הרוח ועם הנהלת בית־הספר.
דרישות התפקיד: ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין (רצוי שפות נוספות); תואר שני בחינוך או באנגלית, או בבלשנות; נסיון מקצועי של מספר שנים בהוראת אנגלית כשפה זרה; רצוי נסיון ארגוני או נסיון בהנחיית מורים. הכרת שיטות הוראה חדישות, יכולת של הדרכה ופיקוח על צוות מורים וכושר להנחות את ההוראה.
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 20.4.73 אל: — ביה״ס לתלמידים מחו״ל, הר הצופים, לגב׳ שרה אוזרנסקי, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס׳ 108/73".

קרן אלקטרוניקה בע״מ

למחלקת הפיתוח של מפעלנו
דרושים
א. מהנדס אלקטרוניקה
עם נסיון באלקטרוניקה תעשייתית
POWER ELECTRONICS
ב. מהנדס אלקטרוניקה
עם נסיון בטכניקות ספרתיות
ג. מהנדס אלקטרוניקה
עם נסיון במערכות תקשורת

תנאים טובים, במפעל, בהתפתחות עם אפשרויות קידום, מובטחים. תנתן עזרה בדיור.

על המעוניינים לפנות בכתב עם פירוט קורות החיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם במפעל, אזור התעשיה אפרידר — אשקלון טל. 4141—051.

סודיות מובטחת

המוסד הטכניון למחקר ופיתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:
ביחידת המנגנון
פקידה-כללית
הכשירויות הדרושות:
השכלה תיכונית.
הדפסה מעולה בשפה העברית.
ידע ונסיון בעבודות משרד.
מכרז מס׳ 43/73א׳

במרכז לחקר אוירונוטי
פקיד(ה) כללי(ת)
(שתי משרות)
הכשירויות הדרושות:
בוגר (ת) תיכון רצוי בעל(ת) ידע בהנהלת חשבונות
מכרז מס׳ 56/73.

במרכז לחקר בניה כפרית
אדריכל
בעל נסיון רב בתכנון כפרי ואזורי ובקרת אקלים קיימת אפשרות השתלמות לתואר גבוה.
מכרז מס׳ 110/72ב׳.

במרכז ללימודים קדם-אקדמיים
פקידה-כתבנית
הכשירויות הדרושות:
השכלה תיכונית.
שליטה מלאה בהדפסה בשפות עברית ואנגלית.
נסיון של 3 שנים בעבודות משרדיות רב־גוניות.
מכרז מס׳ 112/72ג׳.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע״מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה עד יום ו׳ 20 באפריל 1973 בציון מס׳ המכרז המתאים.

תדיראן

למפעל הסוללות ברחובות
דרוש
מסגר
לבנית מתקנים ומכשירי עזר לייצור, אחזקה שוטפת של מכונות ופיתוח תבניות
מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל, בעקיר רחובות או טלפונית 950051

תדיראן

לתדיראן
דרוש
גרפיקאי
להכנה, עיצוב ופקוח על פרוספקטים, פרסומים, הופעת התערוכות בתערוכות.
שליטה באנגלית ועברית.
נסיון קודם של שנתיים לפחות.
מתעמדים מתאימים יפנו ישירות לטל. 267272 קו פנימי 214.

מפעלי „טמבור־צבע"
אזור התעשיה עכו
למעבדת פיתוח שרפים סינטטיים במפעלנו
דרוש
כימאי
בעל דיפלומה, המתמחה בשטח הפולימרים. מקום התעסוקה במפעלנו באזור עכו וקרית אתא. הכישורים הרצויים: גיל 25—35, הרשם היכר— עם התכמיבה, ידיעה טובה בשפה האנגלית.
למועמד המתאים יוצעו תנאי עבודה טובים ואפשרות להשתלמות מקצועית.
המעונינים יפנו בכתב למנהל כח אדם, ת.ד. 688 חיפה, ויציינו פרטים אישיים, תולדות חיים, השכלה ונסיון מקצועי

תעשיות הלבשה בע״מ
דרושה כתבנית
עברית אנגלית
למשרה מלאה
דרוש ידע ונסיון בעבודה משרדית
לשם קביעת ראיון נא לפנות
לטלפון 827102

למשרד מהנדסים יועצים
דרוש
מהנדס בכיר למיזוג אויר
לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה לת. ד. 1334 תל־אביב למס׳ ל/25523

להנהלה מרכזית ולסניפי בנק בתל־אביב
דרושים
מנהלי חשבונות
— בוגרים 2—3 בהנהלת חשבונות
— לאחר שרות סדיר בצה״ל
— השכלה של 12 שנים
— נסיון מעשי בעבודה של 2—3 שנים
- בהצעות לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לת.ד. 4333 ת״א 61 040 למס׳ 980
—סודיות מובטחת—

חברת מלאכה של מכניקה עדינה של מפעל הרכיבים אלקטרוניים
דרוש מסגר מכני
הכישורים הדרושים:
בוגר בית ספר תיכון טכני.
נסיון בכל סוגי צבוד סבבי והלחמת כסף.
נסיון בנהול צוות עובדים.
נסיון במרים עם קבלני משנה.
ידיעה אנגלית רצויה.
נא לפנות בכתב לת.ד. 10849 תל־אביב, עם ציון קורות חיים ונסיון מקצועי או טלפונית 254985(03), 250484(03) לשם קביעת ראיון.

אלביט מחשבים בע״מ
A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION

דרוש
מנתח מערכות/תכנת בכיר
(משרה מספר 3/18)
בעל נסיון של 3 עד 4 שנים בתעשיה זמן אמיתי ובתכנה בשטחי הפעולה הבאים:
תקשורת, בקרה ספרתית, מערכות סרוו וכו׳
רצוי עם נסיון במחשבים מהסוג י.ב.מ. 1800 קונטרול דאטה 1700
תנאים טובים למועמד המתאים
בתשובה נא להתיחס למספר המשרה
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים:
ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

דרושה קופאית
לבית־מסחר גדול בתל־אביב
לפנות: „קופאית"
ת.ד. 1730, תל־אביב.

סוכן מכירות
מנוסה העוסק בהפצת דהיטי ילדים / רהיטים קלים לחנויות חיפה והצפון
משכורת בהצעה רציניות
לפנות ת.ד. 9556 חיפה מס׳ 0129, טלפון מס׳ 04-526136.

לבית־חרושת גדול לעבוד עץ בסביבות תל־אביב
דרוש
מנהל טכני
לאחזקת הציוד
לפנות בטלפון: 234459 תל־אביב בשעות 9—7 בערב.

מוכנים למסור עבודה
למתפרה מסודרת
עם גיזרה, תפירה וגיהוץ של חולצות פריגות.
לפנות: מודפיל, ליליינבלום 15 ת״א טלפון 55510.

לבית־ספר תיכון מקצועי בירושלים
1) דרוש מורה להנהלת חשבונות למשרה חלקית
2) דרוש מורה לאנגלית למשרה מלאה.
לפנות ת.ד. 9107 ירושלים.

למשרדנו בתל־אביב
דרוש תקציבאי
המתמחה בשטח הדפוס
בעל ותק ונסיון בתכנון ופקוח על ביצוע עבודות דפוס.
נא לפנות בכתב למשרדנו בחיפה, ת.ד. 4868, בצרוף קורות חיים ונסיון קודם עבור מס׳ 17.
סודיות מובטחת
פרסום ויחסי צבור
תל אביב-חיפה

מודיעין אזרחי בע״מ
דרושים שומרים
באזור תל-אביב, פתח-תקוה, כפר סבא
* לעבודת יום
* לעבודת יום ולילה במשמרות
נא לפנות למשרדי החברה בת״א רח׳ דפנה 32/ דרך חיפה 21
קבלת קהל בין השעות 08.00—16.00

דרושות
פקידה למחלקת תביעות
לאחר שרות צבאי. עדיפות לבעלת ידע בכתבנות. רצויה ידיעת השפה האנגלית.
פקידה לפיקוח
רצויה ידיעת השפה האנגלית
שעות העבודה 08.00—15.00
נא לפנות טלפונית 50747 תל־אביב, בשעות העבודה, למר יצחק.

למפעל מתכת בבת־ים
דרושים
מזכירה
לניהול מכתבים, הדפסה עברית, אנגלית ועזרה בהנהה״ש בשיטת העתקה
(8 שעות עבודה)
מסגרי קונסטרוקציה
(רצוי בוגרי בי״ס מקצועי)
שרטט/ת מכונות
חרטים
רתכים
נערים
שסיימו שנת לימודים אחת במגמת חשמל
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות טלפון 863284

לאמקור בע״מ
דרושים:
* פחח מעולה - לבנית דגמים
* מסגר אחזקה מעולה
על המעוניינים לפנות לביח״ר „אמקור" ת״א, רח׳ גבורי ישראל 98, בשעות העבודה
סודיות מובטחת

קבוצת מרצפים רציניים
מעוניינים לקבל עבודה ריצוף הרצינה באזורי ת״א ורחובות.
טלפון 37877
משעה 19—17

מיסטר צעיר
בוגר בי״ס מקצועי
דרוש
לטלי בלולאו חדשים
„אבטקאי יצרני טקסטיל"
הרצל 61 חדר 45
טלפון 823335

דרושה
גננת
תנאים מצויינים, עבודה בנורמה.
„פריגי אריגים", אילת 22, ת״א.

רצונך להשתלב
בעולם התקליטים?
משרה מענינת מוצעת לבעל התבונות הבאות:
* בוגר תיכון
* חרוץ
* מתמצא במוסיקה
* שולט בעברית ובאנגלית
* בעל רכב פרטי
נא לפנות בכתב.
איסטרוניקס בע״מ
רוזנאים 21 תל־ברוך
ת.ד. 30300 ת״א 61300

למפעלי דנאר בירושלים
דרוש/ה מתכנן/ת
בעלת נסיון בטפול בלקוחות —
ליום עבודה מפוצל
נא לפנות טלפונית 02-232136
בשעות העבודה

דרושה קבוצה לברזלנות בניה
לקבוצה של 3 בנינים
6 קומות כ״א בבת־ים
לפנות:
חב׳ וינבורם בע״מ
טלפון 758715
ת. ד. 1505 רמת־גן

למפעל בעיר
דרוש
מפעיל מכונות
למסגריות (גיפים) וברגים
לפנות טל. מ־4—8
או מ־9—5 911980
או ת.ד. 1738 241845
תל־אביב

דרוש מכונאי
לציוד פניאומטי
מתאים גם מכונאי בעל נסיון במנועים
עבודה מענינת ביותר עם אפשרות להתקדם.
לפנות: „מכונאי", ת.ד. 1730, תל־אביב. או טלפון 34142.

מהנדס צרפתי
היוצא לצנסיה והמתכנן לבקר בארץ באוקטובר 1973 מוכן להיות בהצעות רציניות לייצוג בצרפת כגון עניני ניהול, מסחר, מחקר שווקים ומכניקה
על המעוניינים נא לפנות בצרפתית ואנגלית, או בעברית
Waynbaum, 17 Rue des Acacias
Paris 75 017
FRANCE.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פנויה 35/73
עוזר לרפרנט-מרכז לכח אדם ותנאי שרות
מקום העבודה: ירושלים
תיאור העבודה:
- טיפול בעניני ותק ובעניינים אישיים של עובדים
- בדיקת כל חומר הנכנס, מיונו וטפול בחלק מהחומר לפי הנחיות הרפרנט
- עזרה לרפרנט בכל הקשור בפעולות המחלקה למנגנון שבתחום טיפולו
- קיום קשר בע״פ ובכתב עם מחלקות שונות בסוכה״י ועובדיה
הכישורים הדרושים:
- השכלה תיכונית מושלמת
- נסיון בעבודות מינהל וארגון
- כושר לקיום יחסי עבודה תקינים
- כושר הבעה בע״פ ובכתב
- ידיעה מושלמת של השפה העברית וידיעה טובה של שפה לועזית אחת, עד כדי קריאת מסמכים.
הדרגה המוצעת:
יא׳ — יג׳ (26—30 נקודות) של הדירוג האחיד
התאריך האחרון להגשת הצעות: 30.4.73
הצעות מנומקות נא להגיש למחלקה למנגנון, ת.ד. 92 ירושלים

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרושים:
1. טכנאי ייצור - רצוי בעל נסיון
2. מזכירה עברית / אנגלית
3. שרברב תעשייתי
4. כתבנית אנגלית
5. חניך לציוד מכני
על המעונינים לפנות בצרוף קורות חיים לת. ד. 4353 חיפה עבור מס׳ 416 (מיקוד 31040)

לסוכנויות ביטוח בתל־אביב
דרוש
מנהל חשבונות
עם ניסיון למשרה מלאה
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, ניסיון קודם והמלצות לת. ד. 697 תל־אביב עבור „ר"
סודיות מובטחת

مكان الأصل

هكذا من الأصل

לקונפקציה לצעירות „אריק בי"
דרוש
צעיר דינמי ונמרץ
בעל רכב, כמובן
לפנות: גאולת בנימין 91, תל־אביב, טלפון 829123

„אלפא"
תעשיה לטקסטיל בע״מ
נתניה, שכון ותיקים, רח׳ שפרינצק
דרוש
1) **גזרן** לקונפקציה/טריקו
2) **מבקרת טיב**
המעונינים יפנו להנהלת המפעל

„אתא"
חברה לטקסטיל בע״מ
דרושה
כתבנית מעולה
בשפה הגרמנית
במשרה מלאה
רצוי ידע באנגליה
המעונינת תפנה אישית למחלקת כח־אדם לפי הכתובת. ביה״ר „אתא", רח׳ העצמאות 10, קרית־אתא, 28100, טלפון 04—721321

דרושים
למשרד הראשי בתל־אביב של
התאחדות עולי אמריקה וקנדה
1) כתבנית אנגלית
2) פקידה
לקבלת קהל ומרכזנית טלפון (ידע טוב באנגלית הכרחי).
נא לטלפן: 56201, תל־אביב

דרוש/ה
לעבודה קבועה בתל־אביב
מנהל/ת חשבונות
סוג ב׳
לפנות לת. ד. 834, תל־אביב

„פלד", קבלנים ומהנדסים בע״מ
דרוש
מנהל חשבונות מנוסה
למפעל בנתניה. הנהלת ספרים כפולה, ידע בעבודה מול רשויות, השכלה מקצועית הכרחית
לפנות טלפון 04—721059 או בכתב יד לת. ד. 10084, נמל חיפה

נוה אסבסט בע״מ
דרושים
א) הנדסאי בנין
ב) נגרים לעבודה במפעל
ג) שרטטת (בעלת ידע בכתבנות)
לפנות לטל. 669382/4, חיפה

דרוש **מהנדס בנין**
דרוש **הנדסאי בנין**
2—3 שנות נסיון
לעבודות תכנון בניינים
תנאים מצויינים למועמד המתאים
נא לפנות עם פרוט נסיון לת. ד. 16284 ת״א עבור „מהנדס בנין"

מכרז על משרות פנויות מס׳ 35/73
לבנק ישראל בירושלים
דרושות
פקידות-כתבניות
בעברית ובאנגלית עם נסיון מעשי של שנתיים לפחות
המעוניינות מתבקשות לפנות עד יום 30.4.73 ליחידת כח אדם, בנק ישראל, רח׳ הסורג בנין מצפה, ירושלים.

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרה פנויה של:
תוכניתן ראשי
במרכז החישובים
מכרז מס׳ 53/73
תיאור התפקיד — אחראי לכל נושאי התכנה במרכז; ממונה על סגל התכנה במרכז על צוותיו השונים; יעוץ והדרכה למשתמשים בנושאי התכנה; יזום פיתוח ותכנה הן בשטח מערכות ההפעלה והן ביישומים.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין; השכלה אקדמית רלוונטית לנושאי מדעי המחשב, נסיון של 5 שנים בניהול צוות מקצועי בכיר; הכרה מעמיקה של התכנה של 6000 סי.די.סי. ונסיון רב במערכת הפעלה שלה, ביישומים מדעיים ומינהליים.
הדרגה — א״א+ בדירוג מח״ר.
על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 20.4.73 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מספר 53/73".

לחברה העוסקת במכירות לתיירים
דרושים
1) **מפעילה**
למכונה להנה״ח אדו—X
מקום העבודה נמל התעופה לוד
2) **נער/ה**
מעל גיל 17, לשליחויות ועבודות משרד
מקום העבודה תל־אביב
3) **מוכרת**
לחנות לתיירים בירושלים
ידיעת שפות אנגלית ועברית הכרחית
לפנות בכתב לת. ד. 262, תל־אביב

מכרז על משרות פנויות מס׳ 34/73
לבנק ישראל בירושלים
דרושות
פקידות-כתבניות
בעברית
עם נסיון מעשי בהדפסה של שנתיים לפחות
המעוניינות מתבקשות לפנות עד יום 30.4.73 ליחידת כח אדם, בנק ישראל, רח׳ הסורג בנין מצפה, ירושלים.

למוסד חינוכי
דרושים
* **עוזר ראשי למנהל מחלקת כח־אדם**
דרגה י״ג—י״ד אחיד. כישורים: השכלה תיכונית משלמת, שפות — עברית אנגלית (רצוי גם ידע בכתב־בה), נסיון 5 שנים לפחות, בניהול כח־אדם באופן עצמאי.
* **עוזר א׳ למינהל**
דרגה י״ב—י״ג אחיד. כישורים: השכלה תיכונית משלמת, שפות — עברית אנגלית, נסיון 5 שנים לפחות בנושא אירגון ומינהל, והיכול עצמאי של מזכירות וצוות עובדים.
בהצעות נא לפנות לת.ד. 16540 ת״א עבור כמ׳ 50,000 עם פירוט השכלה ונסיון.

משרד האוצר
למרכז למיכון משרדי
דרושים
עובדים להכנת רשימות שמיות בערבית
העבודה זמנית למספר חודשים.
מועמדים השולטים בשפות ערבית ועברית על בוריין, מתבקשים לפנות אל המרכז למיכון משרדי, תל־אביב, רח׳ יהודה הימית 33, טלפון 828181 לגבי הנה צירטלוב.

דרושים
1. מוכרים
לחנות ואולם תצוגה לציוד סטריאו־פוני מעולה (יום עבודה מפוצל).
2. פקידה
למחלקת מכירות
לאחר שרות צבאי, נסיון בעבודות משרד ועצמאיות (יום עבודה רצוף).
למשרה מס׳ 1 מתבקשות פניות רק מבעלי נסיון במכירות-חנות בענף האלקטרוניקה או החשמל הביתי.
נא לפנות בצרוף פרוט מלא של קורות חיים ונסיון עבודה קודם אל ת.ד. 16480, תל־אביב
סודיות מובטחת

מכון ויצמן למדע
דרוש
לבורנט
הכישורים הדרושים: בעל תואר B.Sc. בכימיה או בביולוגיה; או הנדסאי כימיה בעל נסיון בעבודה בביוכימיה.
משרה מס׳ 206.
על המעונינים לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם למחלקת המנגנון ת.ד. 26 רחובות 76100 — בציון מס׳ המשרה

מוסטאנג
יצרני חולצות אופנה לילדים, נוער וגברים
דרושות
דיילות מכירה
בעלות הופעה נאה
לתקופה שבין 24.4.73—7.5.73
בירושלים, חיפה ותל-אביב.
לפנות אישית: רח׳ השוק 38 תל־אביב או בטלפון 825088
מוסטאנג — החולצה הראשונה בעולם האופנה

לבית ספר תיכון וחקלאי של ויצ״ו על שם חנה מיזל־שוחט, נהלל
דרושים
1. **מדריך חברה**
2. **מטפלת**
3. **גנן נוי**
מועמדים יפנו למזכירות בית־הספר.

נציבות שרות המדינה מודיעה
למשרד התיירות דרושות
מזכירות-כתבניות
בשפות עברית ואנגלית
• בדבר פרטים נא לפנות לאמרכלות משרד התיירות רח׳ המלך ג׳ורג׳ 24, טל. 223361-251

באם הנך בגיל 25-55,
בעל/ה השכלה תיכונית או בקביעה מתאימה
בעל/ת מרץ וכשרון מכירה
נהיה מוכנים להכשיר אותך כסוכן ביטוח
*
מועמדים מתאימים יפנו בכתב אל ת. ד. 805, תל־אביב, תוך ציון נתוניהם האישיים, בשביל „סוכן ביטוח"

דרוש מנהל מפעל טוויה
לניהול מטויית כותנה המעסיקה כ-500 עובדים
דרישות התפקיד:
* נסיון בניהול במפעל טקסטיל, רקע הנדסי, רצוי נסיון בענף הטכסטיל
מקום העבודה: בדרום הארץ
תנאים טובים ועזרה בדיור למועמד המתאים
נא לפנות לת. ד. 3038 תל־אביב, בצרוף תולדות חיים ונסיון קודם
— סודיות מובטחת —

מאקטרוניקס בע״מ
מערכות בטחון
דרושה
פקידה כתבנית
למשרה מלאה
יכולה לעבוד באופן עצמאי, ידיעה טובה בשפה האנגלית. הופעה נאה.
תנאים טובים בהתאם למועמדת המתאימה.
נא להתקשר טל. 03—284816 בין השעות 9.30—14.00 ולבקש את רותי

דרושה
פקידה
אחרי שרות צבאי
לעבודה אחראית בכספים
רצויה ידיעה בהנהלת חשבונות
לפנות: ת. ד. 14090 לכמ׳ 30 או טל. 613334 שולי

דרושה
מנהלת חשבונות
עצמאית
ל־2—3 ימים בשבוע
• לפנות בכתב יד עם ציון פרטים אישיים ונסיון קודם בעבודה לת. ד. 13077 ת״א עבור מנהלת חשבונות.

כיתן דימונה בע״מ
עבור משרדנו בתל־אביב
דרושים
מנהלי חשבונות
סוג ג׳ ד׳
1. למשרה מלאה
2. למשרה חלקית
הכישורים:
* בעלי נסיון קודם של מספר שנים
מקום העבודה בתל־אביב
על המעונינים לפנות בכתב יד לת. ד. 2147 ת״א, עבור „מנהל חשבונות" או בטל. 773132 בשעות לפנה״צ

שני מנתחי מערכות
בעלי נסיון רב (מהנדסים)
פנויים לקבל עבודות ע״א
הצעות נא לפנות לת. ד. 15059 תל־אביב

תדיראן
למפעלנו בהרצליה
דרוש
מבקר איכות
העבודה קשורה בבקורת של תהליכי ייצור אוטומטיים ובבקורות טיבים כימיות.
יועדפו בעלי רקע קודם בחשמל, נסיון תעשייתי קודם אינו הכרחי.
המועמדים המתאימים יפנו ישירות למפעל, אזור התעשיה הרצליה פתוח מול מוסכי האוזן, או טלפונית טל. 932959, 932254

פקידה
לאחר שרות צבאי ידיעת כתיבה במכונה לחברה הנדסית בצפון תל-אביב
טל: 259377,
רח׳ שרה 14, ת״א.

מוסד כלכלי גדול מחפש:
פקיד חשבונות
טלפון 39955, קו פנימי 357 תל־אביב

דרושים בחו״ל
מנהלי עבודה
לחברת בנין גדולה
הכישורים הדרושים:
* נסיון של 5 שנים לפחות בביצוע פרוייקטים.
* ידיעת השפה האנגלית.
* גיל עד 50.
תנאים מצוינים למועמדים המתאימים
מועמדים העונים על הדרישות הנ״ל מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 3119 תל־אביב עבור 333 בציון פרטים מלאים.
סודיות מובטחת

CONTROL DATA
ISRAEL LTD
דרושים
* כתבנית מעולה אנגלית-עברית
* פקידה למחלקת חשבונות (סוג ב׳)
שעות העבודה 8.30—16.00
* כתבנית טלקס אנגלית
שעות העבודה 10.00—18.00
נא לפנות לת. ד. 39023 בציון נסיון קודם

טכנולוגיה מדעית בע״מ
דרושה
פקידה למחלקת רכש
הכישורים הדרושים: התמצאות בנהלי יבוא ורכש, הדפסה בעברית, רצוי גם באנגלית.
5 ימי עבודה בשבוע,
שעות העבודה 08.00—17.15.
נא לפנות בכתב לטכנולוגיה מדעית בע״מ ת״ד 330, הרצליה ב׳, או טלפונית 938281—4.
— סודיות מובטחת —

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
משרה פנויה 33/73
נקבנית י.ב.מ.
מקום העבודה: ירושלים
הכישורים הדרושים:
בעלת נסיון בעבודה כנקבנית י.ב.מ.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 30.4.73

דרוש
מחסנאי טכני -
למחסן חלקים אלקטרוניים
לעבודה במפעל בטחוני.
•
• המעונינים מתבקשים לפנות לת. ד. 25034 עבור י. ר. בצירוף קורות חיים, לכתובת וכמספר טלפון.
סודיות מובטחת

מדינת ישראל
שירות התעסוקה
המרכז לתעסוקת אקדמאים
אקדמאים מארה״ב
מחפשים תעסוקה בארץ
ב־26.4.73 תגיע לישראל קבוצת אקדמאים מארה״ב במסגרת „תור ועלה", המעונינים לעלות ארצה בחודשים הקרובים. הקבוצה תשהה בישראל עד ה־8.5.73. מטרת ביקורם היא למצוא תעסוקה ההולמת כישוריהם.
להלן רשימת המבקרים:

I. EDUCATIONAL ADMINISTRATION
1. Ph.D. (NYU) Assistant to college president, responsible for publicity, publications, community relations, alumni affairs and fundraising. Previous experience — lecturer in English (University level). Fluent in Hebrew, English and Franch.

II. INFORMATION SCIENCES
2. SENIOR MANAGEMENT ANALYST
M.Sc. Computer Science, Responsible for the supervision, guidance and coordination for professional staff members, for the application of computer and management services to facilitate the delivery of social services.
3. SYSTEMS ANALYST
4 years experience. Knowledge of COBOL JCF—OS, RPG II.
4. SENIOR COMPUTER PROGRAMER
10 years experience. M.Sc. Civil Engineering. Work related to *structural, civil and mechanical engineering* application programs. Has also developed business programs and programs for use in hospitals.
5. PROJECT ENGINEER
B.A., graduate courses in Mathematics. Honeywell Management Training Program. 10 years experience. Responsible for the management of 24 programmers and the operation of 2 DDP 516 computing facilities utilized for software development, data reduction and program tape production and verification.
6. M.S. Computer Science, M.S. Operations Research, M.A. Mathematics.
Supervision of data processing department, plans the execution of data processing tasks, to allocate and schedule these within the machine and programming staff resources available. Prepares associated budgets.
7. DATA PROCESSING CONSULTANT
On Hardware and Scftware IBM and Honeywell. Experience in payroll, manufacturing order billing, retail inventory, stock transfer, direct mail, merchandise and sales, accounts receivable, sales analysis manufacturing shop work order, and donation fulfillment systems. Feasability studies.
8. SENIOR SYSTEMS ANALYST
Management of data processing department for state medical services. Present position — Fiscal Control Manager. Experience in micro-film systems.
9. M.B.A. Statistics. 20 years experience in statistics and data processing in insurance including medical, fire and casualty.
10. Systems analysis and design, programming. B.A.Sc. Industrial Engineering. Presently employed in large telephone company. Coordinates implementation of a computerized system to simulate and plan the interurban telephone network.
11. *M.Sc. Management, M.Sc. Mechanical Engineering. Consultant* specializing in the design and implementation of automated hospital information systems. Consultant in the study and implementation of large data systems. Consultant in the area of information science, accoustic and noise control.

III. CHEMISTS - CHEMICAL ENGINEERS
12. PHYSICAL CHEMIST
Ph.D. (Princeton University). Post Doctoral Fellow Harvard University. Experience in purification of liquid or gaseous streams by use of solid sorbents applied to reduce water pollution and upgrade purity. Also extensively experienced in spectroscopy kinetics and thermodynamics.
13. SENIOR CHEMICAL ENGINEER (PROJECTS)
B.S. Chemical Engineering, B.S. Business Management. 12 years experience. Background chiefly in design, maintenance, specifications and installation of process instrumentation. Greater part of experience in plants producing synthetic fibres.
14. PHYSICAL CHEMIST
Ph.D. (Harvard). Worked on Zeeman effect theory and gas solid reaction kinetics. Taught courses on thermodynamics, chemical bonding and high temperature chemistry. Research on high temperature chemistry and surface thermodynamics. Consultant on high temperature chemical problems related to atmospheric recentry, high altitude chemical releases and MHD power generation. Has 30 publications in these fields.
15. ELECTRO-CHEMICAL SPECIALIST
20 years experience plating processes including electroless and electrolytic plating of semiconductor devices and packaging.
16. CHEMIST/METALLURGIST
Ph.D. Experienced in (a) Plastic deformation in metals, radiation damage in metal and its effects upon mechanical properties; (b) development of thin film capacitors for employment in thin film integrated circuits. 10 years experience.
17. B. Engineering (Mechanical). Graduate courses in Mathematics and Electrical Engineering. Automatic control. 20 years experience R and D propulsion, machine design, control instruments and circuitry.
18. B.S.EE., M.S.EE. Engineering Management, Navigation systems, radar, computer designs, circuit design. 20 years experience.
19. B.S.EE., M.S.EE. Logic circuits, active and digital filters, custom integrated circuit design. 7 years experience.
20. SENIOR TECHNICIAN
Computer switching circuit design. — large scale integration circuits, production systems development. 10 years experience in this field.
21. B.S., M.S. (Physics). AMA (Supervisory Management). Specialities include acoustics propagation, boundary and biological scattering, systems analysis, computer modelling and simulation, experience in anti-submarine warfare systems.
22. ENGINEERING-TECHNICAL WRITER
Writes operational and maintenance data for electronic and mechanical equipment, interprets data from drawings, manuals and memoranda. 7 years writing experience, before experience as engineer-technician.

מעסיק המעונין לראיין מועמדים מבין משתתפי הביקור נא להתקשר עם המרכז לתעסוקת אקדמאים, מדור חו״ל
טלפון 02—61141 קו פנימי 315, 02—30997

דרוש
לבימ"ס סיטוני
מנהל חשבונות
עצמאי
לכתוב לת. ד. 296 תל־אביב
עם פרוט הולדות חיים

למשרד עורכי־דין בירושלים
דרוש עורך־דין צעיר
שכיר, בעל נסיון וידע בעניינים אזרחיים (חוזים — חברות — מסים וכו')
תנאים טובים
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 364, ירושלים
סודיות מובטחת

למסעדה
צפון תל־אביב
דרוש
קופאי
עבודה במשמרות
לדבר פרטים נא
להתקשר בין השעות 13.00—9.00
טלפון 414432

דרושים
פועלי נקיון
וחדרי מדרגות
ומשרדים
שמרים לעבודות לילה באופן קבוע. גילאי 35—55
לפנות: ש.נ.ס.
טלפון 728013 רמת־גן.

כפר עלית הנוער רמת הדסה
דרוש
מדריך חברתי
לקבוצת חניכים בגיל 14—15
המעונינים יפנו בכתב בלבד אל הנהלת רמת הדסה דאר קרית טבעון

דרושה
פקידה כללית צעירה
עם ידיעות בהנהלת חשבונות
והדפסה במכונת כתיבה
להתקשר טלפונית: 55848,
52904, ת"א

למפעל תעשייתי בתל-אביב
דרוש/ה עוזר/ת
למנהל/ת חשבונות
★
בעלי נסיון יפנו לת.ד. 1177 תל־אביב
עבור „מנהל/ת חשבונות"

לבית המכונית חיפה
דרושה
קלדנית צעירה ומוכשרת
למכונת אידי X
לפנות בית המכונית רחוב יפו 19 חיפה
טלפון 521838, 538211

דרושה
מזכירה דו לשונית
עברית אנגלית כולל הדפסה במכונת כתיבה. שפות נוספות רצוי
נסיון קודם בחברות סחר חוץ רצויים
תנאי שכר ועבודה טובים מובטחים למועמדת בעלת הכישורים המתאימים
לפנות בכתב יד ובציון קורות חיים לת.ד. 1708 תל־אביב, עבור מזכירה

למשרד פרסום ידוע בתל-אביב
דרושה
טלפונאית
(רצוי לפני שרות צבאי)
לעבודה במרכזיה (3 קוים)
+ עבודות משרד שונות
הכישורים הדרושים:
עברית על בוריה — הכרתה הדפסה במכונת כתיבה עברית. ידיעה מינימלית באנגלית או גרמנית
יום עבודה מפוצל
לפנות בכתב יד בציון גיל וקורות חיים לת. ד. 3468 תל־אביב, עבור מס' 134

לבית ספר תיכון עיוני בירושלים
דרושים:
מורים
לשנת הלימודים תשל"ד (1973/74)
למקרא, לספרות עברית, לפיזיקה
לביאולוגיה ולאנגלית —
לכיתות י"א—י"ב
רק מועמדים בעלי הכשרה מתאימה ונסיון בהוראה, מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 1224 ירושלים ולציין פרטים על תולדות חייהם ונסיונם בהוראה.

אי.אל. ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה
לתחום פתוח מעגלות
דרושים
טכנאי/הנדסאי
אלקטרוניקה
1. נסיון קודם במעגלים ספרתיים, מעגלים אנאלוגיים, עיבוד אותות ספרתיות וצימוד עם מחשבים.
2. נסיון קודם של 3 שנים במערכות, במעגלים וב־ R.F
תנאים טובים למועמדים
לפנות בכתב או טלפונית 782141
או 787131 אל מח' כח־אדם, רח' מבצע קדש 48, בני־ברק
סודיות מובטחת!
המתאימים

דרוש
איש מכירות
עצמאי
לאזור המרכז
למכירת ציוד שינוע וכלי הרמה
בעל נסיון וידיעות בשטח זה, כמו כן דרושה ידיעה בשפות עברית, אנגלית וגרמנית
תנאי ההעסקה לפי כישורי המועמד
נא לכתוב בציון פרטים אל:
ב. גוטינסקי, חברה להנדסה ויצור בע"מ
ת. ד. 10033 מפרץ חיפה

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על פתיחת פניה של:
...שב בבית הספר לחינוך
מכרז מס' 86/73
...ור התפקיד — עמוד הכנת תקציב ביה"ס ...קציב רגיל, תקציבים מיוחדים (תקציבי מחקר); ...פול שוטף בתקציב ובשינוי הקצוב, פיקוח ... הוצאות התקציב וביצועו במסגרת שאושרה; ...ם בגע וניהול מו"מ עם יחידות האוניברסיטה ... בידת הצורך עם גורמים חיצוניים בנושאי ...פים ותקציב; טיפול בבירורים ובעיות של ...צאות; טיפול תקציבי וכספי במסמכי הספקה; ...שיבים ותלויות של פעולות ביה"ס, קיום מעקב ...ביד אחר ביצוע התקציב על כל סוגי הוצאו...; עזרה ויעוץ למזכיר ביה"ס בתכנון וארגון ...יבנה הפיזי של ביה"ס. הכנת דו"חות תקצי...ים הקופתיים; ביצוע תפקידים לפי הצורך.
...שות התפקיד — ידיעת השפה העברית על ...ריה והאנגלית; השכלה אקדמית בכלכלה ו/או ...נהל עסקים ו/או ראית חשבון. ידיעה בהנהלת ...מה גבוהה (סוג ד' או דיפלומה); נסיון של 4 שנים.
...ה — נסיון בהכנת הצעות תקציב ובטיפול ...ציני תקציב וכספים; הכרת מבנה האוניברסיטה ...תקציבה (כולל תקציבי מחקר); התמצאות טובה ...והוראות ההנהלה בנושאי תקציבים וכספים; ...תפקיד מחייב עבודה בשעות לא מקובלות.
...גה — בהתאם לכישורי המועמד.
המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ... האריך 24.4.73 אל: מחלקת כח אדם, קרית ...יברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה ...בד למשרה מס' 86/73".

א. **פקידה,**
למחלקת ביצוע
נסיון קודם בטיפול בלקוחות —
הכרחי. שעות עבודה. א' ב' ג' ה'
8.00—13.00 — 16.00—19.00
ד' ו' 8.00—13.00

ב. **נגרים**
למחלקת ביצוע
להרכבת
ארונות מטבח
נסיון קודם — הכרחי. בעלי רכב וכלים
נא לפנות: טלפון 252478/9

קוטג' דו משפחתי
ברעננה
הזדמנות נדירה
פתח את ביתך בפני לקוחותינו לתצוגה במשך 6 חדשים ותזכה בהנחה של
25% ממחיר הבית
כל הקודם זוכה
טל. 233838 או ת.ד. 36381 תל־אביב.

מוסד חינוכי
מעוניין לקבל בהשאלה
כ־300 מיטות עם מזרונים
לתקופה של 23 יום
בחודש יולי 1973.
הצעות לפנות עבור „בנה" ת.ד. 817 גבעתיים.

חנות
למכירה בנהריה
בבניה
כ־200 מ"ר
בסביבה טובה
השקעה מצויינת
●
לפנות טלפון 524161, חיפה

ל„טפחות" בנק משכנתאות לישראל בע"מ
דרוש
עובד בקורת בירושלים
הנתונים הדרושים: רצויה השכלה אקדמאית מושלמת בכלכלה עם נסיון בביקורת ובהנהלת חשבונות ו/או כבעל השכלה כדומה או מי שעומד בפני גמר הבחינות ההפיות עם נסיון של 4 שנים בהנהלת חשבונות.
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 93 ירושלים

צלון בע"מ
למשרדנו בת"א דרושה
פקידה כללית
נא לפנות לדיזנגוף 217
או טלפון: 240221

בית החולים שערי צדק
דרוש אדם מוכשר ובעל מרץ לרכוז פעולות התרמה ויחסי ציבור בישראל
התכונות הדרושות:
✱ שליטה מלאה בשפה העברית.
✱ כושר מעולה בהבעה בכתב ובעל־פה.
✱ כושר ארגון.
✱ ידיעת שפות נוספות כגון: אנגלית ויידיש יתרון.
✱ השכלה יהודית וכללית רחבה, רצוי אקדמאי.
רק בעלי נסיון וגילאי 45—30, יפנו בכתב עם פרטים מלאים בצירוף תצלום אל: אלחנן פלס — המחלקה ליחסי ציבור — ת. ד. 293 ירושלים לציין מספר: מ. 734.
(סודיות מובטחת)

דיבר את ברוקמן בע"מ
חברה לעבודות חשמל
רהובות — באר שבע — קרית מלאכי
דרושים:
הנדסאי - טכנאי
בחברה
מנהלי עבודה — חשמלאים
עוזרים — חוטי לוחות
בפרטים נא לפנות: הרצל 185 רחובות. (מול הכימיקה) טלפון 952316; 057—5437
— סודיות מובטחת —

מכרז על משרה פנויה מס' 36/73
לבנק ישראל
בירושלים
דרוש
פקיד - קופאי
הכשירויות הדרושות:
1. השכלה תיכונית מושלמת;
2. ידיעה בהנהלת חשבונות סוג 2 לפחות;
3. נסיון קודם בעבודה בנקאית;
המעוניינים מתבקשים לפנות עד יום 30.4.73 ליחידת כח אדם, בנק ישראל, רח' השורג בנין מצפה, ירושלים.

לציון
חברה לביטוח בע"מ
דרושים
נערים
ונערות
בגילאים 16—17 לעבודה משרדית
נא לפנות למחלקה כח־אדם, רח' ליליינבלום 43
או טלפונית אל 614711

כור מתכת בע"מ
למפעל רמים בקרית שמונה
דרושים:
1. **מהנדס מכונות**
עם נסיון בהנדסה וניהול צוות פרט־לים, רצוי נסיון במפעל תעשייתי לייצור חלקי אלומיניום.
2. **מבקר איכות**
טכנאי או בוגר בי"ס תיכון מקצועי עם נסיון בביקורת איכות בהתכת. מקום המגורים בקרית שמונה
יינתנו תנאים מיוחדים ועזרה בדיור
המעונינים יפנו בכתב למנהל מפעל רמים ת. ד. 68, קרית שמונה

לחברה בתל־אביב
דרוש/ה
מנהלת חשבונות
סוג ג'
(ללא הגבלת גיל)
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, נסיון ושכר מבוקש, לת. ד. 1290 תל־אביב
— סודיות מובטחת —

לחברה רצינית ארצית
דרושה
מזכירה עצמאית
בעלת נסיון, ידיעות לשולטת באנגלית וגרמנית
לפנות 822228 או לת.ד. 8299 ת"א

„ליברטי", יצרני אפנה בע"מ
דרושים
1. **גזרים מנוסים**
2. **תופרות מנוסות למכנסיים**
3. **תופרות**
למכונת 2 מחטים (זיגזג) למכנסיים
תנאים טובים למתאימים
המעונינים יתקשרו לטל. 56007 לקביעת ראיון

לקופל נהיגה עצמית בע"מ
דרוש
סגן מנהל
לריכוז ענייני מינהל, יכולת לתכנן פעולות ולפקח על ביצוען, בהפעלת צוות עובדים.
הכישורים
✱ נסיון בעבודות מינהל של 2—3 שנים לפחות.
✱ בוגר מינהל עסקים, כלכלן או רואה חשבון.
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות בכתב למר אונגר, טשרניחובסקי 6, תל־אביב.

למעמיקי באר־שבע
דרוש דחוף
מפעיל לשופל 944
לפנות טלפון: 3601 באר־שבע

דרוש עובד
עם נסיון במסחר
תנאים טובים
בעל רשיון נהיגה
לרכב צמוד לפנות: „היוזלינר" שד' ההצבאות 67 בת־ים

דרושים
נהגים
בתנאי שותפות
✱ לסמיטריילרים
✱ להיברים
✱ למערבלי בטון
לפנות:
טלפון 03-747421
מ־17.00 עד 20.00

דרוש דחוף
למעמיקי באר־שבע
מפעיל לשופל
944
לפנות: טלפון 3601 באר־שבע

למשרד רואי חשבון בת"א
דרושים בוחנים
עם אפשרות להתמחות
פקידה כתבנית
לפנות טל. 54661—2

בוא הצטרף
אלינו למשפחה!
נאות מצפה
הקמנו מפעל גדול במצפה רמון לבנית בתים מוכנים מקסימים הנמכרים בכל חלקי הארץ עם תחזית שוק מבטיחה ביותר.
אנו רוצים אותך
כשותף
אם אתה נגר, מסגר, שרברב, טפסיסט, עובד גמר, או אם אתה רוצה ללמוד מקצוע.
תקבל אצלנו תמורת עבודתך המסורה, והשקעה של 40,000 ל"י: דיור הולם, משכורת, תנאים סוציאליים מלאים, אחוז ברווחים ועתיד מבטיח.
לקביעת ראיון:
טל. 233838 או ת.ד. 36881 ת"א

לחברה מסחרית גדולה בתל־אביב
דרושות מזכירות
הכישורים הדרושים:
✱ השכלה תיכונית
✱ כושר ניסוח
✱ הדפסה במכונה עברית
✱ ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודה משרדית דומה
תנאים טובים למועמדות המתאימות
נא לפנות בכתב־יד בציון קורות־חיים ונסיון קודם לת. ד. 7095 מס' 80
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
✱ **כתבנית**
עברית אנגלית
✱ **פקיד/מחסנאי**
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודת מחסנאות לצברת החלפים למכונות התעשייתיות והידע הנדרש. ידיעה בשפה האנגלית.
✱ **חשמלאים**
בעלי רישיון מוסמך.
✱ **מפעילים**
למתקנים כימיים הדורשים המוקסים במפעל. העבודה במשמרות ומחוז אתנו. למועמדים המתאימים אפשרויות קידום מוכחות.
הכישורים הדרושים: 8—10 כתות, רקע טכני — רצוי.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 99 חיפה, 31000.

דרושים
✱ מדפיס אופסט חצי גליון
✱ נער מדפיס מולטיליט
✱ מונטז'ריות
לפנות דפוס א.ש. נחלת יצחק 20
טלפון 258633 תל־אביב

דרוש בחור
אחרי שרות צבאי, עם ספה ורשיון למכונית עבודה מעניינת עם עתיד.
וסטור בע"מ
מרמורק 16
טל. 229106

למוסך גדול
בירושלים
דרוש קופאי
הצעות לפנות לת.ד. 255 ירושלים (עבור מוסך) נא לצרף תולדות חיים, נסיון קודם והמלצות
סודיות מובטחת

דרוש
טבח
בעל נסיון
תנאים מצויינים
ת. ד. 24120, ת"א

דרוש
שרטט/ת
מכנאי/ת
לעבודה מלאה או חלקית במשרד מהנדסים יועצים. נסיון בתכנון איזור הכרחי
לטלפן 235253 ת"א

ביתן דימונה בע"מ
עבור משרדנו בתל־אביב (הדר יוסף)
דרושים
1. **פקידה כתבנית מעולה לתפקיד מזכירה**
הכישורים הדרושים:
✱ השכלה תיכונית
✱ שליטה בהדפסה במכונת כתיבה עברית
✱ נסיון קודם
2. **פקידה כתבנית**
הכישורים הדרושים:
✱ הדפסה במכונת כתיבה עברית
✱ רצוי ידע בהנהלת חשבונות
3. **פקיד למחלקת היבוא והגזברות**
הכישורים הדרושים:
✱ ידיעת השפה האנגלית
✱ התמצאות בהנהלת חשבונות
מקום העבודה: בתל-אביב
על המעונינים לפנות בכתב יד לת.ד. 2147 תל־אביב עם פרוט קורות חיים וציון התפקיד המוצע על המעטפה או בטלפון 773132 בשעות לפנה"צ

למפעל גדול בדרום דרוש
סגן למנהל מחלקת בטיחות אש
תאור התפקיד.
— עוזר למנהל המחלקה בפעולות היחידה ומפקח על צוות העובדים.
— מוציא הוראות המנהל לביצוע דרום שינויים ושיפורים באמצעים ובשיטות הכיבוי במפעל.
— אחראי להכשרת כח־אדם ולהשתלמות בנושאי כיבוי אש.
הכישורים הדרושים:
— השכלה תיכונית מלאה.
— בוגרי קורס קציני כיבוי.
— נסיון פיקודי־מבצעי של 5 שנים לפחות.
— כושר בריאותי תקין.
— גיל עד 35.
● בפרטים יש לפנות לת. ד. 387 באר־שבע (מיקוד 100—84) בציון קורות חיים. סודיות מובטחת.

דרושה
אשה
לטיפול בתינוקת בת שנה וחצי
לכל יום
משעה 7—3.30 אחה"צ כולל פעמיים בחודש יום שבת כל היום
דרושות המלצות
לטלפן בשעות הבוקר למספר 269008 ת"א

כל מודעה
המתפרסמת בלוח זה
מתפרסמת ללא תשלום נוסף
גם ב"ידיעות אחרונות"
על פי הסכם מיוחד בין
"הארץ" ו"ידיעות
אחרונות"

هكذا من الأصل

אירופה-
יש מי שאוהב אותה,
יש מי שעוזב אותה,
וזה בדיוק
מה שאנו עושים.

וזה בדיוק מה שאנו עושים. אנחנו לבטח אחת מחברות התעופה הגדולות בעולם ואנו אוהבים את אירופה. ששה ימים בשבוע אנו מטיסים אותך לפרנקפורט, נמל הבית שלנו, מקום שממנו נטיס אותך ל־52 ערים באירופה ול־59 ערים מחוצה לה: ובאירופה אנו משתפים פעולה עם עמיתינו כדי להטיס אותך ליעדך שאולי לשם אין לנו טיסות, כך שתוכל להגיע בקלות מאמסטרדם ללונדון, מאוסלו לאתונה ומהלסינקי למדריד.

זוהי שיטה נהדרת של שיתוף פעולה ידידותי המתעלם מגבולות והופך את אירופה למדינה גדולה אחת. ומי שאינו אוהב את אירופה יכול תמיד לעזוב אותה. אנו עושים גם זאת — בכל יום.

Lufthansa
בכל שתרבה לטוס

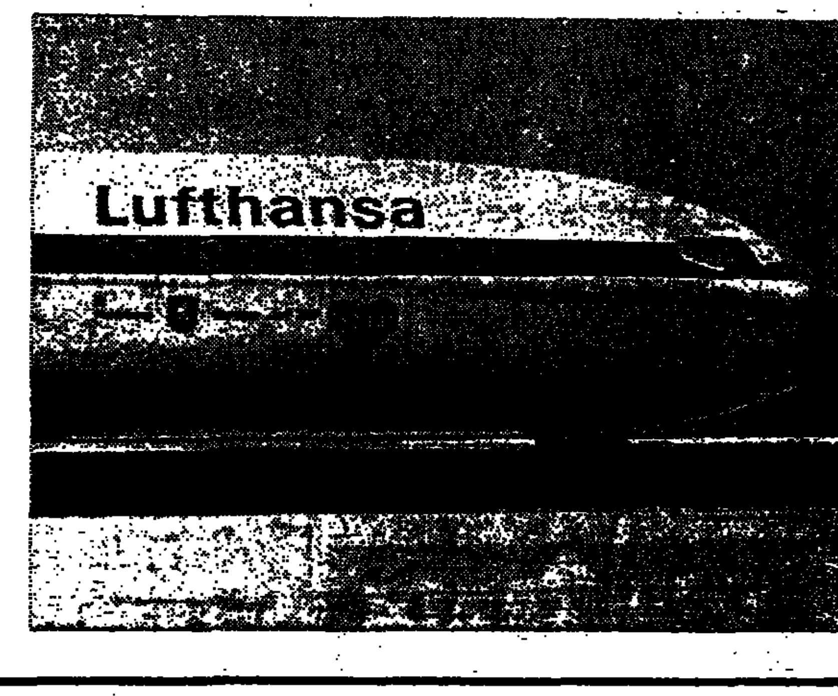

ראיתי שמעתי

מוכן לרוץ

שר הבריאות מר ויקטור שם־טוב היה מאוד גלוי־לב בהופעתו השבוע בפגישת מועדון האיגוד המקצועי של מועצת פועלי ירושלים. השר סקר את תוכניות משרדו בתקופה הקרובה וציין כי קדנציה אחת של 4 שנים אינה מספיקה גם כדי להכין וגם כדי לבצע את כל תוכניות המשרד.

„איני אומר זאת כדי שתבחרו בי לעוד קדנציה, כי הרי יש מוסדות המוסמכים לכך, אך לא אתנגד ,לרוץ' פעם נוספת..." הודיע השר שם־טוב.

כושר האירגון

לציון הופעת סדרה בת ששה כרכים עם זכרונות אנשי העליה השניה, התכנסו אחדים מאנשי העלייה בלשכתו של מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון, כדי להעלות זכרונות בעל־פה ולהשיק כוסיות. אחד מיוזמי המפעל, איש נהלל צבי ליבנה, קבל על הקשיים שהתלוו לכתיבת הספרים, אשר הוצאו לבסוף לאור על־ידי המרכז לתרבות וחינוך של ההסתדרות.

ליבנה סיפר כי פנה אל נשיא המדינה וקיבל ממנו תרומה של 1,000 ל״י. מאברהם הרצפלד קיבל 500 ל״י. וכך הוציאו לאור 1,000 סדרות של שישה כרכים. 300 סדרות לא נמכרו. ליבנה פנה אל מנכ״ל סולל בונה, מר צבי רכטר, בבקשה שהקונצרן ירכוש ספרים עבור עובדיו. „הייתם מאמינים", אמר ליבנה, „כי אני, איש העליה השניה, לא רק עם המנהל לא הצלחתי להיפגש. אפילו המזכיר לא רצה לראותני".

על כך ענה מר בן־אהרון: „אני רוצה קודם כל לפטר את צבי ליבנה כמוכר ספרים. הוא לא ידע לאן לפנות. אני קונה את כל הסטוק ואל תלך יותר לצבי רכטר". וכאן העיר המזכ״ל הערה שהעכירה את האווירה במסיבת הרעים: „אפשר לומר הרבה דברים טובים על אנשי העלייה השניה. אבל מארגנים גדולים לא היו". נכנס לדבריו נחום הורוביץ, איש כפר גלעדי, מראשוני השומר ומלוחמי תל־חי: „בן־אהרון, אתה לא היית גדול כל כך לולא היינו אנחנו". המתיחות פגה רק בתום המסיבה כשהמזכ״ל נאות לבקשת הורוביץ לבקר בכפר גלעדי.

בריונות מפחידה בגרמניה

צ'ארלס ריצ'י כותב לי מבון: הציבור והעתונים במערב גרמניה מודאגים מאוד נוכח ההתנהגות המעליבה של ילדים ואינטלקטואלים צעירים כלפי אישי ציבור. אשת הנשיא גוסטאב היינמן, נרגמה בביצים על־ידי ילדים בגיל עד 14 והספגה עלבונות כאשר ביקרה במעון ילדים בברלין. אומרים שהילדים הוסתו על־ידי הורים נרגזים. יום קודם לכן העליב אספסוף גדול של סטודנטים וצעירים את ראש עיריית פראנקפורט רודי ארנדט בשעה שהלה ביקר במקום שבו התגבשו לאחרונה סכסוכים עם המשטרה. בראש האספסוף עמד דניאל כהן־בנדיט שצעק: „ארנדט אינו ראוי אף לבוז". אחרים כינו את ראש העיר „סאגנסטר" ו„חזיר" ואיימו עליו במכות. ארנדט אמר: „אותה שנאה ראיתי ב־1933 בפני אנשי הס.א. כשדקרו את אבי עד מוות וכשצפרוף כסה האיגודים המקצועיים".

„ודיטשה צייטונג" מציין במאמר ראשי כי אינטלקטואלים צעירים נוהגים ביהודים בדיוק באותה דרך כמו בשנות ה־20 או ה־30; צריך רק להחליף את המילה „יהודי" ב„ספקולנט" או „קפיטליסט".

עולים לכנסת

מכלל חברי הכנסת רק כ־5% עלו לארץ אחרי 1948, אף כי שני שליש מהאוכלוסים היהודים עלו ארצה משנה זו ואילך — אמר ראש סיעת ל״ע בהסתדרות ויו״ר מחלקת הקליטה, מר הלל זיידל, בכינוס מזכירים של מועצות פועלים ורכזי קליטה שדן בנושא העליה. זיידל סבור כי נתון כזה מצביע על הצורך לשתף את העולים בהנהגת המדינה.

רז״ן

הימים הללו

חיילי צה״ל היו לבושים כהיפים, בזמן הפשיטה.

(עתונות ביירות)

— יא אחמד, נסתלק מכאן! כנראה קומנדו ישראלי...

מכתבים למערכת הארץ

סדר בענף הבנייה

כל מי שחזה מבשרו את עגמת הנפש הרבה הכרוכה בבנין דירה בארץ לא יוכל שלא להסכים הסכמה מלאה עם הכתוב בסדרת מאמרים של פרופ' שלמה פלינק ב„הארץ". הסבריה של גב' סיגלית פריאל, דוברת מרכז הקבלנים במדור זה („הארץ" 9.4) הם בלתי־מספקים ובלתי משכנעים.

המצב בענף הבניה הפרטית אצלנו גרוע ביותר. כאילו לא די בכך שהדירות נבנות בכספי הקונים ולא בכספי הקבלנים, הרי גם איכות הבניה לקויה. הבטחות והתחייבויות לקונה אינן נשמרות וגם להתחייבויות פורמליות אין שום ערך. המחירים שדורשים הקבלנים, קבלני המשנה ובעלי המלאכה למיניהם הם בבחינת שערוריה חמורה ממש. דומה שרשאים הם לדרוש כל מחיר שיעלה על דעתם בלי ביקורת כלשהי. מי שמעז לבוא בטענות או לשאול שאלות ישמע ש„ככה זה היום בארץ!".

חוזי הבניה מעניקים הגנה מלאה לקבלן וכמעט כאומה לקונה. ואיזו ברירה יש למי שיסרב לחתום? הוא יצטרך לוותר על רצונו לרכוש דירה. סעד משפטי הוא תרופה מעשית רק לגבי אותם בודדים שעתותיהם בידיהם, או שאמצעיהם הכספיים מספיקים לכך.

קרוב לוודאי שענף הבניה ימשיך להיות ענף כלכלי מרכזי בארץ עוד שנים רבות מאוד. הכרחי שמשרדי הממשלה הנוגעים בדבר יתנו דעתם להשלטת סדר בתחום זה כדי למנוע הידרדרות נוספת ופגיעות קשות עוד יותר בציבור הצרכנים. דומה שהגיעה העת לדון בחקיקת חוק מתאים ברוח המלצותיו ומסקנותיו של פרופ' פלינק.

משה יגר
ירושלים

עידוד לעבריינות

המאמר של אמנון רובינשטיין כ־6.4 הזכיר לי את האימרה ש„כולם מדברים על מזג האוויר אך אף אחד לא עושה דבר לשנותו". הייתי רוצה לשאול את פרופ' רובינשטיין כמה פעמים הוא אישית פנה למשטרה בתלונות על נהיגה פראית, אלימות, בריונות וכל אותן תופעות שהזכיר במאמרו האחרון.

למרות שאני עצמי לא הייתי אומר שאני תואם את החיים שתיאר במאמר האחרון, אולי בגלל העובדה שחייתי 4 שנים בארה״ב. כמי שניסה לשנות ולספר ביכולתי לקבוע כעל ומעבר לכל ספק שבמוסדות הממשלה והמשטרה יש אדישות מוחלטת וחוסר רצון בולט לנקוף אצבע ואני כבטוח שעל כך יש לכתוב ולהתריע. חוסר תגובת המשטרה לתלונות, היעדר התגובה מצד מוסדות שונים לפניות (כולל נציבי תלונות ציבור למיניהם) מהווים עידוד ונותן גושפנקה לעבריינות כמו זה שכתב אמנון רובינשטיין.

ד״ר אהוד פינקלשטיין
תל־אביב

שירות בלתי אדיב

ביום ג' 10.4 בשעה 10.15 בבוקר עמדתי בתחנת האוטובוסים מס' 61 ברח' ז'בוטינסקי ברמת־גן. כשהופיע האוטובוס, עצר במרחק רב מהמדרכה, למרות העובדה שליד התחנה זאת יש מפרץ מיוחד לאוטובוסים, והמפרץ זה היה ריק וללא כל גורם מפריע.

מכיוון שאני אשה מבוגרת הסובלת מתלשת־לב העירותי לנהג על כך בכל האדיבות האפשרית. על כך ענה לי הנהג בגסות: „בפעם הבאה בגיע לך כס זה ויהיה לך נוח". כשראלתיו אם אין לו בביקרה סבתא כמוני, ענה לי שוב בגסות: „יותר צעירה ממך".

מכיוון ששוב נצפה לנו, כנראה, העלאת תעריפים בשירותי התחבורה, ראוי אולי להזכיר בפעם הבאה לנהג כמה כי תשלום יש לתת עבור שירות, ו„שירות" כגון זה באוטובוס דן אינו ראוי לגמול נוסף.

עליזה אמבך
רמת־גן

סכנה בצומת אויה

צומת כלון אויה שליד יהוד מסוכן באופן רשלני ולאחרונה נהרגו בה חיילת ואזרח.

שלושה נתיבי תנועה המופרדים ע״י קווים מרוסקים מובילים אל הצומת מכיוון תל־אביב ומתלכדים בה לדרך דו נתיבית. מצב זה מאפשר עקיפות מסוכנות בתוך הצומת ופגיעה במכוניות הבאות מכוון לוד.

יש לסמן ולשלט צומת זה כראוי בטרם יתרחשו בו תאונות נוספות.

ה. שיפריס
גני־יהודה

מנות קטנות במסעדות

בימים אלה עשיתי סקר קצר בכמה מסעדות שאני רגיל לאכול בהן. התברר לי כי בכולן העלו את המחירים בשיעור של 15% עד 25%. זה מתקבל על הדעת ביחס לתזרה הסגמנטית של המחירים. דא עקא, המנות של בשר שמגישים במסעדות גן לפחות ב־30% קטנות יותר. אם נקח בחשבון הרי מחיר האוכל עלה לקונה ב־50%.

האם משרד המסחר והתעשיה יכול להישאר אדיש למצב זה? הרי יש בזה משום גזילה.

צבי פרשטיין
תל־אביב

אגרה גבוהה

זה עתה חידשתי רשיון הנהיגה שלי ושילמתי האגרה בסך 50 ל״י — לשנתיים — כאשר בריזה.

עבור רשיון הנהיגה הראשון שלי שילמתי רק חצי לירה לשנה. חצי לירה בלבד! התחזית: רבים מבעלי רשיונות הנהיגה בוודאי יצרפרו על צעד שירותי זה המחייבם לשלם אגרה לשנתיים, ואז יתוקן עוול זה ולהבא ישלמו אגרה על 50 ל״י לשנה אחת בלבד.

ישראל שפי
תל־אביב

דמי חבר

החודש העלתה קופת־חולים מכבי את דמי החבר ב־10 לירות לחודש בלי כל הודעה מוקדמת ובלי הסבר.

תושבי שרצוני להתארגן, כדי להגן על זכויות החברים, שנכנסו הסדר בידי הנהלת קופת חולים מכבי.

ישראל ברנה
תל־אביב

ההלוואה בוטלה

במדור „ראיתי שמעתי" פורסם קטע תחת הכותרת „בלי ריבית" („הארץ" 9.4); נאמר בו כי בפרוטוקול ישיבת ועדת ההנהלה מיום 5.1.73 הוחלט לאשר הלוואה בלי ריבית לסגן ראש עיריית נתניה מר ת. גלבר בסך 10,000 ל״י, בלי ציון המטרה. ברצוני להעיר:

בהחלטה צוין בפרוטוקול כי ההלוואה מיועדת לרכישת מכונית. בפרוטוקול הבא של ועדת ההנהלה מיום 19.1.73 נאמר כי הודעה רשמה לפניה את בקשתו של מר חיים גלבר לבטל את ההחלטה הקודמת בדבר אישור ההלוואה, באשר האין בדעתו להשתמש בהלוואה זו.

י. עייר
מזכיר עירית נתניה

פגיעה בחופש הפרט

האיסור על רכישת קרקעות בשטחים הוא פגיעה בחופש הפרט. מי איתכני כותר לגוף ציבורי כלשהו להתערב בעסקות פרטיות של שני אנשים ולומר להם לא?

בזורה המתחבנה שקניית קרקע ע״י יהודים תפריע לשלום. ההיפך הוא הנכון: בתוך גלים סיכויי ההבנה בין אנשים, כאשר שומקים הם בשני כתגות, או מעורבים בפגישות בחיי יום יום. גרים יחד ולומדים להכיר זה את זה מקרוב.

דבורה שפירא־אלכביב
ירושלים

הודעה

במסגרת חגיגות היובל לקיבוץ יגור, נקיים בקיץ 1973 מפגש של חברי המשק עם אנשי ההכשרות המגויסות, פלוגות הפלמ״ח והנוטרים שהיו אצלנו.

על כן נבקש מכל אלה שהיו באחת המסגרות הנ״ל ומעוניינים להשתתף במפגש, להודיע לנו את שמם, כתובתם והמסגרת בה שרתו (שם ההכשרה, כלי הפלוגה, היחידה אהרוה ותאריכי שהותם ביגור).

כמו כן נבקש לשלוח אלינו שמות וכתובות של חברים נוספים ששהו ביגור בתקופות הנ״ל הידועים לכם.

את ההודעות יש לשלוח למזכירות יגור, עבור ועדת היובל.

חברת אמפא מודיעה:

החל מיום ראשון הקרוב (15.4.73)

יוחלף מספר הטלפון של

אמפא - הנהלה ושווק

מספר הטלפון החדש יהיה:

614281

מספר הטלפון של מחלקת השרות

נשאר ללא שינוי

622341

המפלגה הליברלית

הדרך
כתבי־עת ליברלי

בעריכת: ש. ז. אברמוב

(גליון מס' 8)

התוכן:

מדיניות וכלכלה
ליברליזם, סוציאליזם ואנטי־ליברליזם, ורה גק
השוק האירופי המורחב ועתיד המשק הישראלי, פרופ' להרניץ ברגר
המשק הישראלי, אריה כהן
המשק הישראלי מול ההחברה הממשלתית, א. רייב
מלחמה הליברלית בהתפשטות של ... ד. דר כלה
הליברליזם ... פרופ' ל. ברנר

בעיות המשטר
... פרופ' יצחק ה. קליינר ...
... ד״ר שבת וייס
איך לשנות את שיטת הבחירות, ד״ר אברהם בריכטה
... גדעון קראוס

... גבריאל בוררי
... ישראלי

חינוך ותרבות
... ד״ר אליעזר לייבה
... ב. ומנוהלר וא. פוסק

בקורת הספר
... י. בן־יהואל
... התן ב. יהודה
... פרופ' זאב לקויר

בהזמנות יש לפנות: המפלגה הליברלית — בית המפלגה תל־אביב, אבן־גבירול 68

אוניברסיטת הנגב

החוג לפילוסופיה

מודיע על

הכנס הארצי לפילוסופיה

שייערך ב־18—19 באפריל 1973 ביד—ינר בבית הקליט התיכון

על הנושא

הרציונאלי והאירציונאלי

תכנית הכנס

יום ד' 18.4.73
שעה 15.00 — הרצאת פתיחה — פרופ' אברהם קפלן: [illegible]
שעה 17.00 — קבוצת דיון א' — [illegible]
קבוצת דיון ב' — הרציונאלי והאירציונאלי
שעה 21.00 — שולחן עגול — [illegible]

יום ה' 19.4.73
שעה 09.00 — קבוצת דיון ג' — [illegible]
קבוצת דיון ד' — [illegible]
קבוצת דיון ה' — האירציונאליזם בפילוסופיה [illegible]
שעה 11.15 — קבוצת דיון ו' — [illegible]
קבוצת דיון ז' — [illegible]
קבוצת דיון ח' — [illegible]
שעה 14.30 — קבוצת דיון ט' — [illegible]
קבוצת דיון י' — האירציונאליזם בפילוסופיה [illegible]
קבוצת דיון י״א — [illegible]
שעה 16.30 — ישיבת הנעילה, סימפוזיון על הנושא:
הרציונאליות והדיון הפילוסופי

הציבור הרחב מוזמן

4,000,000,000
זוגות עיניים צפו
באילנית

שהגיעה עם
דפנה טורס

רחוב הירקון 114, תל־אביב, טלפון 223112
שדרות רוטשילד 15, תל־אביב, טלפון 59607
רחוב המלך דוד 9, ירושלים, טלפון 223553

להשכיר בהרצליה פתוח

וילה מרוהטת

לחודשים יולי—אוגוסט

(אפשרי גם חלק מהתקופה)

נא לפנות טלפונית למס' 285045

במרכז ירושלים

עסק

בענף דפוס מולטיליט

ב־95,000 ל״י

לפנות בכתב לשמואל וינגוט, רח' פנקס 3, ירושלים

הארץ

יום שישי, י"א בניסן תשל"ג
13 באפריל 1973

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311 ת. ד. 233, מס' מיקוד: 61000.

...לים: רח' ההצלה 2 ... 242145, ת. ד. 273 ... רח' הרב קוק 20 ... 5259, ת. ד. 661166

...ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א

העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.

המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת לתכנן.

HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O.B. 233, Tel. 62...

מערכות מדומות

...ר של המכון למחקר חברתי שימושי מגלה כי בסוף 1972 58 אחוז מהישראלים בישראל התנגדו לוויתורים טרי־טוריאליים בגדה המערבית, לעומת 48 אחוז שהחזיקו בדעה ...ית הראשונה של השנה. לפי ממצא זה עבר הזמן על ...הישראלי בין המחנה של "ההורה שבצלפה" מערב הבחי־... 1969 אל המחנה של ארץ ישראל השלמה. זהו התפתחות ... ראוי בוגנות לבדי, אך עדיין עומדת השאלה מה מש־... המעשית של תוצאת הסקר.

...בן לבדי הוא שאדם או ציבור מעדיפים את המצב של ההגלה כנות ושלגביו הוכח, כי לכל הפחות, יתרונותיו ...הרבה מחסרונותיו. אי־נכונותם של הערבים להסכם שלום ...אינם מביאים כליהם הרבה ללא ספק לתוצאות הסקר הנ"ל. ברור אם היו מקבלות אותן התוצאות אם המצב קיתמו ...בו הנוכחי היה כרוך בסכנה של ממש לביטחונה של ישראל ...בזירה הבינלאומית.

...אז 1967 הוכיח הציבור הישראלי את נכונותו לשלם מחיר ...די לשבור את ההסגר הימי על אילת וכדי לסלק את האיום ...הינו הדרומיים. כותר לשאול אם הציבור הישראלי היה ...זהתכן בסיכון דומה כדי לשמור על שליטתנו על שכם ועל ... היום איש אינו מפתה אותנו לוויתורים טריטוריאליים ...הצעת שלום מושכת, ואיש אינו תובע מאיתנו לשלם ...דם או במטבע פוליטי תמורת שליטתנו בכל חלקי הגדה ... במצב דברים זה יכול להסביר את תשובות רוב הנש־ ...ל השאלה בדבר ויתורים טריטוריאליים. אך דומה, כהנקודה ... היא שהשאלה לא נשאלה "על אמת".

...בן עדיין מקום להסתייגות דומה ביחס לנאומו של שר ...שלבים על צוק המצדה בפני קהל של כותבי עצים ... האם יש להתייחס לנאום זה, המציג את משה דיין כמנהיג ...פה למען ארץ ישראל סופר־שלמה כהתייצבות פוליטית ? או האם יש לנו כאן עניין עם דקלמציה פאטריוטית מן ...הציבור הישראלי הורגל לשמוע זה עשרות שנים — ולא ... מבנה יותר על המידה — כמחנה אחר, והגדרשת פחות ...יה דיין.

...ה דיין, אשר ידע לפני כשלוש שנים על ידי סביבת־עין פוליטית להלך את ישראל מן המלכודת של שיחות עם ... אין לו צורך להזר אחרי פופולאריות שווה לכל נפש ... על הבטחת שלום הערבים על ידי צה"ל.

...נה כי בנסיבות הקיימות גם סקר דעת הקהל הנ"ל וגם ...ל כיהה דיין הם תרגילים במערכות מדומות.

גיוס תרומות בישראל

...פעה של אנשים אמידים ואף עשירים — באמות מידה של ...גדול — היא כיום פחות נדירה משהיתה לפני קום המדינה ...יה הראשונות. רבים אלה לא הגיעו למעמדם בזכות אבות, ...ות לשילוב (במידות משתנות) של כשרון, מזל וקשרים. ...ת, דאג המחוקק כי ידימו חלק ראוי מהונם לאוצר המדינה, ...ל זאת בשארת התרומה ציבורית נרחבה כי חוקי המס אינם ...לצורך זה. אין צורך בביטויים בוטים כפסוק שנהג להש־ ...מר בן־אהרון, כדי לעמוד על קיומה של תחושה כזאת.

...מעטים מן השייכים לחוג זה ערים לכך, והראיה — נכונותם ...בתרומת הכלל מעל ומעבר למה שמתחייב לפי חוקי המיסוי. ...שהתרומות גוררות הקלות־מס, ושהרמתן כרוכה בתמורה ...כות להעניה את עצמם או מישהו אחר, אינה גורעת מן ...גם העובדה שלעתים דרושה מידה של לחץ מוסרי כדי ...את ההכרה בצורך להת את העט ולפתוח את הכיס לצרכי ...ינה פוגמת. מבחינה מסויימת אפשר לראות את הנוסח כולו ...סתום בטהון, הוויתי להברה שתחליטה לאפשר קיום־יחד ...ת ליהנות מפירות היוזמה הפרטית מזה, ושל השאיפה לצדק ...יוחות הכלל מזה.

...יש משהו הראוי למחשבה נוספת בקשר להסדרים המקובלים ...הנוהגים בישראל, הרי זה הטיפול הממלכתי בנושא. ממה ...ברור כי תפקיד מרכזי בייזום התרומות, איסוף הכספים ...יעדיהם נתון בידי צמרת ההנהגה הכלכלית של המדינה, ...— בעיקר בידי איש אחד: שר האוצר מר פנחס ספיר. ...במשק פתוח ריכוזי בו מתערבת הממשלה פחות בחיי הכל־ ...זה זו פונקציה ממלכתית לגיטימית. אולם במשק הישראלי, ...ים כל כך הרבה חוטים אל צמרת ההנהגה הכלכלית, והאנשים ...כך נמצאים בשליטתה, יש בהחלט מקום לשאלה אם ...תפקיד זה במקום שהוא נמצא עכשיו מתיישבת עם עקרונות ...מינהל תקינים.

...ספיר יש חלק לא קטן, ואולי מכריע, ברתימתם של עשירי ...למצוות עשה לטובת הכלל מעבר לחובתם הפורמאלית, ועל ...אות של כעשתו חייב לו הציבור תודה. אולם אין זה פותר ...לתת את הדעת למשמעויותיו האחרות של ההסדר בתחומים ...נויים לעין. מר ספיר יכול לרשום לזכות עצמו את עצם ...של יצירת תודעה לעניין חשוב; את הוצאתו של הרעיון מן ... הפועל עדיף היה להשאיר בידי גורמים אחרים המשוחררים ...קול זולת זה הנוגע לעניין שעליו הם מופקדים.

הגרוש מסרייבו

...דת הבניות שהעניקו שלטונות יוגוסלביה למשטרת סראייבו ...ייפה. אין סיבה להאמין שבמדינת משטרה כמו זאת של ...טיטו באמת לא מסוגלת מכונת הדיכוי לפעול ... במשך ...שנה למנוע למשך ימים ספורים, נסיון לסכן את בטחונם ...ה אורחים המשתתפים באירוע בינלאומי המתקיים על

...חם של החולניים שבקרב שכנינו טבח חדש של ספורטאים ...שב בודאי נצחון חדש במאבק הערבי נגד ישראל. אך ...אליים יותר בקרב הערבים יכולים לקבל את הרחקת שחקני ...כולהן הישראלים מהתחרות כהישג חשוב. היה זה מקרה ...ו הצליחו ארגוני המחבלים לאלץ באיומיהם צד שלישי ...נגד ישראל.

...שר, כמובן, לומר כי יש מעט מאד חשיבות לכך אם תשחק ...בסראייבו או לאו. אפשר גם לומר שישראל אינה צריכה ...בקבוצות בהם נוכחותה לא רצויה. אך טענות אלה אינן ...ראשית, ישראל אינה יכולה להסכים שהסדור הערבי ישמש ...או הרדף, כפי שהיה אולי במקרה של יוגוסלביה) להפוך ...מדינה מדרגה שניה בקהיליית העמים. ושנית, אין להשלים ...הצלחות הערבים להפוך ישראלים לאורחים בלתי־רצויים ...בסיס אינדיווידואלי.

...קרה אינו בודד — לא בסוגו ולא במסגרת רחבה יותר. ...מקרים בהם נאמר, או לפחות נרמז לישראלים כי מוטב ...כמיפגש בינלאומי כדי להימנע מפגיעות ערביות. ואם ...יוגוסלביה נכנעת — על חשבונה של ישראל — לאיומי ...סכים, מי ערב לכך שמדינות אחרות יגלו יותר אומץ־לב ...זה?

...ראל חייבת אפוא להבהיר שמדינה אשר אינה מוכנה ...לבטחון משתתפי מיפגש בינלאומי אינה מתאימה לארח ...כזה. על ישראל לנסות להחדיר הכרה זו בה... ...ת רבות ככל ...ולהתחיל להשיג סולידאריות מקסימאלית עם עמדתנו.

מחיר יקר לאבדן ריבונות

לבנון נבוכה מול ההכרח להסיק מסקנות לגבי המחבלים

מאת עודד זראי

"מדוע רק עלינו ירד האסון הזה? חיינו הפכו לגיהנום וכבודנו הולל על־ידי זר"ים שהפכו לאדונים על אדמתנו" — התאונן נכבד לבנוני באחד מכפרי הדרום, כשהוא משקיף ממרפסת ביתו לעבר המחבלים ה־מזויינים המטיילים בנחתו והמסיים בנעליהם את תבואתו. הוא לא הצ־טרף למשלחת הנכבדים מבני כפרו שיצאה אותו יום לארמון הנשיאות בבעבדה כדי לתבוע את סילוק ה־מחבלים מאיזורם. לדעתו יש צורך "בזעזועה של ביירות": כל עוד לא יחוש ביירות האפנדים שלה את מה שחשים כפרי הדרום כתוצאה "מהאסון הזה" (כשביע על המחבלים) לא ישוב השקט לקדמותו בלבנון ה־אהובה. רק אחרי חודשים רבים והו־גשם סוף סוף תלוכו של הנכבד ה־לבנוני. צה"ל פעל השבוע בביירות בצורה שגרמה לזעזועים שרק להם אנו עדים בימים אלה.

לידים של המחבלים משכלת פעו־לת צה"ל בביירות "ראשיתו של שלב חדש בעימות". כשמצו אין הם רואים בה אקט חד־פעמי. על יסוד נקודת ראות זו אפשר לבחון את הדברים.

ארגוני החבלה ספגו אחרי מלחמת ששת הימים מהלומות מסוגים שו־נים שכתוצאה מהן איבדו, בין היתר, חלק לא מבוטל מכוחם, כושרם ואמ־צעיהם. אולם אף אחת מן המהלו־מות הללו לא פגעה ישירות במסגרת הפיקודית העליונה של המחבלים ה־משמשת ערובה להמשך קיום האר־גונים במתכונתה הנוכחית, כל עוד כאפשרות זאת כדיונת שדב. מסגרת פיקודית זאת מאויישת — לפחות לג־בי פתח ופלגי החזית — על־ידי דור המייסדים (בעלי הבית) שאין לו תחד לף ושעל פיו ישק דבר, בעוד הדרגים האחרים, לרבות אנשי "השד־רה השניה", מופקדים על הביצוע.

פתח שהוא הארגון הגדול והחזק ביותר איבד השבוע שניים מדור ה־מייסדים: מוחמד יוסף אל־נג'אר ו־כמאל עדואן. הראשון חבר הועד הפועל של "ארגון השיחרור הפלס־טינאי — אש"ף" (ההנהגה הבין־ארגונית) והאחראי על המחלקה המ־דינית בו, ואילו השני היה מופקד על פעולות פתח בישראל ובשטחים.

גם לאישיותו של כמאל נאצר, שאינו נמנה על דור המייסדים של ארגון כל שהוא, היה משקל רב באש"ף. לא בכדי צויין במפורש ב־הודעת אש"ף לאחר הפעולה: אבי־דתנו גדולה מאד!

בנוסף לפגיעה הישירה במסגרת הפיקודית נרמזה לפשיטת צה"ל הש־פעה לא מעטה בישור המוראלי של המחבלים, הנמצא בלאו הכי בירידה. בשאון החזית העממית — המפקדה הכללית "אילא אל־אבאסי" המופיע בביירות קבע בחודש שעבר, כי ה־מוראל של המחבלים הרוס והם "נקלעו הוטלו לזרועות היאוש".

אם לאחר ההתנקשות בחייו של דובר החזית העממית גסאן כנפאני הכפילו ראשי המחבלים ואף שילשו את אמצעי השמירה עליהם, לרבות הקבעות מתופעות מוקבים וכו' שאינן הכרחיות — יש לתניח שלאחר פשי־טת צה"ל נקטו אמצעים נוספים ש־יבטיחו על חייהם ופעילותם של חבורות הרייהדים ויפגעו בהדמיהם בעיני פיקודיהם.

אולם המדובר לא רק באנשים החשובים אלא גם במפקדות, במסדים, בהר־כלאבה ובגדודים המוכיבים שמי־רה קבועות ביום ובלילה, והרי כא־לה קיימים לא רק בביירות.

האבדה בביירות היתה קשה מבחינה גם להיות העבבית הדימוקראטית בראשותו של נאיף חואטמה. ארגון זה איבד את המפקדה הראשית שלו בתוך לבובה סבה בדרום ביירות. בסבבי המחלקות השונות לרבות ה־מבצעים המודיעין, הכניה, תיקים, הכספה המרכזית נקברו תחת ערי המפלת של בנין המפקדה בן שבע הקומות, על כל "הלוחמים" שהיו בו.

סביר להניח שבבין כוח והכלתו אי אפשר להקים לתחיה, לפחות לא בתקופה קצרה. אותו דבר אמור על מפקדה פתח, האחראית לפעולות בשטחים, וכמו בהר־הבלאכה למשק הוחכר נפץ וכן המוסך המרכזי של הארגון מצפון לצידון.

הבהלה הרבה שאחזה את אנשי־פתח ביום הפעולה היתה כאשר גי־לו, כי מביתו של כמאל עדואן נעלמו

סלימאן פרנג'יה

מסמכים חשובים ביותר על תאי המחבלים בגדה המערבית וברצועה עזה. לפיכך פנו בקריאות בהולה מכל התנגה השידור לחברי תאים אלה לבוס על נפשם ולהתפזר. למחרת היום הוחלט לבטל את כל הצפנים המשמשים להתקשרויות ולמסירת ההוראות למה שנותר באנשי פתח ב־שטחים. החלפת צפנים במקרה זה היא מן הדברים המכוסים.

המסקנה המתבקשת מכל האמור לעיל היא, כי ארגוני המחבלים ש־ספגו מהלומות כבדות, כולל מה שאירע בירדן ב־1970/71, אינם מסו־גלים לספוג מהלומה מהסוג החדש שהנחיל החזית אור ליום שלישי ש־עבר. סיפורי בתים על זוכות ה־בנין האמריקאי, "שהבננה את הכב־צעי ועל היכלות חלק מהכוח ה־פושט לבירות האמריקאית בעין אל־מריסה בביירות, רק ממחישים את צמצת הכבה האויר־הרשלה לספ־גה.

מאותה סיבה הפנה זעמם של המחבלים גם כלפי השלטון והצבא הלבנוני אשר "עשו קנוניה עם ה־כה הפרצם וסייעו לו". סיבה נוס־פת להאשמות־שוא אלה היו כפיית הכובה ורגשי השנאה העמוקים ש־רוחשים המחבלים לכל מה שמסמל את אופיה הלאומי והייחוד של לב־נון, לרבות צבאה.

כבר בשעות הבוקר של יום שלישי החל פרשן רדיו המחבלים מסוריה לתקוף את שלטונות לבנון להסיח בעבר אשמתם. הפרשן שאל "איך זה מתקבל על הדעת שהאויב יפנו להכנס לביירות ולצידון ללא הפ־רעה כבאיה". הוא קבע, כי "רק אם המחבלים נרדפו לעבר האויב בעת שהאחרים (הצבא) הקשורים הניחו לאויב את כל ההקלות לבצע הצלחת הקפנוח".

הסתה נגד השלטון

לעזרתם של המחבלים חשים ב־מקרים כאלה בקביצת הגורמים ה־שמאליים־קומוניסטים שגם הם אי־נם יכולים להשלים עם אופיה הלאו־מי המיוחד של לבנון החולמים על היום בו תיהפך ארצם למדינה "מהפ־כנית" נוסח סוריה ומצרים, שבה ישלוט ללא עוררין רוב מהלמי.

הדרוזי כמאל ג'ונבלאט מנהיג ה־מפלגה הסוציאליסטית הפרוגרסיבית הוא האישיות הבולטת מבין גורמים אלה. ג'ונבלאט עמד מאחורי ההודעה שהאשימה את השלטון בלבנון ב־תוק הקשר הטלפוני עם מפקדת המחבלים והמניעת אנשי הארגונים מלרדוף אחר הכוח הפושט, לאחר תום הפעולה.

גורמים אלה והמחבלים עצמם ני־הלו את ההסתה נגד השלטון ה־משגבת בביירות. הנשיא סלימאן פרנג'יה שהוא הסמכות העליונה במדינה המפעילה את הצבא, יכול היה מזמן למנוע היווצרות מצבים כתוכנים כאלה בביירות. כאן הי־הרר ב־1970 לא השכיל לנצל הז־דמנויות רבות כדי לשים קץ לנוכ־חות המחבלים בארצו, גם כאשר הכריז על מצב חירום והפקיד בידי הצבא את ניהול הענינים בספטמבר אשתקד לאחר פשיטת צה"ל על בסי־סי המחבלים. פרנג'יה העדיף הס־כנות התפשרות נוספת עם המחב־לים המשיך בכך את מדיניות בה־יתנה אותה קיבל בירושה מקודמו שארל אל־חילו. פרנג'יה וראש מס־שלתו סאיב סלאם הניחו אז, כי הם יוצאו ידי חובה כלפי ישראל אם ישכנעו את המחבלים להקפיא את פעילותם בדרום לבנון.

כשהתוסב הסבב ההקפאה שוב חזרו היחסים בין המחבלים והשלטון לקד־מותם. גם כאשר ביצע צה"ל פשי־טות נוספות על בסיסי המחבלים, כולל הפשיטה לפני האחרונה בנהר־אל־באראד ואל־בדאווי, הנהיג פתי־חות בין שני הצדדים בביירות, לא אילצו הדברים את הנשיא לציין כי־הודע במבהיל היחסים המוכיות שבי־הם נציגים המחבלים בלבנון. הבתי־חות פגה ושני הצדדים החליטו כל־לות שבה תוקרה ביניהם.

לבנון משלמת מחיר יקר עבור הדו־קיום עם המחבלים מאז נובמבר 1969 עת נחתם הסכם קהיר בין רא־שי המחבלים ומפקד הצבא הלבנוני דאז הגנראל אמיל אל־בסתאני, לפיו נמסרו שטחים לבנוניים ריבוניים לשליטתם הבלעדית של המחבלים. כאחר יותר, וללא תשלום כופר, הפכו 15 מחנות הפליטים בלבנון שטח אקס־טריטוריאלי לשלטונות.

קריאות בהולות

במשך השנתיים האחרונות הפכו מחנות אלה, בדומה לשטחים בד־רום, לשטחים ריבוניים של המחב־לים. כל שהדבר נשמע מוזר לגבי מדינת חוק המכבדת את עצמה, אין נציג השלטונות הלבנוניים (אילו רצה) יכול להיכנס למחנה פליטים ללא אישורה של מפקדה זו או אחרת של המחבלים. במקביל הפכה ביי־רות, בירת המדינה הריבונית, למר־כז הגדול והחשוב ביותר של ארגוני החבלה. בעיר שוכנות המפקדות, בסיסי צור, מרכזי התעמולה, מגורי המפקדים הבכירים ועוד. משום ה־עשפה הרבה בביירות יוצאים ו־נכנסים אנשי חוליות המחבלים, לפ־ני ולאחר ביצוע פעולות רצח וחב־לה במקומות שונים בעולם. זאת יודעים היטב הנשיא וראשי צבאו וכן מנהיגים לאומיים ואישי ציבור התובעים מזה זמן רב לשים קץ לפ־גיעה בריבונות המדינה, השלטת החוק והסדר בביירות ובמחנות ה־פליטים כאחד. מימוש הריבונות ה־לבנונית בכל אתר ואתר, הגנה על זכויות האזרח של הכפרים בדרום ומסירת האיזורים הנגועים לאורך הגבול חזרה לידי כוחות הצבא ללא יוצא מהכלל וכן איסור נשיאת כלי נשק, ייצורו ושימוש בו שלא לפי החוק — היינו פריקת המחבלים מנשקם.

אם עד כה לא ייחס פרנג'יה חשי־בות להיעדר הריבונות הלבנונית בדרום ובמקומות אחרים, חזקה עליו שיתיחס הפעם לריבונות בתוך בי־רתו — ביירות. זאת תובעים ממנו עתה ביתר־שאת המנהיגים הלאו־מיים וראשי הצבא. פרנג'יה אינו יכול להתעלם עוד מנושא זה לאחר פעולת צה"ל והשלכותיה על ביירות, המסמלת בצורה המוחשית ביותר את הריבונות של ארץ כמו לבנון.

פרנג'יה נדרש עתה, יותר מבעבר, להסיק את המסקנות המתבקשות מ־פעולת צה"ל; אם ימשיך בהססנות ובסמירה על הדו־קיום עם המחב־לים, כי אז הוא עלול להטיל את ארצו לתסבוכת יותר מסוכנת מזו של היום.

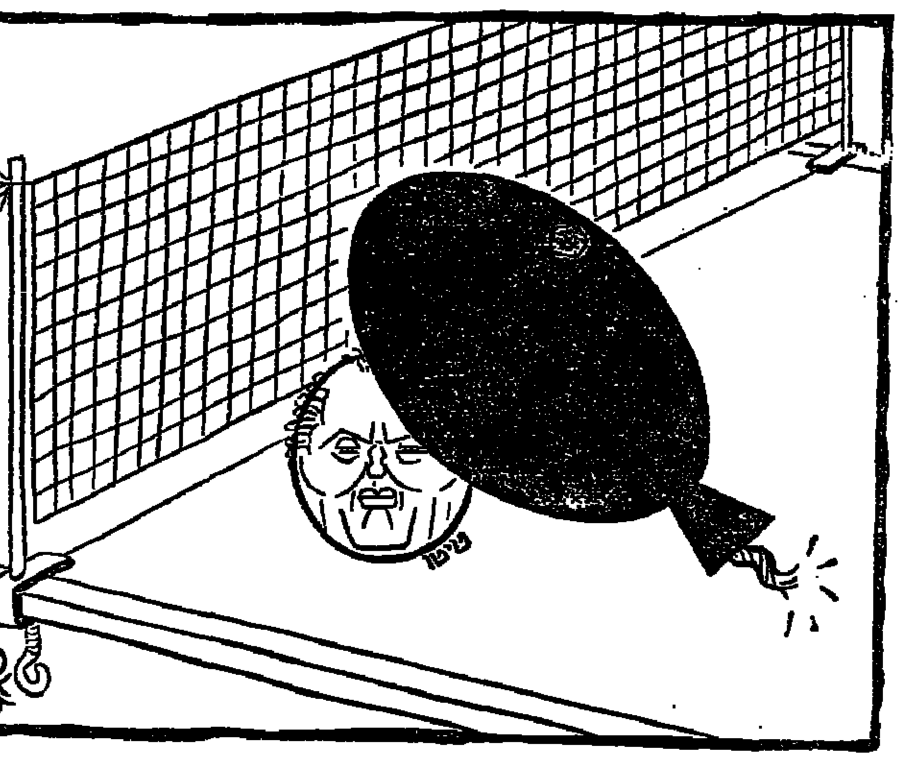

שכר העוצמה

אין להיות לעולם בצל הכידונים

מאת א. שווייצר

דובר מצרי רשמי הגיב ביום ג' השבוע על הפשיטה הישראלית ל־ביירות באומרו שכוונתה היתה "ל־החדיר ללב הערבים את התחושה כי ישראל היא השלטת באיזור" — ואכן בשינויים קלים, זו משמעות הפשיטה ואחריתה. שהרי אין להע־לות על הדעת שהמיבצע היה מוצא לפועל אילולא היתה ממשלת ישראל משוכנעת, כי התגובה הערבית תג־ביל את עצמה לגינוי מילולי. אופי התגובה הוא פועל־יוצא מיחסי כו־חות באזור, כפי שנוצרו וגובשו מאז קמה ישראל. יסוד מכריע במאזן הכוחות היא עוצמתה הצבאית של ישראל: היא שאיפשרה שמבצע ביי־רות יכול להתנהל כאילו בתנאי־ מעבדה ללא הפרעה מבחוץ.

נעים ונוח לו לישראלי המצוי כמו למנהיגיו, ליחס את העליונות, כולל העליונות הצבאית, ליתרון שבמוסר ובמבנה חברתי עדיפים. מבלי להרה־הר יותר על הכוזה בקשרי ההשוואה — עדיפות מחייבת קנה מידה משו־תף שקשה להגדירו במקרה הנידון — אפשר להצביע על עובדות היס־טוריות המלמדות שעוצמה לאומית אינה פונקציה של מוסר ומבנה חב־רתי דווקא. חשובה ושייכת לעניין יותר העשייה התכליתית — ובתחום זה, להבדיל מתחומים רבים אחרים בחיינו הציבוריים, היתה בישראל גם המגמה ראויה (מבן־גוריון ועד דיין) גם דעת קהל שיהודי הבטחון תוצאה הכניעות את הדעה.

*

עתה, לא יעקב, זהה לברכה "על חרבך תחיה" — אך אילולא הכוונה

הנשיא סאדאת

לשאת בנטל הוצאות הבטחון ספק אם יכולנו להתקיים במקום וב־זמן הזה — ובודאי לא באותה התו־עת בטחון האופייניות לישראל של ה־יום. הנושא המוסרי הוא כיפר ע־בור כל עם הניצב בפני שאלת קיום: ואם בוחר עם ישראל לראות בכיבוש ביירות, למשל, בעשה כלהתמודד ... לגיטימי — ולא מבצע רצח כפי ש־תאר בסיהיר הבי.בי.סי. — הרי זו זכות הטובה. הצדק הוא הבדיל סוב־יקטיבי, והיוני הוא בצבאיקי, כי התורה הצדק כלגו הישען על עוצ־מה הנותנת לה תוקף בפועל.

לפני שנתיים קנינו את אותה עוצ־מה בחלק רביעי של התוצר הלאומי. עכשיו היא נקנית בזול־יחסי: הוי־צאות הבטחון לא יעלו על 18% מן התוצר. גם זה הרבה — ארה"ב הו־ציא השנה על בטחונה פחות מ־7% מהתוצר הלאומי — אך המגמה היא הבריכה לעודד. ואם לא יקרוב בשעי איבה נרחבים ובמעשים מסיג כלהתפת־התחה, יאפשר הבייזון על הוצאות בכתוביות ססטיה יוצר ל־אומי הגדל בקצב הסביר של 6% ל־שנה, להפחית את חלקו של המאמץ הבטחוני ל־15% תוך כתר־ים הל־12% (הוא שיעור ההוצאה הבטחונית ב־1966) עד ל־1977.

המגיד הזה ובן הצתם יהיו הבגיד באלה הטרפנים שדווקא החריגים בת־חום הפעלת העוצמה הם הכוכחים, כי אין צורך בהפגיית משאבים בד־מפים לפיתוחה. הדבר דומה בהגיגוי לסיעון, כי במפעל מצליח לא צריך להוסיף ולהשקיע — ואין זה הגיון העשוי להרשים בני אדם סבירים. לברבה הצער קשה גם להגיע לאופ־טימיליזציה, כי הגיבה הצורך בבנייר חון נצה בכיוון הפוך לצבר הבטחוני בפועל. עובדה זו מכבידה על ה־אחראים לסיפוק הצרכים, כיוון שה־בטחון של מחרתיים בשיך בעצדים העשים עיום או כנעשים כללים. ועם הטכנולוגיה הגוברת של הנכ־רבת המספקת את הבטחון, עלולים זמני התכנה להתארך לשנים רבות. המסקנה מכאן אינה, כי לא צריך להיות גבול להוצאות הבטחוניות, א־לא שאין לקבוע אותו על פי דיכוי־לים של הטיית הקצב, כגון נחוותי של פוליטיקאי זה או זה, או עיבוי אובייקטיבי אך רגעי בכצב ה־בטחון השוטף.

*

הערה נכונה בקשר לפשיטה לבי־רות העיר "לה־מונד" הפאריסאי, כי אין לחיות לעולם בצל כידונים. אלא שעד כה לא נדרשה אף מדינה לנהוג כך; במוקדם או במאוחר צריך האיש עם התיק השחור לבוא במקום האיש בעל האקדח. תפקידם של כלי הנשק הוא להבטיח, כי הדיפלומאט לא זו בלבד שישאר בחיים, אלא גם יוכל, ללא חשש מהתוצאות הרוח לר־אה, לקחת את התיק שלו לאולם המשא ומתן. השאלה עתה היא אם כשרה השעה להפעלת הדיפלומטיה לכונן מימוש תוצאות הפעלתה של העוצמה?

מבחינתה של ישראל התשובה היא חיובית באופן בלתי מסויג. אלא ש־קובעת לגבי המהלך לא ישראל, א־לא מצרים — ואצלה אין סימן לנכו־נות. אדרבא, מוסכם על המשקיפים — לא רק ישראליים — כי בעמדותיו של הנשיא סאדאת חלה באחרונה הקשחה; ואם אין זו בהכרח הקשחה המובילה לחידוש הלחימה, הרי ב־ודאי שאין היא מעידה על פשרנות.

יש כאלה גם בתוכנו הגורסים, כי הפתרון נעוץ בחיזוקו של סאדאת (החלש, לפי הפיסה זו, מכדי לעשות שלום) על־ידי ויתורים, במיוחד ויתו־רים טריטוריאליים: ואם כך נעשה, יוכל להסכים לשלום. אלא שגירסה זו אינה מסתמכת על משהו מוחשי יותר מהודעות מצריות מעורפלות ל־מדי — ומעניין לציין, כי בעלי דעה זו, היודעים להתיחס באופן ביקורתי ומפוכח אל הצהרותיהם של מנהיגים ישראליים בדבר רצונם בשלום, אי־נם מפעילים קני־מידה דומים בהע־רכתם את הצהרותיו של הנשיא סא־דאת.

מה שחסר להתחלת משא־ומתן הג־ליתי ובעל סיכויים, זו הכרה מצ־רית גם במה שקרה מה־15 במאי 1967 ואילך, גם במאזן הכוחות שנוצר ב־איזור. על בסיס הכרה זו אפשר ל־גשת ל"קח ותן". הסדר הבנוי על תן בלבד, כשה"קח" אינו אלא פיסת נייר מסויגת בהצהרות הכופרות בצורך הכתוב עליה, הוא מבוא למלחמה מ־חודשת. המאזן הקודם בין ישראל לארצות ערב הוביל לשלוש מלחמות תוך 20 שנים. החזרתו לקדמותו תג־רום להישנות התוצאה.

*

ייתכן שגם המאזן הנוכחי אינו יציב, ואם כך, הרי לאורך ימים לא יהיה מנוס מנסיונות חוזרים לייצרו ולייצבו. הנחה זו בנויה לתוך העמ־דה הישראלית המרשותת על נסיגה חלקית בסיני. השאלה שעליה צרי־כים המצרים, הנשיא סאדאת או מי שיבואו אחריו להשיב היא, אם יש בידיהם אמצעים להטות המאזן ל־טובתם יותר מן האפשרות במשא ומ־תן עם ישראל. ועל כך התשובה היא, כי אין הדבר נראה כך.

יש הסבורים כאמור, שמעמדו של סאדאת חלש מכדי שיעז להמר על משא־ומתן להסדר עם ישראל. אם כך, לא נותר לישראל אלא לחכות עד שיתחזק מעצמו או שיוחלף על־ידי מישהו חזק יותר. את העוצמה הצב־אית הישראלית יש לספח ולבצר, כדי שלא תהיה אמתלה למנהיג ער־בי זה או אחר, לנסות להשיג את שיפור המאזן באמצעות מלחמה. אך עלינו לדאוג לכך, שהאלטרנטיבה ל־מלחמה תישאר תמיד פתוחה בפני כל ראש מדינה בצרי שבכוחו צמו הד־מוכן להתחשב בעובדות; ואם כך אולי נוכל ביום מן הימים להיגמל מן החיים בצל הכידונים.

פעילות תחיקתית סביב הבחירות

מאפייני מושב החורף של הכנסת

מאת מתי גולן

התופעה שאפיינה יותר מכל את כנס החורף של הכנסת, אשר נסתיים השבוע, היתה הפעילות התחיקתית סביב נושא הבחירות. במחשבה רא־שונה אין תופעה זו נראית מיוחדת על רקע העובדה שהמדובר בשנת בחירות. אולם לאחר עיון בכנסים מקבילים של הכנסת בשנים קוד־מות מסתבר שהפעילות בכנס הנו־כחי היתה ללא־תקדים.

אמנם תמיד היתה פעילות מסוג כלשהו בשנת בחירות. מאז הבחי־רות לכנסת הראשונה, כמעט תמיד היו דיבורים על העלאת אחוז החס־ימה. דוד בן־גוריון, ולאחר מכן ממשיכי דרכו מרפ"י — מעולם לא ויתרו על רעיון הבחירות האזוריות־יחסיות. גם רעיון הבחירות הישירות לראשי ערים מרחף שנים רבות ב־חללה של הכנסת. ההבדל הוא בכך שבכנס הנוכחי קיבלו כל היוזמות הללו לבוש תחיקתי ונוספה להן יז־מה חדשה — חוק מימון המפלגות.

ארבע הצעות חוק הועלו בכנס הנוכחי: בחירות אזוריות־יחסיות; בחירות ישירות לראשי ערים, מימון מפלגות ושינוי שיטת חישוב עודפי הקולות (עופר־באדר). ניתן לחלקן לשתי קבוצות. הקבוצה האחת, ה־כוללת את שני החוקים הראשונים, היא חקיקה קונסטיטוציונית מהותית שמגמתה היתה לשנות את שיטות הבחירות הנהוגות במדינה. הקבוצה השניה מורכבת מחוקים קונסטיטו־ציוניים־מפלגתיים, כלומר חוקים ש־נועדו להעניק יתרונות למפלגות מ־סוימות (עופר־באדר) או לכל המפ־לגות (מימון).

עובדה מעציבה

עובדה היא, ועובדה מעציבה ל־מדי, כי על פי חלוקה זו נפלו וקמו חוקים. שני חוקי הבחירות המפלג־תיים זכו לעבור את שלב הקריאה השלישית בעוד ששני החוקים הקונ־סטיטוציוניים נעצרו. חוק הבחירות הישירות לראשי ערים נפל כיוון ש־מפלגת העבודה הצביעה נגדו ב־קריאה השלישית לאחר שבקריאה ה־שניה נתקבלה הסתייגות שאינה ל־רוחה. חוק הבחירות האזוריות יפול, ללא ספק, כאשר יובא לקריאה רא־שונה לאחר הפגרה (בכנס הנוכחי עבר רק את הקריאה הטרומית) ב־גלל התנגדותם של הליברלים לחוזר בהם מתמיכתם בו.

אפשר לבנות תלי תילים של מס־קנות מלומדות מעובדות אלה. אולם נדמה שהמסקנה הדומיננטית היא שהמפלגות העיקריות, ובראש ורא־שונה מפלגת העבודה, מוכנות להצ־ביע רק כאשר הן מסוכנות שהן הולכות "על בטוח". חוק מי־מון מפלגות? — מדוע לא. כולם נהנים. חוק העודפים? — אותו עק־רון, הפעם לגבי המערך, בודאות, ולגבי גח"ל בהרבה פחות ודאות.

ידידם של חברי הכנסת מתחילות לרעוד כאשר אין הם יודעים בבט־חון את מאזן הרווח וההפסד המפלג־תי הצר של הצעת חוק מסויימת. איש אינו יכול לזכור בבטחון מי יר־וויח ומי יפסיד משינוי שיטות הב־חירות לכנסת ולרשויות המקומיות, ודי בערפל זה כדי לשתק הצעות יקשלו. השאלה אם השינוי הוא טוב או רע למדינה היא שולית והעיסוק הפומבי בה מצד המפלגות לא נועד אלא כדי להסות את העיסוק הבל־תי־פומבי בשאלת הרווח וההפסד.

שיא באישור הצעות חוק פרטיות

בתחום החקיקה הרגילה ראויים לציין החוקים שהובאו לקריאה רא־שונה בכנס החורף: חוק הספנות, חוק שרותי הירות, חוק הליכות מסחר. חשיבותם של החוקים האלה היא בכך שהם מאגדים חוקים על נושא אחד שהיו מפוזרים במקומות שונים, ומוסיפים עליהם במקום שיש להוסיף. אין ספק שהוראות הדנות בחוקים אלה ישפרו וישנו הרבה ל־עומת המקור, אולם המוצר המוג־מר ודאי יהיה חשוב מאד.

בתחום זה הושג בכנסת החורף שיא שיש לברך עליו. שבע הצעות חוק פרטיות זכו לאישור סופי — יותר מבכל כנס עד כה. יש להניח שתופעה זו מקורה בעירנות יתר של חיכים לבעיות ויותר נכונות ורצון טוב מצד שרים כלפי יוזמות חקיקה פרטיות. מכל מקום ברור שתופעה זו תעודד חברי־כנסת אחרים, שכבר אמרו נואש, ומותר לקוות שהתופעה הזאת לא תיעצר אלא תתגבש ו־תגבר.

שיפור רב חל גם בתחום השאיל־תות. לראשונה מאז היווסדה של ה־כנסת נענו בכנס החורף יותר שאיל־תות משהוגשו — 1128 לעומת 1078. עובדה זו מלמדת שרוב השאילתות שהוגשו נענו במהירות ובנוסף לכך חוסל מלאי של שאילתות שחיכו ל־תורן מכנס הקיץ. הישג זה, שודאי יתן דחיפה למוסד השאילתות הח־שוב, מצוה מילוי הבטחה מצד יו"ר הכנסת מר ישראל ישעיהו. בהיכנסו לתפקיד הבטיח מר ישעיהו לפעול בכיוון זה האמנם הצליח ללא הרף אצל השרים וראשי לשכותיהם וה־ג'ילם להתיחס ביתר כבוד לשאילתות של חברי הכנסת.

יו"ר הכנסת הוא המפתח העיקרי ליכולתה או אי־יכולתה של הכנסת לשתק לפי כללים פרלמנטוריים־דמו־קרטיים מקובלים ושווים. יש לקוות שעוד לפני פירורה של הכנסת ה־נוכחית תימצא למר ישעיהו ההזד־מנות להוכיח שהוא ער לחשיבות תפ־קידו.

בקול דממה דקה הגיעה לסיומה פרשת אופוקרס, בוועדת הכלכלה. נתקבלו המסקנות שהגישו סיעות הקואליציה שקריאה בהן מעלה את ההרהור שמא לא נכחו נציגי סיעות אלה בדיוני הועדה. כל האשמות הציבוריים מוטלים על שובינסקי. שר האוצר מר פנחס ספיר, במידה ש־הוא מוזכר, זוכה רק לשבחים. אי־שים אחרים שיש מי שרוצה ביקרם, אינם מוזכרים כלל. אולם המסקנות המימיות הללו אינן גורעות כהוא זה מחשיבותה של הפרשה שבמהל־כה הוכח כי ועדה של הכנסת מסו־גלת למלא את תפקידה כמפקחת על הרשות המבצעת, אם עומדים לר־שותה הרצון לעשות זאת והאנשים בעלי הכישורים המתאימים לבצע זאת.

קורא הארץ

מתוך עשרות אתרי הבניה שלנו
ארבעה יתאימו במיוחד עבורך

חולון
במקומות מרכזיים ושקטים בחולון, מקימה פאן־לון בבנינים חדישים, על קרקע פרטית, בניה מעולה, מטבחים משוכללים בכל דירה. ברחוב זלמן ארן — דירות בנות 3 ו־3½ חדרים, ברחוב קראוזה — דירות בנות 3 ו־4 חדרים. דירות בנות 3 חדרים ברחוב ההסתדרות ורחוב פייר קניג. דירות בנות 3 חדרים ברחוב דב הוז. בכל דירה מטבח משוכלל, תרסינה צבעונית, גז ומים חמים מרכזיים.

כפר־סבא
בכפר־סבא בונה פאן־לון בנין רב קומות ברחוב גורדון, במקום שקט וקרוב למרכז. בבנין — פנטהאוז ודירות בנות 4 ו־4½ חדרים. לכל דירה — שלושה כיווני אויר, 4 חדרים. הכניסה תוך זמן קצר ביותר. ארבע מרפסות, שרותים כפולים, הסקה מרכזית ואספקה מרכזית של מים חמים. ההפרדה מוחלטת בין הדירות (אין קירות משותפים) והנוף הפתוח הנשקף מכל דירה, מקנים לדירות אוירה של "וילה פרטית" בבנין רב קומות. ברחוב תל־חי נותרו מספר דירות בנות

בת־ים
ברחוב רוטשילד פינת קדושי קהיר, מקימה פאן לון את "מגדלי רוטשילד". במגדלים בני 11 הקומות — דירות מודרניות בנות 3—4 חדרים. כל דירה נפרדת לחלוטין מדירות אחרות באותה קומה, פינוי אשפה מרכזי, משטח מיוחד למשחקי ילדים, חניה תת־קרקעית, שרותים כפולים בדירות הגדולות, נוף פתוח לכל הכיוונים, מרכז קניות ושרותים. בנוסף בונה "פאן־לון" דירות בנות 5 חדרים ברחוב היוקרה של בת־ים — רח' דניאל, ודירות בנות 3 ו־4 חדרים ברחוב בנימין. כן מוצעים למכירה במרכז בת־ים חנויות ועסקים.

פתח־תקווה
ליד כתיאון גוף האדם, באחד האזורים היפים ביותר של פתח־תקווה, בסביבת יד לבנים, בונה פאן־לון בבניינים בני חמש קומות, במרכזו של פיתוח סביבתי חדיש. באתר זה נותרו למכירה דירות בנות 3 ו־4 חדרים ודירת פנטהאוז. בכל דירה מטבח משוכלל, טלפון־פנים והכנה לטלפון חוץ, חיבור לאנטנת טלוויזיה מרכזית, תרסינה צבעונית מלאה.

לוד: שד' דוד המלך, פינת שלמה המלך ● בת־ים: רוטשילד 34, טל. 863395 ● חולון: שנקר 47, טל. 845264 ● כפר־סבא: ויצמן 72, טל. 924010 ● רעננה: ראה הרצליה, טל. 937578 וכפר־סבא, טל. 924010 ● אשדוד: רוגוזין 4, טל. 055־25861 ● פתח־תקוה: ראה בני־ברק טל. 786191/2 ● ירושלים: שמאי 6, טל. 02־117935 ● בני־ברק: ז'בוטינסקי 20 (פינת רח' רבי עקיבא), טל. 786191/2 ● רמת־גן: ראה בני־ברק, טל. 786191/2 ● הרצליה: סוקולוב 58, טל. 937578 ● ראשון־לציון: רוטשילד 50, טל. 947043 ● פאן לון בינלאומי: ת"א, פרישמן 10, טל. 240224, 240225.

פאן־לון

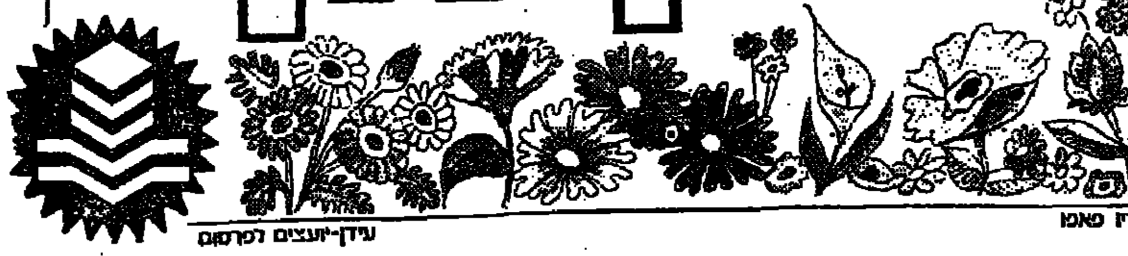

סטודיו פאנו
עידן־יועצים לפרסום

هكذا من الأصل

مكذا من الأمل

לבנון מאבדת חסינותה בארה"ב

פחתה ההשפעה הסובייטית בביירות

מאת דן מרגלית

פעמים רבות מאז מלחמת ששת הימים הסתייגה ארצות־הברית מתגובות צה"ל על תוקפנותן של מדינות ערב. לעתים היו הגינויים האמריקאים פורמאליים בלבד, לפעמים היו המחאות רציניות. בשני מקרים גילו לגינוי האמריקאי גם הערות נזעמות: בעת התקפת צה"ל על שדה התעופה בבירות ובעת הפלת המטוס הלובי בסיני.

לבנון היתה מאז ומתמיד „שמורת טבע" במדיניות האמריקאית במזרח־התיכון ולמרות שמעולם לא היו בינה לבין ישראל בעיות גבול — נמנעה ואשינגטון להכיר בגבול הקיים כבגבול הסופי, כדי לא להכעיס את ביירות.

גם כאשר מאז 1971 נמנעה ארצות־הברית מלגנות את תגובות צה"ל כלפי מצרים, סוריה או ירדן, היא ביקשה מירושלים „לא למצות את הדין" עם לבנון. וכאשר לאחר אחת מפעולות צה"ל נגד המחבלים בדרום־לבנון ביקשו האמריקאים למתן את ישראל — העיר דיפלומט בסטייט דפרטמנט באוזני נציג ישראלי בגי־לוי־לב: „הרי אתם יודעים שלא מחינו על התגובה החריפה שלכם נגד סוריה, אבל בקשר ללבנון המצב אחר".

ושינגטון אימצה לעצמה מאז סוף 1972 עמדה ברורה: לקמץ בגינויים לישראל גם כשצה"ל פועל ברחובות ביירות. אמנם תיתכן „הבעת צער" רשמית, ואמנם מימדי התגובה האמריקאית ייקבעו רק לאחר שיתברר איזו ממשלה חדשה תוקם בלבנון — אך כבר עתה ברור שעמדת ושינגטון לא הלווה ברעמים מדיניים. אפיוא, איפוא, שבישיבת הממשלה לא רק שר־הבטחון משה דיין שיבח את פעולת צה"ל כ„פנינה" בתולדות הקרבות אלא גם שר־החוץ אבא אבן השמיע תשבחות ללא תוספת של סייג מדיני.

כנס שגרירים

נבון שאפשר להסביר את ההתאפקות האמריקאית מלגנות את ישראל בשיקולים של „מדיניות גבוהה". אפשר לומר, כי בהיעדר סיכויים מעשיים להסדר נוח לארצות־הברית ולבריה"מ־העצות להמשיך במצב ה־נוכחי. מוסקבה העבירה את מוקד התעניינותה לעיראק ולוטשת עיניה לעבר המפרץ הפרסי, ואילו ואשינגטון משוכנעת כישראל, כי ה־סדר עם מצרים יקדים כל הסכם עם ירדן, סוריה, או לבנון. ממילא אין טעם בגינוי ישראל הפועלת נגד ה־מחבלים אשר ארגונים אלה מהווים את מוקד ההתנגדות הערבית לכל הסדר מדיני עם ישראל.

הערכות מורכבות על התמונה ה־כוללת של מדיניות המעצמות במזרח־התיכון יישמעו בימים הקרובים בכנס שגרירים האמריקאים במזרח־התיכון והרחוק. בטהראן יתכנסו ה־שגרירים האמריקאים המכהנים בין בנגלדש לבין יוון, וישתתף בו גם הממונה על השגרירות בישראל אוון זהרלן. בעיקר מ„המדיניות הגבו־הה" כדאי לבחון גם את משקלם המיוחד של ארגוני המחבלים כאחד המרכיבים החשובים בתמונה המדי־ניות הכוללת של ארצות־הברית.

בשנים הראשונות שאחרי מלחמת ששת הימים היו לאמריקאים אשליות והסתייגות מפעולות ישראל נגד המחבלים. קודם כל היה רצון למנוע את ערעור האיזון העדין השורר ב־ממשלת לבנון; נוסף לכך גברה אצל חלק מהאמריקאים ההכרה כי קיימת יישות פלשתינאית, שבמידה רבה באה על ביטויה בעצמת ארגוני המחבלים. לזמן מה היה רושם, כי האמריקאים מבקשים להעמיק מגעים חריפים כדי למחבלים.

בהתגבשותה של התייחסות האמריקאית כלפי המחבלים חלו כמה שינויים. האחד הוא, שהחיים ביהודה ובשומרון ובמדיניות „הגשרים הפתוחים" הציגו למעשה בפני האמריקאים הגדרה אחרת על מהות הפלס־טינאים. אבן נהג „למכור" בעולם את ההסבר שהפלשתינאים אינם מיוצגים על־ידי המחבלים המתגוררים בגלות ביירות ודמשק אלא על־ידי תושבי שכם וטובאס, אשר בלי לוותר על שאיפותיהם הלאומיות מוצאים לעצמם אפשרות לחיות במסגרת מדיניות הגשרים הפתוחים.

השינוי האחר הוא כאשר ואשינגטון נאלצה לבחור בין המחבלים לבין חוסיין בספטמבר 1970. אמנם האמריקאים ניסו לדחוק את ישראל לעימות ישיר עם המחבלים ולהישאר בעצמם „מחוץ לתמונה" — אך בסופו של דבר לא היה ספק שהם תמכו בחוסיין.

ניכסון מול חארטום

בחודשים האחרונים גבר העימות בין ואשינגטון לבין המחבלים. מי ששמע כיצד סיפר הנשיא ניכסון בשבית בני־הערובה האמריקאים בחארטום יודע, כי מן הקומה השניה בבית הלבן יצאה הוראה ברורה: לבל תהיינה אי־הבנות, יש להימנע בכל משא־ומתן עם המחבלים המאיימים לרצוח את הדיפלומטים האמריקאים. כך מתנהג, לדעתי, ממשל אשר בשום מקרה אינו רוצה להיקלע בעתיד למצב בו הוא „חייב" דבר־מה למחבלים.

לגישה זו שקבע הנשיא ניכסון כלפי המחבלים בחארטום היו השלכות בכמה פינות של הזירה המדינית במזרח־התיכון. כיום כבר ברור, כי ביקורו השני של חאפז איסמעיל בואשינגטון, שנועד לפתוח את השלב השני בדיאלוג המצרי־אמריקאי, נידחה בגלל רצח הדיפלומטים בחארטום.

איסמעיל עמד לבקר בארצות־הברית בעתיד הקרוב, וכמעט אין ספק שביקורו זה עתיד לצאת לפועל בסמוך למועד שיחותיו של אבן עם ויליאם רוג'רס ואחרים בתחילת חודש מאי. אולם דחייתו לפני מספר שבועות היתה תוצאה ברורה של רוגז אמריקאי למדינות ערב להימנע מ־ביקורים לאחר הרצח בחארטום. ניכסון רגז על הצידוק שהשמיעו ממשלות ערב לרצח זה. לאמריקאים היתה אכזבה עמוקה מהתגובה המצרית השלילית לפנייתם להסתייג מהרצח.

עידוד אמריקאי שקט

בטיפולו ברצח־חארטום קבע ניכסון את הסטנדרטים להתייחסותו של הממשל כלפי ארגוני המחבלים. נראה לי כי המסקנה העולה מעמדת הנשיא היא, שארצות־הברית לא תסתייג בעתיד הקרוב מפעולות ישראליות אשר יכוונו נגד ארגוני המחבלים, גם אם פעולות אלה כרוכות בעלבון צורב של פגיעת צה"ל בריבונותן של מדינות ערביות ידידותיות. אך ההימנעות מגינוי לישראל — או יותר נכון מגינוי משמעותי המתבטא במסגרת של מס שפתיים בלבד — תלויה בשני סייגים: שהפעולה הצבאית תכוון בצורה בולטת נגד המחבלים בלבד, ולא נגד המדינות המארחות אותם, ושהתוצאה תפגע מעט ככל האפשר באזרחים.

„באשר יש פגיעה באזרחים רבים, ואפילו לא התכוונתם לכך — זה מולכם הרע", אמר לי לא מכבר דיפלומט בכיר. „מדינות ידידותיות לא תוכלנה להבליג כתגובה על פגיעה באזרחים גם אם הן מבינות את בעיית ישראל וכוונותיה".

בוודאות, כמובן, השאלה איך תגיב ואשינגטון אם תפול הסיסמה של ממשלות בלבנון. אף על פי שאינה יכולה להתעלם מן הבעיה, נראה כי הדאגה ליציבות השלטון בביירות הלכה ופחתה. דווקא לפני שנה רווח בואשינגטון חשש רב מפני חיזוק בולט בהשפעתו ובמעמדו של השגריר הסובייטי. הם ראו כאילו הצדדים המשתתפים במערך הפנימי בלבנון נוטים להכיר בו כגורם בורר ומכריע. אך הנסיגה במעמד הסובייטים במזרח התיכון לא פסחה, כנראה, גם על ביירות. נחלש מעמד השגריר הרוסי בלבנון.

ההתפתחויות אלה מעודדות את ואשינגטון להביע באוזני ירושלים סיפוק שקט מההתרחשויות האחרונות במפקדות המחבלים בביירות ובצידה התפיסה בניקוסיה.

מזכ"ל ההסתדרות בראיון ל„הארץ"

יציבות הסכמי השכר בסכנה

השכירים יצטרכו לקבל פיצוי על הסחף שחל בשכרם ★ יש חברים במפלגה הדורשים באופן גלוי את הדחתי

מאת אמנון ברזילי

שאלה: איך תגדיר את מצב המשק בתהליך של אינפלציה — אינפלציה מואצת, דוהרת, מבוקרת; האם היוקר נמשך או שיש תהליך של רגיעה?

תשובה: לפי מיטב הממצאים אשר בידינו המצב מחמיר והולך, ואין כל סימן לשליטה במצב. התאכזבו ההשערות והאמורות ביותר שהיו לנו כאשר הלכנו ל„ועדת האינפלציה". שום־דבר לא יצא מן הדיון המשותף! המחירים ממשיכים להרקיע שחקים, המצב הוא חמור כאין־כמוהו.

ש: מדוע, לפי דעתך, לא מצליחה הממשלה להשתלט על הנעשה בשווקים?

ת: קודם־כל, השאלה אם רוצה הממשלה להשתלט, ולא אם היא מצליחה או לא מצליחה. לפי ההלכה המקובלת על היועצים הכלכליים של הממשלה — אנחנו חיים במשק של מחירים מעוותים, כביכול. ואין מצווה גדולה יותר כאשר להתאים את המחירים. אני לא יודע בדיוק למה להתאים, אבל כל הזמן אנחנו שומעים על זה, שמחירים מעוותים...

ש: בגלל הסובסידיות...

ת: ...סוף־סוף לא הכל סובסידיות. אנחנו לא מדברים רק על המצרכים המסובסדים. יש לפנינו שלושה אלמנטים: יש אלמנט של יוקר, אשר נובע מן היבוא, מהתפתחות האינפלציונית בעולם, שאנחנו קונים אצלו. ברור לגמרי שזה לא בשליטה שלנו. יש אלמנט של יוקר, הנובע מהסרת סובסידיות או מאי־מילוי הסובסידיות באופן יחסי לעלית מחירים. ויש אלמנט שלישי של יוקר, שהוא כל־כולו תוצרת הארץ, כל־כולו עבודה עברית וכיוצא באלה.

אינפלציה מואצת

על אלה אין שליטה, כיוון שהמגמה היא להביא לעלית מחירים, עלית הריבית, עלית שירותי ההון, הורדת הסובסידיות, עלית רווחים. ברור, שאנחנו עומדים כבר בחודשים האלה (לא רק ב־72) בפני עליה ללא־תקדים ברווחים. אין זה אומר, שאין מפעלים שאינם מרוויחים. תמיד אנחנו מדברים על ממוצעים כלליים. לכן, כתוצאה מזה, כמובן, יש לנו גם עליה בשכר וכל הנובע מזה. זה התהליך שרצינו לחסום אותו. על־לכן, ברור שאין יוקר בלי שרוצים בו, באותם מימדים שהוא מת־גשם. לא הנחנו שב־73 לא יהיה יוקר. כידוע, הערכנו שהייקור לא צריך לעלות על 6%—8%.

ש: כה לדעתך יהיה בסוף השנה?

ת: אם העניין יימשך, כפי שהוא התחיל, אני חושב שהסיכום יהיה יותר גרוע מאשר ב־72.

ש: עד כמה אפשר להגיע?

ת: זה כבר ענין של ניחושים, שאינני רוצה לעסוק בהם. אבל הדבר הזה יהיה יותר קרוב ל־20% מאשר ל־14.3% שהיה לנו ב־72.

ש: מצב כזה, איך היית מגדיר אותו, כאינפלציה מבוקרת או כאינפלציה מואצת?

ת: אינפלציה מואצת, לפי כל ה־סימנים, לפי כל ההתרחשויות.

חשב שהם צריכים לוותר על חצי־מיליארד או משהו כזה. לפי זה — להגיע למה? הדאגה העיקרית היתה להגיע, שלא תהיה תוספת־יוקר חצי־שנתית. זאת אומרת, לעשות מניפולא־ציה עכשיו.

ש: כלומר, שר־האוצר לא ראה את טובתו של ציבור הפועלים.

ת: אתם לא יכולים לדון על ענין מתוך הנחה שכל אחד ואחד יש לו כוונות טובות. הויכוח איננו בין אנשים בעלי כוונות רעות, להה או להה. בין אנשים אחראיים על משק, על כלכלה. זו פשוט מחלוקת לעניין.

דבר אחד ברור: כשאנחנו עומדים כבר בחודש הרביעי של היוקר, אין כבר כל־ספק שהעובדים השכירים יצטרכו לקבל את הפיצוי על הסחף שחל בשכר שלהם. חתמנו על הסכ־מי־עבודה מתוך התחייבות, שמה שאנחנו חתמנו זה כסף. לא נייר. לא סתם מספרים. זה עומד, כמובן, ב־יחס ישיר למחירים. לפי המחירים האלה אינם יכולים להימנע מלתת את הפיצוי.

מגמות התייקרות

ש: הזכרת קודם מגמת התייקרויות. האם יש מישהו העומד מאחורי המגמה הזאת או שזו משהו טב־עי, משהו שאי־אפשר להגדיר אותו.

ת: אני לא עוסק במיסתורין. כש־אני קובע שמדיניות מסויימת שאתה נוקט בה יש לה מסקנות מסויימות, אז אומרים: „אתה מאשים, שהממ־שלה מתכוונת בדם רע ובכוונה תחי־לה ליצור פערים. היא מעוניינת בזה שיהיו עשירים והיא מעוניינת בזה שיהיו „עניים". מיד הפרשנות הזדונית והמסיתה המסכסכת. למדי־ניות יש תוצאות.

אני מקבל היום את המאזנים של כל הבנקים — כולל בנק־הפועלים, עם העשרות־מיליונים רווחים, עם יי־תרות בשכר ושכר לדירקטורים והוצאות וכל הדברים האלה. האוצר מקבל את המס. מה יוצא מזה? הענין הזה מגולגל מיד למחירים.

על־לכן, אם הקונצפציה היסודית, ההלכה היסודית היא, הלכה של ה־שוק, השוק כל־יכול, זאת אומרת, הג'ונגל — וזה קרוב לדאלים גבר, אז כמובן, יש לזה כל התוצאות.

החברה צריכה להתערב בגורלה, ולא להשאיר את זה לכוחות עלומים וכוחות חושך, בעלי אינטרסים אנו־כיים מוחלטים, לקבוע את גורל ה־חיים שלה. אלה תוצאות של מדיניות. אלה לא תוצאות שאין לאדם שליטה עליהן.

אם נחליט ללכת בדרך זו — נלך בדרך זו. אם אנחנו מחליטים, שה־שוק הוא כל־יכול והכל יתנהל לפי היצע וביקוש, ללא כל מעורבות מצ־דנו — אז יש לזה גם תוצאות.

קיום הסכמי־העבודה

ש: בישיבת הועד־הפועל האח־רונה, שדנה בענין היוקר, אמרת שיתכן כי תוספת־יוקר באמצע השנה לא תספיק. וזה על־לכך פעמיים. לא הבהרת למה התכוונת. אולי תב־היר עתה באילו דרכים נוספות אתה מתכוון לפעול?

ת: ההזהרה שלי היא, שאם יתגלה שאין שליטה במצב — לא נוכל לס־לוח גם בקיום הקנוני של הסכמי העבודה. אין לי ספק, שאותם קבוצים שעוסקים בהם בגמר המשא־ומתן של המהנדסים (את הדוגמאות), עובדים כמה שהתרחש בשוק במשך שלושת החודשים האלה. זה הכביד מאד על גמר המשא־ומתן ועל קיום ההסכם, כאשר פה בדי עמל הסבר אותו. לכן, ההזהרה שלי היא, שהסכמי־העבודה לא יעמדו בלחץ של המציאות החדשה. אם המציאות אי־נה מבוקרת, קשה מאד להניח ש־שכר־עבודה יהיה המצרך היחיד אשר יהיה בפיקוח ויהיה מבוקר. אם אין ביקורת לא על רווחים, לא על רי־בית, לא על מחירים — אין להניח שרק השכר יישאר מבוקר. זו הזהרה שלי. אנחנו לא רוצים בפריצות מעגל הסכמי־העבודה הקיימים. אבל אנח־נו עוסקים בבני־אדם, בני בשר־ודם.

ש: האם כאן אתה מתבסס על האופציה שהשארתם לעצמכם בפרו־טוקול הסכם המסגרת, שבמקרה של שינויים פיסקאליים או מוניטאריים, ניתן יהיה לפתוח הסכמי־שכר.

ת: אני לא רוצה ליצור את הרו־שם, שזו התפתחות רצויה או שמי־שהו מאתנו ממליץ על כך. אשמח מאד אם על־אף כל הקשיים הנוב־עים מן ההתפתחות הסטטית, הבלתי מבוקרת והבלתי־אחראית במשק גב־

יצחק בן־אהרון

מחירים, ציבור העובדים בכל־זאת יוכל לעמוד עד גמר 73 בהסכמי־העבודה שהשיג. הכוונה שלנו היא לעמוד בהם. אבל אנחנו מדברים על עניינים שאי־אפשר להפעיל או־תם בעזרת המשטרה, בעזרת החוק. הם דברים הנובעים מן המציאות... שמסכנים באופן חמור את היציבות של הסכמי השכר שהשגנו ואני אומר זאת בדרך של אזעקה.

משפחות עתירות־הון

ש: מה דעתך על תופעתן של משפחות עתירות־הון, שצברו את ה־הון כתוצאה מהקמת קונצרנים מש־פחתיים. יש קונצרנים משפחתיים כבר נושא „עלית", „אבקורי", „חברה הימית", „פקר־פלדה", „מכספר", „גבור". לדעתך, במשק כמו המשק הישראלי. יש לתופעות כאלה זכות קיום? האם זה לא מפריע לך, שר־כוש כזה גדל בעצם מכספי ציבור, הוא עובר מאב לבן?

ת: אני מתקומם נגד זה שהמ־שק הפרטי יתפוף לשק המשקיע את רכוש הציבור ונכסי הציבור בידי פרטיים. אני בעד זה שכל משקיע יקבל כפתח, בין אם זה „סבסבי" ובין אם זה קולקטיבי, בין אם זה בית. אין מה לדבר לגבי תעשיה — כל משקיע ומשקיע יזכה בתמורה באותה בעד השקעתו. אבל מכאן עד ליצירת „בשכר של בעל־כסף, כשמר המי־ליונים מיליונרים ללא־העסק, ואשר נותן לקבוצה קטנה של אנשים, משפחות (גם על־ידי הגזר הזה של חברה המשפחתית הקטנה, כ„ועדת עשר" הגבה השכונה־הלב לכך, שזה עובר המצבעים להיבצע כמגלום בסו־אמת. לחברה יש תמיד הנמאה (בוי־סי) — אלה דרכים גלויות. בעו־לם. אני חושב, שאנחנו יכולים לשאת צריכים לשאת כעבר בינוני, כעבר של בעלי־רכוש, אבל השאלה היא מה התמורה שהחברה צריכה לתת. אין כל ספק, שעד היום הזה נותנו תמורה מגוזמת, שאין לה כל פרו־פורציה להצרה שאנחנו נותנים ל־800 אלף שכירים, לבין מה שאנחנו נותנים לבד 100־150 אלף של עוב־דים עצמאיים.

זה, כמובן, בא לידי ביטוי בחלוקת ההכנסה הלאומית. אם יש לך עשירון אחד שיש לו 24% מכלל ה־הכנסה הלאומית (לפי המספרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), ו־עשירון אחר שבקושי מקבל 5% מה־ענין הזה — זה אומר לך הכל.

ש: האם יש לך בתוך מפלגת העבודה בעלי־ברית להשקפותיך ה־חברתיות והכלכליות? האם אתה יכול להצביע על אישים?

ת: אני לא מצביע על אישים, מ־כיוון שבעלי־ברית לא מצביעים אותם בדרך של שמות. אני יכול לדבר על תנועה. אנחנו תנועה של קרוב ל־300 אלף חברים. אתה לא יכול לעשות משאל בין ה־300 אלף, מה דעתם לגבי מדיניות. לגבי השקפת־עולמי. אני יכול רק לדון על התוצאות. זו המדיניות של מוסדות הב־רכות. זה לא אני. אני חושב שנגמר העסק הזה, עם האגדה הזאת, שיש מדיניות אישית של בן־אהרון.

אנחנו מדברים על החלטות מוסמכות של ההסתדרות — בועד־הפו־על־של־ההסתדרות, בועדה המרכזת. אנחנו כולנו שליחי המפלגה. המ־דיניות שההסתדרות נקטה בה, היה ויש לה גיבוי מכריע כבר הבוע־רך, שאנחנו מייצגים אותו.

ש: האם השקפותיך אינן מהוות בעצם, כמגבירה בהפכה להקמת מפ־לגה חדשה של אנשים שיהוו אתה המוקד שלה?

ת: אתה מזכיר אותי ליכים המד־בים האם, של חוזיב היהודיים המח־לוקים. בכל קבוצת יהודים שלא הסכימה עם הרב, אפילו לא אוהבת את הגוף — הלכה והקימה לעצמה „שטיבל". החיים הפוליטיים שלנו בארץ הזאת סבלו די הצורך על־ידי הבצר המכשלות שגמללה ביטו המפלגה הגדולה, שבבצאה בזה הגיעו לכלל פילוגים ופיצולים. קשה נגד הפיצולים האלה, ואין לי כל יצר לאחוז בי בזה.

אתמיב את מפלגת העבודה לכפ־

(המשך בעמוד 26)

איך חיים (א')

שש נפשות ב־600 ל"י

מאת יאיר קוטלר

מוכר זרעונים שהיה לפועל תעשייה

ב־1957 עלתה משפחת ד"ר מאי־ראן — אב, אם וחמישה ילדים. הילד הששי נולד בישראל וזמן קצר לאחר שהועברה המשפחה הגדולה לבית־שאן. בעיר מגוריה באיראן, לא רחוק מטהרן הבירה, התפרנס ראש המשפחה, בשותפות עם אחיו, ממוכרת הפירה לזרעונים. ד"ר, אחרי ששמע על גבורת ישראל במבצע קדש, ביקש לעלות לארץ. שליחי העליה הסבירו לו, כי הוא קשיש מדי, אך אם עז רצונו לממש בגופו את הציונות, עליו לשנות את גילו בלפחות עשר שנים. ד"ר, שומר מסורת, צנוע, אדיב ונעים, שמע בעצת הישראלים־השליחים „היודעים־כל־דבר". שינוי תאריך הלידה לא הצריך מאמץ מיוחד. ד"ר הוא היום רק בן 56 — פועל תעשיה בעסיס, תשוש למדי.

מבית־שאן נדדה משפחת ד"ר ל־בית־שמש. עיירת הפיתוח באותן שנים לא התאימו למשפחת ד"ר. הולות הפועל, עבודות־הדחק וסי־קול שיפולי־ההר והמדרגות להת־יישבות יהודית בפרוזדור ירושלים, האיצו בראש המשפחה הנאה לחפש אחרי תעסוקה פרודוקטיבית, מקום עבודה מכובד. בדרומה של תל־אביב, בסלמה ג', הצליחה המשפחה מרובת הילדים לתקוע יתד. השנה: 1960. האחביקש: חדר וחצי עלי־בים בבית ישן בן קומתיים. המחיר: 7500 ל"י, כולל 2000 ל"י משכנתא. מכרה המשפחה את מעט מטלטליה שנשאה עמה מאיראן, לרבות את שטיחיה הפרסיים המבוקשים בשוק, כדי לרכוש את הדירה.

חיים בדלות

לא חלף זמן רב וד"ר נקלט בעסיס: פועל תעשיה בסרס בע שכמהו אלפים בישראל. כתום 11 שנות עבודה במפעל המכובד מס־תכם שכרו החודשי של ד"ר בכ־600 ל"י נ.ט.ו לחודש, או כ־770 ל"י ברוטו, תמורת שמונה שעות עבודה ביום. ד"ר, כעמיתיו פועלי התעשיה, יודע יפה כי בישראל של 1973 אי־אפשר להתקיים משמונה שעות עבודה ביום, אך מה לעשות כאשר במחלקתו בעסיס אין תמיד שעות עבודה נוספות, הפרמיה נמוכה ומצב בריאותו, עקב גילו הגבוה, אינו מתיר לו עבודה יתרה גם אם מוצעת לו כזאת?

משפחתו של ד"ר מסתפקת ביש. חיים בדלות. העובד הקהילתי בסלמה ג' קבע: אתם גרים בשכונת־עוני. בעיקר אצל משפחת ד"ר מוחש עוני זה. בני הבנים הגדולים נשאו את הבית, נישאו, עובדים כבעלי יה־לדים. לאחד כבר שלושה ילדים ולבני בן ואשה בהריון. נותרו בבית עוד ארבעה ילדים, אך רק בשביל שניים, בהיותם עדיין קטינים, מקבל ד"ר „תגמולי משפחה" — 40 ל"י בחודש, כמקובל בארצנו: הבת, א., בת 17, סבייקיסטית באחד מבתי־הספר התיכוניים בכרך, והבן, ב., בן 15, תלמיד תיכונית בתיכון. גם נ. עדיין מתגורר בבית, הוא קרב לשנתו ה־21, כבסיך צבאו לתפקיד כבבאי־יבמל בבסיס על־תיכתי מכר־נגר הפיצולים... בכ. ב. הוא תלמיד מצטיין, סיים בית־ספר תיכון עיוני (עם פוניכיה). עוד בן. מ., בן 18 הוא, משרת בצה"ל, בכאר אף הוא עליה. תדיר תולים.

האב, האם וארבעת הילדים שנותרו בבית, נדחסים לחדר וחצי. שתי־מיטות ניצבות בהול הכניסה, שתיים בחדר ושתים בחצי החדר. הריהוט דל, את מכשיר הטלוויזיה ומכונת הכביסה רכש הבן המחותן ג. כאשר עבד כעתים מתום לימודיו התיכו־ניים ועד לכניסתו למכון הצה"ל־הטכני. הוא שוחרר מצה"ל מסיבות בריאות. המקרר החשמלי ישן, וודאי בן 14.

כדי לשפץ קמעה את דירתו, הבב־היקה בנקיונה, נטל ד"ר הלוואה של 2000 ל"י ממכבהתים, מחזירה בשעו־רים של 59 ל"י בחודש. ד"ר אינו מרבה בדיבורים. העברית עדיין אי־נה שגורה בפיו, אך הוא יודע להת־בטא, מתבייש להשיב על שאלותי כאשר אני חוקרו איך הוא מצליח לקיים את משפחתו הגדולה ב־600, או בכ־550 ל"י בחודש אחרי ניכוי ההלוואה. הוא מבקש להסתיר את עניו. לא נעים לו. הוא אינו חש בנוח כאשר משיב לי: מתי שיש כסף אוכלים... מתי שאין כסף לא אוכלים... לא מספיק, אז מה אעשה?

מה קונים

מה אוכלים במשפחתו של ד"ר?

ראש המשפחה בעצמו מנצח על התקציב, עורך קניות, קונה מצרכים יסודיים. תושבי סלמה ג', כרוב עניי הכרך, עורכים את קניותיהם רק בשוק התקווה. שכניהם, כרמת־הן „האריסטוקראטיה", נוהשים את ה־שוק הישן בסלמה ג', היקר מדי בשביל תושבי השכונה עצמם. פעם בשבוע מביא ד"ר 2 ק"ג בשר קפוא תמורת 12 ל"י הק"ג, ולפעמים גם ק"ג עוף תמורת חמש או שש ל"י. ד"ר בקיע אורז בשבוע (1.80 ל"י), בעיקר לגיוון ארוחת השבת. התפ־ריט השבועי כולל עוד שני ק"ג תפוחי אדמה (ליתה עד לירה וחצי הק"ג), הרבה בצל ירוק, תה, בי־צים, חלב, הרבה לחם. באחרונה, מאז חלו ההתייקרויות, מרבה משפחת ד"ר לצרוך שמנת — שלושה, ארבעה ויותר גביעים ביום תמורת 38 אגורות הגביע.

לפני שנה קנה ד"ר בשוק התקווה גם תפוחי־עץ כאשר שילם 1.20—1.50 ל"י הק"ג, אך מאז האמירו המחירים ל־2.5—3 ל"י הק"ג (בה־תקווה), חדלה משפחת ד"ר לצרוך „בתנורות". שכחתי להוסיף: ראש המשפחה, שעמד על כך שכל ילדיו יהנו מחינוך תיכון, קונה 200 גרם נקניק בשבוע (8 ל"י הק"ג) כדי שבנו המחותן נ. יוכל ליטול עמו בכל בוקר לבית־הספר סנדוויץ' של שתי פרוסות לחם בקוסמה בעלה נקניק אהה.

פועל עסיס ד"ר מסתפק במועט. כך גם רעייתו וארבעת ילדיו הסמוכים על שולחנו. תלמיד המכון למכ־נאי־ייצור נ. מסתפק בביצה, כוס חלב ולחם לארוחת בוקר. יש ביצים ב־13, 14 ו־15 אגורות היחידה, אך ד"ר תמיד קונה את היותר זולות. ארוחת הצהרים, אותה מכינה ד"ר בשובו מן העבודה בעסיס ב־3 או ב־4 אחה"צ, כוללת מרק, לחם, בצל ירוק וכוס תה. האם המבוגרת אמונה על הבישול. המרק, על פי עדותם הנלהבת של הבן נ. והאב ד. טעים, משביע וממלא — אך גם מרבה את הקיבה. יש בו תפוחי־אדמה, א הגיבות עיירות של בשר, כמם סאלרי, פטרוזיליה, שזיף תבלינים. בערב כוס ביצה, ציקורית ושמנת, ירקות, פירות, תקים, דברי־מאפה, יין לא במ לביתו של ד"ר.

חוב מצטבר לעירייה

רוב המשכורות מוצא על מצרכי המזון הבסיסיים בשוק זה, אך גם יש לשלם 10 עד 15 חשמל לחודש, 15 ל"י מסי על חשבון החוב שנצבר ומגיע ליותר מ־2000 ל"י. זה הכל. הוא אינו מוותר על קניית עתון בכל אך בהעדר אמצעים הוא אינו בכלל, מסתגר בביתו כמעט ערב. הכל הולכים לישון ב־9. בכבה שבועות הוא מצליח כדי בילוי עם חבריו בקולנוע. להוציא 1.80 ל"י ליום בצד לבכון הלימודים, המחויב להיות המוסד ממשלתי — רק מהוצאותיו.

הותיכו את נ. על שכרה 1700 ל"י תמורת שכר הלימוד מכבאי היצור הנמשך שנה הוא ביקש מן העירייה מילגה סעד חלילה, אך נדחה בטענה המוסד שבו הוא לומד — מן בדים בישראל — אינו אקדמאי לקחת העירייה דוחות אותו ושוב. הוא אינו יודע איך יפ הסטרות. את אמתו ואחיו מתשלום שכר לימוד בטכניוני זאת לטובה.

את דמי הבית צובר לער במתן שעורים פרטיים בדיים ניו (עברית, חשבון) תמורת כולל של 5 ל"י לשעה. הוא וזמן גם להיות פעיל בוועד ה הוא צעיר מוצלח המבקש ל מעניין, לקום את משפחתו, מקווה כי במכנאי־יצור יעלה סוף, אם עדיין יהא רחוק, לש משפחתו. הוא כבר העיד לעירייה להתיר הרחבת הבית ידי פריצה לעורף, להגד הצ אם הלום זה יתגשם הוכל מ ליהנות ממטבח שיוכלו לס עניים, כאבבביה אגרשית ה כבקלחת שכיכה ניהם על בית־הכימיש הצמודה.

עוד יהיה טוב

בשביל מי הצבעה כאמש בבחירות הקודמות לעירייה, ל ג., הבן המכאי המדבר בש ריו, אינו יודע להשיב על ה הוא מהלכה, כהוהר בקול: ביל מי עלי להצביע? בשבי שלום כהן? בשביל הפ בשביל מפלגת העבודה? ל צביע בשביל העבודה הם ה המספק להים, לאבודים, י הגיל.

ראש המשפחה ד"ר יושב על הספה, כקיבל, לבש ה וכמחוק כאו. הוא יצביע בג כפי שיהיה לו בנו אהוב, ה המשת בניו ובנו לא איכזב הבלוהו בישראל. הוא אינו (לצלה לישראל, שבבא את פרנ, „עוד יהיה טוב, בעזרת כוכב" — הוא מבתגם בהיכדו

הצבר של שנות ה־70 (י"ג)

מלחמה וחלום

מאת אמנון רובינשטיין

הצבא מספק לצבר את המסגרת המתאימה

הצבא הוא, במידה רבה, ממלכה צברית, בה כל המערכת כולה פו־עלת ונפעלת על־ידי צברים. לדעתי, משקף צה"ל את חסרונותיו ויתרונו־תיו של האדם הישראלי, ואין מקום להעריך כבאות כדבר בעסכה כללית. אין אנו עוסקים באירגון או באנשים שהם כליל השלמות. העובדים כעבור לביקורת. אך, בכפוף לכך, ניתן לו־מר כי מאזנה של הממלכה הצבאית הוא חיובי, וכי באו בה לידי ביטוי כמה מהתכונות הבאות ביותר של הצבר: מהירות, נאמנות, דעות.

מבחינתנו מעניינת תופעה אחת: הצבא הוא מנגנון־ענק, התלוי במי־דה מכרעת ברצון טוב, בשיתוף פעו־לה ובהתחשבות בזולת. בקיצור, ה־צבא התלוי בכל אותן תכונות חבר־תיות הבולטות בהעדרן מהנוף הצב־רי. אך ראה זה פלא: למרות שוד התכונות האנטי־סוציאליות של הצבר הן כרוניות, לא פגמו אלה ביעילותו ובתקינותו של צה"ל. מכתוים צבאיים אף מוכנים להעיד כי אותם חיכוכים בין־אישיים ובין־חילים הנפוצים כל־כך בצבאות אחרים, כמעט לקוים באורח יחסי בצבא הישראלי.

מי שמכיר רק מעט את פעולת ה־צבא, יודע עד כמה תלוי מנגנון ענק זה ברצונם הטוב של אלפי אנשים החייבים לעבוד בתיאום זה עם זה. מי שנתנסה מעט בכך וראה את ה־מכונה האדירה הזו בפעולתה, מכונה המורכבת לא רק מברגים אלא מבני־אדם בעלי רצונות אינדיבידואליים, קשה לו ליישב עובדה זו עם כל או־תן תכונות אנטי־חברתיות המצו־יות בחברה הצברית.

אותם אנשים שאינם מסוגלים לנ־הוג בכביש מבלי לקנוא אחד את השני, מתאגדים יחד ופועלים כמכו־נה עם לה הישגים לא רק בקני־מידה ישראליים. כיצד נסביר סתירה זו?

ההסבר השיטחי ביותר הוא זה האומר כי בצבא יש פקודות ומשמ־עת. זהו הסברם של אנשים שאינם מכירים את המנגנון האנושי ואת החברה הישראלית. בכוח הפקודה ה־משמעת בלבד אי־אפשר היה לכפות את שיתוף הפעולה האמיתי להישגי צה"ל. הפקודה והמשמעת הן לכל היותר השמן המזין את המכונה — כמו כן הן יוצרות את אוירת הסדר ה־עבר לכמעט האינה קיימת בנוף ה־אזרחי — אך אין הן מניעות את גל־גליה וסיניה של מכונת הצבא.

מדוע פועל הצבר בצבא באורח שונה מאשר במגעיו האזרחיים עם החברה? יש לכך שורה של תשובות הלקינה: פרופ' האנס קרייטלר, מן המחלקה לפסיכולוגיה של אוניברסי־טת תל־אביב, סובר כי הסיבה העי־קרית לכך היא כי פעולתו בצה"ל מתרחשת במסגרת קטנה, עליה יכול היחיד לסמוך. היחיד נמצא במסגרת מוגבלת ומוכרת. הוא יכול לסמוך עליה, והוא יודע כי גם בעת מצוקה — במבחן העליון של עת קרב — לא יופקר עליה. בכך שונה גורלו של הפרט כבמה־חלקו של הישראלי במפגש עם החברה השלטון: שם הוא אלמוני, נעדר מסגרת, מופקר על ידי הריקה.

„משתדרים על גב אחרים"

לכך אני יכול להוסיף כמה הערות:

★ ראשית: הפעולה במסגרת ה־יחידה הקטנה, מתואמת לכוחו הצברי של חיים בחבורותא: הכיתה, המחל־קה, הפלוגה, הכייסת, הטסייל — הולכים להיות תחליף לחבריה. הם מלכדים את הצבר באותה סביבה בה הוא רגיל לפעול: החבורה הקטנה וה־חבוקה. הנאמנות לטייבים בתמסקים כבר מולדת העם, בתורגבת הכברת הדרך עיבור הנאמנות לחבריו ורעיו.

★ שנית, פגיעה בנורמה חברתית בצבא יש לה תוצאות מוחשיות: בקפ להשגבא, את הל־האווירי: צוות ה־קרקע יודע מה פירושה של בהלה בציודם לגבי צוות האוויר; אנשי ה־בקרה יודעים עד כמה תלויים חיי ה־טייסים בערנותם; הקשרים יודעים מה פירושה של איטיות בציודם. שי־תוף הפעולה נעשה, איפוא, כתוך התוף של שמירה על חיים.

כיוון שכל תכליתו של צה"ל הוא הגנה על חיינו, נעשה הצורך בשי־תוף פעולה ברור יותר ומוחשי יותר מאשר בכל שטח אחר של פעילות חברתית. רוח זו מקבלת חיזוק עקב העובדה כי מפקדי צה"ל הם אנשים שניתן להזדהות עמם באורח אישי — הן בשל אישיותם, הן בשל ה־עובדה כי הם, כמו פיקודיהם, צברים המדברים אותה שפה ו„משדרים על אותו גל".

אך מעבר להסברים אלה שוכן משהו עמוק יותר. בצבא יכול הצבר למצוא את מקומו ולהתאים את הת־נהגותו למודל הסטריאוטיפי שהצבא לו בלא שיבוא להתנגשות עם החב־רה הישראלית: מה הסטריאוטיפ ה־צברי? זהו אדם אמיץ, גברי, נוקשה ותוקפני כלפי חוץ אך כן וטוב בפנים. הוא רע לחבר הצוין לזולת. הא, בלשון הצבר עצמו, „גבר ל־עניין".

בצבא יכול הצבר למלא תפקיד גב־רי זה ולהיות נוקשה, מיוסר, קשוח, תוך מסירות ונאמנות לכלל. הצבא מנצל את התכונות הבסיסיות של ה־צבר הסטריאוטיפי ומספק בעת וב־עונה אחת. התוקפנות מופנית כלפי ה־אויב האלמוני; הנאמנות החיובית כלפי החברה, שהיא היחידה עצמה. הלהט החברתי — המורגש כל־כך אצל בני קיבוצים ומושבים והקיים בכל רבדי החברה — „שלא לבייש את החב־ר'ה", אף הוא מוצא אפיק לגשימו בצבא. במילים אחרות: הצבא ממצה את מדדי ההתנהגות הצברית, מספ־קם ומגדילם למבדים לאומיים: הצבא הופך להיות החברותא; האויב הוא האלמוני־העוין.

כמו בשאלת הביצה והתרנגולת קשה, כמובן, להחליט מה קודם למה: האם יצר־הקיום של העם במצור כמד־מיד הוא שהוליד את זכות הצבר הסטריאוטיפי, או שמא הצבר הוא שמצא בצבא תבנית ההולמת את מבנהו הנפשי. למעשה השאלה איננה חשובה. מה שחשוב הוא כי יצר ה־קיום של ישראל השתלב בתכונות היסודיות של הדמות הצברית ומתוך שילוב זה נוצר הכוח שבזכותו נת־אפשרו חיינו.

כמום כך טבעי הדבר, כי חלק ניכר ממשאבי הכשרון והבריק יוצר לכיוון אחד ויחיד. יש מידה רבה של אמת בדבריו של עמוס קינן הרואה כאחרי מדי הצבא את הצברים שתלו חי־גורותיהם ועזבו על גופם שריון.

האדם מאחורי השריון

הסכנה האורבת לפתחו של הצבר היא כי בשל ההרגל ישכח מהי מטרת השריון וישכח את היסוד שנשאר תלוי ומוכה. רק עיוור יתעלם מסכנה זו, וינסה להתכחש לנבה מגילויה בקרב הדור הצעיר. אך מי שבוחן את הצבר מבעד הציפוי, אינו יכול שלא להתרשם מהישגנו העיקרי: למ־רות המלחמה המבוססת שכר הוא על האדם שמאחורי השריון.

ואכן זהו, בסופו של דבר, הדי־גה הגדול של החברה הישראלית־הצברית: היא נולדה בתוך צלום של עויינות, במדינה שאויבים סגרו עליה מכל עבר, באווירה שבה האזרח הוא חייל בחופשה. למרות זאת, שמרה חברה זו באורח כמעט על זכות אנו־שיה. אלה המבקרים אותנו מבחוץ, אינם יכולים להבין את גודל ההיש־ג: יש לנו דור שלם שגדל בתוך מלחמות, ולמרות זאת לא איבד את תיאבונו לחיי שלום של כל אביוריהם. את האיזון הזה שבין שני כוחות מנוגדים — הצורך להילחם והרצון להיחלץ מן הסיטואציה המלחמתית — מסמל טיפוס ישראלי אפייני: החולם־הלוחם: זהו הצבר הנלחם ב־קור, ללא שנאה, כמעט ללא רגש: אומן־לבו הוא שכלתני; ובהסכמה הוא ממשיך לחיות את אישיותו כולו, שלא נתמצעה גם כאשר לבש מדים.

דוגמה אחת לענין זה: ב„שבע ה־חדורבים" מכונסים יומניו והכתבות של יואש ארה, צעיר ישראלי יליד הארץ: הם נכתבו שלא לפרסום ושלא לגלוי ויצאו לאור רק לאחר שמת המרטן, כשהוא מתמודד תלום ב־מחלתו באומץ לב ובמאות חיים בריים ומרוסים.

התאמצתי להבין שיש מלחמה

יואש מנוסה קרבות קשים. במלחמת ששת הימים הוא עבר, בברם תלה, טבילת אש וזהם. אך תוך כדי סערת הקרב והלחימה הוא ממשיך לחלום ובהפסקה בין קרב לקרב הוא כתב יומן מלחמה פרטי כלו. בעיב־תם של ימי האש, הוא מתבונן בנוף והשתוקק לחלוק את יפי המדבר וקסמיו. הוא נלחם ביעילות תוך כדי הש־תיגות נפשית: „זכור איך לא הצ־טערתי שאני מפספס, אף על פי ש־צריך היה לחסום (את המצרים הנמ־לטים)".

ושוב: „זכורים לי המבצרים האדי־רים, שיצאו ממחבואי בגבהה, אתני הרימונים. זכור לי שלא רציתי להרוג את הריפה. זכור לי, שחשבתי שאני סתם קוטל אנשים שמתחבאים בג־לל פחדם מאתנו. אלא שבם בנבי בכן אי־אפשר לעכב מאחר כבר נסק לידי — ולא היתה ברירה".

וכל מצוקתו של צבר זה, הבוח של דור שלם, בא לידי ביטוי בשיר ש־הוא כתב בין הבוחרים:

„התאמצתי להבין שיש מלחמה
אבל היה יום קיץ חכל ושקט".

ובזמן גסיסתו, כאשר הוא עיוור, כמות כבר פגע והמות כרובות מ־פיו, הוא נזכר במלחמה, באימתה וברום השלף.

הביטוי הוא אישי והמרבית הוא פרטית, אך המגמות המצפיות הן הצבר של גיבור ישראלי מיוחד בנגב־בן, שבקרבו המלחמה והחלום משמ־שים בערבוביה: הוא נלחם בהדר רב עבור השירות הצבאי הגביע, אך הוא הצליח לשמור על צלבו.

קניית טלוויזיה אינה הימור!

כאשר אתה קונה טלוויזיה **אלקטרה**
אתה בטוח כי קנית מקלט מצוין מבית טוב!

* חלקי חילוף חינם ל־3 שנים (במסגרת שרות אלקטרה)
* פיקוד אלקטרוני
* בקרה ע"י מכוונים זחלנים (SLIDE POTENTIOMETER)

אלקטרה שרות נאמן שעמד במבחן

קיפרין - גנקן

מפה חדשה במפרץ הפרסי

לישראל ענין רב במאזן הכוחות החדש באזור

מאת אליהו סלפטר

יר החבר הפרסי, מיניסטר ה־ של כבדים הציג ארגבי הפ־ ב. הדרזו להוחד בסיכסוך ש־ עם עיראק כוחות עיראקיים הה של כווית, אך יוהר משקרא ה, בסיכסוך בין־ערבי, מסמנת זה את הרגבה הזבר ואפוים עיראק בגלל התעצמותה של ן.

אך יצאה לדרך להיות מעצמה בערב אסיה הסלת כרוהה המפרץ הפרסי היא כהצעדים ונים בכיוון זה הקצר בין שני ים בא עתה לידי ביטוי בשלוש חזית:

טהראן שולטת כיום, למעשה, היציאה של עיראק אל המפרץ י הגל כל יצוא הנפט העיראקי זאה. רוב הנפט מועבר דרך אל־ערב ופתח פאו הצד הד בין איראן ועיראק; בינום מוצא דרך אום־קאסר שבפת־ של האי וארבה — שבבעלות . האי וארבה הסבוך הגדול מבואן יאפי הוא בבעלות . אם כי חיילים עיראקיים : בשנה האחרונה להיכנס לאי) ים איפא על הביצא האלטרנ־ של עיראק אל הים. איראן יה הן לעיראק הן לכווית כי יגבזין עיראקי להפוך את ולהתעבית הבכלית על בוב־ יבתיה לעיראק.

להתקבצה השניה למוצא עי־ אל הים היא הפיכת קבע בהר־ דרבת באום־קאסר, כלומר ב־ כווית. כדי לבנות שם נמל ק הזה. וזאי אין זה מקרה ת הכשטרה הכוויתית שהות־ בהודש שעבר ע"י הכוחות קיים שולטת על הגישה אל קטע של החוף.

פן טבעי — אם כי אולי לא יבוה כרובה — רואה כווית ך את בעצמה המגן כפני עי־ קאר ארצות ערב אינן רואות בעין יפה בסוה התנגדות לכל בות השפה לאי־ערבית ב־ הפרסי. הסלת החסות על כל ריות הערביות של המפרץ היא, , גם אחה הבסירות וגם אחר צים לביצור מעבדה של אי־ כבעצמה באותו אזור.

הוקפנותה של עיראק שירתה, צא, את האינטרס האיראני: א דחפה את כווית להתקרב ל טהראן.

התוקפנות העיראקית כעודדת ה יצוב שיתוף הפעולה בין לערב־הסעודית. זה שנים רבות הדיערכיות ביחסים בין משאת, מלך המלכים, לבין המלך פייצל מגן המקומות הקדושים לאיסלם: מצד אחד קיימת הברה בשותפות האינטר־ רסים של שמירת היציבות והגיעת חדירת רעיונות מהפכניים והזדהות עמדות כוח סוביטיות באזור; אך, מצד אחר, ישנם הניגודים ההתיים הלאומיים וההשדעות (בעיקר בצד השליט הסעודי).

נראה כי הן השאה והן פייצל הד־ קדים שידה של מוסקבה בהרפתקה העיראקית בכווית. גם הסעודים החישו כוחות לגבול הכוויתי והביעו את עזרתם להדיפת הפלישה העי־ ראקית.

✱ איראן גם השליטה את השתל־ טותה על מיצרי אורמוז — המ־ עבר בין האוקיאנוס ההודי למפרץ הפרסי. לפני יותר כשנה השתלטו כוחות איראניים על שלושה איים במיצרים (טומבס הקטן, טומבס הג־ דול ואבו מוסה) ולא עזרו שום מח־ אות ערביות. כעת כבין השאה המ־ כם עם הסולטאן של עומאן, לפיו תקבל על עצמה איראן את האח־ ראות לבטיחת זיהום המפרץ הפרסי. במסגרת כאמר זה יערוך הצי ה־ איראני ביקורת של כל האוניות העוברות את המיצרים. בעיקר לב־ חון אם המיכליות מקיימות את ה־ תקנות נגד זיהום המפרץ בשופכי נפט, או בזיהומים אחרים. עצם תפ־ קיד זה — המבוסס על היכולת הפיסית לקיים אותו — מבטא באופן חד־משמעי את ראשוניות הכוח האי־ ראני במפרץ.

כוח צבאי וכלכלי

כדי להבטיח בסיס צבאי ל־ מעמדה החדש של איראן, בנה ה־ שאה במרץ את הכוחות המזויינים של ארצו. התקציב הצבאי של אי־ ראן לשנת 1973/77 מסתכם ב־1.8 ביליארד דולר, אשר חלק ממנו יש־ מש לתשלומים הראשונים על עיסקת רכש בת שני מיליארדים, עם ארה־ "ב. נוסף לציוד אלקטרוני, תרכוש איראן במסגרת הסכם זה, 145 מטו־ סי פאנטום, 140 מטוסי ירוט אח־ רים ו־500 הליקופטרים. ההסכם גם כולל שיפוץ כ־500 טנקים מדגם מ־47 שנרכשו קודם.

שלא כמדינות ערב אשר אינן מסוגלות להפעיל כלל, או מפעילות ביעילות נמוכה, את מטוסי הסילון וציוד מתוחכם אחר, מגלים האי־ ראנים כושר הפעלה גבוה. מומחים שתנים מוסרים, בין היתר, על רמה מרשימה של הפעלת פאנטומים ע"י טייסים איראניים.

הן מבחינת השליטה בתוך המפרץ הפרסי והן לחיזוק השליטה על מבו־ אות המפרץ, ממשיכה איראן לפתח את הצי שהוא כבר עתה הצי הח־ קומי החזק ביותר באזור. במקביל בונים כבישים חדשים מפנים הארץ אל אזורי החוף לאורך המפרץ ול־ אורך האוקיאנוס ההודי ובונים ש־ דות־תעופה ונמלים חדשים.

המשמעות מבחינה ראשונה להת־ פתחויות אלה אינה טמונה בגובה הסכומים המוקצבים להירכש ולא ב־ כמות העסק המזרחי שנערכש בהם, ואף לא באוצרות הנפט האדירים העומדים באזורי פעולות המב־ שלה, גם לסעודיה סכומי ענק כ־ הכנסות נפט וגם ללוב תקציבים צבאיים ענקיים לרכישת ציוד צבאי מודרני. אך כל זה אינו מקרב אותן במאומה אל מעמד של מעצמה מקו־ מית. ההבדל בינן לבין איראן הוא בשלושה תחומים אחרים:

גודל וכושר של האוכלוסיה, בת למעלה מ־30 מיליון שמצליחה ל־ התגבר על תהליכי המודרניזציה;

טיב המנהיגות שמעניק לה ה־ שאה;

אוצרות הטבע העצומים אשר ב־ ערכם הפוטנציאלי עולים על אוצ־ רות הנפט.

הביטוי למאמץ השאה לקשור בין כושר האוכלוסיה לאוצרות הטבע הוא תוכנית החומש החדשה שהופ־ עלתה הרשמית החלה בסוף מארס.

תוכנית הפיתוח, בהיקף של 30 מיליארד דולר(!) גדולה פי חמ־ שה בתוכנית הקודמת העיקרה לנצל את ההכנסות ממכירת ה־ נפט למודרניזציה כללית, להר־ עיש ולפיתוח שאר אוצרות ה־ טבע כדי לשחרר את הארץ מ־ תלות בנפט.

המדיניות בולטות בחלוקת תק־ ציב החומש החדש: יחסית הוק־ טנה ההשקעה בנפט וגז ופיתוח מקורות בים, אך הגדול במידה נ־ כרת הסיעופים לשיכון ובניה, לחק־ לאות, לחינוך לצורה סוציאלית, כל

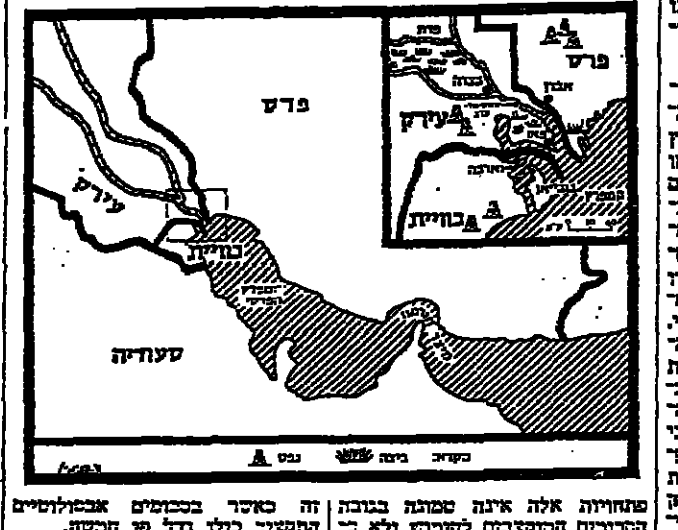

זה כאשר בסכומים אבסולוטיים התקציב כולו גדל פי חמשה.

אין צורך להרבות את הדיבור על התליבות קיים מבחינה ישראלית להתחזקותה הבטחונית והכלכלית של איראן. הפיכתה למעצמה בדרום־מז־ רח אסיה מבנה את מפת יחסי ה־ כוחות גם מבחינת התיכון ומוריד עוד יותר את מכלון המעמד של ארצות ערב.

שליטה איראן במפרץ הפרסי כ־ מעצמה בפיזה לא מבטלת את כוח הסחטנות של ארצות הנפט הער־ ביות כלפי המערב. עליונותה הצב־ אית הברורה כול עיראק מחייבת את בגדאד לרכז את תשומת ליבה לגבולותיה המזרחיים, דבר שוודאי אינו בלי קשר להבורה שחלה בש־ נים האחרונות בהידת מעורבותה של עיראק בסיכסוך הישראלי־ערבי.

משמעות מבחינה ראשונה בשב־ לנו לעובדה כי העולם המערבי יד־ דע שבאזור בו נמצאים כ־60% מאוצרות הנפט בעולם, שתי האר־ צות המתקדמות והצולות הכושר הצ־ באי המכריע אינן ערביות אלא — איראן וישראל.

מה יקרה במשק ב־5 השנים הבאות

מאת שמשון ארליך

מה יהיה בשנים הבאות? האם יימשך השפל הנוכחי, או שמא יחו־ זור אלינו המיתון הזכור לרעה? אין לך כמעט ויכוח על נושאים כלכליים שאינה בנגיעה לשאלה זו. בסופו של דבר בתשובה לשאלה זו תלויות הכ־ ריעות גורליות לגבי כל אחד כאז־ רח. אם ימשך השפע יש להניח כי מחירי נכסי דלא־ניידי ימשיכו לצ־ לות ועל כן כדאי למהר ולרכוש דירה ולא כל כך כדאי למכור את המגרש או הדירה הנמצאים בבעלו־ תנו. כדאי להיכנס להשקעות עס־ קיות שימשיכו לשגשג ולא כל כך מסוכן ליטול הלוואה שכנראה יהיה מפה להחזירה. אלף אלפי דברים היוצאים תלויים בהערכה נכונה של העומד להתרחש במשק הישראלי ל־ חיוב או לשלילה. אנשי עסקים ומשק מרבים לעסוק בניסיונות לנחש את העלול להתרחש.

חשיבות מיוחדת נודעת להערכה של אנשי רשות התיכנון הכלכלי ב־ אוצר לגבי השנים 1974—1978. לפי הערכה זו לא יהיה מיתון. בחומש הבא תימשך התעסוקה המלאה, הי־ משך העליה ברמת הצריכה, אם כי בקצב איטי יותר מאשר בשנתיים האחרונות, תימשך כמובן — במידה זו או אחרת — עליית המחירים. אנשי הרשות הגיעו למסקנה זו על סמך כמה הנחות הנראות מציאו־ תיות, נתוני העבר וההווה תיכוח הצפוי לפי המגמות השוררות עתה אצל כל הגורמים הקובעים את ה־ התפתחויות הלכה למעשה. בראש ו־ ראשונה הם לקחו בחשבון שלושה גורמים. ✱ עליה ✱ יבוא הון ✱ ביטחון.

הם הניחו כי העליה בחומש הבא תסתכם בממוצע של 65,000 נפש בש־ נה, בהשוואה ל־60,000 הצפויים הש־ נה ול־56,000 ב־1972. הם בדקו את רגישותו של המשק לשינויים בעליה בגבולות של 10,000 איש בשנה. המ־ שק גדול דיו היום כדי שלא יורגשו זעזועים אם יהיו שינויים בהיקף כזה. אולם גם אם יהיו שינויים גדולים יותר לא יהיו הזעזועים גדולים מאוד וניתן יהיה להתגבר עליהם.

היקף הבניה לא יגרום מיתון

המדובר הוא כמובן בשינויים כל־ מטה. שינויים כלפי מעלה פירושם הוצאות גדולות יותר ואינפלציה גד־ לה יותר; אלו בעיות חמורות אבל מסוג אחר מאשר מיתון ואבטלה. אם, לעומת זאת, תהיה העליה קטנה יו־ תר, יורגש הדבר בהיקף הבניה ולא־

הערכת הרשות לתיכנון כלכלי: לא יהיה מיתון

חר מכן יעבור גם ליצרנים של חמרי בנייה ולעובדיהם, עד שיגיע לכל המ־ שק. אולם לפי הערכותיהם של אנשי רשות התיכנון תימשך הבניה בקצב קבוע ומלא. אותן דירות שלא יהיו דרושות לעולים יופנו למפתי מש־ כנות עתי ולזוגות צעירים. מכאן שלא תהיה אבטלה בתחום הבניה. מגורם מסורתי זה של רוב ומיתונים לא צפויה, איפוא, סכנת אבטלה.

התחום השני הוא התחום שבחלקו הוא בלתי־תלוי לחלוטין בהחלטות ממשלתיות. המדובר ביבוא הון. חלק אחד מיבוא הון הוא הפיצויים האי־ שיים, הכנסות המענקים שאין צו־ רך להחזירם. לחלק זה שייכות המ־ דה כסויינות אינגרות הפיתוח של מד־ שלת ישראל שאם כי יש לפורען הרי התנאים הם נוחים ביותר והקר־ נים הם כאלה שניתן יהיה להגיע עמם להסדר הפירעון בזמן הצורך. החלק השני של יבוא ההון נובע מ־ מילוות. יש להניח, לפי הערכת אנשי הרשות, שישראל לא תתקשה לגייס מילוות בכל כמות שתזדקק לה. אולם אין הכוונה ללוות בהיקף שיגדיל את החוב החיצוני האת משקל הפירעון של הקרן והריבית בעל לגבולות סבי־ רים.

יבוא ההון כולו הוא פועל יוצא של עודף הייבוא על הייצוא. כמו משפחה שאינה משתכרת די מחייתה, כך גם המדינה נזקקת למילוות לכיסוי החסר בקניות מהחוץ. לפי ההערכה של אנשי הרשות צפויה ירידה בגירעון במאזן התשלומים. לפי חשבונותיהם יגדל הייצוא התעשייתי, להוציא יה־ לומים, בשיעור של 20% בשנה ו־ יצמצם את הגירעון במסחר החוץ. צימ־ צום היבוא יתרום אך מעט לפיתרון בעיות מטבע־החוץ פרט לציוד בקומי־ של ציוד ומכונות שיבוא בבקצת בב־ קום נכבי השקעה מיובאים. כתוצאה מכל אלה תקטן התלות ביבוא הון ובמיוחד במילוות.

בצד העליה ויבוא ההון כהיחסות הרשות כאל גורם נתון גם להוצאות הביטחון. הם מניחים את קביעת ה־ הוצאה הביטחונית הדרושה לאנשי משרד הביטחון ומקבלים אותה בלי עירעור. הוצאה זו עשויה כנראה לעלות באופן מתהלך. אולם משקלה בכלל המשק ירד בגלל גידול התו־ צר.

יורד משקל ההוצאות לביטחון

כיצד ייווצר האיזון? אם כבר היה גדולה ההוצאה הכספית על צריכה ההשקעות בתוספת עודף ה־ יבוא כתוצאה המצוי הרצוי, כיצד יתואמו כל המרכיבים האלה בעתיד? האם תופחת הצריכה? האם יופחתו הוצאות הממשלה? האם יופחתו ה־ השקעות? אז כמא יופחת הייצוא או יוגדל היבוא? הרי אז שוב יתערער השיפור בתחום סחר החוץ?

אנשי הרשות הם בדיעה כי כבר היום מתרחבת העלייה בצריכה ה־ היא תגדל בפחות מהגידול של השנ־ תיים האחרונות (5 ו־8 אחוזים לנ־ פש). אם החסכון לא יגדל הוזיה המבכלה למסים נוספים שבם עדי־ כוסף יספק חלק מהם. צימצום ה־ גידול של ההכנסות והצריכה יהוויו מקורות לסם הגברת היצוא, הגדלה השירותים הסוציאליים והספקת ה־ ההשקעות הדרושות.

אלו הן הערכות וככל הפרדיכה ניתן לערער עליהן. ניתן יהיה לט־ עות את הסיכום כאשר יפורסמו נתונים במפורטים אחרי דיון בוועדת השרים לעניני כלכלה. כמו לגבי כל תחזית מרובה ההנחות המבוססות על התנהגות אנושית העשויה להש־ תנות ולשנות בכך את כל ההמנחה מיסודה. צריכה החסכון תלויים ב־ הכנסות ובאיזון הקציבי. גורמים שהם מעבר להווה. הבעיה שכר של עובדי ציבור, להבים להגדלת הקצבות ציבוריות לרווחה בקומבינ אי לכל גוף אחר, עליה בהוצאות הייבוא היקרות, את התוצר הסבי־ סוה את אובדני הקציבים המבה־ ה. הם רק במה מהגבאות כדי לפ־ לגה כאיזן המכבלה שלבה בהן הבית. צימצום הוצאה ציבורית אחת על חשבון הבנייה יכה לפילגים בגלל התנגדותם של הגורמים הנפ־ געים הבוסבדים לצימצום. כל אלה עלולים לשבש את התיכנון.

החשיבות בתוכנית לחומש הבא היא בכך שאנשים רציניים יושבים ו־ שוקלים את נקודות ההתפתחות של המ־ שק ומגיעים למסקנות שניתן להתי־ חס אליהן ברצינות. המדובר בראש ראשונה במאזן במטבע החוץ של ה־ מדינה. בלי מכבלה זו לא היו קיי־ מות כמעט סכנה מיתון. כאשר הם נותנים אצלנו כי לא העליה היא היוצרת את הביקוש המספק העסו־ קה כלאה אלא מימון העליה. ב־ ניגוד לשנים עברו כבאיה עמה ה־ עליה כעם אבטלה בשלה לביצוע הפיתוח. הביקוש לדיור והשפע בפ־ גף הבנייה המתעורר בעקבות נב־ בעים כבכבן ציבורי של הבנייה. ב־ אותה צורה ובאותן ההוצאות ניתן ל־ חלק את הדירות לא לעולים אלא ל־ קבוצות אחרות של האוכלוסיה. אם נשאר הבקבוק של יבוא מטבע ה־ חוץ רחב דיו, הרי זה שכהום בעת להגדיר כבני סכנה אבטלה ומיתון. אם מסגרות הצריכה, ההוצאה הצי־ בורית וההשקעה התאימו איזון בש־ קי והעסוקה כלאה נראות להם כ־ סבירות, יש להעריכם זו השיבוה. אין פירושו של דבר כי גם הנחה זו איבה נתונה לעירעור. אולם. ה־ עירעור חייב יהיה להתבסס על נתו־ נים, הנחות וביחות קפדני שהערכה זו צריכה לשבש להם נקודה מוצא. על רקע חוסר הוודאות, השמועות הולכי הרות ימלא הדיון במערכת אנשי התיכנון תפקיד חשוב בהבה־ רת ההבונות.

סדק בחומת ההימורים

בג"צ מתאר בבהירות את ההשפעה ההרסנית של ההימור

מאת רן כסלו

אחרי שפורסמה ב"הארץ" סידרת המאמרים הראשונה על פשע מאור־ גן בישראל, ובתוכה פרק נכבד על רשת מועדוני הימורים בתל־אביב ובסביבתה, יזם היועץ המשפטי ל־ ממשלה תיקון לחוק רישוי העסקים, ששינה את הסטטוס החוקי של מקו־ מות מסוג זה. עד לתיקון לא היו חייבים בעלי "הקלובים" (השם ה־ מקובל ברחוב למועדוני קלפים ל־ מיניהם) לקבל רשיון עירוני לניהול עסק — כמו בכל עסק אחר. התי־ קון חייב אותם ברשיונות אלה.

ברור, שכוונתו של היועץ המשפ־ טי לא היתה להעשיר את קופת העי־ ריה בדמי אגרות נוספים, שהעיריה גובה עם הוצאת רשיון לעסק. התי־ קון היה אמור לתת נשק בידי ה־ משטרה בלחימתה נגד ההימורים וה־ "קלובים". לפי אותו חוק רישוי, טעון רשיון עירוני בהסכמת המשט־ רה, הזכאית להתנגד לו מטעמי סכ־ נה לשלום הציבור. וברור היה מראש שחובתה של המשטרה תהיה להת־ נגד להוצאת רשיונות — לפחות ב־ כל אותם מקרים בהם היה ברור לה שהמדובר במועדון הימורים של ממש, ולא במקומות מפגש חברתי תמימים.

אך למרות המכשיר החדש שניתן בידי המשטרה, היתה התוצאה ה־ ממשית עגומה מאוד. האנשים ה־ מפעילים את ההימורים בתל־אביב לא היו מוכנים לוותר על ההכנסות העצומות ללא מאבק (היו קלובים שהכניסו עד 25 אלף ל"י בלילה). הכסף שמאחורי הרשת היה גדול ל־ מדי כדי להפעיל סוללות של עורכי־ דין ולממן מערכות משפטיות ארו־ כות ומסובכות.

בסיבוב הראשון של המלחמה היתה ידם של מפעילי ההימורים בתל־אביב על העליונה. במספר מקרים הגישו עורכי־דין מטעמם בקשות לצווים על תנאי לבית־המשפט העליון ואף הצ־ ליחו לקבלם. המצב בכיכה שראהדב־ סלו. התיקון לחוק הרישוי של היועץ המשפטי, שהיה מכוון נגד מועדוני ההימורים, חזק אותם בסופו של דבר. אותם מקומות שפעלו עד אז על בסיס העלמת עין מקיומם, הפכו למוסדות ליגליים, שקיומם משוריין בחוק.

הסדק הראשון בחומת ההימורים, נעשה לפני חודשיים — אך לא זכה לפירסום עד עתה. לי נודע עליו רק בימים אלה.

בקלוב בכבר סמרוכה

דובר בבג"ץ 379/72 שנדון בבית המשפט העליון בפני השופטים צ. ברנזון, א. ויתקון וב. עציוני ב־11 בפברואר השנה. העותרים היו בעלי "מועדון כבר סמרוכה" בחולון גיגי רפאל ופורטונה זגקו, שביקשו את התערבותו של בית המשפט העליון נגד מפקד מרחב יפו במשטרת מחוז תל־אביב וראש עיריית חולון המסר־ בים להעניק למועדון רשיון, בטענה שהמשטרה רואה במועדון סכנה ל־ שלום הציבור במובן חוק רישוי עס־ קים.

הפסק ניתן ב־21 בפברואר השנה ובית המשפט העליון החליט לדחות את עתירתם של בעלי הקלוב ול־ חייב אותם בתשלום הוצאות משפט.

מההחלטה מסתבר, כי המשטרה מבססת את דעתה השלילית לגבי "הקלוב" בשלושה נימוקים: סוג ה־ מבקרים במועדון (בעלי עבר פלילי ו"בודקאים" כחלק מהאורחים), טיב המשחקים המתנהלים במועדון ודיבור עסקים ממין זה. לגבי הטענה ה־ שלישית קבע ביהמ"ש, כי "הטענה היא בעלת משקל ובעלת חשיבות ציבורית לא קטנה, ואני מניח כי באחד הימים נצטרך לתת את דעתנו עליה במקרה מתאים".

אך הפעם נמנע בית־המשפט מ־ להיכנס לעומק הטענה הזו, כפי ש־ נמנע גם לדון בטענה הראשונה — לגבי סוג המבקרים הבאים למוע־ דון. בהחלטה נקבע, כי די בנימוק על טיב המשחקים המתנהלים במו־ עדון, כדי לדחות את העתירה. וכך נאמר בהחלטת בית המשפט העליון:

"פירשה לפנינו הודעה שמסר אחד מבאי המועדון לשעבר למשטרה, ו־ בה הוא מספר על משחקי קלפים ב־ סכומים גדולים במועדון העותרים מסוג פוקר, צ'יקט, בקרה, וכו' — שהם משחקים האזארדיים האסורים על־פי החוק לתיקון דיני העונשין (משחקים אסורים, הגרלות והימו־ רים), תשכ"ד—1964. האיש הזה מס־ פר בהודעתו, שיש ובמשחק פוקר אחד הגיעו ליותר מאלף ל"י, והוא עצמו הפסיד בערב אחד במשחק בק־ רה 12,000 ל"י. כתוצאה מהפסדיו במשחקי קלפים הגיעו אצלו מים עד נפש והוא ניסה לשלוח יד בנפשו. רק מאמצי הרופאים הועילו להשאירו בחיים, לאחר שהיה מרותק למיטה בבית־החולים ובביתו מספר חודשים. בהודעתו הוא מוסיף ומספר, כי בע־ לי המועדון היו מקבלים 10% מה־ רווח במשחקי פרטיה ובקרה, וב־ משחקי פוקר וצ'יקט התשלום היה לפי שעות.

נשים שפכו את מר־ליבן

"מקור אחר למידע שבידי המשטרה על מועדון העותרים הוא אדם ש־ ביקש להישאר בעילום שם. הוא מסר לאיש קשר מהימן של המשטרה, כי במשך שנים שיחק בקלפים ב־ מועדון העותרים במשחקי רמי, פו־ קר וצ'יקט, והפסיד ממון רב. אחרי שהפסיד בלילה אחד 12,000 ל"י ו־ ראה עצמו שוקע בחובות ועומד על עברי פי פשיטת רגל, החליט להפסיק לשחק והפסיק. אבל "הוא מבקר ל־ עתים במועדון נושא היין ורואה את האנשים הנמצאים בו המשתי־ כים לשחק באותם משחקים בהם שיחק הוא". הוא גם סיפר על אדם אחר, סוחר במקצועו, המוכר לו, אשר שיחק במשחקי פוקר וצ'יקט ו־ הפסיד כארבעים אלף ל"י, שקע ב־ חובות ואיבד את עולמו במסחר. בכל זאת אין הוא מסוגל להפסיק את המשחקים כליל וכשבאה פרוטה ל־ כיסו הולך הוא שוב למועדון ו־ משחק בקלפים.

המקור השלישי הוא תלונותיהן של נשים אשר באו למשטרה ושפכו את מר־ליבן על בעליהן ההולכים למו־ עדון העותרים ומפסידים שם את ממונם במשחקי קלפים.

"כשאנו מצרפים אחד לאחד את המידע הזה, הבא ממקורות שונים, מתגלה תמונה מזעזעת על מה ש־ מתרחש באמת במועדון העותרים, אשר כלפי חוץ הוא מעמיד פנים תמימות של מקום שנועד למשחקי קלפים מותרים כמו רמי וברידג', ושתה בילוי חברותי.

לאיש מבחוץ, לרבות המשטרה כ־ שהיא באה לבקר במקום, לא ניתן לחדור מבעד למסך הכבד האפיל על טיבם האמיתי של המשחקים, ולעתים את המשחק עצמו. מעמידים בחוץ שומר למנוע נסיון המהיר ב־ עד מועד פני בוא המשטרה. כפי שמספר האיש בהודעתו הנ"ל למש־ טרה, גם כששיחקו בכסף רב ב־ מועדון העותרים לא היו שמים כסף על השולחן אלא השתמשו באמצעי עזר (ג'יטונים, סיגריות, אגרות ו־ כו'). כל חפץ כזה היה מייצג סכום כסף ומלבד השחקנים לא ידע איש מהו. דרך אחרת להעלמת טיב המש־ חק היתה שאחד השחקנים היה מק־ בל את כספי השחקנים ומחזיק את הקופה. "פיקה — התבצה" הא־מקבל ממנו את פרי נצחונו."

התלהבות מהירה

עד כאן ציטוט מהחלטת בית־ המשפט העליון, אשר החליט כאמור לדחות את עתירת בעלי הקלוב ו־ לחזק את ידי המשטרה המתנגדת ל־ מתן רשיון לניהולו. זו פעם ראשונה שבית המשפט העליון מתאר בבהי־ רות כזאת את המבנים של ההי־ מורים ואת השפעתם ההרסנית על הקורבנות. זה גם סדק ראשון ב־ חומה הכספית, אותה הצליחו לבנות מסביבם מפעילי ההימורים בפורמת של עורכי הדין.

אלא שאין זאת ההחלטה הראשו־ נה של האינסטנציה המשפטית ה־ גבוהה בעניין ההימורים — אף לא הראשונה כאן נכנס לתוקף תיקון החוק רישוי במועדוני קלפים ל־ מיניהם. יותר עם זאת — אין זה "הקלוב" היחיד בו מתנהלים באופן קבוע משחקים האזארדיים, ובו מפ־ סידים אנשים עשרות אלפי לירות, נהרסים חייהם של הלקוחות ושל משפחותיהם.

איך זה קרה שבעתירות הקודמות לא הצליחה המשטרה, כפי שהצלי־ חה בבג"ץ זה?

אין זה מתקבל על הדעת שבית־ המשפט שינה את דעתו. המתקבל יותר על הדעת שהחומר אותו הציגה המשטרה לצידוק טענותיה היה הרבה פחות כבוכב מזה שהגישה הפעם.

יש לי רושם שאפשר ללמוד מזה לקח גם לגבי שינויים העוברים על המשטרה — ובמיוחד על משטרת תל אביב, עם כניסתו לתפקיד מפקד המחוז של ניצב דוד צופר לפני יותר מחצי שנה. בחומר שהוגש ל־ בית־המשפט העליון בעבר היה יותר מן הכוונה לצאת ידי חובה, מאשר הוכחה שהמשטרה רוצה באמת לגמור עם נגע הקלובים וההימורים.

אחרי שורת הכשלונות בדיונים משפטיים קודמים, יצא היועץ המש־ פטי לממשלה עם יוזמה חדשה — הצעת חוק שיאסור בצורה חד־משמ־ עית כל משחק מול המרות כסף או טובות הנאה. אך פרוצדורת קב־ לת חוקים היא מסורבלת וארוכה מידי. ההצעה לא הוגשה בינתיים אפילו לכנסת.

ובינתיים השפיעו כשלונות משפ־ טיים בעבר בצורה מהירה למדי על עיריית תל־אביב. הוחלט להעניק ל־ "קלובים" רשיונות, בתיקונות, בקיום העירייה בילך ההתלהבות כדיבה עד כדי כך, שלא חיכו לפניותיהם של מנהלי הקלובים. הפקידים פנו בעצ־ מם "לכפפילי" הקלובים ביקשו בהם לבוא לעירייה ולקבל רשיון.

אם לא מאוחר מדי, ואם עדיין לא חולקו כל הרשיונות — בודדווה ראויה לשבח — כדאי שעיריית תל־ אביב תערוך ראוויה בגישתה, ה־ פעם על בסיס ההחלטה האחרונה של בית־המשפט העליון.

מתנות לחג -
שמושיות,
יפות,
אורגינליות ב-
סולפור 99
ירושלים, רח' יפו 68
ת-א, רח' בן יהודה 99

כשאתה קונה מכונת כביסה

*הזהר!

אל תכניס הביתה אוטו־
או טרקטור

*להרבה מכונות כביסה מתחשק "לנהוג" בזמן הכביסה
ולהרעיש כמו טרקטור בזמן הסחיטה.

אבל...

Constructa
קונסטרוקטה

מצוידת ב"בלם זעזועים" חזק ביותר.
שוקטה, העומדת במקומה יציבה
ופועלת שקטה אפילו בזמן הסחיטה.
קונסטרוקטה - תוצרת גרמניה.
קונסטרוקטה - כלילת אל־חלד משובחת.
ביטוח-שרות נאמן-מלאי חלקים אורגינליים.

להשיג אצל:

חיפה — מלון מחיר בע"מ, הנביאים 17. עפולה — בית שרותי טלויזיה בע"מ, ירושלים 11. נתניה — פרידמן־זנורי בע"מ, שדי סמילנסקי 14. חולון מלון סמוך, סוקולוב 88. תל־אביב — מלון להיט, אבן־גבירול 20. הרצליה — רדיו טלוויזיה, סוקולוב 53.

Constructa מכונת כביסה יקרה - קנה משתלמת Constructa

המראה
החדש
של
ויסוצקי

השקית עם התוית

תה ויסוצקי גאה להציג את השקית
עם התוית-המראה החדש של התה
שטעמו עמו למעלה מ-120 שנה!

הודות למערכת ייצור החדישה מסוגה בעולם,
מגישה לך חברת תה ויסוצקי תה איכות,
טעים, ריחני ומהנה בשקית חדשה, אסטטית ונוחה.

לבחירתך ולטעמך השקית עם התוית:
במשקל 1.5 גרם-בקופסה (התוית) הירוקה
במשקל 2 גרם-בקופסה (התוית) האדומה.

שתה לטעמך
שתה ויסוצקי

בינג־לינאל

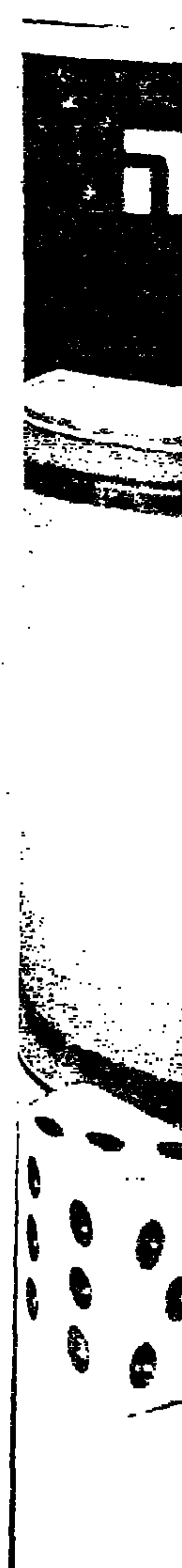

مكان الأصل

هكذا من الأمل

נתגלה קצה היקום

הוכחה נוספת לתיאוריה שהיקום החל בהתפוצצות גדולה

מאת ולטר סאליבן
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו יורק טיימס"

האסטרונומים סבורים כי הצליחו לראות את קצה היקום. ההודעה ש־התפרסמה בימים האחרונים על גילוי של קואזר (שהוא כנראה גאלאכסיה בראשית היווצרותה) במרחק רב יו־תר מכל מה שנראה עד־כה, נתנה חיזוק לסברה זו, לאו דווקא משום שהוא כה רחוק, אלא משום שאין הוא רחוק יותר מכפי שהוא.

למה הדבר דומה? לאדם המסתכל מבעד ליער שעציו פזורים על פני מרחבים גדולים ונוכח לדעת שמע־בר למרחק מסויים אין נראים עוד עצים.

מעובדה זו משתמע שהיקום הוא מוגבל, כפי שהאמינו איינשטיין ו־מדענים אחרים.

תיאוריה זו טוענת כי מעבר לגבו־לו המתרחב של היקום אין שום דבר קיים — אף לא החלל, שכן על פי תפיסה זו „מתקפל" היקום לאחור על פני מרחקים כה גדולים.

לפי השיטה אשר שימשה להערכת המרחקים אל הקואזארים ולגרמי־שמים רחוקים אחרים, דרושות היו 12 מיליארד שנים כדי שהאור מהגא־לאכסיה החדשה שהתגלתה יגיע ל־כדור הארץ.

טיב הקואזארים

לא ידוע מה טיבם של הקואזארים, אף כי ישנם מדענים הסבורים כי אלו הן גאלאכסיות בשלבי היווצרו־תן הראשונים. אם אמנם כה רחוקים הם כפי שהם נראים, הרי שהם מ־פיצים אור בהיר יותר מכל עצם שמימי אחר — הן אור נראה והן אור בלתי נראה (המתגלה ע"י תצ־פית רדיו). הודות לבהירות זו, ני־תן לצפות שחלקם ייראו למרחקים גדולים בהרבה מזה של הקואזאר ש־התגלה זה עתה.

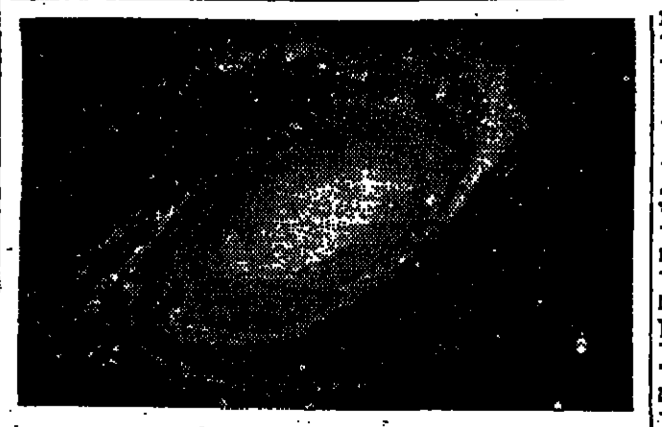

אחת הגלאכסיות בשביל החלב

אומדני המרחק נקבעים לפי הת־רחבותו של היקום כפי שהובחנה. מתוך מיכלול של תצפיות התגלה כי הגאלאכסיות — מערכות הכוכבים הגדולות — מתרחקות בחלל בדומה לחלקיקי־אבק בענן מתפשט. כאשר משקיפים על התפשטות זו מתוך אחד מחלקיקי ענן האבק, מתברר כי ה־מהירות שבה החלקיק מתרחק, עומ־דת ביחס ישר למרחקו — ככל שהיא גדולה יותר, כן המרחק רב יותר.

על־ידי מדידת המהירות היחסית אשר בה מתרחק הקואזאר מכדור־הארץ, מסוגלים האסטרונומים להע־ריך את מרחקו מבחינת אורך הזמן אשר בו נמצא אורו בדרך. מהירותו כה גדולה, עד שדומה כי ראשיתו באותה „התפוצצות" אדירה שאירעה לפני 13 מיליארד שנים, הקואזארים הראשונים — כדי שאורם יימצא ב־דרך זמן כה רב — צריכים להיראות במרחק רב למדי.

האדם הצופה למרחקים גדולים — ולפיכך לנבכי העבר הרחוקים — לא הצליח לראות אלא למרחק 12 מיליארד שנים (את הרחוקים שבקא־זארים). לפיכך בקואזארים אלה רו־אים אנו, כדברי ד"ר אלאן סאנדאג' במצפה־הכוכבים הייל בקליפורניה, את „קצה העולם". „עולם" בלשון הקוסמולוגים הוא למעשה שם נרדף ל„יקום".

חומה

בשנה־שנתיים האחרונות, התעו־ררה סברה כי ישנה „חומה" כלשהי המונעת מהאסטרונומים מלראות קא־זארים בתחום שמעבר ל־12 מיליארד שנים — אומר ד"ר סאנדאג'. עצמים כאלה — אם אכן קיימים הם — היי־בים היו איפוא להתגלות בשיטות ה־חדשות והיעילות יותר של הצפית באמצעות טלסקופים אופטיים וטלס־קופים של רדיו. עכשיו — מוסיף הוא — דומה לנו כי חומה זו היא „ממשית".

על גילוי הקואזאר האחרון דיווחו ד"ר קארסוול וד"ר סטריטמאטאר מ־מצפה הכוכבים סטיוארד באוניבר־סיטת אריזונה. שם הקואזאר או.ה. 471 והוא מתרחק כנראה משביל ה־חלב — גאלאכסית הכוכבים שאליה משתייך כדור הארץ — במהירות שהיא 91% ממהירות האור.

מה שנראה כגילוי קצה היקום הוא לדעת ד"ר סאנדאג' הוכחה נוספת לאמינות התיאוריה הקוסמולוגית ה־אומרת שהיקום החל בהתפוצצות גדולה.

מיליארד שנות חשיכה

מדוע זה ושאר בעלי השקפה זו, סבורים כי ענן גאז מתרחב, שבת־חילה היה מורכב בעיקר ממימן ו־הליום, יצר, במיליארד השנים הרא־שונות של חיי היקום, את היסודות וליכד אותם לגושים שצפיפותם מס־פקת כדי לעורר ריאקציות גרעיניות ולהפיק אור. לפיכך היו מיליארד ה־שנים הראשונות שנות חשיכה. כש־התגלו הקואזארים לפני כעשר שנים, קיוו המדענים שהם יסייעו „להאיר" את שולי היקום והחיצוניים, ולהבהיר באיזו מידה התרחבותו מואטת.

כתוך כך ניתן יהיה לקבוע אם גודלו של היקום הוא להוסיף ולהת־פשט לנצח, או אם, כאבן הנזרקת ב־אויר, התרחבותו של היקום מואטת עד כי לבסוף „יצנח חזרה" מכוח המשיכה הגרוויטציונית של כל חל־קיו. לשם קביעה כזו זקוקים האס־טרונומים למצב שבו הקואזארים יהיו בעלי עצמה אחידה פחות או יותר של זוהר פנימי — כדי שיוכלו לקבוע באיזו מידה נתעמעם אורם עם ה־מרחק שעבר.

אולם לא הוכח שכזה הוא טיבם של הקואזארים. נראה שבהירותם ה־עצמית משתנה במידה גדולה מקואזאר לקואזאר. דומה, איפוא, שהאסטרונו־מים יצטרכו להסתמך על גאלאכסיות מסויימות שבהירותן העצמית אחידה יותר.

הממשלה הצרפתית החדשה

מאת אנדרא פאסרון
מיוחד ל„הארץ"
מ„לא מונד"

בשבוע שעבר כינס הנשיא ז'ורז' פומפידו לישיבה ראשונה ויוצאת מן הכלל את הממשלה החדשה בת 21 המיניסטרים, שהורכבה יום קודם לכן לפנות ערב על־ידי ז'ורז' מסמר. מהם פניה?

השינוי העיקרי בה הוא מינויו של מישל ז'ובאר כשר־החוץ. את תפקי־דו הקודם במזכירות הכללית של נשיאות הרפובליקה ממלא עתה מר אדוארד באלאדור.

מישאל פוניאטובסקי מונה למי־ניסטר לבריאות ציבורית ולבטחון סוציאלי. מינוי זה, שבא 48 שעות אחרי התפטרות דאברה, מתפרש על־ידי משקיפים רבים בצרפת ומחוצה לה כסימן לפניית עורף ל„גוליזם ה־היסטורי".

מינויו של פוניאטובסקי ושיבתו ל־ממשלה של אלאן פיירפיט יניעו את שתי המפלגות העיקריות של הרוב הממשלתי, הגוליסטים ומפלגת ה־רפובליקאים הבלתי־תלויים, לקבוע לעצמם מזכיר כללי חדש.

רק בשעת הוויכוח בפרלמנט על המדיניות הכללית, אפשר יהיה להע־ריך בדיוק את טיבה ואת היקפה של המבוכה שנגרמה בקרב המפלגה ה־גוליסטית על־ידי החלטותיו האחרו־נות של פומפידו, שסמכותו הדיבר־ית מודגשת באופן ברור. רק בעייה של הליך פרלמנטרי (ההצבעה על הכרזת המדיניות ה־כללית מצד הממשלה) אילצה את פומפידו לבצע בשני שלבים את שידוד־המערכות הממשלתי הי"34 ש־הונהג מאז ינואר 1959 ברפובליקה החמישית. המיניסטרים שמונו ב־5 באפריל בערב, ומזכירי המדינה ימ־לאו את תפקידיהם החל מה־12 באפ־ריל, כלומר אחרי ההצבעה באסיפה הלאומית.

זוהי הממשלה השלישית הממונה על־ידי פומפידו, אחרי הממשלה ב־ראשות ז'אק שבאן־דלמאס מ־20 ב־יוני 1969 עד ל־5 ביולי 1972, ואחרי ממשלת פייר מסמר שבאה בעקבו־תיה. לעומת ממשלת מסמר הקודמת יש בממשלה החדשה מספר ניכר של שינויים ראויים לציון.

נכנסים אליה שבעה אישים חד־שים — בעוד שב־1972 היו אלה רק שבעה — מתוך מספר כולל של כ־30 חברים (כולל מזכירי המדינה). אנשים חדשים אלה הם מישל ז'ו־באר — מיניסטר חוץ; אלאן פייר־פיט — מיניסטר לרפורמות אדמי־ניסטרטיביות; מוריס דרואון מיניס־טר לתרבות; ז'אן רואיאֶ — מיניסטר למסחר ולמלאכה; ז'ורז' גורס — מיניסטר העבודה, מישל פוניאטובסקי — מיניסטר לבריאות ציבורית; איב גאנה — מיניסטר להתברות; ובר־נארד סטאסי — מיניסטר המחוזות ולשטחים שמעבר לים.

מבין שבעה אלה, משתתפים חמי־שה — ז'ובאר, דרואון, רואיאֶ, פו־ניאטובסקי וסטאסי — בפעם הרא־שונה בממשלה כלשהי. פיירפיט, גו־רס וגאנה כבר מילאו תפקידים של מיניסטרים, תחת נשיאותו של ה־גנרל דה גול.

בזכותם של ז'ובאר ודרואון כופ־עים בממשלה שני אישים בעלי מש־קל פוליטי, שאינם חברי פרלמנט. מאז ממשלתו של קוב דה מורוויל ביוני 1969 — בממשלה כבה היה אנדרה מאלרו המיניסטר היחיד ש־אינו חבר פרלמנט — היו הממש־לות שמונו על־ידי פומפידו מורכ־בות באופן בלעדי מנבחרי העם.

המגמה חוזרת איפוא עתה למסורת גוליסטית, שכן כל הממשלות שמונו על־ידי הגנראל כללו תמיד מספר מסויים של מיניסטרים שלא משורות הפרלמנט.

למשל, ממשלת פומפידו האחרונה מ־31 במאי 1968 (כשפומפידו היה עדיין ראש ממשלה תחת דה גול,

מישל דברא

ולא נשיא) מנתה חמישה מיניס־טרים ושני מזכירי מדינה מסוג זה.

השעה מיניסטרים עוזבים את ה־ממשלה, בעוד שב־1972 היו שבעה מיניסטרים ו־11 מזכירי מדינה מ־ממשלת שבאן־דלמאס שלא נכללו בממשלת מסמר. ארבעה פרשו מממ־שלת מסמר הראשונה עוד לפני הקמ־תה של השניה.

מוריס שומאן ורנאֶ פלאבאן הת־פטרו ב־15 במארס בעקבות כשלונם בבחירות — הראשון מתפקידו כמי־ניסטר החוץ והשני מתפקידו כשומר החותם. כך אדגר פור, מיניסטר המ־דינה הממונה על העניינים הסוציא־ליים, נבחר ב־2 באפריל לנשיא ה־אסיפה הלאומית. מר ז'אק דוהאמל, מיניסטר לתרבות, ביקש מסיבות של בריאות, שלא להמשיך לשרת בממ־שלה. מישל דאברה נאלץ לפרוש לפי דרישת נשיא הרפובליקה.

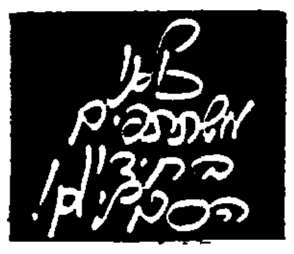

גילויים חדשים על היטלר

הדיקטטור שיקר בסיפוריו על ילדות קשה

מאת דויד בינדר
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

בון

ארבעים שנה לאחר שעלה לשל־טון ו־28 שנה אחרי מפלתו, רואים גרמנים רבים דמות חדשה של ה־„פיהרר" שלהם לשעבר, אדולף היט־לר. הדמות מלאה גילויים מפתיעים על האיש שזעזע את הרייך השלישי, ובמלחמת העולם השניה הוביל את גרמניה להרס ולהרפה.

גליונו האחרון של השבועון „שפי־גל" היוצא בהאמבורג, כולל מאמר־שער על היטלר, מיוסד על גילויים חדשים של ד"ר ורנר מאזר, היס־טוריון ממינכן. בניגוד לשער הרא־שון של „שפיגל" שהראה את היט־לר, לפני תשע שנים, התמונה הנו־כחית היא ללא ריכוך. העורכים אומרים שהוו סימן לשינוי הזמנים הגישות, וכי ב־1964 הם שינו את פני היטלר „מתוך התחשבות ב־קוראים זרים."

מאזר בן ה־50 עשה את מחקרו של היטלר למפעל הגדול של חייו. ב־1971 פירסם ביוגרפיה של הדיקט־טור, שנחשבת עבודה כבדיונית. על סמך זה שלחו לו עשרות קוראים מסמכים יוצאים מן הכלל המפיצים אור חדש על צעדיו הראשונים של היטלר. על בסיס מסמכים אלה — מכתבים, גלויות־דואר ורישומים — הגיע מאזר למסקנה שמיתארים קו־דמים על היטלר הצעיר (כולל זה של היטלר עצמו) כנער המרבית ו־גווע ברעב בוינה בשנים הראשונות של הגאה, היו „בלתי־נכונים".

הוא גילה שלא רק שהיו להיטלר חברים בעלי השפעה שעזרו לו להת־קבל לעבודה כבהלבר בוינה, אלא שבמשך רוב שהותו שם, מ־1906 עד 1913, גם היתה לו גישה לאמצעים כספיים מספיקים. נראה שלמשך זמן־מה קיבל, כנטלב, 25 קרונות לחודש כיתום, דומה שגם ירש כמשמעותו סכום לא־מבוטל. על כל פנים, כך מסיק מאזר, הוא לא סבל כן ה־„גורל הקשה" שאותו תיאר היטלר אחר כך באוטוביוגרפיה שלו „מיין קאמפף".

230 זכרונות

מאזר, המלמד בקולג' לפוליטיקה במינכן, גם גילה שלמרות הגיוס האוסטריים רדפו אחרי היטלר יותר מכונה, ושברח כמקים מגורים למקום במדים עד שנבלע למינכן כבה גנ־פס ב־1914.

ציורו החדש של מאזר על היט־לר, המסתייעת במסמכים האחרונים, עמדה להתפרסם בימים אלה על ידי הוצאת „אקון" בדיסלדורף.

מבט הדש לתוך חייו ותכנו של ה־מנהיג הנאצי בספק גם ספר הדיר בשם „ראיתי את היטלר" של ה־סופר הצעיר ואלטר קמפובסקי. הוא מורכב מ־230 זכרונות על היטלר של גרמנים שראוהו בהזדמנות זו או אחרת.

הספר מכיל קטעים כמו הקטע הבא, מאת קולהל בריסנס שהוא עתה בן 78: „היו לו עיניים כחולות גדו־לות ועמוקות כפי שכזאר היו ל־פרידריך הגדול. הוא הסתכל באנשים במבט נוקב, ואז הם היו מהופנטים כמו צפרדע על ידי נחש, אם להשת־מש בהשוואה מכוערת זו. היה לו כוח שכנוע."

מקרינים מחדש „הדיקטטור הגדול"

סופר בן 68 אמר: „ראיתי אותו במינכן. הוא נשען על כורסת היטל־ר סבאך כשהוא מדבר אל 20 או 25 סטודנטים, הוא נראה היה קרוב במידה בלתי־אמנן. אני אמר: 'בחיי זה אינו בעניין בכלל.' היה זה ב־1927".

צילן בן 44 נזכר: „אני כתבתי, וב־1939 הוא בא לדנציג להחזיר אותנו לתוך הרייך. בעמדו במכונית בין ההמונים, הוא עבר בינינו, ו־נראה היה כאילו הוא עשוי ברזל. אפשר היה לחשוב שהוא האלוהים בכבוד ובעצמו. אותה בכך, הייתי ילד."

מאז ראשית השנה מקריא השחקן הוינאי הלמוט קוואלטינגר קטעים מ־תוך „מיין קאמפף" בערים גרמניות רבות. בכרזה היא להזכיר על ידי לשונו של היטלר עצמו את מיבנה הפרימיטיביים ואת שקריו. הקריאה קוואלטינגר, שעוררה הרבה צחוק של לעג, וכן בעתונים הכתוב גרמניים בתגובות מעורבות.

מבקר אחד ב„זידויטשה צייטונג" שאל שאלה ריטורית אם כותר „לצ־חוק על היטלר או „האם עלינו ל־התייחס להיטלר ברצינות, בכל מחירי" צחוק על היטלר נתאפשר גם על ידי הקרנתו כעת, בכמעט בכל הערים הגדולות של מערב גר־מניה, של סרטו של צ'ארלי צ'פלין מ־1939 „הדיקטטור הגדול".

אך רוב הגרמנים מתיחסים כיום בקודרות להיטלר, ואינם רוצים ל־דבר עליו או על העידן הנאצי.

חבב
מה הוא אוֹמֵר?

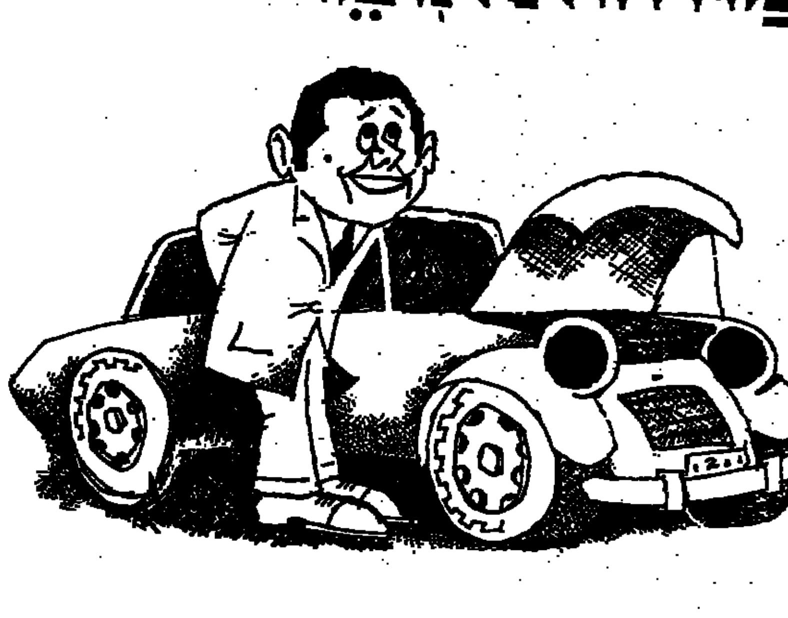

טוב להיות מָנוּי
ש.מ.ג.ר

כי רק חברת ש.מ.ג.ר. יכולה להעמיד לשרותך למעלה מ-70 משרדי גרירה בכל רחבי הארץ ולמעלה מ-300 אנשי חילוץ מאומנים, מודרכים ומוכנים לעזור לך בכל מקום ובכל שעה.
חברת ש.מ.ג.ר. מאחלת לך
חג שמח, נסיעה בטוחה ומהנה!

אם גרר-אז
שמגר
שרותי מכוניות גרר בע"מ
ש.מ.ג.ר. שרותי מכוניות גרר בע"מ
רח' יצחק שדה 36 ת"א, טל. 30440
מיסוד ובפיקוחו של אגוד המוסכים בישראל

פרסום פ.ב.ס.

המוסד לביטוח לאומי

הוקדמו
מועדי התשלום

לקיצבת זיקנה ושאירים ולקיצבה המשפחתית

לקראת חג הפסח עשינו מאמץ מיוחד להקדים את מועדי התשלום הקבועים של הקיצבאות הנ"ל.

קיצבת הזיקנה והשאירים

תשולם החודש בשיעורים החדשים כבר החל מיום א' 22.4.73 בכל סניפי בנק הדואר.

הקיצבה המשפחתית תשולם כבר החל מיום א' 15.4.73.

התשלום עבור חודשים מרס-אפריל יהיה:

[illegible]	בלי תוספת קיצבת יוצאי צבא	עם תוספת קיצבת יוצאי צבא
3 ילדים	64 ל"י	64 ל"י
4	158 ל"י	193 ל"י
5	256 ל"י	326 ל"י
6	350 ל"י	455 ל"י
7	434 ל"י	574 ל"י
לכל ילד נוסף	84 ל"י	119 ל"י

המוסד לביטוח לאומי

היריד המרכזי הראשון מסוגו למלאכת מחשבת ואמנות עממית

אלפי יצירות אמנותיות ושימושיות, מתכשיט עד רהיט, יוצגו וימכרו ביריד הססגוני שיתקיים בפסח בחאן־אל־עומדאן בעכו

מאת אריה אבידן

טוב. או כל אחד יכול לעשות כרצונו בימי חג הפסח והחול המועד הה„בוגרים" הופכת הילדים, אבל כולם מוכרחים להג־יע לפחות ליום אחד ל...עכו.

תשאלו למה.

גם אני שאלתי.

התשובה היא שהולך שם להיות „לא ביגלוח", יריד שעוד לא היה כמוהו: יריד עבו־דות למלאכת מחשבת. עבודות אמנים ואומנים, כהם יהודי שם, אשר כי כאחנו מצליח להחזיר לסטודיות לסדנאות ולבתי המלא־כה שלהם, וכהם אמנים עממיים הערכים דברים כהורים כחומרים כפגינים והם כמעט בחינת „הגלית". אלה וגם אלה מרכזים הפעם ובמקום אחד את מיטב יצי־רותיהם ועבודת ידם. מצטרפים אליהם עבודות אמנים היוצרים בעבודות קיבוצים ברחבי הארץ, ואף הם מכנסים באותו מקום בעכו את מעשי ידיהם. על כל היוצרים היהודים האלה מצטרפים עבודות אמנים ואומנים ערביים, דרוזים, ארמנים, פרסים, שיביאו את „סחורתם" מבית לחם, חברון, ירושלים, רהבי נזרת צפה ועוד.

כל זה בשביל? אלפי פריטים שלעולם לא הייתם יכולים אפילו לדעת עליהם ובוודאי שלא לראותם, ולקנותם אם נרצה, אלמלי כנסו ביריד עליו אני מדבר.

אני עצמי נסעתי בכל הכיוונים של כפות הארץ כדי לראות ולהפלות על קצה המזלג קצת מכל הדברים הנפלאים שיביאו לעכו לכבוד ארוע מרכזי זה של שנת הכ"ה, המגלה שיתוף בלתי רגיל בין בני כל העדות החיות בארץ, קצת הסתחרר לי הראש, כמו אחרי יין טוב, אחרי ארבע כוסות. כי כה לא ראיתי?

עבודות זכוכית, מתכת, קרמיקה, שטיחים, פיסול, באטיק, ציור בד לשמלות, ושרא־חים, נמורה, עבודות אבאל, תכשיטים, כלי עץ לבית. כל מה שהכשרון האלוהי וכשרון הידיים מסוגלים ליצור, אצל המ־הוגנים בבני כל העדות בארץ, מתכשיט עד רהיט. הרהיטים הייפים ביותר, הדברים השווים ביותר, הדברים השימושיים ביו־תר, אלפי פריטים!

בין ה־18 ל־28 בחודש

בין ה־18 ל־28 בחודש, כלומר בין א' דחול המועד פסח ועד כמה ימים לאחר החג, יוצגו כולם בחאן־אל־עומדאן המפוא־ר שבמרכזה עכו העתיקה. החאן הטורקי הענקי הופך והחדר במיוחד לארח יריד ירידים זה, שיהא פתוח כל יום מ־10 בבוקר עד 10 בלילה. התחבורה ליריד עכו ובחזור — קלה: אוטובוס „אגד" יוצא מחיפה לעכו כל רבע שעה עד חצות לילה. הכניסה ליריד למבוגר ולילדים עד גיל 6 חינם. מהדברים אשר למפגן הזיגם בימים רגילים היית צריך לעשות מאות קילומט־רים, תוכל לקנות במקום ובמחירים המיו־חדים ליריד.

חוויה בלתי נשכחת

יותר על כן, יום בקורה של המשפחה ביריד יהיה להוויה בלתי נשכחת אם תקדיש בהזדמנות זו זמן לסייר בעכו העתיקה בכלל. הרי רק לפני זמן קצר נפתחה לקהל העיר הצלבנית התת־קרקעית, מבני ענק יחידים במינם בעולם בעומק כמה קומות בתוך האדמה שבנו הצלבנים לפני קרוב לאלף שנה ואשר 12 שנות חפירה נדרשו למדינה כדי לגלותם ולהכשירם לביקור. סורו למוזיאון הגבורה — בית הסוהר במבצר עכו, בו ישבו חברי האצ"ל, לח"י וההגנה בימי המאבק נגד הבריטים, והוא כולל חדר עולי הגרדום. לאוהבי הארכי־אולוגיה והפולקלור פתוח המוזיאון העירוני ולכולם — חומת עכו ההודרת עם התות־חים שנפוליאון לא הצליח לגבור עליהם. סירות טיול יקחו אתכם לטיים במפרץ ובמסעדות יהודיות ומזרחיות לרצותכם. אכן, יש מה לראות בעכו.

ובין אם תבוא מביתך או ממקום הופשתך, תכנן לך יום לעכו ובעיקר ליריד למלאכת המחשבת הפנטסטי בעכו.

קח
את המשפחה
ובוא!

(ב)

המטיילים יסתערו על הארץ בפסח

מאת חביב כנען

[illegible]ת הגליל, חופי הכנרת, איזור [illegible] בלים והרים, יהיו בימי ה[illegible] הבחירות העיקריות של רבבות [illegible] אלים המתכוננים לבלות בחג [illegible] ר הנופש. צפוי עומס תנועה [illegible] יים המובילים אל חופי הים ה[illegible] האזורים שהפכו בשנים האחרו[illegible] בהיות כשיבה לישראלים. גם [illegible] יזיירות המשטרה מתכוננים ל[illegible] כל רבבות כלי־הרכב בכבישים [illegible] להתיצים, ליער[illegible] להורשים, לאתרים ולגנים [illegible] יים.

[illegible] ליל הסדר וביום הראשון של ה[illegible] ישראלים ומשפחותיהם [illegible] הקיץ המסודרים ב[illegible] של הקיבוצים. [illegible] אל חיק הטבע [illegible] עד אחרי החג. רבים [illegible] לארגן לעצמם ימי "נופש" [illegible] כדי להאריך את הנופש.

בטבריה, בנהריה, בחיפה, בצפת, ב־נתניה ובאשקלון, ניתן היה עדיין בעת כתיבת שורות אלה — 6 ימים לפני החג להשיג מקום בבתי־מלון, ולא מן הנמנע כי גם סמוך לחג אפ־שר יהיה להזמין בהם חדרים. אין ספק שההתייקרויות האחרונות עיר־ערו מבחינה הקציבית את התכניות של משפחות לא מעטות שיאלצו להישאר בליל הסדר וביום הראשון של החג בבית.

צפוי גידול בהיקף הטיולים ב־אמצעי תחבורה ציבוריים וברכב פרטי אל 16 החניונים ברחבי ה־ארץ. החניונים כוללים 4,000 מקו־מות אירוח קבועים באהלים, בבנ־גלוס ובקאראוונים, והם מסוגלים לקלוט עוד כ־6,000 טיילים המביאים אתם את האוהל הפרטי או מוכנים לבלות את הלילה תחת כיפת הש־מים. בחניוני האירוח בחניונים יש כסת, סדין, שמיכה, שירותים סני־טאריים, ברזי מים, אפשרויות ב־שול, מספקות סידות עצמי ותנויות כבולות.

לעומת המחיר של 70 ל"י (בכיוון אחד) הגובה טיסה לאילת במטוס ארקיע, בביצוע חברת נתיב טיסה באותו מסלול ב־49.5 ל"י במטוס איילנדר הקטן. נראה שהכבישים ה־הדרים לאורך 250 ק"מ בין אילת ל־שארם־א־שייך, על אחרי הנופש ש־לבצה, יהיה בחג עורק תנועה הוסס.

בואבן שירושלים היתה נקודת ה־משיכה העיקרית בחג וכדי לאפשר לבאים לבירה סיור כו־מים, כארג־ניים מטעם התיירות ועיריית ירושלים בחג סיורים מודרכים בליווי השלום סביב חומת העיר העתיקה בהדרכת מדריך מוסמכים; למת־כוננים להשתתף בסיור כזה, שיימשך כשלוש שעות, מומלץ להביא אתם כיסוי ראש וספר התנ"ך.

דאגה מפני "התפוצצות אוכלוסין" בכינרת — בגלל פסטיבל עין־גב

האחראים לחניונים אינם מס־תירים דאגתם מפני "התפוצצות האוכלוסיה" לאורך חופי הכנרת ה מפני המלאכה הצפויה הצפויה ב־התפזר ההמונים — סילוק הררי ה־פסולת שיישארו.

גורם השוב למשיכת טיילים ל־איזור הכנרת יהיה הפסטיבל המוסי־קאלי שייערך בקיבוץ עין־גב בפסח. בדבר הזה האיזור הזה יוזרמים יזה־רו בבקרים שישכרו פניהם לטבריה, לאתרי קלט, להר־הכנרת, לחוף ים־הגלה, לעין־בוקק ועוד.

שיט פסח

בין מארגני הטיולים והמוגנים — החברה להגנת הטבע, המציעה ל־חבריה כמה מסלולים, אירגוני נוער והגבים שימלאו את 31 אכסניות ה־נוער ברחבי הארץ על 6,000 המיטות שבהן, המטבילים הגדולים: אגיד־תורס ויונייטד־טורס, בנוסף מוסדות שונים מארגנים טיולים לחבריהם. מביחים כי בדרכי סיני תהיה תנועה תמתה הקדים, למרות שכבור סכנה קאטאריגה יהיה סגור בגלל הג־הפסחא.

יותר כאלף ישראלים נרשמו עד כה לשיט פסח בשלוש אניות, המ־אורגן על ידי חברות נסיעות לאורך חופי הים התיכון, איטליה ויוון. מ־חיר שיט כזה, שיימשך 13 יום, בע בין 2,000 ל"י ל־2,600 ל"י. הנסיון לארגן טיולי פסח מיוחדים בדרך האוויר לכמה מארצות אירופה, לא הצליח, כיוון שלא נרשמו מספיק משתתפים. לעומת זאת מתגוללת הר־שמה ערה לקראת עונת הסיורים ה־מאורגנים בחו"ל, המתחילה במוצאי מאי.

אחד מאבות הסוציולוגיה

מאת רוברט ואלטש

אחרי מלחמת העולם, לפרוהבו כאד האוניברסיטאות, נעשתה סו־ציולוגיה נושא לימודים חביב לס־טודנטים ותודעת החשיבות של הס־פעת החברה על התנהגות היחיד, גדלה במאה זו. אין להתפלא כי ב־תחום הצצום הרבגוני הזה, המתייחס לכל האספקטים של אופי האדם ופ־עולתו, קמו אסכולות שונות וגוררו הילוקי דעות.

בתחילת המאה הזאת התפתח מדע זה, כתחילתו כיוהכה לצרפתי או־גוסט קונט (1798—1857). כשתוגד־רו המוכנים היסודיים ונכשו נושאים לעיון פילוסופי. לשלב חשוב זה בחיי הורה מחדיר אותנו ספר חדש על אחד האבות והחלוצים של המד־עבה הסוציולוגית שסכו כמעט אינו ידוע לציבור מחוץ לאנשי המקצוע. אמיל דירקהיים (1858—1917[1]).

זהו ספר יוצא מן הכלל, מופתי. המציג לפנינו את חיי האיש ואמונה, את שיטתו ורעיונותיו עם הסברה וביקורת, ושם את הכל במסגרת הד־מן. מגיתות זה גם נגלה באיזו מידה יהדותו של דירקהיים היתה בין הגורמים להלך רוחו. דבר זה מפנה את תשומת־הלב לחלק ש־לקחו יהודים בהתפתחות הסוציו־לוגיה המודרנית באירופה עד ל־סוף מלחמת העולם הראשונה — שלא לדבר על המספר הגדול של היהודים בשטח זה בשלב מאוחר ב־הוד באמריקה. בין הראשונים בול־טים שמות כמו גומפלוביץ', גוסטפרד סאלוכה, זימל, דירקהיים ופראנץ אופנהיימר.

המוצא היהודי

אצל כל אלה אי־אפשר להתעלם מהמוצא היהודי. המקרים הקיצונים הם אולי דירקהיים וזימל. שניהם נו־לדו ב־1858. דירקהיים היה בנו של רב ראשי כל מחוז באלזאס־לותרי־נגיה. גם סבו היה רב באלזאס, והוא גדל בחוג הסגור של משפחה אדו־קה. דירקהיים נועד לרבנות. אחרי זמן נתרחק מן היהדות אולם לעולם לא סרה מבנו הרגשת מוצאו. זימל. נולד כבר בתוך פרוטסטאנט אחרי שהורין התנצרו, ולא היה לו קשר רגשי עם היהדות. בעלהי המאה היה הפילוסוף הנערץ ביותר בברלין. הר־צאותיו בכבו קהל סטודנטים מב־סיבלי, אולם פרופסורה לא קיבל. כל המאזינים שלו הסכימו כי השפעתו המיבנית היתה על יהודי. על עניין זה כתב בפרוטרוס ד"ר האנס ליי־באשיץ בספרו החשוב (בגרמנית) "מן זימל לרוזנצוויג"[2].

לייבאשיץ, מלומד בשפות קלא־סיות ובהיסטוריה הרוחנית של ימי־הביניים, הוא גם מגמוה שנים ב־תוך המנסליות של אנטירוח ביהו־סם ליהדות. הוא היה אחד המורדים בין המרצים בבית־הספר הגבוה למד־עי היהדות בברלין תחת המקסר ה־נאצי עד קיץ 1939 כאשר הצליח לברוח לאנגליה לפני פרוץ המלחמה. על עונת לימודים אחרונה זו כתב ריכארד פוכס הבנות. אחד האצילים בין עסקני היהדות בגרמניה בשלב זה, דין מרתק באנגלית[3]. אגב, הר־פיצה לפני זמקדמה בירושלים ב־קורת בבבריית על ספרו הנ"ל של לייבאשיץ מאת סיני אוקו ב־"עיון".

לייבאשיץ עוקב אחרי הרמזים של תודעה או התהכרה יהודית במח־שבה של זימל, שהיתה לו ביטוי של "עובד כן הצד" בשאלות החברה ו־גם בטפלה, כמו שצריך כל סוציולוג, בשאלות החברה המשתקפת בתנ"ך ובעם ישראל הקדום. אולם הוא גם מבסס המכיר של פרופסור גרמני לאומני דגול שהוהיר ב־1908 את מיניסטר ההשכלה בארץ באדן לא למנות את זימל לפרופסור באוני־ברסיטת היידלברג משום שהוא "יש־ראליט מקצה אל קצה, מבחינת מראה, ההופעה והחוש". וגם הצלחתו בתור מרצה מבוססת על "התבולה היהודית", כדרך היהודים.

מכל מקום, זימל לא השיג פרו־פסורה מלאה ברלין או בהיידלברג. אולם ב־1914 מונה פרופסור בשט־ראסבורג, שהיתה אז בגרמניה לפני שחזרה לצרפת ב־1918. כך הגיע זי־מל לפרופסורה באלסאס, מולדתו של דירקהיים. זימל מת בספטמבר 1918 בגיל 60. היתה לו השפעה גדולה גם אחרי מותו, אולם גרמנים בינו אותו על שחשב את החברה כ־גורם מכריע מעל הכנסיה המדינה. אגב, הוכחה דומה הושמעה גם נגד דירקהיים.

התשובה לאנטישמיות

אצל דירקהיים היה הגורם היהודי יותר בולט בגלל סביבתו. הד"ר פר־קס נותן לנו גם סקירה על חוויותיו בתחום זה. כשהיה בן 12, בשנת 1870, הרגיש אנטישמיות באלסאס משום שהציבור הצרפתי גינה את ה־יהודים בגלל תבוסת צרפת. דירק־היים הסיק שצריך להכפיל את הפט־ריוטיות ולהשקיע את כל הכוח למען שיקום צרפת. ב־1879 נתקבל לבית ספר גבוה מפורסם, שם פגש את ז'אן ז'ורס שאחר־כך היה המנהיג הגדול של הסוציאליסטים שנרצח בפרוס המלחמה ב־1914, ואת העברי בארג־סן. אחר כך אחד הפילוסופים הג־דולים של התקופה.

אמיל דירקהיים

שניים אלה הרחיקו אותו מהיהדות האורתודוכסית ועוררו את ספקנותו לגבי שיטת מוסר מבוססת על תיאו־לוגיה בבקום על מדע. מצד אחר, שיכנע דירקהיים את ז'ורס להת־ענין בבעיות החברה, ובכך אולי תרם לקריירה של ז'ורס כמנהיג סוציאליסטי. יתכן שהקשרים עם דירקהיים גם הניעו את ז'ורס להת־ערב בפרשה שביטים אלה הסעירה את צרפת, משפט דרייפוס. זו היתה ההזדמנות האחת בה גם דירקהיים הרשה לעצמו לנקוט עמדה פוליטית; ההזדמנות השניה היתה מלחמת ה־עולם הראשונה. בשתי ההזדמנויות היה הכוח המניע פטריוטים צרפתי.

לעמדת אישים כדירקהיים (הוא היה הדגול ביניהם) בעניין דרייפוס היתה משמעות עקרונית, משום שה־דבר קשור לדוקטרינה הסוציולוגית דאז בנוגע ליחס בין מדע לפולי־טיקה. בדומה לתורתו של מאכס ואבר, המלומד הגרמני הפרוטסטנטי הגדול, שהיתה לו השפעה גדולה ב־תחום זה, גם דירקהיים פסק כי על מדען ומורה להימנע מפוליטיקה אק־טיבית. תפקידו רק לנתח את העוב־דות ולעזור להכרה מדעית טהורה. אסור למורים לכפות על תלמידיהם דעה פוליטית.

בחיבורו המפורסם על "מדע בתור מקצוע" (1919) אמנם הדגיש ובר שאין מקום לפוליטיקה באולם ההר־צאה באוניברסיטה, אולם דרש חופש גמור להתנהגות הפרופסור מחוץ ל־אוניברסיטה. והוא גם נהג כך כש־גורל גרמניה היה בכף מאזניים ב־1918. ד"ר לוקאס מתאר את עמדתו של דירקהיים בבעיה זו ואת התנה־גותו בפרשת דרייפוס באופן מד־היר; פרק זה בלבד מספיק לעשות את ספרו ראוי לקריאה קפדנית. ל־דירקהיים, הפרשה לא היתה ענין פוליטי. גם לא יהודי, אלא מוסרי סתם.

הקול לפרט

בויכוח שנתעורר על הצד ה־מוסרי במשפט דרייפוס, ביחוד דו־שיח בין דירקהיים לבין פרדינאנד ברינאטייר, חבר האקדמיה הצרפ־תית ואנטישמי בוטה, בכלל כל ה־בעיות העקרוניות של מוסר ציבורי, זכויות האדם, פטריוטיזם וכו', ויש להודות לד"ר לוקס על שהוא נותן לנו תמצית בהירה של עימות זה. ברינאטייר התקיף בכל עוז את האינטלקטואלים ועירער על זכותם להתערב כשגורל המולדת ניתן כב־יכול בסכנה. נגד זה טען דירק־היים כי עמל בולט נגד זכות הפרט תותר תחת הקיום הלאומי.

במלחמת העולם היה דירקהיים פעיל באירגונים ועדות רבות לטובת צרפת. גם היה בוועד הצרפתי להס־ברה בחוגי היהודים בארצות נייט־רליות. בנו אנדרא, סטודנט, נפל ב־1915 בחזית הבולגארית. זו היתה מהלומה קשה לדירקהיים. להוסיף עלבון לצער, הופיע בעתון אנטי־שמי מאמר מודעל שקרא למלומד האלזאסי "בוש (כינוי גנאי לגר־מני) עם אף מזויף וסוכן גרמני", ובסנאט הצרפתי דרש בואם אחד לבדוק מחדש את רשיונות המושב של צרפתים מוצא זר כגון פרופסור דירקהיים הנחשב בציב מיניסטריון המלחמה הגרמני". פול פאנלאבה, מיניסטר ההסברה, דחה את ההאש־מה באופן נמרץ, אולם הפצע נשאר פתוח.

דירקהיים מת בנובמבר 1917, שנה אחת בערך לפני זימל. שניהם היו סוציולוגים פילוסופים ברמה הגבו־הה ביותר ויצאו להם מוניטין, אך בחוגים רחבים בארצותיהם נחשבו זרים, אם לא בוגדים. אין צורך להגזים בהערכת גורם זה. היתה להם אפשרות מלאה להפעלה כשרונו־תיהם, בעידן שהיה שיא של אינ־טגראציה יהודית באירופה. דור־קא משום כך חייהם ומפעליהם מאל־פים גם מבחינת הבנת הבעיה היהו־דית.

---

1) Steven Lukes: Emile Durkheim. His Life and Work. A Historical and Critical Study. Allen Lane The Penguin Press London 1973. 676 pp. £6.50.

2) Hans Liebeschütz: Von Georg Simmel zu Franz Rosenzweig. Studien zum jüdischen Denken im deutschhen Kulturbereich. J.C.B. Mohr Tübingen 1970 (Leo Baeck Institut). pp. 103—140.

3) Richard Fuchs: The "Hochschule für die Wissenchaft des Judentums" in the Period of Nazi Rule. Year Book XII of the Leo Baeck Institute, London 1967.

חידוש עולמי!

קפה גולד

מעתה בשקית הפלא
הסגורה הרמטית

אנו מאחלים ללקוחותינו חג שמח!

*כשר לפסח

קלוי וארוז ע"י גולד קפה בע"מ
דרך העצמאות 45 חיפה

MA

בקרו
בתערוכת הציורים
של
ציונה תג'יר
בגלריה בלטמן
ת"א, רח' היסין 5
פ' דיזנגוף 39

ל' שנים למרד הגיטאות

יד־ושם, רשות הזכרון לשואה ולגבורה

השואה והתקומה

יום עיון

ירושלים, יום חמישי, ב' דחוה"מ פסח תשל"ג, 19.4.1973
בוסד ון ליר, רח' ז'בוטינסקי 43

ישיבת בוקר: 13.00—10.00
מר יצחק ארד — יו"ר הנהלת יד ושם
דברי פתיחה — מר יגאל אלון — שר החנוך והתרבות
פרופ' יעקב טלמון: ההיסטוריה האירופית כקרקע צמיחתה של השואה והתקומה
הפסקה
ד"ר נחום גולדמן: השפעת השואה על התמורה ביחסו של העולם היהודי לציונות ולמדינת־ישראל.
ישיבת אחה"צ: 19.00—15.00
ה"ה גדעון האוזנר — יו"ר המועצה
ד"ר דוד הורביץ — השואה כגורם משפיע על החלטות האו"ם בדבר הקמת מדינת־ישראל
פרופ' יהודה באואר: השואה ומאבקו של הישוב ערב הקמת המדינה (1945—1948).
הפסקה
פרופ' שמואל אטינגר — השפעת השואה כגורם בהתעוררות יהודית לאומית בבריה"מ.
פרופ' נתן רוטנשטרייך — הרצאת סיכום
הכניסה לפי הזמנה

תיכון לחשבונאות ומינהל

בפיקוח והכרת משרד החינוך והתרבות

רמת־גן אבוקה

בחינות בגרות פנימיות   בחינות גמר מקצועיות
סיווג מקצועי מוכר

התחילה הרשמה לכיתות ט'־י' וי"א

מסלולים מקצועי תיכון, מקצועי רגיל, מקצועי מעשי

מגמות חשבונאות: בנקאות / ביטוח* / מיכון משרדי
מינהל: מזכירות — קצרנות
מינהל תיירות*

★ NATIONAL I.B.M. מחשבים ★

כתות ט' פטורות משכר הלימוד, כתות י'—י"ב שכר לימוד מדורג.

רמת־גן — רח' שפירא 4, פינת ארלוזורוב 83, ע"י ככר עלית טל. 731459.
שעות המשרד: בין השעות 8—12 בבוקר ובין 5—7 בערב.
אוטובוסים: 40, 42, 51, 54, 59, 60, 61, 64, 68, 69.

* מתוכנן לתלמידי י"א החל משנת תשל"ו

בגרות + מקצוע

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל
המכון לחקר הבנייה והתעשיה   איגוד הארכיטקטים

סימפוזיון בנושא:

עתיד האזור המטרופוליני של תל אביב - התפוצצות האוכלוסיה?

יתקיים ביום שלישי, 24.4.73,
בבית המהנדס, רחוב דיזנגוף 200, תל־אביב

תוכנית הסימפוזיון:

09.00—13.00 הרצאות מומחים (20—30 דקות כ"א) בנושאים הבאים:

1. עיור מישור החוף בישראל: פרופ' אריה שחר (האוניברסיטה העברית, ירושלים).
2. המשמעות התיכנונית של גידול האזור המטרופוליני של ת"א: ארכ' שמואל שקד.
3. מחשבות על מדיניות העיור של האזור: ארכ' חנן מרטנס (משרד השיכון).
4. בעיות איכות הסביבה בתיכנון המטרופוליני של האזור: פרופ' עזרא זוהר (מכון הלר, אוניברסיטת תל־אביב).
5. בעיות חברתיות באזור המטרופוליני: ד"ר דן סואן (המכון לחקר הבניה והתעשיה, אוניברסיטת חיפה).
6. האידיאולוגיה הציונית והשפעתה על התיכנון עירוני בישראל: ד"ר שבח וייס (אוניברסיטת חיפה).
7. מעורבות הציבור בתהליך התיכנון: ד"ר דוד פינס (אוניברסיטת ת"א) ובר־עתיד ארד.
8. שטחים פתוחים, נוף ואסתטיקה באזור המטרופוליני: ארכ' רות אניס (הטכניון).

13.00—14.30 ארוחת צהריים
14.30—17.30 פנלים בנושאים הבאים:

1. בעיות תיכנון פיסי באזור: יו"ר — פרופ' י. אלון (הטכניון).
2. בעיות שיכון באזור: יו"ר — ארכ' שמואל יבין (המכון לחקר הבנייה והתעשיה).
3. בעיות כלכליות באזור: יו"ר — ירמיהו ארבוז (המכון לחקר הבנייה והתעשיה).
4. בעיות אקולוגיות באזור: יו"ר פרופ' עזרא זוהר (מכון הלר, אוניברסיטת ת"א).
5. בעיות חברתיות באזור: יו"ר — ד"ר ל. שלף (אוניברסיטת ת"א).

דמי השתתפות בסימפוזיון, כולל ארוחת צהרים וכיבוד קל 45 ל"י. לחברי האגודה 35 ל"י.

המעונינים להשתתף בסימפוזיון מתבקשים להרשם במזכירות המכון לחקר הבנייה והתעשיה, בית המהנדס, רח' דיזנגוף 200, תל־אביב עד ליום 22.4.73.

למכירה
אופסט גסטטנר
דגם 211 שמירת גליון
במצב מצוין
לצלצל ל־04—716896

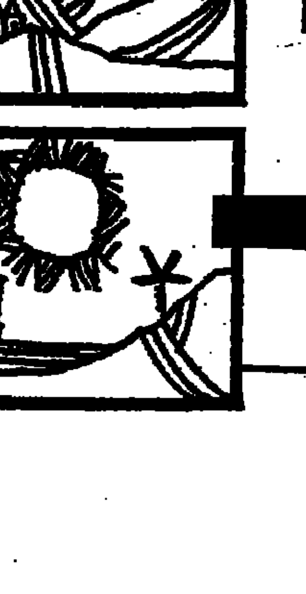

עם
אגד
משניר
ועד
אופיר

מוסף השבועי של
הארץ

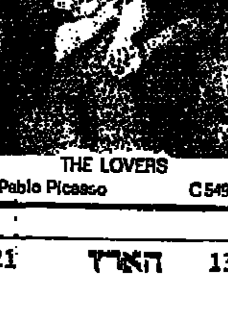

THE LOVERS
Pablo Picasso C549

יצירות מופת בביתך

רפרודוקציות אומנותיות על בד מבוצעות בשתוף עם מו־זיאונים, גלריות, ציירים ואס־פנים פרטיים. למכירה ע"י יבואנים ומפיצים בלעדיים גלריה ירום, רח' השרון 11, ת"א (בתחנה המרכזית) טל. 268840, 252590, 31963 לסיטונאים ובתי מלאכה הנחה

סוכנים רצויים

GOLDA MEIR SPEAKS OUT

אוסף נאומים וראיונות עם ראש ממשלת ישראל, הגב' גולדה מאיר, בו מבוטאות דעותיה על מגוון נושאים חברתיים ומדיניים המקיפים חמישים שנות פעולה ציבורית.

וידנפלד וניקולסון ירושלים יחד עם סוכנות סטימצקי.

هكذا من الأمل

פאבלו פיקאסו

(מאלאגה, אוקטובר 1881 — מוז'אן, אפריל 1973)

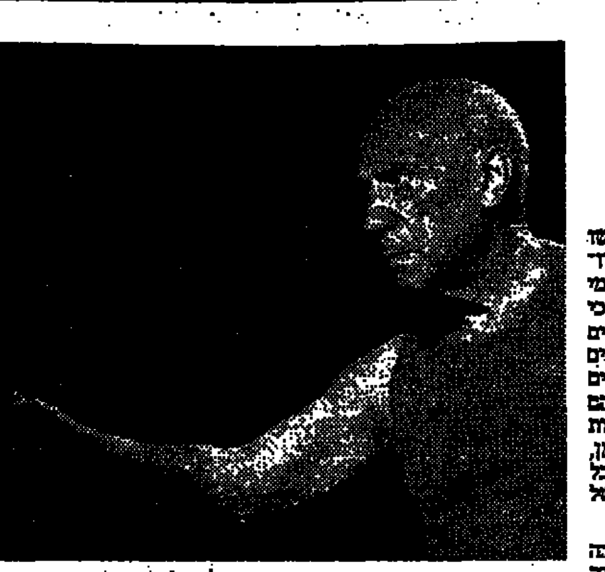

מדבריו

1923 — אנחנו יודעים עכשיו שהאמנות איננה האמת. האמנות היא שקר המאפשר לנו לקרוב אל האמת, לפחות לאמת הניתנת לנו להבחנה. על האמן מוטל לפרוץ את הדרך, שבה ישכנע את הקהל במהימנותם של שקריו. תכופות מבטאת היצירה יותר משייחל היוצר, והלז מופתע תכופות מתוצאות שלא חזה מראש. לידתה של יצירה היא, לעתים, כעין צורת התהוות של יש־מאין. פעמים שולט הרישום באובייקט, ופעמים מרמז הצבע על הצורות הקובעות את הנושא.

אני תמה על השימוש במלה „התפתחות" ועל ניצולה. אינני מתפתח: הנני. אין באמנות לא עבר ולא עתיד. אמנות שאיננה בהווה, לא תהיה לעולם.

1932 — כשלוקחים דיוקן בנקודת־מוצא ומבקשים באמצעות מחיקות רצופות להגיע אל הצורה הטהורה, אל הנפח הנקי וחסר־ההידורים, מגיעים בהכרח אל הגרעין. ובאותה מידה, כשיוצאים מן הגרעין אפשר להגיע, בדרך ובמטרה הפוכות, אל הדיוקן. האמן, אני חושב, בוחל בדרכים כה פשטניות שעיקרן בהליכה מקיצוניות אחת לשניה. צריכים לדעת להיעצר בזמן.

האמנות, כל עניינה בהתחלה. לאחר ההתחלה — זה כבר הסוף.

אינני עובד לפי הטבע, אלא לפני הטבע, עם הטבע.

1935 — אין אמנות מופשטת. תמיד להתחיל במשהו. אפשר אחר־כך להסיר כל צורת מציאות, הסכנה שוב איננה קיימת, כי רעיון האובייקט הטביע חותם שאין למחקו.

1945 — ...האמן הוא יצור פוליטי הער ללא הרף למאורעות העולם המזעזעים, הבוערים והנעימים, יצור המהטל עצמו למראיתם. כיצד יוכל להתעלם משאר בני־האנוש, בזכות איזה לא־איכפתיות שנהבית יוכל להינתק מחיים, שהם מציעים לו במנות כה גדושות. לא, הציור לא נוצר כדי לקשט בו דירות, הוא כלי מלחמה תוקפני והגנתי מול האויב.

הרברט ריד

פיקאסו ומקומו באמנות המודרנית

אף כי פיקאסו הרחיב את שלטי האמנות האפשרי והכניס לתוך החומר חומר שמעולם לא חשבו עליו, הרי חשוב לזכור, כי הוא שמר על כל כיבושיו הקודמים. הרעיון בדבר התפתחות באמנותו של פיקאסו הוא, כפי שהבינו הוא עצמו, זר לחלוטין לטבעו. הרחבה היא יותר מאשר התפתחות. כל מה שיוצר פיקאסו נובע מאותו מרכז עצמו — גניוס רב־חיות לכל דרכי־ההבעה הפלאסטיות; אפילו בשעה שתוך כדי ציורים של הדמויות שהוא מוצא, כאשר נפשו נמצאת במצב זה. הנה כאן, אם רוצים הם, יש למבקרים משהו לנסיונות להיאחז בו. הם יכולים לומר, כי אסור לו לצייר להתמסר לעיסוקים חוץ־ראציונאליים או על־מציאותיים כאלה. אולם מבקרים אלה חייבים לדעת בברור מה הם עושים: הם אומרים כי חלק אחד של המציאות הוא טוב ויאה לתיאורו של האמן, וחלק אחר הוא אסור. בעצם, כל התגובה הזאת יש לה אופי של זעקה כנגד מי שפוגע בטאבו.

לדידי, רשאי האמן לצייר כל מה שהוא רוצה: אם מה שהוא מצייר אינו מוצא חן בעיני הציבור, אין הוא חייב להתבונן בציוריו. אלה הסולדים ממנו יכולים לבזות את האמן ולהביא לאלה הכורצים מציוריו ליהנות מהם באין מפריע. אולם אנו הנהנים מיצירות כאלה משתדלים לתת הסבר לשגיונו. אין אנו כולנו תמימי־דעים לגבי אותו הסבר — ומדוע עלינו להיות תמימי־דעים? אני עצמי אינני מסכים עם אותם מבקרים האומרים, כי פיקאסו מבטא באותן תמונות שצוירו „בין שני בתי־המתים", את תגובתה של נפש המאגיסטית לזוועות ולאיומים שחולו בגרניקה. פיקאסו מגיב, כמובן, בעוצמה רבה על מאורעות כאלה, אולם לא במידה כזאת של ישירות, כפי שטוענים כמה מפרשניו. בתמונות אלה הוא אינו רק סאטיריקן. הסאטירה היא נשק אינטלקטואלי ופיקאסו אינו אמן אינטלקטואלי. — הוא עצמו הבהיר זאת בכמה וכמה הדעות שפירסם. אולם הוא אמן אשר בריכוז עצום של כוחותיו האינטואיטיביים, העמיק לחדור אל כוחות לפני השטח של התפיסה המודעת והר את תהומי תת־ההכרה הכלל־אנושית. בתחום זה דווקא אנו מוצאים לפי גדולי הפסיכולוגים בימינו, את הסימפטומים הספציפיים להפרעות הנפשיות של החברה. הכתמים והקונפליקטים של התהו־ובוהו הזה הם המוצאים להם פיצוי באימי המלחמה והרדיפות. מתוהו ובוהו זה נטל פיקאסו את דמויותיו המסויטות — דמויות אב־טיפוסיות, רוחות רפאים של „יער הלילה" שכולנו תועים בו... להציל עצמנו נוכל רק על־ידי השתחררות מן הכניעה הקולקטיבית — על־ידי השלמת אישיותו. חלק מתהליך הגאולה הוא מבט בהיר לתוך התהום הרובצת לפנינו — וזהו בדיוק מה שנתן לנו פיקאסו באותן יצירות של „הסיסטריה המודעת".

(מתוך הספר „הפילוסופיה של האמנות המודרנית", מי־שנה 1952).

תרבות וספרות

ויחזות־רפאים שבאינטואיציה התת־מודעת שלו, הוא פונה הצדה ורושם רישומים שמבחינת החן והרגישות והאמת האובייקטיבית אינם נופלים מאלה של אמנים כאנגר או רפאל. כל דרך־הבעה היא בעלת־תוקף וכל אחד הוא האדם, שיש לקבלו במלוא מורכבותה של גאוניותו.

רב־גוניותו ההפכפכה היא, בעיני מבקריו, אחת מתכונותיו המביכות ביותר. שום אדם נטול דעות קדומות לא יוכל להכחיש, כי בשלבים מסוימים של יצירתו, כשרונו של פיקאסו, כרשם, כצייר, כקולוריסט, אין עליו עוררין. מנעוריו נתגלתה בו סגולתם המופלאה של הגאונים שאינם־יכולים לטעות. אולם גאון, טוענים מבקריו, עשוי להיות מעוות, והם תובעים להם זכות לומר לגאון הזה מתי היכן ומדוע הוא כך.

„האשמה זו בציוות עשויה להיות מוסרית או אמנותית. ברוב המקרים אין, כנראה, תערובת של שתיהן — כלומר, התגובה היא מוסרית, אולם אמוצעים (מתוך עמידה על ניגוד קוים האמנותיים) ממהרים למצוא לה הצדקה אסתטית. אולם קשה למצוא בתגובה זו איזו שהיא ביקורת אסתטית בעלת יסוד מכני כמשי. הם אינם מנתחים את הקומפוזיציה של הציורים ומוצאים אותה לקויה: אין כל ביקורת לגבי התואמה הצבעים של פיקאסו, לגבי גוונו או טכניקת הציור שלו. הביקורת כולה אפופה אווירה מעורפלת של השמצות: „אכזבוראנאגנומיות", „הולילה", „יוגמרוגת", „איוכים", „מגלגות", „מעוצפת", „מרת־נפשיה", „מושחתת" — אלה הם הכינויים שהשתמשו בהם למעשה הצפינים שטרחו לכתוב לעתונים על פיקאסו, והוי הצנג היחיד על כינויים שהשתמשו בהם. מלים אלה אינן נכונות עם אוצר המלים של הביקורת האמנותית — אלה הם ביטויים על טעם מוסרי.

עוד דבר ראוי לציין לרגלי פולמוס כזה. הבריות מבקשים על־כל את מורת־רוחם לגבי ענין שסרי על־ידי ביזוי העבקבון. אולם הם אינם מבינים את פיקאסו, הם אינם מתרחקים מהנהגו המסעילה. להיפך, „ההיתהוי" יש לה, כנראה, כוח־משיכה שאין לעמוד בפניו לגביהם הם נהרים אל התערוכות המציגותיו.

דבר זה יש בו להעלות אותנו על הדרך לפתרון. אנו נפעלים על־ידי המהר המבהיר, כשיש בו איזו משפעות בתהום לגביה. בין מותר ה„מבחינתו" של הדוה, ובין כאלה „מדות" של פילון (עבודת־הסדן או הבנים העוסקים), תמיד יש כאן איזה קסם המבריע את כוח הגעיון היוצר קשר עם איזו לבבה, בנטאליה, אבי הפסיכולוגים מכנים אותו „בתהודנא".

אין ספק לפיקאסו, בהלב מביב של יצירתו, הלה דמויות כתהדה־הודעה כלו. הוא עצמו תיאר את הדרך שבה הוא מצייר תמונות כאלה, ותיאורו מוכיח בפליל, כי הוא מצייר במצב של חראבה, והוא מקבל את

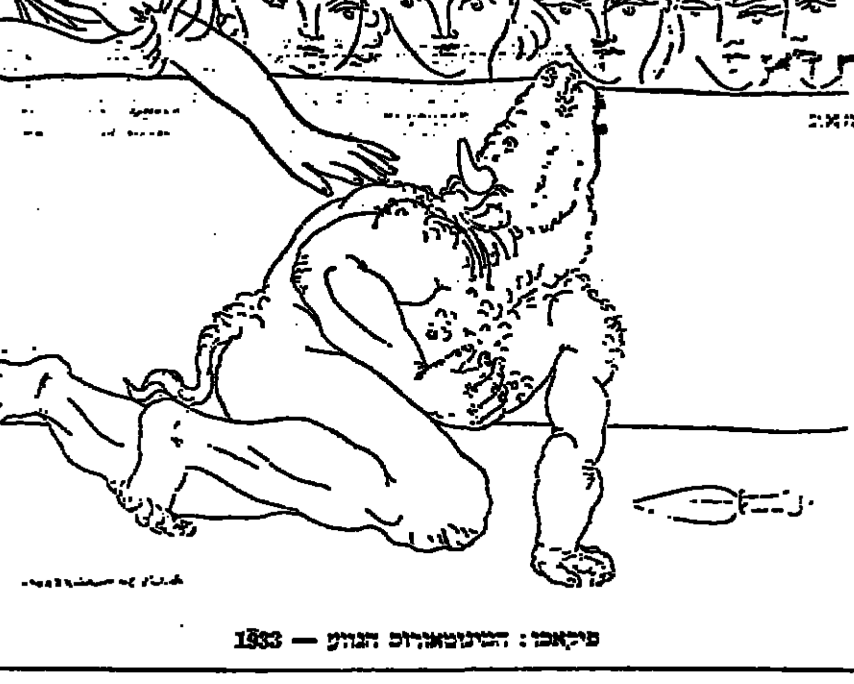

פיקאסו: המינוטאורוס הגווע — 1933

ד"ר אדיר כהן

שירתו של אמיר גלבוע

בסידרת ילקוטי הביקורת על יצירתם של סופרים עבריים הופיע באחרונה מבחר מאמרי־ביקורת על יצירתו של אמיר גלבוע[1]), שליקט אברהם בלבן. במבוא לספר ובמאמרים המכונסים בו מגלה את התמורות שחלו בתפיסת הביקורת את שירתו של גלבוע בעקבות השינויים הגדולים בטעם הספרותי בשני העשורים האחרונים מזה ובעקבות התפתחויות, השתנויות והתנהגויות בשירתו של אמיר גלבוע עצמו. קשת הדעות הביקורתיות נמתחת מן הגישות השוללות, שראו ביצירת גלבוע בראשית דרכו, דוגמה לשירה „מודרנית" קלוקלת, דרך ביקורת מחייבת, שדנה בעיקר באספקטים האידיאיים בשירתו ועד לביקורת נתחנית, ששמה את הדגש על „אמנות השיר" שלו, שנתמקדה בבחינת חידושיו הפרוזודיים, סגנונו הייחודי ועולם הסמלים האישי שלו. אברהם בלבן, המסכם קווים בהתפתחות גלבוע, מתאר את המגמה של מעבר באוריינטאציה על היוצר לאוריינטאציה על היצירה ומטעים, כי „עם זאת, מצטיינת ביקורת זו ברציפות ללא ניגודים חריפים. הגדורות השונים שבה לא באו זה על חשבונו של זה, אלא הצטרפו זה אל זה".

העיון בביבליוגראפיה המקיפה על שירתו של גלבוע מאלף בהכירו עד כמה מעט אלה שביקשו לקבוע „מפתחות" לשירתו ולעולמו היצירתי של גלבוע לפי ספרי שיריו הראשונים „שבע רשויות", „שירים בבוקר בבוקר" ומחזור השירים „שלושה שערים חוזרים" שבקובץ שיריו „כחולים ואדומים". אין כמעט בשירתנו משורר מתפתח, מחפש דרך יצירתית מקורית, נאבק לגיבוש מבע מקורי־אישי תוך ניסויים בצורה השירית, במבנים הלשוני, במערך התחבירי, בעיצוב הדימוי והאימאז' כאמיר גלבוע. כשהופיע, ב־1968, קובץ שיריו „רציתי לכתוב שפתי ישנים" הופתעו המבקרים מן החידושים הרבים והשינויים המהותיים בתימאטיקה ובפרוזודיה כאחד. הביקורת החלה לעמוד על התפקחות שירת גלבוע מן „החזיונות" הקודמים, על הוויות הזמן והמרים ללא מעצור וצל המוות מפני המוות. אך עיקר העיון נסב על הגילויים העיקריים של ה„פואטיקה" החדשה הבאה לידי ביטוי בקובץ „רציתי לכתוב שפתי ישנים". כמה מבקרים הטעימו, כי „מפואטיקה המנגנה למיסדר בצורה מתוכללת ככל האפשר רעיון או חוויה, עבר גלבוע לפואטיקה שאיננה מניחה קיומו של רעיון הקודם להתהוות השיר. עניין זה מסביר כמה עקרונות בקומפוזיציה של שירים אלה: לעתים קרובות היא מבוססת על דמיון סמאנטי או צלילי בין מלים". דומה, כי כשם שורה בן השטחיות ובן ההוואה של בחינת מהותה של האמנות השירית של אמיר גלבוע בדיונים בצדדים התימאטיים בלבד של שירתו, בעיסוק במגמות רעיוניות ולעתים אף בנושאים „חוץ־ספרותיים", הרי קיימת הגמה כרובה ומסוכנת לא פחות מקודמתה בעיסוק הצורני בלבד. הסתפקות בבחינת הפרוזודיה ועקרונות הקומפוזיציה בלבד ובקביעה שאין שירתו של אמיר גלבוע מבקשת לבטא בצורתה המקורית ובכלי־הבעה הייחודיים הווים אם רעיון, שאין שיריו כניהוים ביכתם הווים עפליה בבנה השיר. גם ב„רציתי לכתוב שפתי ישנים" ובצורה אולי מובהקת יותר בספר „אילה אשלח אותך"[2]) ניצבת בתרכוז של כל שיר חוויית־יסוד מרכזית, מוקרים חיים פנימיים בלבטים, שאמנם זו המשורר בבלוא האינטנסיביות והחוויתית לא פחות משהוא זו את אמנות הקומפוזיציה השירית שלו.

בשירים רבים מתמה אמיר גלבוע על שירתו, על מהות יצירתו ודרכיה. באחד השירים הוא כותב:

השורה הראשונה שמכה בראש
ומהממת אסור לכתוב בכוח
מהמנת לא לומר עוד כל ולדרך
שלה רק פרוע כעור ולבוש על
פני כל השורות בין כל
השורות המעשות בך בדם איש

שלא מן האנשים ולהגיע אלטהו
שובר רגל ומפרקת על פני
מהמורות. בראות חיים שלמים
נשברים למכיתות אל כף של
תוהו ובוהו בראשיתי
וכל שלא אמור אמור בין
השיטין.

שיר זה מעיד על כמה מתכונות שירתו של גלבוע. אמת כי רב בשיריו האמור בין השיטין וחייב הקורא להיטיב לקרוא בין שיטין אלה. כי לעתים שורות השיר רק מרמזות על המשמעות החבויה בתוכו. המשורר משוחח עם נפשו בלשון ריתמית, אך לעתים זו לשון כה פרטית עד שאיננה משתפת את הקורא שיתוף כל ממש בדרך ההעברה, אלא רק פותחת לפניו פתחים, מגלה לו ציוני דרך להגיע אל סודה של החוויה האישית־השירית. מרבית שיריו נושאים עמהם התפעמות חווייתית־פיוטית. בכל אחד מהם פורץ המשורר ב„כוח הצורה הראשונה שמכה בראש ומהממת..." נושא את ההתפעמות הזאת בדרך השיר. תרעומתה על פני „מהמורות בראות חיים שלמים", צולל למעמקי הסובייקט שלו, נסחף בקסם המילולי־הריתמי לשמו ומצליח להכביר לנו רימוי אותה התפעמות. שורה ראשונה זו ש„מכה בראש ומהממת" איננה אך צליל המופעם את הסלכתו הצלילית, איננה אך „חומר־גלם", אבן יסוד, „תחום אנרגיה פרומי" וכיוצא באלה ההגדרות של מבקרים שונים, אלא משוקעים בה „בראות חיים שלמים נשברים למכיתות" ורב האמור בה בין השיטין[3]).

שיריו של גלבוע ניתנו, כביכול, מכיתות־מכיתות — אין הם שלמים, מרביתם אינם מסתיימים, הם חסרי קם, הם כאגבים יחד בפרקים שכותרתם מספר. כבניין המכיתות ולא אחדות, אך במכיתות משקע עמוק של חיים, זמן קפוא ואבוד שהמפתח אליו ברמיזות למקורות הדורות, למכסמים קדומים. רמיזות היוצרות גשר על זמן, הנותנות מימד הדוק של עומק לזמן ההווה, המשתמשות במאגר האסוציאטיבי שמעורר האיזכור להרחיב את תחומי החוויה ולהעצימה (ראה, למשל, השירים ב„איילה אשלח אותך" — עמ' 15, 35, 60 ועוד).

מעטים מן המבקרים עמדו את דעתם למהותו של הזמן בשירת אמיר גלבוע, למפגשי הזמנים בכתב של האיזכור, למקום המרכזי של הזכרון בשיריו, לקישורי הזמנים מעל לתהומות השנים. מצד אחד, רבים משיריו הם שירי המאבק עם הזמן, שירי האיבה של ילדות שהכבירה, של תוגעת המוות ההולכת וממלאה את עולמו, של התעצמות הגמם הד־תקווה, של ריחוק הילדות והתעצמות הבדרות המורכבות המפוקפקות, הביבות אל הזיקנה והולכה. אל האבוד והטיבתם. „מה שלום לנפכו את נתיבותיה, יודע, ביוה, / שהכל בו נמוג, נעלם אחר עבוד / וקסם פירותיו עבר כוקב / מבצ להולכות אם יבואו / עם הוף בגוש, בזיזות קדה, ציין כמול קוטאת פלדה / בשכאת הנהם הולמים" (עמ' 45). מצד שני כאצמים שיריו את הבורק, זה סוחר הזכבים המקפים זה בזה, הגואל משיכות הזמן פולמים, היוצר נתצטה על־נבית במתם של הזמן הכלה והולך. „עלו בארות פכתן ממעמקי השנים / וכל שהיה כמו מעולם לא שכוח / ניצב חי ועומד פנים אל פנים / אז הרגע עכשיו כמו צרורם רוח / אחת מקצרת קדרת בחום של שני / יחד את כל השנים" (עמוד 68).

בדומה לכמה משירי „רציתי לכתוב שפתי ישנים", ממלאים אף את רבים בשירי „איילה אשלח אותך" אכזבה, כאב ופחד עמוק, הפחד בעשה למכרו הקרוב והחוקיד תובע להלוק עמו מימוש. „הפחד העתיק הוא שקוסר לכל / העולמים ההוא שמספיר מכל העולמים / כי לרצתי מותר הפחד". („רציתי לכתוב שפתי ישנים", עמ' 14). כאיים והרכא הוא הוסר־זוכות הבא פתאום, והאין ההופך לממשות הודאית היחידה, האור האוול מן העיניים בטרם תושלם המלאכה היום הנאסף אל הערב („אילה אשלח אותך" עמ' 70, 75 ועוד). דווקא משום כך שמור לחלום מקום כה חשוב בשיריו של גלבוע, זה חלומו של העצם את עיניו כדי לשמור לו שברו של חלום אשר לו קיום של חיים מעבר לחיים „גם כאשר העין ספקוות תוהי ומראה לה על גגבית נוצצת קרוש" (עמ' 54).

התפקחות מחזיונות עבר, תחוסת הזמן האפס, הרגשת האכזב שבמציאות, הכרון מקשר הזמנים והחלום המבקש לשמר הוויה מעבר לזמן — כל אלה יסודות בשירתו של אמיר גלבוע הנמצאות במצב של הוויות מתמדת, שלא נסתיימה בבקרה, שלא קפאה, שהוא חלק מתיראפיה נפשית נמשכת של אדם וזר את הדברים באינטנסיביות עצומה ואינו סוגר ועוצר את ההתרחשויות הנפשיות. מכאן הדריכה המתמדת שלו ב„עולם הההוה תמיד במעגליו" (עמ' 52), מכאן שימוש הזמנים המספרלט, מכאן ההשתנות המתמדת, שינויי הלבושים ואמורות המהות. „זמנים מתעוררים בי לא לפי להם הזמנים, במעורבב, / מישהו לובש בי ופושט בי לבושי, האם, בלי נשאל אני, / התשובה תמיד בעיו / לבושיך אלה לבושיך אלה / שלך כי־להם / נולדתי בלי הרף נולד / גם בבוקר זה שלך אפור" (עמ' 51).

תכונות אלה עולות אף בפרוזודיה המיוחדת של שירי אמיר גלבוע. בקצב הנפשי המיוחד שלהם, שאינו תואם את עקרונות המוסיקה הקלאסית, בחזרות של מלים וצירופי מלים בתוך השיר כקשרות חוזים בנותקים של זכבים חוויות, במבנה התחבירי המיוחד של המשפט ושל השיר השמה, בלשון והמגימי המיוחד של השירים.

כן הוין להטעים כי שיריו של גלבוע אינם נושאים עליהם כל תו של קיטוסיות לשכה, כל הצטעצעות לשונית. ייפוי לשוני או סמך מליצות. שיריו האחרונים חותרים לפשטות ולבהירות. למשל צליל ובן של הוויות היסוד האמנותיות שלהם. גם בשיריו אלה כאמן הוא למבנה המיוחד של שירתו. שכבע ב„רציתי לכתוב שפתי ישנים", אך המבע נתבהר והתעמק ובצלילות מוזהרים מפקי הזמן הפרטי שלו. זמן הזוהר של הלישת הכבים כפסלים משיח בלילה. זכן הבהירות והתוסמה והצביה ובגדולה של חיים ושל שיר. „אם עוד יבואו לי צהריים אלה / ואני יודע ודר שווין לי צהריים אלה / אף כי דומה כמו לא היו לי. / משהו שמתהוס תמיד בסיד הוזה לפציאות / ואילו צהריים אלה שוזן במציאות / הוי כוזימה של שיר בסמה של תקוה / [illegible] / [illegible]".

1) „אמיר גלבוע, מבחר מאמרי ביקורת על יצירתו", ליקט והביא מבוא וביבליוגראפיה אברהם בלבן, הוצאת „עם עובד", תשל"ג.

2) אמיר גלבוע, „איילה אשלח אותך", הוצאת הקיבוץ המאוחד, — תשל"ג.

3) ראה בעניין זה במאמרי „רציתי לכתוב שפתי ישנים", ב„ביצרון", [illegible]

דורה טייטלבוים

שני שירים

התעוררות

עַל פְּנֵי הַחַנְיוֹת
חוֹלְפִים שְׁלָפֵי צְלָלִים שֶׁל לַיְלָה.
שַׁחַר שֶׁל אֶרֶךְ אֲשֶׁר תְּרָנָיו גָּבִישׁ
צָף וּבָא מִן הֶחָלָל שֶׁהִתְחַשֵּׁל,
מְשַׁלְשֵׁל אֶת עֲנָנָיו אֶל הַמִּזְרָח
וְאֶל עֵץ־הַסֵּפֶר הָאֲדָמָה סֻלַּם־הַחֲבָלִים מֵשִׁיל.
אִי־בָּזֶה הַרְחֵק
הוֹלְכִים בְּרוֹם גְּלִילִים שֶׁל מֵשִׁי סְרֵי־הַמִּבְצָעִין.
גְּלִיל אַחַר גְּלִיל בְּמִסְפְּרֵי הַכֶּסֶף
כְּפֵי־פַּסִּים לְאֹרֶךְ נְהָרִים
וּמַשְׁלִיכִים לָאָרֶץ.

כָּל הַלַּיְלָה אֶת קוֹל מְטְרוֹת־הַצַּו אֲנִי שׁוֹמַעַת —
רוּחַ הַסַּפִּיר זָרַע זַרְעוֹ בַּמַּחֲשַׁכִּים,
וְשָׁב מָהֵר יִשְׁנֵי הַנַּרְקִיסִים.
רַק בְּגַסִּי רוֹעֵף עוֹד וְרוֹעֵף
שִׁיר הַדֶּלֶף מֵאֶתְמוֹל.

נִדְמֶה לִי: הִנֵּנִי כְּצַת הָאֲדָמָה,
אֲשֶׁר קָרְנָה הַכְּשִׁיר בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ.
עִיטוֹת־חֲשַׁאי, פַּלְגֵי הַתְּהוֹמוֹת
מִתְפַּכְפְּכִים יַחְדָּו
הַשָּׁרָשִׁים מֵי־כְּפַן וְחַרְבוּנִים מִתְעוֹרְרִים מִתַּרְדֵּמָה,
מוֹשְׁכִים וּמְמַצְּצִים מִתּוֹךְ קִרְבִּי בְּלֶשֶׁד חָדָשׁ.
הָאַלְמוֹת בְּהֶתֵּךְ בְּכוּר הַזָּהָב,
תְּחִיל־הַנַּרְקִיסִים, וְלַחֲךְ־צִפּוֹר, וּמְחִי־עָלְתָה.
נִצָּה בַּשֶּׁמֶשׁ שֶׁל דִּישׁ הַשִּׁבֳּלִים, —
וְאָנֹכִי רַק הֶרֶף־עַיִן.
אוּלָם נִדְמָה לִי כִּי כְּצַת אֲנִי גּוּפִי הַמְּצַת.
עַל גְּזוֹת לִבִּי שָׂרוֹת בְּנוֹת מְאֹהָבוֹת לְעֵת כְּבָסָן.
בְּתוֹךְ עֵינַי רוֹעִים יוֹלִיכוּ עֶדְרֵיהֶם אֶל כַּר־הַדֶּשֶׁא.

בֹּקֶר טוֹב, הַשַּׁחַר הָאָרֹד שֶׁלִּי, הַשַּׁחַר הַצָּעִיר
בַּהֲמֻלַּת הִתְעוֹרְרוּת אֲשֶׁר לְבָרֵךְ
וְצַעַד רְבוֹאוֹת, כְּאַשְׁדוֹת צָרִים עַל מִרְצָפוֹת,
שֶׁבַּבֹּר מִשְׁאִים וָעֵת אַפַּיִם וְעָמָל
אֶל תּוֹךְ שִׁפְעָם שֶׁל הַחַיִּים.

הוֹ, עֵינֵי הַשַּׁחַר,
כַּעֲרָבִים מְאֹהָבִים בְּמֵי הַנַּחַל
צַלְמִי מְשִׁיל בְּכָן מַרְאָה בְּבוֹאָתוֹ.

לילי קיץ

לֵילוֹת – כְּמִבְּלִים, שֶׁצֶּרִי טְרוּפִין וְקַדַּחַת לָהֶם,
דַּבְּקָתָם מְצַהִיבָה וּמַרְפֶּשֶׁת, —
פּוֹסְעִים מֵעָלַי בְּמֶתֶק צַלְמָוֶת,
צִמְאוֹן שֶׁל צִיָּה
אֶל גַּחֲלֵי הֶחָלָב הַסּוֹהֲרִים
כְּעָשְׁקָם הַחֹמֶר [illegible]
עַד אֲשֶׁר [illegible]

לֵילוֹתַי מַטְלִיכִים הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ לְשָׁם,
אֶל עֲלֵשׁוֹת הַמַּיִם, עֲיָרוֹת וַעֲרָיָה,
רוֹחֶצֶת שְׁטִית עִם כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְהַסּוּף הַשּׁוֹהֵם קְסִיסָנִי
מִתְלַהּ דִּמְעוֹתָיו כֹּה וָכֹה
כְּתִלּוֹת פְּנָסִים לְעֵת הֶרֶף.

הוֹ, לֵילוֹתַי הַנֶּכְרִים, בְּנֵי־בְלִי־בַיִת,
כִּיקִיּוֹן עָקָר, הַנָּנִי עַל פְּנֵי הַכֵּלִים
עַל עִנְפוֹ וְעָלָיו,
אֲשֶׁמָּה בְּכֶם רָצוֹא וָשׁוֹב:
עִם שֶׁאֶטְבַּע אַצְמַח,
עִם שֶׁאֶצְמַח אֶטְבַּע.

עברית: א. שלונסקי

*) מתוך „מכתורת בהרבי־טורי" אסופת שירים ופואמות, העומדת להופיע בהוצאה הוכים ב„ספריית הפועלים".

אביב עקרבי

„משכן על כף המאזניים"

ספר שירה של פנינה אבני[*] בציר לצייר את עולמה הפנימי הפרטי האמתני על כשורות הבה ההווה והוויה המודעת את כאון היית ובמשמעותם עד הנה. אחת והעיזיה המרכזיות בספר הוא תואשת בין־הכיפין של מי כאיש כמויק בדידו דבר על כמה הוא מבקש לבאת מכסוד ולהתאות; לכך כמולהה התולה דוכה של הוכנכאות המדרת על כי הכאנים, תוך בכייה לצד זה או לבד זה, כדי לסכור על האיזון, וכל זאת בידיעה שאפילו נבצב כל „באכבעי הוא אמרי הכלל הטוב בעולבות, ובסודרות ידועת כי אין האדם יכול להוגר לשלב של מאבקלה ראנא, לכבצק את אשר כבר נעשות, לכן הוא מבקש לתקן את הקיים בבוהות האפשר, [illegible]

[illegible]

אגרותי הגבר, שהוד כפרבי כמה, לבלוהים הקודים ובמווה היא הזה אב „בלין היה היפאפוי כבבגע ר' הולך.

[illegible]

אכן, בביב שירי הספר כמגלה משורדת נגורה, הודעה את כאבי החיים תאת בהדריהם, את הגבור הגי האכזבה, את המגורה לקראת גם התהתשחות — ובחליואת נכבה לב־פני את, בלי הקידמה האהבאליה ביחוסה עם הבינה ובבריכה הנלוה פביבה.

[illegible]

* פנינה אבני: „משכן על כף המאזניים", שירים, [illegible], תשל"ג, 46 עמ'.

ע. שמיידמן

על ספר מיוחד

ספרו של בבום הלוי, „כל ישראל בהלם אהי", שהופיע לא כבבר[*] בלא כמעשה לו כל פרסומת ביותר. הוא אחד הספרים הבודדים שהופיעו בזמן האחרון, קשה כאמור להגדיר את טיבו כל הספר לפי אחת הגב־רות המקובלות, לכן הספר הוא, מבד אחד ליקט סיפורי והסבריה קיבוצית, של הגולה עם ישראל, ומצד אחר, הריהו ישל לתיאור בבחה על כתמשפחה של תהודה לבני הדור הזה, כהערכה של מדינת ישראל, של התנועה הגולית הקיבוץ — וכספר זכרונות, מעין אוטוביוגראפיה רוחנית.

הייאור המיוחד של הספר הוא רק אחד הצדדים כל ייחודו של ספר זה, שנכתב בידי אדם יוצא־דופן. [illegible]

* בבום הלוי: „כל ישראל בהלם אהי", הוצאת אליה, תל־אביב, תשל"ג.

** „כתור הקליע בעולמים", „כין כלנו שבנות".

הוטר ל„תרבות וספרות" לא יוחזר אלא אם תצורף אליו מעטפה מבוילת ובמוענת

ירם ברונובסקי

מעלות העברים

אפולוגיה על היהודים יכלו היהודית הן בבחינת כנג כפתורי לעצמי, באה בחבורה לכן „הבהירי" — אי אפילו לכן „איגרת אריסטיאס" ההלניסטית — כי הגבורה האחרונה של אבני „חכמת ישראל" בבאה התשע־עשרה וראשית העשרים. בעברים האחרונים, עלילה לעכבה. כלה הסוג הזה מן העולם. כביבה ידועה („היות השם היהודי, וכו') הוא עם ביונה טבעית ואין כמוכות, לא יצטער עליו.

נקודת־המוצא כל האפולוגיה היא הכבוד הנגוע, והוליכה ואלה הרי בעלכו כלא הוה. הרבה שההדריש בארץ ל„אפולוגיה של סוקראטס" קובע ל„אפולוגיה" היא „התנצלות" ואף שבכך רהו של סוקראטס היתה התנצלות אירונית לבדי — הייתה נאום של אדם חזק ולא של חלש — כן־הכל בשורה הבלה הזאת „התנצלות" את אחריתה כל כל אפלוגטיקה. והרי עתה אין צורך ואין בפני כי להתנצל. האפולוגט המפורסמני יבכר בגופת איוב, העגנה לדיד הנתבעים: „אבנו כי אתם עם ובכם תמות חכמה — גם לי לבב כמוכם לא נפל אנוכי מכם". זה הרי רחוק מאוד מכל תחושה ישראלית. להיפך: קיים בתוכן כללי ונבחר ל„תנות הכבהי" (כלמות הכמה) היא ציבנו. היהודי הגלותי, נושא ונושא האפלוגטיקה. הוא בודוק־כלל „סמוק לרעתי הישראלי (אם להמשיך עד רבע בבינוח של אותו פרק איובי). אלה הן בפרדבנות.

אני בשמעתע מבבר ברזיך לכתוב אפלוגיה נפסת כאות של היהודי הגלותי — לאו דווקא על־דרך האפגא מהתבראא אלא מתוך תחושת־הכר בכוויה להתצאותיה בעגדים לבטלותיו של היהודי הזה שהולכות וכלות מן העולם יותר כם בליקה. כמובן: הגולה עדיין קיימת היא גדולה מן היישוב היהודי בארץ, אך עקם קיומו של זה כורך את הערך המיואפתי של הגולה — גולה בעתי־קיומה־של־ישראל, — בין שהוא בכפייה ובין שהוא מרצון, היא גולה פיזית בלבד. ואכבב בגולה ה מתגמדות אותן „מעלות העברים" (כשם האפולוגיה של יצחק קארדוזו בן המאה השבע־עשרה, שלפני זמן קצר הופיעה חלק ממנה בתרגום עברי של יוסף קפלן, בספרייה „הזיכויה"), אשר עליהן אני חושב.

זאת ועוד: אפולוגיה כזאת, כאשר הוכב עליה, הגוין בה: האירוניה הסוקראטית: היא תיתן להבין כי „היהודי הגלותי" הזה איננו (או יותר נכון: לא היה) חלוש כל־כך. אלא, להיפך, מלא עוז והעצמות נפש. כי לעתים הכנה הוא פוליטיקאי של חולשה — ואילו החולשה מוצאת את ביטויה בכוח, ולא תמיד ההתנצלות היא נוסעה על ההלם. להיפך, לעתים דווקא אדם מתנצל כשהוא מרגיש את עצמו חזק די הצורך לעשות זאת. נדמה לי שאנחנו, הישראלים, יכולים כבר להרשות לעצמנו אפולוגיה כזאת.

אינני יודע מיהו מחברה של האימרה, ששמעתי אותה פעמים מספר, ואימרה האודית: „מוחל על איינשטיינים", שמוראותה בעברית: אני מוותר על איינשטיינים. בתמימותה היא מבטאת יפה את הגישה שקלטה במשך שנים לא כעבות בתרבות והמדינה בארץ: עם ככל העמים פירושו גם עם שאיננו „חכמי" יותר מעמים אחרים. שאין בו התכונות הללו — הגזמות שאנשים רבים ראו אותן כתולדויות — ואשר שבן איינשטיין, פרויד, ברגסון, מארכס וכו', מבלי להיכנס לשבית של התורה „הכלל־הומני" הזאת. [illegible] — הייתי רוצה להגות על הסוג הזה כל גאוניות יהודית, שהיא „גלותית" כאור ויחד עם הגלותיות הגרופה והיא הולכת ונעברת מן העולם.

נסיון להסברה „אביבית" של גאוניות עשוי, כמובן, להיות כושל לפחות כמו כל נסיון אחר להסברתה — ואף־על־פי־כן יש איזה הגיון כוני השובר במפעליהם של הגאונים הללו (גאבר, כל אילו שמכינו לעיל), שלא רק התוספים עשויים להיות קשים ורחוקים זה מזה אלא גם [illegible] ליהודה, הוו שקיבלו אותה, הוו שיחסם הוה מורכב עד אין שיעור — אך התוספת אחת איננה מרפה מן המעיין בתולדותיהם ובאופי מפעליהם: הם „אופשרו", כפי שאירע היסטורית „באיכבר", על־ידי יהדותם. נדמה לי שהייתי יכול לומר זאת בם אחרת, בצורה שתגיע יותר את הדעת הגרתעת מכבוע המיסטיקה לבקביעה הקדומה: הם „אופשרו" על־ידי הגלות.

אילולא היתה רעיבה זו רק סקיצה־לקראת, מתעבות בקרבנות על הגבא — בן הראוי היה להרחיב בנקודה זו את הדיבור על מבסבותה כל הגלות, לאו דווקא היהודיה־הסמבית אלא כפרוך במבתי־עצמה. מצב קיומי. „גלותי" בתוך באות היא הבעיה המרכזית של המחשבה המודרנית, היא ודאי כאות, אם נראה באכזיסטנציאליזם את הפילוסופיה המטיפסטית ביותר של יבינו. אך אין בכוונתי להפליג לעבר ההגות הספקטית והאונטולוגית, שבבירים כאודבר. קאמי או באות פופולאריזאריים שלהם בגרעא המיכור או הגלות. הייתי רבה להישאר בתחום הריאלי כאחר כל יתרונות הגלות. הבתוך כאסבר להיביא כן הבו הזה. אם אשאר עוד רגע בתחום „הגלותי" כבר כללי, הרי זה רק כדי להכיר את תבירים של ביים לכופר הבבקש להיות גדול: „בבלבות, עודנות, גלות".

[illegible] ...בשאר ההוקא יהודים? ניתנו על כך תשובות רבות — על־ידי יהודים ולא־ידי גויים. תשובות אפולגטיות ותשובות אנטישמיות. אי פכום התשובה המביות את הדעת. כן הנג האחרון כהבווה לי „תבדי התאוריות הבאות להסביר את הצטיינותם של היהודים בתרבית הספרב בבאה התשע־עשרה והעשרים. ואף שאו להלחין זו כה. מקשר אותן הכבנה הבשותף הזה: בעתיק הגלות היא „האפשרות", בעתיק האבונות היא צורה כל תשובה על כבב קבה, על סבל. היתרי שלי לגאוניות היהודית הגלותית הוא מטוס סילון: „האיינשטיינים" נסקו כה גבוה ומסו כה מהר בפל עוצמתו של כוח־הדחף שלהם. אין בצבר הכוח הזה ומדוע קשה לצבור כדוגמתו בכוויגה ככל המדינות. בקרב עם ככל העמים?

את התשובה הראשונה הייתי רוצה להביע בהרדתו של אלפרד אדלר. היא אכבם פשוטה ומתבקשת מאליה במידה הגיעה את ההסתכלות הזאת מיותרת, אך קשירתה באדלר בספקה לה מביהודוביה דוגמה ועדות אישית. אדלר עצמו היה אותו האדם גלותי שהמציאות מערימה לפניו קשיים עצובים ודווקא בשל עוצמתם של הקשיים הללו, הוא רוכש כח רב לגבור עליהם. הנחיתות המיידית של היהודי בחברת הגויה היתה והאחז — להצטיין פירושו להצטיין יותר מן הגוי. היהודי ידע שבינוניות היא בשבילו בלתי־אפשרית. האלטרנטיבות שלו היו קיצוניות וכשורש ניתן לו לבחור — בחר להיות הטוב ביותר. התשובה

[illegible]

תמונות

קרמן • מינצ'ין
י. ברגנר • לובין • מוקדי
תמונות שמן באיכות גבוהה
* * * *
G. de CHIRICO • M. CHAGAL
MIRO
ליטוגרפיות צבע חתומות
* * * *
מחלקה מיוחדת לצרכי הערכת עזבונות ובטוח

רוז גלריה לאמנות
Rooz
סמטת בית השואבה 1
(פינת אלנבי 94)
תל־אביב, טל. 613924
שעות עבודה: 9.30—13.00; 16.30—19.00

הופיע זה עתה

בנים אכלו בוסר

מאת אייזיק רמבה

פרשיות נעלמות מחיי בניהם של אבות הספרות העברית בדור ההוא (מנדלי, פרץ, הזבנר, אחד־העם ועוד).

כן מובאים בספר הזה שיחות עם סופרי ישראל בני אמותיהם ומונוגרפיות על הבכור מאת פרופ' יוסף נדבה.

407 עמ' — המחיר 16 ל"י

בהוצאה: הועד הציבורי להוצאת כתבי אייזיק רמבה ז"ל

הפצה: ספרי איל בע"מ — מפיצים ומוציאים לאור רח' נתן השראים 3, ת"א, טל. 625607

הוצאת „יבנה" תל־אביב
רח' מזא"ה 4, טלפון 611856; רח' אלנבי 80, טל. 625098

ספר תשורה נאה לחג הפסח!

יצא לאור הספר

מזמור לחג

מאת בנימין טנא

מצוייר בידי ה. הכטקופף

מחרוזת שירים ססגונית לפי לוח־השנה העברי על שני מחזוריו: המחזור ההיסטורי־לאומי של חגים ומועדים ומחזור החליפות והתמורות שבטבע. ביטוי ממצה ופיוטי של כל חגי־ישראל. שירים לילדים, שבני כל הגילים ימצאו בהם עניין ומורים יסתייעו בהם בהקניית תודעת החג לתלמיד.

הספר נדפס בהידור בתבנית אלבומית ומעוטר בשלל צבעים.

• • •

הספר

אורי ועדן

מאת בנימין הלוי

זכה בפרס לספרות ילדים יפה ע"ש אסתר רבינוביץ, ע"י סמינר הקיבוצים „אורנים".

להשיג אצל כל מוכרי הספרים בארץ

הופיע

שדמות

חוברת ה־50

בחוברת: שיחה על „ארץ הצבי"

מאמרים רשימות וסיפורים מאת מאיר פעיל, גרשום שלום, בן עמי שרפשטיין, מוקי צור, יוג'ין וינר, שלומית הראבן, אפרים בן חיים, מיכאל גל, אלישע פורת, מרדכי הורוביץ, ברנרד מלמוד, ועוד.

להשיג: „עלים" רח' קרל נטר 3 ת"א. ובחנויות הספרים המובחרות.

הוצאת „מערכות" — צבא הגנה לישראל

הופיע

מעבר למדבר

מאת יוסף מאיר (יהושפט)
ערך אל"מ גרשון ריבלין

ספורה המופלא של המחתרת החלוצית בעיראק בעשר שנות קיומה (1941—1951), והוא גם סיפור קורותיהם של יהודי בבל וסיפור מאבקו של הנוער היהודי שם לחופש ולציונות.

בפעם הראשונה מובא בשלמותו לפני הקורא כל תהליך התפתחות המחתרת, דרכי פעולתה, חבריה והשגיה, וזאת על־סמך מחקרים המקיפים של המחבר, שהיה בעצמו מפעילי התנועה בבבל.

מחיר הספר 15.60 ל"י

להשיג בחנויות ספרים, שק"ם ובבית ההוצאה רח' ב' מס' 29 הקריה, תל־אביב.

משרד הבטחון — ההוצאה לאור

המתנה היפה ביותר לחג

100 אמנים בישראל

שהלכו לעולמם בשנים 1908—1971
מבוא, האמנים בחייהם וביצירתם, סוף־דבר
מאת גבריאל טלפיר

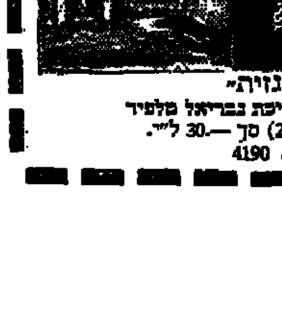

בספר מפואר זה כ־150 הדפסים בשחור־לבן ב־108 לוחות, 10 הדפסים צבעוניים, 100 עמ' טכסט עברי ו־16 אנגלי. מיוצגים בו האמנים מכל הזרמים ומכל האסכולות, בצירוף פרטים מאלפים על חייהם והערכות ממצות של יצירתם.

הספר מוסר תוך נאמן של התנועה האמנותית בארץ מהתחלות צנועות בעשור הראשון של המאה ועד שנות השבעים.

המחיר: סך — 60 ל"י.

התנים על „גזית"
ירחון לאמנות ולספרות בעריכת גבריאל טלפיר
דמי־מנוי על כרך כ"ט (29) סך — 30 ל"י.
תל־אביב, ת.ד. 4190

אמנון ברזל

תערוכה קבוצתית ב'

ביתן הציורים והפסלים, ת"א

כאשר שאין כל קו המקשר את הקבוצתיות של המשתתפים, אפשר להתייחס לתערוכה זו כאל אוסף מקרי של ציורים ופסלים, של „הדומה" להציג. יחסית לרמה הממוצעת של התערוכות, העבודות כאן בינונית, בייצוג של מסה כהן הציבור של המשתתפים, ביצגיות ההלמה יפה את המשמעות של אגודה מקצועית (המקצוע: אמנות; הכנסה חדשית ממוצעת: כ־דוכר לירות; ועדה להשגת הקלות במס, זכויות ותק וכדומה).

יוצאת־הופן עבודותיהם של גרשון גלסמן ומיכה לורי. את „המסכות" של גלסמן גילינו לפני כשנה בגלריה גיזות בירושלים, והפתענו מן האכספרסיביות החריף, הרגיש, המשלב עיוות הדגמתי־מכאני של דמות האדם עם גיאומטריה של מדפי סופרמרקט. אסתטיקה כאוטומטית ומחולים העשייתיים. עבודה זו, מרכוקרנת ממנה אוירת חוכרה ובדידות, מאבדת כאן מכוחה כשהיא מוקמת מבנים שונים, הסותרים אלה את אלה.

האובייקטים של מיכה לורי משלבים חומרים „קרים": זכוכית, לוח מתכת מלוטש ופסי ברזל ברישום רגיש ובקוויות שבירה (של שברי זכוכית). הנא בעבת משטה של נירות קרועים, מודבקים ומעובדים כחלקי גוף — הנראים כגזורים כלוחי־מודעות — עם ברק לוח מתכתי. במערכת הנייר הרשום, המשורבב, הקרוע והמאוחה מחדש, יש כהמשך לעבודותיו של יהושע נוישטיין. בגיאומטריה מונדריאנית של קווי כחוכת על פני זכוכית שבורה, כשולב הצל כתבפלת צורה מתכבנת, בסדקים המשתנים של הזכוכית עשבריה מוכתבים על־ידי כוחות החומר הזכוכיתי. מעבודותיו שהוצגו בעבר, יש כאן פנייה לארגון רגישותיה בומר.

דמויות החרס של הבר אפלבוים, יש בהן עיצוב פאתטי, אך עיבוד פני השטח, בחריטות ובכשיטות צבע, נראה כנסיון (מודע או מקרי) להעביר אכספרסיוניזם כופשט לפיסול פיגורטיבי. כעין משחק בשפת אמנות: מופשט המשלים פיגורטיביה. הפיסול המינימאלי־אורגאני של פרים חורי, מזווג את אולדנבורג ר ברנקוסי במבנה אדום, נקי.

ג'יני סבלין מעלה באכספרסיביות צורות והזיות ליד סיזור בעגלי של ניקוד צבעוני, ואניה ויים עוסק ב„אופ", בשמעבר למסך של מקלות זכוכית שקופה, מתגלות כטכסה צבעוני על־ידי שינוי הזווית של הצופה או באמצעות מנוע חשמלי. כלוקחים מעבודותיהם של מליכה ואגם.

נפתלי לנדסברג מציג קוביה שחורה השולחת זרועות פלסטיות לבנות, כתרגום אורגני רגשי של המררים העצמיים.

הבר אפלבוים: ראשים

טור הלשון

ארבעתן

בהתאם להבנת יסוד זו אנו דורשים, שגם הצורות בסמך ובדלגה זה בזו: 'ארבעי' כנגד 'ארבעה'. הכללים המורפולוגיים הם אוטומטיים: ארבעה/ארבעת. לא חשוב כרגע, מה ההבחנה התיפקודית בין 'ארבעה אנשים' לבין 'ארבעת האנשים'. כמובן במקרה כזה אין הפקיד הסביכות כבר ברוב סמיכות הלשון. בדומה לכך יש גם כללי היאור שבינים: המספר הנסמך בתר אם אל השם הנספר הסומך — כמו בדוגמאות האמורות. ושוב: כלל לא חשוב, באיזו כידה נהגים כך. זה כלל פורמלי.

בקף הגענו אל השאלה שלפנינו. לפי ההגיון העולה מן ההבחנות הנ"ל יהיה צורך להקפיד לא רק במקרה של הסמכה אל שם עצם אלא גם במקרה של הצמדה אל כינוי. שהרי כך הדבר בן הצד התיפקודי: ארבעת האנשים־ארבעתם. הכינוי עומד בדיוק באותו מעמד כמו שם העצם הסומך. מכאן, שחייבים אנו להקפיד גם במקרה של נקבה. כדרך שחייבים אנו לומר „ארבע הבנות" — תוך תיאום למין של 'בנות' — כן נהיה חייבים לומר: 'ארבען' — ולא: 'ארבעתן'.

עד כאן הסכבה שהועלתה — וכאמור, איני יודע אם כפשטה שהיה כך היה האם כך דרש בימקן מי שדרש. בצורך לבדוק אפוא אם יש יסוד לדרישה זו. כגון זה אין לו הכרע מן השיקול המופשט אלא מן העובדות בלבד. עובדה אחת שקולה כנגד כל פילפול. זו צרה, שהדוגמה לא תתגלה בנקל. אך בכל זאת.

אפשוח ואומר: צורות אלו הן נדירות ביותר בלשון. אין כאן כלל בקיבול ומצוי, אלא הדגמאות בודדות בלבד. עצם ההצורה איגה כתועדה כלל בכל המספרים — ליתר דיוק אין לנו תיעוד אלא ביחס למספרים 3 ו־4 בלשון המקרא, ואלו בהזה"ל נוסף התיעוד ל־5 (בעניין זה יש מקום לגימגום, כי אין בידינו כלי בדיקה, שהרי מחצית המספרים הבאים בחומר בן מצויים בקונקורדנציה באותיות

השאלה היא שאלה — אם כי איני בטוח שבאמת היה מי שביקש לומר כדעת השואל. אנחנו דורשים הקבהם שבאמת היה מי שביקש לומר פרה בהבחנה בין 'ארבעי' ל'ארבעה'. לא חשוב כרגע, כי הבחנה זו אינה בקיימת בפי רוב הדוברים הלכה למעשה. ההבחנה היא חלק אינטגראלי של הדקדוק הנורמטיבי העברי — הלילה לנו לנגוע בה.

ריש ו־ש"ן).

נדירות כספרים זו חשובה לנו. להלן נראה, כי הל ניטרול צורני — או שמא מעולם לא נהפתה הבדל. אילו היו צורות מרובות — הייגו: אילו היו אלו צורות שיטתיות הרבה — אפשר שהמצב היה שונה. הד עובדות הן, שהצורות אינן שימושיות, וכך נסתייעה נטיית הניטרול.

עוד זאת נקדים: לענייננו אין נגיעה למספר בשביל 2. הרי ההבחנה בין 'שניים' ל'שתיים' היא בעלת אופי שונה, וכמובן אין בציה לגבי ההבחנה בין 'שניגו' ל'שתיהן'. וכבר נקבע מעתה: זו ההבחנה היחידה הקודמת בלשון — ושינוי הצורני ברור כל כך שאין צריך להאריך.

נותר לנו אפוא למצוא את ההתגיות לגבי הצורה שבה פתחנו בכותרת: ארבעתן. אילולא נזקקנו לדרישה במעשה מרכבה, שמא היינו מסיקים את מסקנתנו מיד. אלא הדברים מסובכים יותר — ועל כך בהמשך.

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קוראים בבעיות לשון שיש בהן עניין לכלל. את השאלות יש להפנות למדור „טור הלשון", מערכת „הארץ", ת"ד 233, תל־אביב.

אהוד בן עזר / ספרי דורות קודמים

בין הכרמים ליהודית הררי

יהודית הררי (איזנברג), בתו של אהרן איזנברג ולימים אשתו של ד"ר חיים הררי, נולדה בה' בחשון תרמ"ו (1885) בדרך לארץ־ישראל. בחודש כסלו תרמ"ו הגיע אהרן איזנברג עם משפחתו לארץ. הוא עבר לוואדי־חנין והתיישב שם עם בני־ביתו במרתף בפרדסו של ראובן לרר, במקום שהיה עתיד להיקרא בשם „נס־ציונה". המרתף נהפך במהרה למרכז חברתי לבני היישוב החדש בארץ, ולמרכזם של „בני משה". כעבור זמן גאל אהרן איזנברג, יחד עם יהושע חנקין, את אדמת רחובות, והתיישב בה.

ילדותה של יהודית עברה עליה ההילה באותו מרתף בפרדס ועם יסוד רחובות — במושבה זו. היא סיימה וגם בית־הספר העברי ברחובות, למדה להיות גננת בראשון־לציון, כימה וגם לימדה בבית־המדרש למורות של אוולינה דה־רוטשילד בירושלים. בין מוריה במושבה היו משה סמילנסקי וישראל בלקינד.

כאשר הוציא הסופר ש. בן־ציון, בשנת 1907, את המאסף „העומר" ונתן בו מקום מרכזי ליצירות המשקפות את ההווי בארץ־ישראל המתחדשת, פירסמה יהודית, שהיתה אז כבת כ"ב, שירה בירושלים, רשימה בשם „מן המרתף אל הרפת", ובה העלתה זכרונות ילדותה במרתף בוואדי־חנין. היא מתארת תחונה כפרית בנופה הימים ההם, הכיבוד: זיתים, לביבות מקמח, פרכים ופולים, תפוחי־זהב וסלי רוגלים דגים מלוחים. היא אף מתארת חלום ילדות:

„אבי שבה בשלום כיפו חורשה בפיה, אומרת היא כי לאחר הפסח נצא לגור באוהל קרוב לבדואים, כי טוב לנו שנתקרב אליהם והיינו בטוחים בחברתם, וכבר הזמינה אצל בדואית אחת שתארג לנו יריעות עזים לאוהל. שמעתי ואשמח מאוד על החדשה הזאת, שמחתי, אך רעדתי בכל־זאת בזכרי את ספורי השדה הגדולים, השועלים המיללים, הנחשים הנושכים והסיפורים שסיפרה לי נפיסה, הערביה הזקנה, על 'הדבה' שעיניה בוערות כלהבה...

אך כל זה כדאי היה לי ובלבד שנגור באוהל, ביחד עם הבדויים..." („העומר", ספר ראשון, תרס"ז, עמ' 31).

אבל החלומות היפים אינם מתגשמים. הילדה הולכת לצאת את המרתף, המוצף מים בימי גשם, „עוד מעט הביאה לנו הבדואית את יריעות האוהל!" הנה חברתה, בת השכנים הקטנה, נגנבה, „תשעה ימים ותשעה לילות ביקשוה בכל הכפרים. בכל הדרכים, בכל הפרדסים והשדות — וביום העשירי שב כליה אחד עם הילדה! הוא מצאה קשורה אל עץ זית לא רחוק מוואדי־חנין... סיבת הגניבה נעלמה עד היום, אך המאורע האיום הזה עשה רושם נורא". (שם עמ' 33). ונוספו על כך רצח הקטן, הנפה ילובסקי, והבדואים הבאים לרעות את צאנם בהצלות הכרמים סמוך; ובלכת האב עם שכניו לגרשם, התנפלו עליהם והכום מכות אכזריות, עד כי נפלו למשכב. ובמקום לעבור לגור באוהל עם השכנים הבדואים, קיבלו מבעל הפרדס את מחציתה של הרפת, ובה גרו עוד שנים אחדות.

*

חיים הררי נולד ברוסיה ב־1883 ובהיותו בן חמש־עשרה, ב־1898, עלה לבדו ארצה, ללמוד במקוה־ישראל. ב־1901, לאחר שקם מרד בין תלמידיו של מוסד מתבולל זה, „המכניע ומשעבד את רוח הנוער, האוסר עליהם לקרוא ולדבר עברית, הקושר תלמידים אל העצים ומלקם בשוטים, המורים בועטים בתלמידים ברגליהם, מקללים בערבית וצרפתית ומצווים לעבור תמיד לורקם בעל המדרגות" (בין הכרמים, עמ' 58), עזב חיים הררי את לימודיו במקוה־ישראל ואת פעילותו באגודת־הנוער של צעירי המושבות, הנסע בחזרה לרוסיה, ולאחר תקופה קצרה של שירות בצבא הרוסי הוא מצליח להגיע, ב־1904, לז'נבה, שם הוא לומד באוניברסיטה מדעי החינוך, פסיכולוגיה ואמנות התיאטרון.

בתקופה שבה למד במקוה־ישראל הכיר את יהודית בהזרבות המפגשים נתקשרו זו בזו בביישנות של נערים. רק בערב נסיעתו מהארץ הוא מנודה לפניה על אהבתו אליה, בתתו לה לקרוא את פנקסו: „רשימות הכרונות של תלמיד מקוה־ישראל".

„י"ג הבה תרס"א.

„מחר אני נוסע לרוסיה ועוזב את מולדתי האהובה, כהר אני נפרד מליה אהובתי. מי יודע, כמה אשוב ואראה את פני המחותני ואת! האוהבים אנו נפרדים לבנה?

„עד יומי האחרון אזכרך, סליה. היה זכרונך חרות על לבבי ולא אשכחך".

„היא קוראה את הכתוב בספר זכרונותיו ובעיניה דמעות. הוא ישב והסתכל בה. בשתי עיניו האפורות; הן היו עצובות ומלאות דאגה. היא להבה שתי ידיו ונצצה עיניה בעיניו ובשרה לחן בכבב אילם את כל אהבתה השמחה.

„היא שתקה, ביד רועדת לקחה את עטה ורשמה ביומנו: 'אחכה לך עד שתשוב ארצה.

לך לבטח, סליה'.

„הוא להזן את יקיה בשמחה. תודה, ילדה, כעב אוכל לנסוע בלב שקט. היי שלום!" (שם, עמ' 62—61).

בספרה מכנה יהודית הררי את עצמה בשם סליה, ולחיים הררי היא קוראת בשם זיו הרכתי. ב־1906 חזר ארצה ונשא את יהודית לאשה. ב־1913 יצאו יחד עם בנם יוחר, הקרוי בספר דודר, להשתלמות בצרפת, ושם פרץ בלהבת־העולם עצרו לז'נבה, שבה חיו עד 1919 ושם הגיש חיים הררי את עבודת־הדוקטור שלו. לאחר המלחמה חזרו לארץ־ישראל. מלבד פעלו הספרותי במאמרים, בתרגום ובעריכה, ועבודת ההוראה שלו, הוא היה בחלוצי התיאטרון העברי החדש בארץ, כבימאי, שחקן ומתרגם מחזות. הוא נפטר בירושלים ב־1940.

*

בספרה „בין הכרמים", שהופיע ב־1947, שבע שנים לאחר מות בעלה, מספרה יהודית הררי על כל פרשת היכרותם בימי הנעורים, אהבתם, השנים שבהן ציפתה לו, כשהקשר ביניהם היה במכתבים — גם מכתבים לא הסתירו ביניהם, וכיה לבין הורית (אשר בתחילה התנגדו לזיווגו) — שובו ארצה, נישואיהם. מכתביה, וכתביו, המחזיקים חלק ניכר מהספר, מובאים בהאריכים שצרכנו בהם בשפעת. האישים הנזכרים בו נזכרים בשמותיהם, חוץ מבני המשפחה, הנקראים בו בשמות בדויים. וכך משמש הספר כמין כרוניקה משפחתית על רקע היישוב העברי בארץ בסוף המאה הקודמת ועד שנת 1940. יש בו הרבה תיאורים מהווי המושבות וירושלים בראשית המאה, טיולים בארץ, והוי תל־אביב בשנותיה הראשונות. בבין דפי הספר גם מבצבצת ועולות תקופת של משבר בחיי זיו וסליה, שעליהן מספרה הכתבה בגילוי־לב. הספר אינו כתוב בצורה מקצועית, ולא כל הנסופר בו מעניין את הקורא שאינו שייך למשפחה. ובכל־זאת, בקריאה קצה סלקטיבית, ימצא בו הקורא המעוניין כעין אנציקלופדיה קטנה של משפחה ארץ־ישראלית. ואולי כדאי לסיים באקורדים האחרונים של הספר, בתיאור כתארת סליה את מותו של זיו בעלה בבית־החולים בירושלים:

„סליה החזיקה ראשו בידיה ויללכה אליו: 'אל הבהל, חביבי, זה יעבור, זה לא כלום'.

„אין אני כפחד — ענה, — אבל רע לי מאוד. המטי ידך, סליה, קר לי מאוד.

„נשימתו הלכה וקצרה, הוא נשם בכבדות, דבריו הילהל בגרונו ונדם. הרופאים הוציאו הצינור מהוריד, עצמו את עיניו ועזבו את החדר.

„היא הקריבה את ידיו אל פיה ונשקה בהן בכל כוחה, נדמה היה לה שעוד תחייהו בלהט נשיקתה. האחות רוחצה פניו מהדם, התליפה הסדינים והכרים המגואלים, סליה עזרה על ידה ורחצה את תלתלי ראשו. פתאום הרגישה בדממת המוות, בשלוה הנסוכה על פניו. הבינה, כי כה...

„היא הניחה את ראשה המבולבל על החזה הדומם, לא עצרה כוח לבכות, היא ביקשה את הבוחה וסכתה לו בכל נפשה. לכה לה חיים וזיו איננו עוד אתה.

„היא ישבה והסתכלה בפניו השקטים והזוהרים. איגה הוד ויפעה בכנוהה הנצחית. מעולם לא היה זיו כה יפה וצלול. הוא ישן שינה עמוקה, תם נתיב־היסורים. היא ליטפה את מצחו ופניו ונשקה גבות עיניו, סרקה באצבעותיה שערותיו, הצמידה פיה אל פיו, נשיקת אהבה אחרונה.

„הרוח קרע את החלון, רוח קרירה נשבה מההרים, השמיים שטופים אורה, הרי־הסיד נוגהים בלבנוניתם כמו עטופים תכריכים לבנים, עוד מעט ילבישו התכריכים גם את זיו". (שם, ספר שני, עמ' 287).

• יהודית איזנברג: מן המרתף אל הרפת. (זכרונות). רחובות תרס"ו. בתוך: „העומר", קובץ ספרותי־מדעי. מוצא בארץ־ישראל. העורכים: ש. בן־ציון, דוד ילין. שנת ה'תרס"ז (1907). כרך ראשון. ספר ראשון. עמ' 34—29.

יהודית הררי: בין הכרמים. ספר ראשון, 312 עמ'. ספר שני, 288 עמ'. הוצאת „דביר". תל־אביב, תש"ז, 1947.

ספרים חדשים

מקור

שלמה יובל: פרקים בהוריה בכלכלה — חלק ב':
הוצ' עם עובד, 480 עמ'.

יוסף הנבר: רגע של חיים
רומן. הוצ' אל"ף, 120 עמ'.

שולמית אפפל: ובכה שבורה
שירים. הוצ' „עכשיו", 42 עמ'.

גרשון שקד: אמנות הסיפור של עגנון
פרקי הספר: על אמנות הסיפור של עגנון, על היחוד הסגנוני ביצירת עגנון, על סבנים ועוד. הוצ' ספרית פועלים, 340 עמ'.

לילי בורנשטיין: להפוך אני מבקשת
שירים. הוצ' הקיבוץ המאוחד, 45 עמ'.

בנימין גנן (גולדמן): באר לחי
שירים. הוצ' „מסדה", 224 עמ'.

ביתה קפלן: בשדרי עיר
שירים. הוצ' „דולפין", 63 עמ'.

מיכל סנונית: שפתים לעשות דבש
שירים. הוצ' ספרית פועלים, 70 עמ'.

יעקב פלמוני: עיונים והרהורי לב
ילקוט מעזבונו. ליקט והתקין לדפוס, א. כסיר. הוצ' דגניה א' ו„יסוד", 338 עמ'.

אליעזר הכהן: גחלי קיבוץ
שערי הספר: במעגלי הרוח, הקיבוץ והעולם, חינוך והווי, הלכה ומעשה בחברה השתופית, בית אלפא שלי, ועוד. הוצ' ספרית פועלים, 383 עמ'.

הרב ברוך רקובר: ברכת אליהו
פירוש לביאור הגר"א על אבן העזר. כרך שני: הלכות כתובות. הוצ' מוסד הרב קוק, רל"ד עמ'.

דן צלקה: עץ הבמן
5 סיפורים: עץ הכסו, אהרוני וזובבי העתיקות, סוף הראשון, ליל תורף, חכעודה. הוצ' הקיבוץ המאוחד, 144 עמ'.

אהרן מגד: מחברות אביתר
רומן הוי מפרי עטו של הסופר המתיק על חיי סופר עברי. הוצ' הקיבוץ המאוחד, 168 עמ'.

ד"ר אריה יהלום: ברית המועצות והמזרח התיכון
פרקי המחקר: רוסיה הצארית והמזרח התיכון; בריה"מ — ישראל; מצב הנוכחות הסובייטית בארצות ערב ועוד. הוצ' קציני חינוך ראשי, 157 עמ'.

אביר כהן: אלוף בסתר
פרקי רכש ופרקי העפלה. פרשיות מחייו של יהודה ארזי הנקשרות בתולדות „ההגנה" ומפעל תקומת מדינת ישראל. הוצ' „מלוא", 140 עמ'.

אליעזר שטייכמן: כף הצבן
קובץ מסות קטנות על נושאים שונים. הוצ' „מיסבה", 232 עמ'.

אורי בולשטיין: בים ואש יהודה
סיפור צמיחתה של העצמה הישראלית מיום שמייסדי המחתרות יצאו להגן על מיבצתם ועד היום. הוצ' א. לוין־אפשטיין, 286 עמ'.

דבורה בר־ער: קונצרט בגן
שירים לילדים. הוצ' ספרית פועלים.

ברוך תור־רז: דודי
קורות בעל חוסם מבוקש. הוצ' „רותם", 44 עמ'.

הגבר אבידר־אבינגר:
על אהבה וצרות אהבה
הוצ' „מסדה", 100 עמ'.

פוצו: איך זה קרה
סיפור לבני הנעורים המתאר שמץ מן התקופה של קיבוץ נתיב הל"ה. הוצ' „מסדה", 233 עמ'.

שמחה בלאס: מי מריבה ומעש
הסיפור המרתק והמסעיר על המים בישראל החדשה. הוצ' מסדה, 405 עמ'.

מאיר אוריין: רבי יהודה אבן־שמואל (קופמן)
קווים לדמותו והגוים למשנתו. עם הגיעו לגבורות. הוצ' החוג לימודי הרמב"ם, 50 עמ'.

יעקב אורנשטיין: בכבלים — מזכרונותיו של לוחם
זכרונותיו של איש מחתרת על החיים בכלא ובמחנות עצורים, על פעולות מכניות ועוד. הוצ' „חוג ידידים", 255 עמ'.

ישראל קלויזנר: רבי חיים צבי שניאורסון
תולדותיו של אחד ממבשרי מדינת ישראל. הוצ' מוסד הרב קוק, 144 עמ'.

כפר מרגליות
מאבנים ומחקים. לבנה יגל, הרב ראובן מרגליות ז"ל, בעריכת ד"ר יצחק רפאל. הוצ' מוסד הרב קוק, קי"ט עמ'.

דב בן־מאיר: משבר ההבה הישראלית
על משבר הפער בין מציאות ההווה לבין הציפיות הלאומיות של העם היהודי לגבי עיצובה של מדינת ישראל. הוצ' כרמא, 290 עמ'.

יעקב רוזנטל: פרשיות עלומות בתולדותינו
על פרשיות חורגות בתולדות העם כפרנקיסטים, כבנעבנות כהן יוסף נשיא ועוד. הוצ' „אברהם", 77 עמ'.

אסתר שטרייט־וורצל: הבריחה
סיפור לבני הנעורים. הוצ' „מסדה", 161 עמ'.

יגאל עילם: הגדודים העבריים במלחמת העולם הראשונה
מחקר בפרשת מפתח בתולדות הציונות המדינית ובתולדות כוח המגן היהודי בארץ־ישראל. הוצ' „מערכות", 336 עמ'.

תרגום

שיטבנו
שירים אינדיאניים על אהבה, מלחמה ומוות. תרגום: עוזר בורלא. הוצ' „עקד".

מעיקעל קאין: פרח כלע
שירים. תרגם מאנגלית: דב וודרי. הוצ' ספריית פועלים, 46 עמ'.

אדלברט שטיפטר: קוביחה
סיפור על היהודי האכזוסי, אשר באחרית ימיו מתיישב בפינות נידחות בתוך גויי אירופה. תירגם: מ. משקין. הוצ' „תרמיל", בעריכת ישראל הר. 124 עמ'.

ירמיה גוטהלף: העכביש השחור
אגדה נוראה מחרידה. תירגם: יעקב רבינוביץ. הוצ' „תרמיל", בעריכת ישראל הר, 122 עמ'.

ג'ק ג'. פסקינגר: אומות באפלה — סין, רוסיה, אמריקה
ניתוח של עשרה מאבקים מדיניים וצבאיים, השופך אור על מניעי המהלך החדש במדיניות ארה"ב ועל תגובתן של בריה"מ וסין. תירגם: מ. שני. הוצ' עם עובד, ספריית אפקים, 198 עמ'.

פרופ' ג. קונדראו: מבוא לפסיכופתיה
תולדות אבחונות, סיווגים, מחקרים. תירגם: מ. בן תורן. הוצ' אחיאסף, 228 עמ'.

שיחות גיטה עם אקרמן
מקור להכרת חיי גיטה, אישיותו וביתו ומלאכת מחשבת ספרותית כבלעצמה. ליקט ותרגם: צבי ווישלבסקי. הוסיף מבוא והערות ישראל מהלמן. הוצ' מוסד ביאליק, 161 עמ'.

איוואן אוליץ': ביטול בית הספר
„מהפכה תרבותית" — בחינת הכרוכים והמוסדות החברתיים השוררים את חיינו. עברית: עליזה נצר. הוצ' „מסדה", 142 עמ'.

אל הררי: אחרי עשרים שנה
סיפורים בחרוזים. תרגם: אהרן אמיר. הוצ' עם עובד, ספריה לעם, 200 עמ'.

מאול לנדרי: האנטישמיות נשק כדיני
נסיון לענות על השאלה לשם מה דרושה שנאת ישראל לכת השלטת במדינות הקומוניסטיות נידונות מוסקבה. תרגם: ברוך מורן. הוצ' עם עובד, ספריית אפקים, 386 עמ'.

כיצד זה פועל?
מידע על דרך פעולתם של המכשירים, המכונות והאביזרים השונים שאנו משתמשים בהם בחיי יום יום. תרגום: נורית גורן, עורך: דניאל אלירם. הוצ' מסדה, 218 עמ'.

כתבי עת

קתדרה 2
ירחון לידיעת העבר בעריכת יוסף אביצור. בחוברת: הרצל, השולמן והי הלפנות, על מסבר הגליל תלויה, הר פיסגה על עוזה ועוד. 27 עמ'.

תרביץ — חוברת ד'
רבעון למדעי היהדות בעריכת אהרים א' אורבך. בחוברת מחקרים מאת מ. וינפלד, ברוך אברמסון, משה צוק, דוד תמר, שמעון הרבקי, מנחם גלבוע ועוד. הוצ' ספרים ע"ש י"ל מאגנס.

יונסקו מאוכזב מעצמו

מאת ... כתב „הארץ" בפאריס

ן בדריו פאריס לרגל הצל־ חתה של מחזהו „הערב ד' בתיאטרון המשמשלי „את־ אבר המחזאי הצרפתי ה־ ביותר בתקופתנו, אזין יד־ בהוא כאוכזב כעצמו עד כ־ — שהפסיק לכתוב; על כך

...תב מפאריס

חלים לפני יותר מעשר ש־ ובאו — הוא אמר — לא צב. זה הפתיע את המראיין, ש־ שך תקופה זו, כיחוד לכול, מספר ניכר של מחזות חד־ ־ל יונסקו. המחזאי, בדיבורו המתקשה בניסוח, אמר ש־ כך כתירה. הוא הפסיק לכ־ ־מים שלא היה שבע־רצון מן ־ הראשונים שלו. עם־זאת ־ל היה להתגבר על הצורך הרהורים שהתרשמו בתוכו. רבי רשמקות, והוא „אוכר־ חזותיו. למרות באה מכירה ־ ומעלה את הדברים על ה־ עכשיו יש צורך רק בעריכה וכבר המחזה החדש מוכן ל־ לאחר מתיאטרוני פאריס. ־ך כלל איני מעריך ביותר ־יקורת התיאטרלית", אמר יו־ אני כוצא שהביקורת הספ־ היא מעמיקה הרבה יותר. ו־ ־ת עלי לציין הפעם, לזכותה של הביקורת התיאטרלית, שמבקרים רבים חשו את השינוי שחל במחזות. הם המגירו בדיוק רב מתי הם פסקו להיות „כותבים" ונעשו „מדברים". אף־על־פי שמעולם לא הודעתי שהפסקתי לכתוב. צלי להודות שהתופעה להוכחה שיש להם חוש תיאטרלי מסוים".

ארן יונסקו

אופרה חדשה של דריוס מיו

למרות גילו המופלג (81), ולמרות מחלתו המרתקת אותו לכסא־גלגלים, המלחין היהודי־צרפתי דריוס מיו ממשיך לעבוד, ולפני זמן קצר הועלתה בעיר רואן האופרה־האוראטוריה החדשה שלו: „סנט־לואיס".

מוסיקה זו הזמינה קבוצה של אישי ציבור ואמנות, שביקשו לציין מלאות 700 השנה למותו של המלך סנט־לואיס באחד ממסעי־הצלב. לאחר מכן עשתה אותו הכנסיה הקאתולית קדוש.

המשורר הקאתולי פול קלודאל, שהיה מעריץ גדול של סנט־לואיס, כתב, בשנת 1918, פואימה גדולה המוקדשת לו. היא נכתבה בריו־דה־ז'אניירו, בעת שהמשורר היה שם, ובאותה שנה ביקר אצלו במקרה דריוס מיו, שהיה אז קומפוזיטור צעיר, בתחילת דרכו. בגלל היכרות זו בין השניים נולד הרצון לבקש דווקא ממנו לכתוב את המוסיקה לטכסט של קלודאל.

הליברטו, שנכתב בידי הנרי דה־בלייה, כולל גם קטעים משל ההיסטוריון ז'ואנביל, שהקדיש דפים רבים למלך סנט־לואיס. מאז ימי ז'ואנביל השתנתה השפה הצרפתית, אך דבריו מובאים בצורתם המקורית, כדי לשוות לאופרה אופי עתיק, של ימי־הביניים.

העתונות הצרפתית קיבלה את האופרה החדשה בקרירות רבה. באשר לפואימה של קלודאל, טענו המבקרים שאין היא מתאימה לאופרה, משום שאין בה כל פעולה ואינה אלא „הרהורים לירייים אישיים" קשים להבנה. הוא ראה עצמו בברזיל כגולה ומצא דמיון בין גורלו זה לגורל המלך סנט־לואיס, שוויתר מרצון על ביתו ועל מולדתו ויצא למסע־הצלב. כיון שאי אפשר לשיר את הפואימה במלואה, היה הכרח לקצרה, הדבר הקשה עוד יותר על הבנתה.

גם לגבי כך, שהוא איפיות מבוצע ביותר בביצוע, המצילים לו את ההד הצלחותיו הגדולה, לא היו המבקרים המוסיקליים רחבבים ביותר. הם כתבו שאופרה־אוראטוריה מסוג זה איבדה כיום כל משמעות, ומה גם שהיא מתבססת על פואימה של קלודאל, שאינה מן הטובה שכתב.

„מיו לא מצא את הטון הנכון ליצירה מסוג זה, אל־נכון בגלל אופיה המיוחד. הנגנון המלודי שלו נשמע כנטול כל קשר עם הטכסט, ובעיקר באשר לפואימה של קלודאל. יש כאן מקהלה טובה ותזמורת גדולה המופיעים וסוגרים כל אפיזודה, אך באמצע ישנן רק הצהרות ארוכות, הנשמעות כמיותרות לגמרי. בקיצור, הפואימה אינה משכנעת כל־עיקר.

מכתבי טולוז־לוטראק

פרסום מכתביו של צייר הוא דבר נדיר למדי, מאחר שמעטים הציירים המקיימים חליפת־מכתבים מגוונת. גם הצייר אנרי טולוז־לוטראק לא היה כותב מצטיין: הוא כתב רק כאשר נאלץ לעשות זאת, מכתבים קצרים וענייניים, מעולם לא היה מעלה בדעתו ש־250 מהם יראו אור בספר.

ספר זה הופיע תחילה בניו־יורק, לפני כ־3 שנים, בשם „מכתבי אנרי טולוז־לוטראק בשנים 1871—1901", בעריכתם של ל. גולדשמידט וה. שימל, כרגיל המכתבים נכתבו לאמו, על האבא, האחרים לבריליך, לבקרים, ולידידים קרובים.

בשנה שעברה החליטה ההוצאה הצרפתית הגדולה „גאלימאר" לרכוש את הזכויות על הספר ולהוציאו לאור, והיא הוסיפה לו הקדמה והערות. ואולם מה שמפליא את הקורא הצרפתי הן המלים „מתורגם מאנגלית". האם צריך להסיק מכך שמכתבי טולוז־לוטראק, שתורגמו באמריקה מצרפתית לאנגלית, תורגמו לאחר־מכן, בפאריס, מאנגלית לצרפתית?

250 המכתבים שבספר הם אוסף פרטי, של אספן אמריקני, שהתחיל לרכוש את כתבי טולוז־לוטראק, ואחר־כך השתדל למצוא הוצאה שתסכים לפרסמם. זו בוודאי היתה משימה לא קלה, כי למכתבים אין כל ערך ספרותי, ואף אינם מלמדים הרבה על חוגי האמנים בפאריס באותה התקופה, או על יצירתו ולבטיו של האמן. הם דנים, על־פי רוב, בעניינים של מה־בכך — פגישות עם אדם זה או אחר, הערות על ארוחות שאכל, על בעלי־החיים שגידל, ולא מעט בקשות לשלוח לו כסף ומזון. לעתים נזכרים בהם גם דברים אופייניים יותר להיות של אמן, כגון הערות של ה„מודלים" שצייר, על תערוכות שבהן ביקר, ועל הכרזות המפורסמות שצייר, — אולם כל זה בקיצור ובצורה שאין בה כדי לעורר עניין רב.

בעולם הספרות והאמנות

מקרה פרטי שופך אור על פרק בתולדות התרבות

ת דניאל פאול שראבאר היא הפרשיות החשובות ביותר ב־ ־יה של הפסיכולוגיה. היא ה לפרויד לנסח את פרשנותו גליה והשפיעה על תיאוריות הסכיזופרניה. פרויד האמין כי אר נעשה פרנואידי מתוך ־ות נגד אהבתו ההומוסכסואלית אביו, ואולם, מסתבר, כי בבנר התיאוריה של הפאראנויה לא רויד לבו אל קשר מוזהם בין ן של שראבאר לבין החיים ש־ עליו בילדותו.

ו של דניאל פאול שראבאר ר דניאל גוטליב שראבאר — מבחינת הספפתו, מעין ד"ר של מחצית המאה ה־19 בגר־ הוא כתב 18 ספרים ובהם את שיטותיו בגידול ילדים. היו מבוססות על משמעת ועל אובססיה בדבר יציבה שכיום אינה יכולה אלא להיר כסאדיסטית. אם אמנם הכיר את שיטותיו של ד"ר שרא־ — וקשה להניח שלא הכירן — להתעלם מהן בניתוח מחלה

קשר ישיר בין ההמוססתו ה־ נואידית של שראבאר הבן וה־ ות הברוטאליות של האב על ילדים מצביע עתה ד"ר מורי־ שאצמאן בספרו החדש „רצח ה: רדיפה במשפחה" (הוצאת לייף). התיאוריה החדשה ש־ מציג משחררת מדוגמה פסיכו־ טית, ואין ספק כי הצורר הת־ בקרב הפרוידיאנים השמרנים ! פסיכיאטרים שהם בעלי הש־ ־ביוכיבית פשוטה על מחלות־ מחר הדבר שדווקא פרויד. בכל חוקר אחר בתחום תי־ , שם לבו אל מקורות האישיות ת האדם, התעלם מהשפעת ה־ ות ההכורה של שראבאר האב ובן. אלא שפרויד מעולם לא פגש את שראבאר וביסס את התיאוריה שלו על זכרונות הבן — עליכן, ניתוח חדש של המקרה אינו תופס כיום פחות, למרות הזמן שעבר מאז.

אביו של שראבאר עדיין נחשב כיום בגרמניה כאחד ממחנכיה הדגולים. הדוקטרינות שלו, שלימדו צייתנות עיוורת כלפי מבוגרים ומשמעת־ברזל לילדים, היו בעלות השפעה עצומה בעיצוב האופי הגרמני האוטוריטאריאני. את תכליותיו הבשימו בעת הצורך בעזרת רצועות עור שנקשרו אל גב הילדים. הקשרת הגוף כטבילה במים קרים ובתרגילי התעמלות. ואולם פילוסופיה, שבעיני אחדים מקמפותה היתה התרעננות באוויר הצח, טבילה במים קרים ומשמעת תקיפה אך עליזה, היתה בעיני אחרים כיוס מפחיד. היטלר ושראבאר לימדו שניהם שציות עיוור לכוח הציוני הוא מידה נעלה וראו במרבנות רעה חולה בכל מקרה. „ענין זה מסביר בחלקו", כותב ד"ר שאצמאן. „מדוע חושבים כיום אנשים כה רבים שהאשמה הקשורה באי־אילו מעשים נוראים פחותה היא, אם נעשו מעשים אלה בפקודת אחרים". שאצמאן מאמין בפירוש כי המדינה הטוטאליטארית מקורה במשק־הבית הטוטאליטארי.

שראבאר האב כפה את דתו האכזרית על משפחתו. ובכך דהף שניים מבניו אל הטירוף. הבכור ירה בעצמו. הצעיר — דניאל פאול — היה שופט מכובד קודם שהתמוטט מבחינה נפשית בגיל 42. הוא החלים ובגיל 51 נתמנה נשיא בית־המשפט העליון לערעורים בדרזדן. אך לאחר שיבה שבועות שוב נתמוטט. השופט שראבאר השלים בעצמו את הדו"ח על מחלתו בשנת 1902. באותו זמן פנה אל בית־המשפט לערעורים בבקשה שיותר לו לחזור ... הורר מבית־החולים. ואולם ב־1907 חזר שכה אחרי שאשתו לקתה בשבץ, ושם מת ב־1911. השוואה בין כתבי שראבאר האב על שיטות חינוך ילדים ובין תיאורי הבן את מחלת־הרוח שבה לקה, מצביעים על האופן שבו נולדו הסימפטומים הפאראנואידיים מן המשמעת האוטיסטית שבה נקט האב. לסימפטומים אלה מקור פסיכוסומאטי ואת הפאנטאסיות המטורפות של הבן ניתן לפרש בדרך ריאליסטית כבוהים של תורת האב. הבן מתייחס אל האלוהים הפועל על גופו באמצעות „קרניים" ומבצע „פלאים" בגופו. הבן אומן בילדותו להגיב בשינויי יציבה על כל מחווה מצד אביו, אולם הוא לא היה מודע לכך ותמיד חשב, כי אלוהים הוא הרודף אותו ב„קרני־פלא" המדמות לכל אותן תנועות לא־רצוניות ד־ כאבים של גופו.

הבן חונך שלא לפקפק לעולם ברציונות ובמניעים של אביו ולא להאשימו. לכן מעולם לא היה מסוגל להבין את יסוריו במונחים ריאליים, כי אם בפאנטאסיות. ד"ר שראבאר הקודר נראה בעיני בנו כאיש אוהב ילדים וטבע. הבן יכול היה לחשוב על אי האנושיות של אביו רק תוך כדי התייחסות לאיזה אל אכזר כליכול, המסוגל לחולל פלאים מכאיבים בלא שיתחייב להסביר את מעשיו.

פרשת שראבאר היא עדות יחידה במינה על האופן שבו יחסים במשפחה עשויים לגרום מחלת־נפש לאדם בבגרותו. הפרשה גם מראה שלפאנטאסיות ולהזיות עשויה להיות משמעות עמוקה יותר כשמוצאים את המפתח הנכון לפתרונן. ד"ר שאצמאן כותב: „במעט כל אדם שחקר משפחות שהיו בהן אנשים המכונים סכיזופרניים מסכים שהאי־רציונאליות של הסכיזופרני ראויה נאלית לגמרי בקונטכסט של משפחתו המקורית". פרויד ותלמידיו הניחו כי האישיות הפאראנואידית ממציאה את הקשר שבסביבה קשרו נגדה. ואולם פרשת שראבאר מצביעה על־כך שהאישיות הפאראנואידית היא קרבן של טרור ילדות ממשי. טרור כזה ניתן להפעיל באמצעים סובטיליים כל־כך שקשה ביותר למי שמצוי מחוץ למשפחה להבחין בו. במקרים רבים לא מסוגלת האישיות המכונה הפאראנואידית להימלט מרדיפת המשפחה ללא סיוע מבחוץ. ואולם הפסיכיאטר המנסה לחלצה מבלתעות המשפחה יאשם בתקיפת החיים המשפחתיים. שכן, כמגונה, חייב גם הוא לפעמים לסלק את האבות החולים קודם שיתחיל תהליך ההחלמה.

(„סאנדיי טיימס")

לודוויג

סרטו החדש של לוקינו ויסקונטי „לודוויג" הוקרן הקרנת־בכורה במילאנו בהעדרם של הבימאי, שחלה מן מעבודה קשה, ומוכבת הסרט רומי שניידר. לוקינו ויסקונטי מצהיר כי הסרט מגשים את כל מה שהיה בכוונתו ליצור — על אף הקשיים הרבים — הרוחניים והפיסיים — שעמדו לו למכשול בעת ההסרטה. הסרט „לודוויג" מספר על חיי המלך הבאווארי המטורף, פטרונו של הקומפוזיטור ריכארד ואגנר (בסרט: טרוור הווארד). ויסקונטי מציין כי ב„לודוויג" באים לידי ביטוי מוטיבים המופיעים בשני סרטיו הקודמים „הארורים" ו„מוות בונציה" — טרילוגיה על נושא גרמני.

ספרי שירה צרפתיים חדשים

ספר שיריו החדש של המשורר הצרפתי ז'אן פארו (Pérol) הנקרא: "Maintenant les soleils" (הוצאת „גאלימאר"), הוא קובץ של „שירי יומן" ולכל שיר תאריך. אלה הם שירים אלימים, שרקעה של המאה ה־20, על מבני התקליטים ד תאונות הדרכים שלה, מהווה בקור לחיוניותה של טכניקה לשונית, ה־ מבוססת על משחקי־לשון, סינקופאסיה וקצביות שאינם שיגרתיים בלשון הצרפתית. פארו אינו משורר של הלא ניתן לביטוי, אלא כשורר שמאיר ומעלה את הניתן לביטוי. החיוניות העצומה של קובץ זה איבה חדשה בשירת פארו, תדשה כאן נימת הצער האישי שהמשורר מבקש לתת לו ביטוי.

„דברים ואחרים" (הוצ' „גאליר־מאר") הוא קובץ חדש מאת ז'אק פרעבאר שאין בו משום חידוש, זו אותה התערובת מקסימה ומוכרת של ההתכבזיות ופוליטיקה, תמיכות ו־ אופטימיות ואניקדוטות קצרות ב־ פרוזה.

קובץ שיריו החדש של דניס רוש "Le Mécrit" (הוצ' „סאי") שנכתבו בעקבות שירים של ידידו המשורר והסופר פיליפ סולאר גאכנים ברוחם לתנועת „האמנות למען האמנות" שהקימו רוש, סולאר וחבריהם.

משוררים אלה דוחים כל קשר בין האמנות לחיים ומבקשים להרחיק את לשון הספרות מכל סטנה אפשרית. אלה הם שירים אנטי־שיריים הבנויים ממקטעי־לשון לא קשורים המתאמים בצורה שרירותית מבות סופי נ.טרים לכדי מעשה הפלאה לשוני.

[16.4.73] גליון ערב פסח
יכלול מדור מורחב של
„תרבות וספרות"

مكان الأصل

מסטטוס קוו לכניעה

מאבקן של הסיעות הדתיות נגד המחזה "סטטוס קוו ואדיס" יסתיים כנראה בניצחון

מאת גדעון אלון

אם לא תהיה תפנית של הרגע ה־אחרון, תחליט היום הנהלת עיריית ירושלים להיכנע ללחצן של המפל־גות הדתיות ולא להעלות את המח־זה „סטטוס קוו ואדיס" על במת בית־העם.

הסיעות הדתיות בעיריית ירושלים החליטו לנהל מאבק עיקש בענין זה. סגן ראש העיר הח"כ מנחם פרוש (אגו"י) טען, כי הלחץ הציבורי של החוגים הדתיים בבירה נגד העלאת המחזה הוא כה גדול, שהדבר עלול לגרום להפגנות סוערות ולשפיכות דמים. סגן ראש העיר הרב שאר־ישוב כהן (מפד"ל) האחראי על תיק התרבות טען, כי אין סיבה להחריף את היחסים בין דתיים לחילוניים כשמטרתה של העירייה היא למנוע עי־מות בין שני הצדדים. לדעתו אין טעם להגיש, חצי שנה לפני הבחירות, את הויכוח בנושא כה רגיש.

המפלגות החילוניות נבבעמ. סגן ראש העיר יהושע מצא (גח"ל) טען, כי מפלגתו דוגלת באווירה רגועה ובשמירה הדדית בין דתיים וחילוניים וכיוון שההצגה פוגעת ברגשות ה־חוגים הדתיים יש להיענות לדרישו־תם. גם ראש סיעת גח"ל הרב פרופ' ל. י. רבינוביץ טען, כי יש להימנע מקיום הצגה הפוגעת בחלק מהצי־בור, מה גם שבזמנו נענתה מפלגתו לדרישת ראש העיר שלא לאפשר לליגה להגנה יהודית לערוך משפט ציבורי „בבית אגרון" משום שחלק מן הציבור עלול להפגע.

חברי סיעת המערך חשו עצמם מבודדים במערכה. למרות הרב ה־מתקלס שיש להם במועצת העירייה, נטו להיענות לדרישה, מבלי לקחת בחשבון כי צעדה זה עשוי לשמש תקדים מסוכן, שיזמין לחצים נוס־פים של המפלגות הדתיות בתחומים אחרים, דבר שיכביל באופקים את כוחן של המפלגות החילוניות ב־בירה.

✶

בירושלים שורר בשנים האחרונות שקט־יחסי במגעים בין דתיים וחי־לוניים. זאת תודות לכך שהמפלגות החילוניות נענו לדרישות הדתיים ו־חסמו בפני תנועת כלי־רכב בשב־תות ובחגים שכונות בצפון ירוש־לים המאוכלסות בשומרי מצוות. ראש העיר נענה לדרישת הח"כ פרוש והוציא צו סגירה מנהלי לבוטיק המין „ארוס" בלב שכונה חילונית ב־בירה.

כפי שסביר היה להניח מנצלת מדיניות ההתחשבות של חילוניים ב־

תמונה מתוך ההצגה „סטטוס קוו ואדיס"

דתיים בבירה לרצה על־ידי הרב שאר־ישוב כהן וחבריו.

לא יתכן שהצגה אשר אושרה על ידי המועצה לביקורת סרטים ומח־זות, תצונזר על־ידי מועצת עיריית ירושלים, על פי תכתיביהם של נ־ציגי הדת, שהם ככלות הכל מיעוט בירושלים השלמה. לא יתכן שרשות פוליטית תעסוק בביקורת תיאטרון. גם אם המדובר בהצגה העוסקת ב־מיסטר הדתי ועושה השפשת את ה־אמת והתברותית האמונתית מאמונת ה„סטטוס קוו" בבנייני דת במדינה, ומתן מעמד בלעדי לרבנות בענייני אישות.

הדתיים יכולים להביע את מחאתם על העלאת ההצגה, על־ידי ה־טלת חרם עליה, אולם אין להם כל זכות למנוע את הצגת המחזה באולם בית־העם הנמצא בבעלות עירונית. אך כשהמפלגות הדתיות כסיעות ב־ידם, ותותבות יד למשטר של כפייה, מדוע לא ינצל זאת הרב פרוש?

✶

מלכתחילה שגתה הנהלת עיריית ירושלים כשהפקידה בידיו של סגן ראש העיר הרב שאר־ישוב כהן את תיק התרבות. הדבר לא נעשה מתוך שיקול עמוק, אלא מתוך ברירה. כשסיעת המפד"ל הצטרפה לקואלי־ציה העירונית באמצע הקדנציה היו כל התיקים תפוסים על־ידי חמשת סגני ראש העיר האחרים, ובלית־ברירה נמסר לו תיק התרבות, שלא הופקד בידי איש. כשניתן תיק זה לרב שאר־ישוב לא ראה מר קולק את הנולד ולא חשב על כך שהרב עשוי לנצל את תפקידו ומעמדו כדי לשמש צנזור על מחזות.

האמנם הרב כהן הטיל לפני כ־חודש וטו על ההצעה להעלות את „סטטוס קוו ואדיס" על ידי תיאטרון חיפה בבית העם. בעקבות סרובו הובא הנושא להנהלת העירייה ש־החליטה לגלגל את ה„כדור" למועצת העירייה. בפורום זה יכולה וצריכה היתה סיעת המערך לדרוש קיום הצ־בעה והכרעה בנושא זה ובכך לבטל את הרפיון, הפסול מיסודו, שרשות פוליטית תצנזר מחזה שאושר על־ידי המוסדות המוסמכים.

אולם, הח"כ פרוש, כפוליטיקאי מ־נוסה המעורה בכל תרגילי ההכנס־נות, סיכל את הכוונה להשיג הכ־רעה במועצה, וביקש להחזיר את הנושא להנהלת העירייה, מתוך ניס־יון לאפשר למפלגות הדתיות לגייס תמיכה רחבה יותר בקרב חברי ה־מועצה, על־מנת למצוא אולם אחר, שאינו בבעלות עירונית, שייאות ל־ארח את „סטטוס קוו ואדיס".

מתוך מכל הוא שמועצת העירייה קבעה בהחלטתה, כי למרות שהיא נענית לבקשתו של הח"כ פרוש להע־ביר את ההכרעה להנהלה, היא אי־נה רואה עצמה, עקרונית, מוסמכת ב־שום פנים להטיל צנזורה על מחזות. ואם ההחלטה בהנהלה לא תתקבל על דעת כולם, תתכנס מועצת העי־ריה שוב כדי לחתום את הדיון ב־נושא זה.

הנהלת העירייה החליטה בשבוע שעבר לא לקבל הכרעה ולשוב ול־דון בנושא היום. בינתיים הוליכה השבוע ועדת הרפרטואר של תיא־טרון ירושלים, לאפשר את קיום ה־הצגה בין כתלי התיאטרון ובכך בשלל למעשה הצורך בכניעה מוח־לטת של המפלגות החילוניות, למי־עוט הדתי בירושלים.

הח"כ פרוש ורעיו יוצאו היום מ־ישיבת ההנהלה קרוב לוודאי כש־ידם על העליונה. מחר אולי יעלו הדתיים דרישות חדשות. פרשת „ס־טטוס קוו ואדיס" מובילה למסקנה חד־משמעית: אין כל גבול וסייג בהתירתן של המפלגות החילוניות לדרקים בשלום בין דתיים לחילו־ניים בבירה.

מיפנה בפיתוח ים־המלח

העלאת רמת השירותים תשלש את מספר המבקרים

מאת מרדכי ארציאלי

ים־המלח אמנם נסוג והולך אולם ההתפתחות לאורך חופו גדלה בהת־מדה. לאחר קפיאה על השמרים ב־משך שנים חל בשנה האחרונה מיפ־נה יסודי. אם אמנם יתגשמו התוכ־ניות לא יהיה אפשר בעוד שנים מעטות להכיר את האיזור.

בניגוד לאיזורים אחרים בארץ לא נעשה כמעט דבר במשך שנים רבות לאורך חופו של ים־המלח. כאשר הוחלט ב־1956 לייסד חברה ממשל־תית לפיתוח חוף ים־המלח, כדי לנ־צל את היתרונות האקלימיים הרפו־איים הגלומים בו ובעיקר את מעיי־נות המרפא המינראליים — היו פעו־לותיה מצומצמות ורצופות כשלונות.

עד 1971 השקיעה החברה כ־6 מי־ליון ל"י, רובן בהקמת המרחצאות בחמי זוהר, מיבנה שירותי חוף ב־עין־בוקק ותחילת הקמתו של מבנה חדש למרחצאות בחמי זוהר. הפעל־תם של מיתקני החוף בעין בוקק והמרחצאות בחמי זוהר, היתה ברמה נמוכה ביותר והחברה צברה הפס־דים תיפעוליים שוטפים של יותר מ־100 אלף ל"י בכל שנה.

[illegible] להיות „חמלה המאיר" [illegible] ב־1966. [illegible] סלציה, [illegible] ציוד, אך לפתע הופ־סקה העבודה לאחר שהושקעו בה יותר מ־2 מיליון ל"י. לנוכח הכש־לונות הרצופים, נדונה לפני כשנה וחצי במשרדי האוצר והתיירות ה־אפשרות לחסל את החברה הפרוב־למטית.

לבדוק מחדש

לפני קבלת החלטה קיצונית זו הוחלט לבדוק מחדש את פוטנציאל התיירות של האיזור. להחלטה זו היו שתי סיבות: הצלחתם המסחר־רית של שני בתי־המלון — גלי זוהר ועין בוקק — כתפוסתם עמדה ב־מקום הראשון בין בתי־המלון בארץ והגיעה ל־90% — וכן פתיחת כביש [illegible]—עין־גדי, שהפך את האיזור לציר תנועה קבוע של מטיילים ו־תיירים.

ליו"ר מועצת המנהלים של החברה מונה מר גבריאל פורה, קצין צבא ל־שעבר שהיה כנכ"ל החברה הממ־שלתית לתיירות. לאחר שערך, בעז־רת מומחים, סקר יסודי, קבע כי יש אפשרויות בלתי־מוגבלות כמעט ל־הפיכת האיזור לאתר בין־לאומי ל־תיירות מרפא. הוא הסכים ליטול על עצמו את הניהול הכלכלי של החב־רה. על ניהולה של החברה בעבר שהיתה שנת מפנה מבחינת התפתחו־תה. תקציבה הסתכם ב־2 מיליון ל"י אך נוצלו 600 אלף ל"י בלבד ואילו 1.4 מיליון ל"י הועברו לשנת התק־ציב 1972/73, שבה החלה למעשה תנופת הפיתוח המהירה.

ההנהלה החדשה החליטה להשקיע כספים רבים בתשתית. 2 מיליון ל"י מושקעות במערכת ביוב איזורית ב־איזור חמי זוהר. מערכת זו תרכז את כל שפכי האיזור וכוללת גם מע־רכת טיהור לשימוש חוזר במים ב־גני הנוי הקיימים ולפיתוח גנים חד־שים. הקמת מערכת הביוב תסתיים בבאי־יוני השנה. באותו זמן תוש־לם בית המרחצאות החדש בהש־קעה של 3 מיליון ל"י. כבר כן נמ־צאת בשלבים אחרונים סלילת כביש גישה מהכביש הראשי אל מבנה ה־מרחצאות החדש בהשקעה של 500 אלף ל"י.

החל בקידוח חדש בחמי זוהר, כדי להגיע למים גופרתיים באיכות טובה יותר. הקידוח האחרון נעשה לפני 6 שנים ונתגלו מים גופרתיים בעלי טמפרטורה של 31—32 מעלות בלבד. גיאולוגים קבעו כי ניתן למ־צוא מים בעלי טמפרטורה של 41—42 מעלות. משהגיע הקידוח לעומק של 44 [illegible] 1,500 קוב לשעה. לצערם של הגיאולוגים הגיעה טמפרטורת המים ל־30—31 מעלות בלבד. [illegible] שביקר בשבוע שעבר במקום הקידוח, הציע לסתום אותו, [illegible] ולהתחיל בימים הקרובים בקידוח חדש.

מים מתוקים

אחת הבעיות שהקשו על התפתחות האיזור היתה המחסור במים מתוקים. התיירים והישראלים שהתגוררו ב־שני בתי־המלון, שבכל אחד מהם 100 חדרים, התלוננו, למשל, על שאין מאפשרים להם להתרחץ באמ־בטיה, אלא רק במקלחת, כדי לחס־כון במים.

מקור המים המתוקים באיזור הוא מעיין עין־בוקק המפיק 720 קוב ל־יום. מים אלה נוצלו באופן מלא על־ידי שני בתי המלון ומיתקני החוף. כל פיתוח נוסף נתקל בחומת המח־סור במים מתוקים. בהתערבות משרד התיירות נתבקשה „מקורות" למצוא פיתרון כה. הוא נמצא ב־מימי קידוח תמר, שליד מפעלי ה־אשלג בסדום. בהשקעה של 2.5 מיל־יון ל"י הונח צינור בקוטר של 8 צול ומבנו מקבל האיזור 1,400 קוב מים נוספים ליום. החברה לפיתוח חוף ים־המלח תובעת לקבל 2,000 קוב ליום וזאת על בסיס הערכה של צריכת המים בעתיד הלא רחוק, כ־אשר יהיו באיזור כ־1,500 חדרים ב־בתי־מלון.

רק הודות להבטחת אספקה סדירה של מים מתוקים הוחלט להקים את מלון פאן־אמריקאן, מלון מפואר בעל 5 כוכבים ובו 230 חדר ש־בנייתו הושלמה ופתיחתו הרשמית נדחתה לאחר חג הפסח, וכן את מלון גני־שולמית, אף הוא בעל 5 כוכבים ובו 220 חדר, שבנייתו תוש־לם לקראת סוף שנה זו. לאחרונה אושרה הקמתם של 3 בתי־מלון נו־ספים ובית־הבראה של קופת־חו־לים. בתי־מלון נוספים אלה יהיו בעלי 3 ו־4 כוכבים ובכל אחד מהם בין 150 ל־200 חדר. בבית־ההבראה של קופת־חולים יהיו 200 חדרים. לשני בתי־המלון הקיימים, שבכל אחד מהם 100 חדרים, כבר אושרו תוכניות להוספת 50 חדר למלון. ב־שני בתי־המלון המפוארים פאן־אמ־ריקאן וגני־שולמית, שבהם הושקעו כ־60 מיליון ל"י, הותקנו מיתקני מרפא הנבנת מיתקני המרפא היד־ועים באירופה.

שינוי קני־המידה

בני בתי־המלון שנבנו לפני שנים אחדות, המלון שהושלם זה עתה וזה שבנייתו תסתיים בסוף השנה, קיבלו 66% מההשקעה הקבועה כ־הלוואה, כתוכה 20% כמענק. לגבי 4 בתי־המלון שטרם נבנו אך הק־מתם אושרה, שונו קני־המידה. היקף ההלוואה יישאר אמנם בשיעור של 66%, אך המענק הצטמצם ל־10% וגם זה רק לגבי מלונות של עד 3 כוכבים.

היקף ההשקעות בבניית כ־1,400 חדרים בבתי־מלון, בבתי־המרחצאות ה־חדשים ובמתקנים השונים מתקרב לכ־200 מיליון ל"י. אך השקעה זו מחייבת את החברה לפיתוח חוף ים־המלח להשקיע לפחות עוד 25 מיליון ל"י בפיתוח התשתית איזורית, בתוספת מרחצאות, בשיפוץ ובשי־פור יסודי של שירותי החוף, בבני־ית גישה, במדרכות, בשבילים, במג־רשי חניה ציבוריים ועוד — כדי להפוך את האזור לא רק לאזור בתי־מלון, אלא לאזור תיירות מפו־תח.

גילה פרשמאים ניתן ללמוד מתקציבה לשנת 1971/72

הוצאה מפוארת

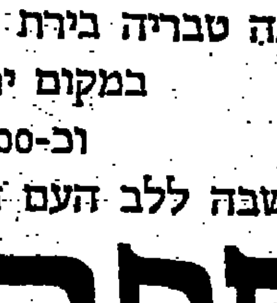

הידעת־
כי למעלה מ־500 שנה
היתה טבריה בירת האומה,
במקום ירושלים,
וכ־700 שנים
נחשבה ללב העם היהודי?

ספר טבריה

בעריכת
עודד אבישר

הספר השני בסידרת ארבע ערי הקודש,
לאחר ספר חברון
שיצא לאור בשנת התשל"ל
המביא לראשונה
את סיפורה של עיר כינרות
על כל דורותיה ואתריה,
מיום יסודה ועד ימינו
שזור בפרקי: היסטוריה,
ארכיאולוגיה, סיפורי־מסעות והווי,
פיוטים וניגוני חסידים, ספורי־עם ואגדות,
ומעוטר במסמכים ותעודות
הרואים אור לראשונה
512 עמודים, בהם 32 עמודי־צבע
ומעל 500 איורים
ועשרות תצלומי־ציורים ותתריטים עתיקים
פורמט־22 X 29 ס"מ; נייר משובח;
כריכה־בד עם הטבעה; עטיפה צבעונית.

המחיר ־.80 ל"י
(באפריל ש"ז 78.55 ל"י)

להשיג בחנויות הספרים
הוצאת "כתר", ת.ד. 7145 ירושלים.

הגדת מנטובה

צילום אחת ההגדות העתיקות ביותר שהודפסה במנטובה שבאיטליה בשנת 1560. הגדת פסח בעלת ערך אמנותי רב, שנודעה לה חשיבות גם מבחינה היסטורית לאומית.

תבנית 32X23 ס"מ על נייר משובח. —.33 ל"י

הוצאת דביר

הוצאת עם עובד — תרבות וחינוך
הופיע

בשליחות העובד

מאת אהרן בקר

כמדוה היהוד בהוצרכת המעבדה ביוראל אינן משתנות גם בתמורות העתים, והן באות לידי בטוי "בשליחות העובד".
בספרו החדש כבספרו הקודם "העובד ביוראל" כהתקפות ארבעים שנות תנועת הפועלים בארץ, שנים שהחבר עמה בהן את דרכו כפועל והאיש האיגוד המקצועי, החל מפתחי תקוה בשנות העשרים, דרך ביה ברנר בשנות הארבעים, ועד לכהונתו כמזכיר הכללי של ההסתדרות בשנות הששים.
490 עמ'

ספר הש[illegible]
ספר כל המ[illegible]

על אהבה וצרות אחרות

ספרה ה[illegible] של הבי אברהה [illegible]
ציורים אבנר כץ

הוצאת מסדה

ויקטור פראנקל
האדם מחפש משמעות

מבוא ללוגותרפיה. תפיסות מהפכניות בתחום הפסיכולוגיה, המוסיפות מימד חדש לתורותיהם של פרויד ואדלר.

הדפסה שלישית

בכל חנויות הספרים 5 ל"י

הוצאת דביר

מתנה לחג

שיר השירים

מפורש בידי אליעזר לוינגר

"בביאור זה נעשה אחד הנסיונות החשובים ביותר לפרש את שה"ש לפי סיכום הפרשנות הספרותית של זמננו"
2.3.73 ידיעות אחרונות

להשיג בכל בי"מ ספרים או אצל „בית עלים", קרל נטר 3 ת"א טל. 03—623959.

ספרים חדשים

ירושלים
ואנשים בה

מהרוזות דמויות כל אישי ירו־שלים בדור האחרון הברהקה בפסטותה והבנתה סיפורה כל העיר — ירושלים.

מאת א. ח. אלחנני

428 עמוד, בכריכה נאה
—.32 ל"י

זכרונות לבית דוד

שבעים שנות עבודה בבנדה התחייה והיישוב כאת משה דוד שוב, ממייסדי ראש־פינה ומשמר־הירדן.

בכריכה נאה —.12 ל"י

ר' אריה ליב יעלין
וחיבורו
„יפה עינים"
תולדות חייו ומפעלו התורני־ספרותי
מאת רבקה זיסקינד
בכריכה נאה —.15 ל"י

לקראת "שבוע הספר"
עומדים לצאת:

בירושלים הנצורה

כלחמת השחרור ומלחמת ששת הימים בעיני סופר מובהק — ישורון קשת

בקורות ומסה

מאת דוד תמר, איסים וספרים, ירושלים — צפת — טבריה.

רפואה פניבית

מאת ד"ר א. רבינא,
מהדורה חדשה מתוקנת.

מבראשית

ספורי התורה בחרוזים
מאת לוין־קיפנים,
ציורים א. גייסמר

להשיג בכל חנות ספרים
או ע"י

הוצאת ראובן מס
ירושלים

הוצאת הספרים של
הקיבוץ המאוחד
רח' סוטין 27, תל־אביב, טל. 246194

ספרי ילדים לקראת חג הפסח

טובה הרשקוביץ / נופנקסו של הגמד סיפורון

ציורים: גלי הוס

הגמד סיפורון, ידידם הפעוט של הילדים, המדבר אליהם ממקלט הרדיו מזה כשנתיים ימים. מעכשיו גם לראיה ולקריאה נעימה.
ברשותה האדיבה של רשות השדור.

רחל בויםוול / חמישים אגדה ואגדה

עברית: שלמה אבן־שושן
ציורים: מיכל אפרת

אגדות מקוריות ולקוחות־לב על החי והצומח, הבית והמשפחה, הטבע וחליפותיו, מאת הסופרת היושבת עכשו בארץ, שספריה לילדים בבריה"מ עוצרת נפוצו במיליוני עותקים.
הספר מופיע בסידרה „שבות" לתרגומי יצירות של סופרים־עולים ליד אגודת הסופרים העבריים.

ספרית פועלים

י. בשביס־זינגר

האחוזה

עברית: אביבה ברד

[illegible]

רבקה אלמן

חג עולה מתהום

[illegible]

רבקה זיו

במחיצה אחת

[illegible]

מתנה נאה לפסח

שיר השירים

[illegible]

[illegible]

הוצאת ספרי דולפין

„החיים עם פיקאסו"

מאת פראנסואז ז'ילו וקרלטון לייק
[illegible]

מחיר הספר —.22 ל"י

✶

גשרי ניך

איורים בידי דני קפלן.
שירים לילדים על לבבי אדם ואם בצלמם.
מחיר הספר —.6 ל"י

✶

הפצה:
[illegible] 668818 [illegible]

בואו לראות להנות ולקנות

ב־לונדון מיניסטור

ואולי גם לזכות

✶ בפרסים בספיים
✶ בברמיסי טיסה

במבצע אפיקומן

שיערך החל מ־15.4 ועד 23.4

✶ בואו להנות מאוירת קניות חגיגית שפע של היצע וממחירים נוחים

✶ קנו באחת מחנויות המיני־סטור וגשו מיד לאחר מכן אל
„תיבת האפיקומן"
משכו את המעטפה הנכונה ואולי מצפה לכם שם הפתעה.

לונדון מיני־סטור
מרכז הקניות מתחת לקורת גג אחת
אבן גבירול 30 תל־אביב

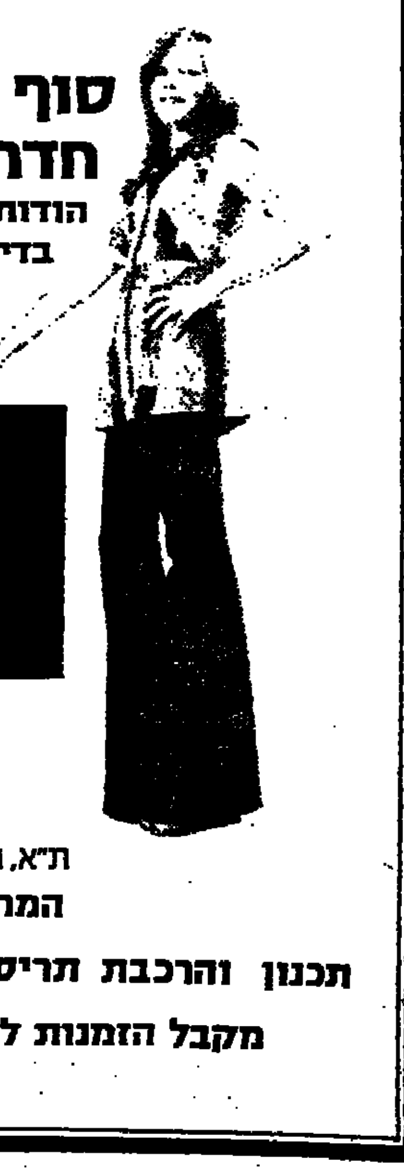

סוף סוף גם לי חדר נוח משלי

הודות לסגירת מרפסת פתוחה בדירתנו. העבודה בוצעה במומחיות רבה ע"י

"תרים רם"

ת"א, רח' דיזנגוף 209 טל. 229167

המרכז לייצור תריסים

✶

תכנון והרכבת תריסים באחריות מלאה

✶

מקבל הזמנות לשיפוצים מכל הסוגים
בדירות ובתי עסק

המפתח לפרסום בארץ
פרסום ב־הארץ

6 שוטרים ונציג משרד הפנים נפצעו בעת ביצוע צו הריסה בשבט אל הוזייל

מקים המיבנה הלא חוקי איים בפגיון ✱ השוטרים נרגמו באבנים

(ע). ששה שוטרים ונציג משרד הפנים נפצעו קל, בהתייצבם מול בני אחת המשפחות של שבט אל הוזייל שבנגב הצפוני, שגילו התנגדות להריסת בית שנבנה באופן בלתי חוקי, לפי צו בית המשפט.

בהמהומה ניזוקו קשה מכונית מש־טרה מסוג אסקורט ומכוניתו של נציג משרד הפנים. נעצר לחקירה בעל המיבנה הבלתי חוקי, סלאמה סלמאן אלהוזייל (45) אחד מבניו של השייך סלימאן אל הוזייל. נבטר כי צפויים מעצרים נוספים.

דובר משטרת מרחב הנגב, רב פקד אשר הירדני, מסר כי בנו של השייך הקים מיבנה בעל שני חדרים גדולים, בבניה קשה, ללא רשיון בניה ובשטח שאינו שייך לו. משרד הפנים הגיש נגדו תביעה משפטית על בניה בלתי חוקית, ו־לאחר דיונים ממושכים הוציא שופט השלום, י. חסון, בבית המשפט ב־באר־שבע, צו הריסה. מאחר שבעל המבנה לא מילא אחרי הצו ולא הרס בעצמו את הבית, הגיע למקום ב־6 בבוקר מפקח על הבניה בשטח הועדה המחוזית לתכנון ולבניה ש־ליד משרד הפנים, ראובן ויסוקר, עם חבר עוזרים וכלים להריסה, בלווית כוח משטרתי, בפיקודו של המפקח נסים גוהר, מפקד משטרת ערד. נציג משרד הפנים הסביר לבעל המיבנה שהוות והרס ביצוע ההריסה במו ידיו, יבוצע הדבר על ידי משרד הפנים. תחילה לא התנגד בעל המיבנה ואף החל ב־פינוי המטלטלין מהבית. אולם תוך זמן קצר התאסף במקום קהל גברים, נשים ונערים שניסו למנוע פינוי־הדירה, תוך גידופים כלפי נציג משרד הפנים והנהגי, שאחד מהם אף הותקף. המשטרה שהוזעקה ל־עזרת הנתקפים דרשה מהמתקהלים לעזוב את המקום וניסתה להרגיע את הרוחות. בינתיים גדל הקהל ובעל המיבנה עצמו התחיל לגדף את נציג משרד הפנים, שלף פגיון והתקדם לקראתו.

המפקח יוסף זכאי תפס בידו של בעל המיבנה כדי להוציא את הפגיון, ותוך כדי האבקות עמו הוכה על ידו ונפצע קל. השוטרים הצליחו להשתלט על סלאמה אולם ביהביים, נרגמו באבנים, נפצעו קל נציג משרד הפנים וחמישה שוטרים נוס־פים, וניזוקו שתי המכוניות. קרוב ל־10 בבוקר הגיעה למקום תגבורת של כ־70 שוטרים שהשליטו סדר במקום ואיפשרו את ביצוע צו ה־הריסה.

הרמטכ"ל, רב אלוף דוד אלעזר, מוסר עיטור המופת לבתו ולאלמנתו של חלל צה"ל. (תצלום: יפפא)

בין הפרשיות בספרו של דן אבן

החשש לפוטש נגד ראשי המדינה וצה"ל

(ע). ספרו של מר דן אבן, הסוקר את פעולות הבריגדה וראשיתו של צה"ל מנקודת ראותו של המחבר, שהשתתף אישית בפעולות רבות, ראוי שיהיה בכל בית בישראל — אמר אתמול מר חיים לסקוב, יו"ר איגוד החיילים המשוחררים במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בבית סר קולוב בתל־אביב.

מר לסקוב ציין, כי אחד המניעים של מר אבן להוצאת הספר היה הרצון לפעול נגד הנטיה להשכיח חלקם של גופים מסויימים בצה"ל המדינה.

במסיבת העתונאים נתגלה, כי מר דן אבן, שהיה הקצין היהודי הבכיר בגדוד השני בבריגדה, היה מועמד הסוכנות למפקד הבריגדה היהודית, אך הבריטים העדיפו למנות קצין משלהם לתפקיד זה. עוד התברר כי ראש הממשלה ושר הבטחון מר דוד בן־גוריון ביקש בשעתו להטיל על מר אבן את תפקיד הרמטכ"ל של צה"ל, אך מר אבן סירב לקבל את המינוי בגלל סיבות אישיות.

בספר מדובר על יחס עוין שגילו אנשי צמרת צה"ל, שבאו מן ההגנה ומהפלמ"ח, כלפי הקצינים יוצאי הצבא הבריטי. כן נסקרת בו פעולת צה"ל נגד אניית האצ"ל אלטלינה, פעולה שדן אבן פיקד עליה. המחבר מספר גם על חשש לפוטש של ה־פלמ"ח נגד ראשי המדינה וצה"ל, וכותב כי לכן נשלח גדוד מחטיבת אלכסנדרוני, שהיה בפיקודו, להגן על הרמטכ"ל ועל ביתו של שר הבטחון.

בג"צ דחה עתירת צלמים שביקשו רשיון לצלם ברחבת הכותל

(ע). עתירתם של 11 צלמים מס־חריים בירושלים, שביקשו לצוות על שר הדתות להעניק להם רשיון ל־צלם ברחבת הכותל המערבי, נדח־תה אתמול בבית המשפט הגבוה ל־צדק.

סגן פרקליט המדינה, ד"ר מישאל חשין, טען כי שר הדתות פעל ב־התאם לחוק שהוקנה לו כסמכות ל־התקין תקנות שמירה על המקומות הקדושים. בהתאם לסמכות זו הוציא תקנה האוסרת על צילום בחלק ה־רחבה הסמוכה לכותל והמיועדת ל־תפילה (לאב כל רחבת הכותל) אלא למזכרות היעוד, הרבנות, דת והצגה בקולנוע או בטלוויזיה. בתקנה נאמר כי השר יעניק את הרשיון לצלמים בהתאם לשיקול דעתו אם אכן מקיי־מים הם תנאים אלה.

ד"ר חשין סיפר כי השר החליט לנקוט בצעד זה בעקבות מכתבים רבים שקיבל מקהל המתפללים וה־מבקרים בכותל, אשר התלוננו כי הצלמים הרידים, ואף נכנסו עמם בריב מילולי וגרמו חיכוכים.

מ"מ נשיא בית המשפט העליון, ד"ר י. זוסמן, והשופטים ד"ר מ. לנדוי וד"ר א. ויתקון, קיבלו טענות אלו והחליטו לדחות את העתירה ו־לבטל את הצו על תנאי שניתן בזמ־נו. „אין ספק בלבנו", הטעימו השו־פטים, „כי התופעות מן הסוג שתואר במכתבי התלונות הרבים שהגיעו ל־שר הדתות עלולים לפגוע ברגשו־תיהם של יהודים. פנייתם הבלתי מבוקשת והבלתי רצויה ואף טרדנית של צלמים אל מבקרים, ריב שפתיים קולני או עמידה על המקח בדבר השכר... ברור שבעיני רבים הם מ־שום חוסר טעם ובזיון".

חגי מעין הובא למנוחות במגן

(ע). סמל חגי מעין (21), אחד משני החיילים שנהרגו בפשיטת צה"ל בביירות, הובא אתמול למנוחות ב־טכס צבאי בבית העלמין של קיבוץ מגן בנגב המערבי.

ההלויה נערכה באיחור של יום אחד משום שהוריו של המנוח היו בשליחות הסוכנות היהודית בצרפת ובאו שלשום עם בתם בת ה־4.

בהלויה השתתפו בני המשפחה ו־ידידיה, השר ויקטור שם־טוב, סגן יו"ר הכנסת ראובן ארזי, חבר הנ־הלת הסוכנות היהודית ויו"ר המחל־קה לאירגון והסברה, אברהם שנקר, נציגי מערכת „על המשמר" ונציגי הקיבוץ הארצי, קצינים וחיילים ב־צה"ל, וחברי משקי הנגב.

ספדו הרב הצבאי של יחידת ה־צנחנים, מפקד יחידתו של המנוח, שאמר, כי חגי התבלט בכל תפקיד ש־הוטל עליו, היה בעל יוזמה רבה ו־השרה בטחון על פיקודיו. בשם ה־קיבוץ נפרד מהמנוח בנימין יוסעד.

✱ 150 מנהיגים מתנועת ה־נוער היהודי בצרפת ד.א.ז. הגיעו אתמול כדי לקיים זו הפעם הראשונה את ועידתם השנתית בישראל הנ־ארגנת על ידי מחלקת הנוער וה־חלוץ בהסתדרות הציונית. בתנועה זו 10,000 חברים.

✱ זהו היום השלישי ש־50 פועלי הנקיון של עיריית צפת שובתים מ־אחר שהעירייה לא מילאה את תבי־עתם למתן קביעות ולהגדלת מענק התג. כל עובדי העירייה עלולים לש־בות מיום א'.

הרמטכ"ל העניק עיטורי המופת

מאת סופר „הארץ" בירושלים

„גם היום, בהפסקת האש, נכ־תבים פרקים נפלאים בספר הגבורה של צה"ל. מראשית התהייבותה ב־ארץ, דרך כל מאורעות הימים, ה־מלחמות הרבות והקרבות שבין ה־מלחמות היו אלפים רבים של ל־חמים שמעשיהם היו למופת ולאורם הלכנו" — אמר אתמול הרמטכ"ל, רב אלוף דוד אלעזר, בטכס חלוקת עיטורי המופת ל־382 חיילי צה"ל „על מעשה שנעשה באומץ לב והוא ראוי לשמש מופת" שנערך באולם בנייני האומה בירושלים.

במעמד חלוקת עטורי המופת נכחו רמטכ"לים ואלופים לשעבר, הרב הראשי שלמה גורן, מרבית הקצי־נים הבכירים של צה"ל ובני משפ־חותיהם של מקבלי הציונים.

לביבה צלו, ראשונים, אלמנות בבגדים שחורים, אמהות שכולות ויתומים צעירים לימים שקיבלו את העיטור מידיו של הרמטכ"ל. אחר כך חולק העיטור לחיילי צה"ל ב־שרות פעיל ובמילואים.

ב־24 לחודש יערך בבנייני ה־אומה הטכס בו יעניק הרמטכ"ל את עיטורי העוז ויומיים אחרי כן יעניק שר הבטחון את עיטורי הגבורה ב־תאטרון ירושלים.

נהרגו בתאונות

(ע). שני אנשים נהרגו ושלשה נפצעו קשה, כולם מבני המעוסים, בתאונה שארעה שלשום בצומת מגידו. טנדר פולקסואגן בעל תא נוסעים כפול, שנסע מכיוון בית לעבר יקנעם, התנגש במשאית ש־נסעה בכביש עפולה חדרה.

ההרוגים הם אב ובנו, חמד אבו חמיד (60) ובנו רפיק אבו חמד (12). נהג הפולקסואגן נפצע קשה ומד־צבו אנוש, ואילו שתי הנשים הפ־צועות יצאו בפציעות קלות בלבד, ולאחר קבלת טיפול בבית החולים נשלחו לביתהן.

זכריה מזרחי (58) מזכרון יעקב נהרג אור לאתמול מפגיעת אוטובוס ליד מושב צרופה, בכביש חיפה־ חדרה.

מת פצוע-תאונה

משה שפרינגר (28) מרשת גן, שנפצע קשה בהתהפך רכבו בעת נסיעה בכביש החוף, מת שלשום מפצעיו בבית החולים באשקלון.

46 הרוגי-תאונות דרכים במארס

במארס נרשמו 1,304 תאונות־דר־כים עם נפגעים לעומת 1,194 בפב־רואר. במארס נפגעו 1,925 איש ל־עומת 1,723 בפברואר. מבין הנפג־עים היו 46 הרוגים (40 בפברואר) ו־303 פצועים קשה (318 בפברואר). ברבע הראשון של השנה אירעו 3,880 תאונות שבהן נפגעו 5,689 איש (מהם 150 הרוגים) לעומת 3,659 תאונות ו־5,174 נפגעים.

סטאטוס קוו ואדיס לאולם מיטשל

מאת גדעון אלון, סופר „הארץ" בירושלים

מזכיר מועצת פועלי ירושלים מר דוד איילון הורה אתמול להנהלת אולם מיטשל, הנמצא בבעלות ההס־תדרות, לאפשר את העלאת המחזה „סטטוס קוו ואדיס" על ידי התיאט־רון חיפה, באולם מיטשל.

הדבר נעשה בעקבות פנייתה של הנהלת תיאטרון חיפה אל מר איי־לון כנראה בעקבות הקשיים בהע־לאת המחזה באולם בית העם.

הנהלת עיריית ירושלים עומדת ל־הכריע היום בישיבתה אם לאפשר את העלאת המחזה בבית העם הנמ־צא בבעלותה. קרוב לודאי שיוחלט להענות ללחצן של הסיעות הדתיות בעירייה ולא לעשות זאת.

פירון: שוימר ימשיך בתפקידו

(ע). יו"ר מועצת המנהלים של ה־תעשיה האוירית, שר"ד מיכאל פי־רון, אמר אתמול כי לא ידוע לו על שום שינוי בראשות התעשיה האו־ירית.

בשובו מצירך שם עשה בענייני עסקים, אמר כי אין גם שחר לדב־רים שנאמרו באחרונה כאילו קצין בכיר בצה"ל, העומד לפני סיום תפ־קידו, יקבל מינוי כמנכ"ל התעשיה האוירית.

הוא אמר לכתב עתים: „אני יו־דע שאין שום מקום לסברה כאילו יתמנה בעתיד הקרוב יו"ר חדש ל־מועצת מנהלים של התעשיה האוי־רית. ידוע לי שמר אל שוימר, ה־מנכ"ל, ימשיך לכהן בתפקידו ולא יבוא מישהו אחר במקומו".

מוחמד חובישי זכה בפיצויים מ„מעריב"

(ע). מוחמד חובישי, סגן ראש עי־רית עכו לשעבר וכיום קאדי באותה עיר, זכה אתמול בביהמ"ש המחוזי בחיפה בפיצויים של 5000 ל"י, ב־תביעה על פרסום לשון הרע שהגיש נגד „מעריב", עקב ידיעה שפורסמה ב־25 בנובמבר 1968, תחת הכותרת „חוקרים חשד של קשר בין אירגון פתח בשומרון וסגן ראש עיריית עכו, מוחמד חובישי".

השופט א. סלוצקי קבע כי בכתבה יש משום לשון־הרע וכי הכתבה במ־לואה טענה הוטבע שפרסום „כתבה עלול היה לעשותו, וגם עשה אותו, מטרה לשנאה ולבוז מצד הציבור הרחב.

עם זאת קיבל השופט את עדותו של עורך העתון, מר אריה דיסנצ'יק, אשר אמר בין השאר כי הורה לפר־סם את הכתבה בעתון מתוך אמונה כנה בכך שזרועות הבטחון אמנם מנהלים חקירה, כאמור בכתבה.

שפירא מציע להגיש תלונות על הפקעות מחירים גם לתחנות המשטרה

(ע). „כדאי לברר את האפשרות שצרכנים יוכלו להפנות תלונות על הפקעת מחירי מיצרכים שבפיקוח לא רק לארגוני הצרכנים וללשכות המחוזיות של משרד המסחר וה־תעשיה אלא גם לכל תחנת משטרה בארץ, באשר הגישה לאלה קלה יותר" — אמר שר המשפטים, מר יעקב שמשון שפירא, בישיבת ה־מועצה הישראלית לצרכנות שהת־כנסה אתמול בראשותו של השופט ד"ר יוסף לם, לדון בדרכים להגנה על הצרכן מפני עליית המחירים הרבות.

השר הביע דעה גם לגבי ההצעה שמשפטים בין סוחרים לצרכנים יערכו במקום מגוריו של הצרכן, כדי למנוע מצב בו הוא נאלץ להגיע למקום בעלי העסק, גם אם המדובר בקנייה בכל־בו או בסופרמרקט ב־עיר אחרת. מר שפירא הביע את תמיכתו בהצעה לאסור מכירה תמו־רה סחורות — כאשר המדובר במכי־רה מבית לבית (כגון התחנה על סדרות ספרים וכדו') נוכח התלו־נות הרבות על חוסר הגינות במכי־רה אלו. „אולם העיק בירון בתוך לשיקולו של שר המסחר והתעשיה", ציין.

הפינגפונגאים חזרו אתמול מסאראייבו

מספרים על תקריות בעת המשחקים

(ע.). חברי נבחרת טניס השולחן של ישראל שבו אתמול לישראל, ב־הרגשה שאילו נשארו בסאראייבו, היו חייהם בסכנה.

חברי המשלחת, שהשתתפו בתח־רויות על אליפות העולם בטניס ה־שולחן, מסרו בבואם, שזמן קצר ל־אחר שעזבו את בית המלון נשמעו בחוץ יריות. יתכן מאד שמשטרת סאראייבו סיכלה נסיון להתנקש ב־חייהם אמרו. „זאת שמענו ממפקד משטרת סאראייבו, שליווה אותנו עד למטוס המיוחד שבו יצאנו".

מייד לאחר שסיימו את מחנה ה־אימונים ברומניה ויצאו ליוגוסלביה, הופקדה עליהם שמירה כבדה. אנשי ביטחון ושוטרים הקיפו את חברי ה־נבחרת בכל רגע שהותם ביוגוסלביה. „שוטרים חמושים ישבו בלילות לפני דלתות חדרינו במלון ובדרכנו מן המלון למקום התחרויות, היה איתנו תמיד ליווי צמוד, בנוסף לכמה אנשי ביטחון בבגדים אזרחיים, שאותם זי־הינו רק כעבור מספר ימים.

היו כמה תקריות בעת המשחקים לאחר שקבוצה שכינתה את עצמה „נבחרת פלסטין" היתה מיוצגת בתחרויות. כאשר אחד מחברי קבוצה זו עבר באקראי ליד שולחן בו שי־חק שחקן ישראלי, התנפלו עליו אנשי ביטחון וגררוהו משם.

מייד לאחר התקריות בקפריסין ו־בביירות, פנו אלינו אנשי המשטרה ומארגני התחרויות והסבירו לנו ש־אין הם יכולים עוד לערוב לבית־חוננו. „אפשר לומר שנתבקשנו ל־הסתלק".

אנשי הנבחרת החליטו לעזוב את סאראייבו, גם מתוך שי־קול שלא רצו להפריע למהלך התקין של התחרויות על אליפות העולם.

ראש המשלחת, מר זאב ברזרזון, אמר שכששפו על דבר נתקבלה ה־החלטה בעניין הקבוצה הישראלית על ידי גורמי הביטחון היוגוסלביים.

„הסכמנו לצאת, לאחר שהובטח לנו שיהיה לנו קשר ישיר באתונה לת"א, כיוון שהיינו בדעה שגם אתונה אינה מקום בטוח", ציין מר ברזור־מן. נעשו סידורים מיוחדים בקשר עם יציאת המשלחת הישראלית. מטוס אל־על בבוקרסט שהיה צריך לטוס ללא חניה בינים בלוד, נצטווה לע־בור דרך אתונה כדי לאסוף את ה־משלחת.

„מטוס יוגוסלבי, שהיה אמור לטוס מבלגרד לקהיר, בנסותו לעבור דרך אתונה. מהמטוס הורידו ארבעה נוסעים ערבים, ביניהם אשה. תוך חצי שעה מקבלת ההחלטה שעלינו לעזוב, כבר יצאנו מהמלון בדרך אל המטוס".

התהדבת ההתאחדות לספורט

בת"א התכנסה הנהלת ההתאחדות לספורט לישיבה ביוזמת והביעה תמיכה בשיקול דעתו של ראש ה־משלחת, בקשר לעזיבה הבוקרים של המשלחת.

עם זאת הביעה צערה על כך ש־הועדה המארגנת של המשחקים לא עמדה בהתחייבותה להבטיח את בטחון המשלחת הישראלית עד תום המשחקים והעמידה את המשלחת בפני הצורך הברירה שגרם לעזיבת המקום.

הנהלת ההתאחדות לספורט ביש־ראל מכירה שספורטאיה ימשיכו לי־טול חלק בכל התחרויות הבינלאו־מיות שיזמנו לקחת חלק בהן.

אושרה ערבות למספנות

(ל.ס.מ.) ועדת הכספים של הכנ־סת אישרה אתמול מתן ערבות מ־טעם המדינה לאשראי בסך 23.8 מיליון ל"י שתקבל מספנות ישר־אל בקשר לבניית מבדוק של 20,000 טונות המיועד לייצוא. סך ההשקעה של בניית המבדוק נאמדת ב־29.7 מיליוני ל"י.

✱ אתמול הובא למנוחות בבית־העלמין בצפת הרב ברוך ברזל מ־ישישי צפת, שמת בבית אבות בנה־רגבה בגיל 85.

✱ הסכסוך בין בעל המלונות הירושלמי מר חיים שיף ובין מועצת פועלי ירושלים וועד עובדי מלון הנשיא, הוסל אתמול.

✱ פאן ליון, שהוא כיום בעלת השליטה על מלון פאן אמריקן בים המלח, התחייבה להימנע מעשיית פ־עולה כלשהי במניותיה במלון עד ל־דיון נוסף בשאלת הבעלות על חלק ממניות המלון. התחייבותה ניתנה אתמול בעת דיון בבית המשפט המ־חוזי בתל־אביב, בעניין הבעלות על 18.5% ממניות חברה פאן אמריקן ים המלח.

אבטלה חלקית בנמל חיפה

מאת סופר „הארץ" בחיפה

בנמל חיפה שוררת אבטלה חלקית אף שהנמל מלא אוניות וכמה מהן מחכות בתור לפריקה.

מצב זה מתהוה בגלל סתימת מח־סני הנמל בסחורות ואי יכולתם של יבואנים לספק כמות מספקת של משאיות להוצאת סחורה מהנמל ב־מסירה ישירה (ישר מהאוניה לכלי הרכב שלא באמצעות מחסן).

בעקבות המעצרים לאחר הפשיטה:

מצפים לפיענוח מעשי החבלה האחרונים בארץ

נעצרים בכל הארץ מגיע ל־20.

כמה קבוצות מחבלים היו בשלב התארגנות או התארגנו בזמן ה־אחרון לצורך ביצוע פיגועים.

לא מן הנמנע שהמעצרים יביאו לפיענוח הפיגועים שהיו בשעת השבועות האחרונים במספר מקומות בארץ.

לא היו מעצרים ביהודה

כפי שנודע, ננקטו פעולות ביט־חון מיוחדות לסיכול כל אפשרות של פגיעה מצד מחבלים באוכלו־סיה, לרבות אמצעים מיוחדים ל־קראת מיצעד צה"ל בבירה. שילטו־נות הביטחון מפנים את תשומת־לב הציבור לערנות הדרושה כלפי כל תנועה חשודה או חפץ במקומות ציבוריים, לרבות בכלי־הסעה המו־ניים כגון אוטובוסים ורכבות.

...ן המחבלים התארגנו ...תוך משפחותיהם

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

...הים בפעילות עויינת ע"י ידיעות מודיעיניות המצ־ ...ים בביצוע פיגועים, נעצ־ ...בע שבעה ערבים מן ה־ ...ותגליל, בעקבות הפשיטה ...ת. נגד כל השבעה הוצאו ...כעצר במקומות שונים אולם שכותיהם לא ניתנו ...ם.

...נודע, היו חלק מן הפעילים ...שורים עם אירגוני המחבלים. ...ארגנו בעיקר בתוך משפחו־ ...כדי למנוע חדירת אנשים ...ים ברשתות שלהם. לא מן ...כי יהיו גם מעצרים נוספים. ...העתיקה נפוצו אתמול שמו־ ...ילו עשרות ערבים נעצרו ...לם, כפי שנודע, נאסר רק ...כו העתיקה וכל אחד מקרי־ ...ד מכפרי המיעוטים באיזור. ...הנעצרים הם מכפרי המשו־

...בכפר טירה נעצר אחד. באום ...ששה. סבורים שמספר ה־

AUDI 100
מכונית למופת

...בחירתך
...דרת דגמי האיכות:

AUDI 100 — AUDI 100 GL
AUDI 100 LS — AUDI 100 GL אוטומטית
AUDI 100 LS אוטומטית — AUDI 100 COUPE'S
AUDI 100 COUPE'S אוטומטית

AUDI NSU
עדיפות באמצעות הטכניקה

סוכנות הבטוח הגדולה בישראל

אלדר
סוכנויות בטוח בע"מ

מומחים לבטוחי תעשיות
בטוח ימי ותעופתי
בטוחים בלתי שגרתיים
וכל ענפי הבטוח

סוכנים כלליים של:
GUARDIAN EASTERN
חברה לבטוח בע"מ לונדון

מורשי ללוידס LLOYD'S

סוכנים כלליים של: שלם
חברה לבטוח בע"מ

משרד ראשי: תל-אביב, רח' אחוזת בית 6, טל. 03-51381. סניפים: ירושלים, רח' יפו 33, טל. 02-227351-2-3
חיפה, רח' יפו 53, טל. 04-535201, 04-529851. נתניה, רח' שער הגיא 8, טל. 053-23889.

התיאטרון העירוני חיפה

יום שישי, 27 באפריל 1973 בשעה 3.00 אחה"צ

מנחה לבלט
לכל המשפחה

חנות הקסמים
בלט באורך מלא למוסיקה של רוסיני—רספיגי
כוריאוגרפיה: ליה שוברם

קטעים מתוך הבלטים
„סילפידים"
„הופהפיה הנמה"
הדגמות של מחול מודרני וג'ז

הנהלה אומנותית: ליה שוברם, קאי לוטמן

כרטיסים במחיר 4.— ל"י, 6.— ל"י להשיג במשרד המכון לאמנות המחול, בית רוטשילד, שד' הנשיא 142 ובקופת „נובה" רחוב נורדוי 15.

האגודה הביוכימית הישראלית — **מכון ויצמן למדע**

מודיעים כי

במסגרת הכנס השנתי של האגודה הביוכימית

תתקיימנה שתי הרצאות סימפוזיונליות:

פרופ' ב. ג. מאלמסטרום
מאוניברסיטת גטבורג, שוודיה
ירצה על הנושא:
COOPERATION OF ELECTRON-ACCEPTING SITES

פרופ' דוד גבעול
ממכון ויצמן למדע
ירצה על הנושא:
THE ANTIBODY COMBINING SITES

ההרצאות (בשפה האנגלית) תתקיימנה ביום חמישי, ב' דחוה"מ פ', 19 באפריל 1973, בשעה 7.30 בערב, באולם וויקס, מכון ויצמן למדע, רחובות.

— ההרצאות פתוחות לקהל —

אין כניסת רכב לשטח המכון — פרט לרכב עובדי המכון.

המניות מעוררות עניין

בשוקי ההון והכספים

מאת מרדכי צבי

לאחר תקופת שפל של שבועות אחדים חזרה השבוע הפעילות ב־שוק המניות ללבוש שוב אופי של מסחר שוטף בו נוטלים חלק הולך וגובר גורמים שעמדו עד כה מן הצד. התפתחות זו התחזקה יפה בימים האחרונים והביאה לשיפור בולט באוירה הכללית.

המודד העיקרי מוסיף להיות היקף העיסקות היומיות, מבחינה זו ניתן לקבוע כי המחזורים היומיים בשוק המניות, בין כותלי הבורסה, הת־יצבו על רמה של כ־2 מיליון ל"י. לאלה המבקשים ללמוד על המגמות הצפויות בעתיד חשובה העובדה כי חלק גדל והולך של מחזורים אלה, בצד הקונים, הם גורמים פרטיים. פירוש הדבר כי שוב נמצאים קונים למניות. המסחר מתנהל בין שני צדדים, בעוד שבשבועות האחרו־נים כמעט היה המסחר חד צדדי: מצד אחד המוכרים, שמולם לא ני־צב הגורם שיקנה את הסחורה וב־הפרדה נמצאו „קולטים", בעיקר המוסדות הבנקאיים שבין חברי ה־בורסה.

נראה כי הגורמים החוזרים לפעי־לות שוטפת ושוב קונים מניות נמ־שכים בעיקר בגלל רמת שערי ה־מניות המרכזיות. כמו בכל בורסה נערכת גם אצלנו ההשוואה האוטו־מטית עם השיא שממנו ירדו שערי המניות, מתוך הנחה כי יתכן ש־אותן מניות ישובו אל אותו שיא. לפי קנה מידה זה הנה מספר הש־וואות מאלפות: אי.די.בי. — השיא השנה היה 339, בנק המזרחי — 240, השקעות דיסקונט — 331, הסנה — 298, כלל השקעות — 282, השקעות בל"ל — 325 והשורה ארוכה.

אולם לצד המצב הטכני של ה־שוק נוספו גורמים אחרים המשפ־יעים לכיוון חיובי. ראשית, השיפור במצב הנזילות במשק. אמנם הבנ־קים עדיין שרויים בגרעונות נזי־לות כבדים אך הם מתחילים לנשום לרווחה. היקף הגרעונות פחת ב־כמה עשרות מיליוני ל"י לפי הער־כות שונות ומצב הנזילות היה טוב בהרבה לולא המשיכות לקראת חג הפסח לשם קניות, תופעה שנעשתה למסורתית במשק הישראלי. אנשי הבנקים מניחים כי אותם כספים שהוצאו לקניות לחג יחזרו דרך ה־סקטור העיסקי ומבחינה זו צופים שיפור מוחשי במחצית השניה של אפריל. גורם נוסף נובע מציפיות להגברת תנועת התיירות בעקבות גל התיירות שצפוי לפסח ולקראת יום העצמאות.

כנגד שני חלה רגיעה בביקוש ל־צמודי המדד. מציאות כמעט אין להשיג בשוק זה וההיצע מורכב בעיקר מניירות המאפשרות את ה־תשואה המקורית של 4.5% + ה־הצמדה. גורמים רבים אינם מסתפ־קים שוב בתשואה זו ולאחר מימוש תיקיהם חוזרים לפעילות בשוק ה־מניות.

נחושתן מציעה לבעלי מניות 2 ל"י להמירן ל־5 ל"י

חברת נחושתן הודיעה אתמול על כוונתה להגדיל הונה על־ידי הנפקת זכויות בצורת מניות בנות 5 ל"י. מאחורי ההודעה מסתתר הסיפור ה־בא: לחברה הון מניות נפרע בסך 2.3 מיליון ל"י מורכב 1.5 מיליון ל"י בנות 1 ל"י והשאר בצורת מנ־יות בנות 2 ל"י. בבורסה רשומות רק המניות בנות 2 ל"י. כדי להג־דיל הונה ולרשום את המניות ב־בורסה היתה צריכה החברה למע־שה להנפיק מניות משני הסוגים ולרשום את שני סוגי המניות ל־מסחר, כך שבמוקדם או במאוחר יוכל הציבור או גורמים אחרים להי־שיג חלק רציני יותר בשליטה, שכן המניות בנות 1 ל"י מקנות כיום 81% מכח ההצבעה.

בדיונים עם הנהלת הבורסה הוש־גה פשרה תמוהה: החברה תנפיק מניות בנות 5 ל"י ע"נ. לבעלי ה־מניות בנות 2 ל"י יוצע שימירו מניות אלו במניות בנות 5 ל"י ב־נימוק שאין טעם לרשום למסחר בבורסה שני סוגי מניות. כדי לשכ־נע את בעלי המניות בנות 2 ל"י להסכם זה קבעה להם סוכריה ב־תמורה תמלק, לשמו בלבד בתוספת בשעור 20%.

התוצאה: לאחר חלוקת הבונוס והנפקת מניות חדשות בסך 2 מיל־יון ל"י ערך נקוב, יהיו לבעלי המ־ניות בנות 5 ל"י קרוב ל־60% מסך ההון, אך רק עוד 2% בהצבעה — 21% לעומת 19% בעבר.

אכן הסדרים משונים מאד מצד הנהלת הבורסה.

תשקיף של חברת אריה נדחה על הסף

מידה רבה יותר של תקיפות הא־גה לצבור המשקיעים הראתה הנ־הלת הבורסה כלפי חברת הביטוח אריה. לחברה זו מניות בכורה 4.5% הרשומות בבורסה בסך 1,075,000 ל"י ערך נקוב. מניות אלו כמעט אינן נסחרות כי הן מרוכזות בידי מספר גורמים הקשורים בחברה. אך רישומן של המניות בבורסה מקנה זכויות רבות, בעיקר מבחינת המס.

החברה ביקשה להגדיל היקף מנ־יות אלו ולהנפיק זכויות לבעלי המניות הקיימים. הבקשה נדחתה על הסף ובהנחיות הבורסה נאמר כי על החברה לצרף דו"חות כספיים, לבחון אפשרות להציע מניות גם לצבור הרחב, ועוד.

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

12.4.1973

שם			
מניות			
בנקים מסחריים			
החברות לאחזקות בנקאיות			
א.ה.ת. (מ)		—1	349
אי.די.בי. בכ'	273	+1	271.5
אי.די.בי. ר"ג (ש)	268.5	+1	268
אי.די.בי. ב' (ש)			350
אגוד (ש)	348		347.5
אי' בריטי ר"מ		—1.5	325
אי' בריטי (מ)			320.5
דיסקונט א' (ש)			640
מזרחי (מ)	164	+1.5	160.5
פועלים ר"מ (מ)	364		364
פועלים (מ)	347		346
בל"ל (ש)	318.5	+1	318.5
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (מ)	255.5		255
כרמל (מ)			152.5
משכנ' בנין			251
פת' משכנת' (מ)			261
שכון בכי אקס	194.5	—34.5	194.5
טפחות מב'	251		246
טפחות ר"ג	242	+1	241
שכון רג' אקס	208	—38	207
שכון הדשות	197		200
מוסדות מימון ענפיים			
סלטון			128
אוצר לתעשיה	254	+2	251
חקלאות			86
פת' תעשיה מב'		+2	77
ביטוח			
הסנה	261	—1.5	257
סהר		—2	236
צור			155
מסחר ושירותים			
בית הרכב	79		78
דלק (ש)	235.5	+2	235
דלק (מ)		+2.5	240
קרור 1			402
קרור 10		+1	369
חשמל		—0.5	58.5
ספנות	205		202
צים			391
מקרקעין, בנוי, פתוח			
הדרים			
אזורים			235
אפריקה 1			328
אפריקה 10	294.5		292.5
הכ' הישוב ש'	218	+1.5	215.5
הכשר הישוב מ'	222	+2	220
סולל בונה מ'		—1	143
נכסים	263	+1.5	261.5
ישרס	185	+1	184
כמדין			175
כמעי הוד		+3	107
מקקיעים			124
נאות אביב	86	+3	86
פרי אור	166		166
ריאלקו	אין מסחר		
רסקו מב'	117	+5	117
רסקו רג'	91	+1.5	90
ישפרו	113.5		113
תעשיה			
אליאנס		—8	520
אלקו 1	116	+2.5	114.5
אלקו 2.5	109		106
אלקטרה 1	318	+9	290
אלקטרה 5	314	+14	308
ארגמן מב'			341
ארגמן (מ)	330		327
אתא ב'	150	+1.5	147.5
אתא ג'	150		147
דובק	440	+4	433
כבלים	202	+2.5	199
כבע (ב)	960	+11	931
כימיקלים		+2	57
ל' אפשטיין	81		78
[illegible]			225
פניציה (מ)	120.5		120.5
פניציה 10			117.5
ביר תודה	397		378
עסיס	266		250
נחושתן			450
עיד			127.5
סבן		+0.5	129.5
הצל	293	—7	286
חב' להשקעה			
אלגר (מ)			103
אלרן (מ)	247	+3	240

שם			
מרכזית	330		330
פועלים השקי	296		296
פז	109	+0.5	109
הלפפטון 1		+1	181
הלפטון 10 (מ)	126	+1	125
אמפא	139	—1	136
דיסקונט השק. (מ)	263.5	+1	259.5
מזרחי השק.	114		110
בל"ל השק.	236.5	+0.5	235.5
פריון	127.5	—0.5	124
חסותה	113	+1.5	110.5
יצוא השק.	81.5	+1.5	82
כור	181		180.5
כלל השק.	214.5		213.5
כלל תעשיות	226.5		220
עץ			189.5
פמ"ה	66.5	—3.5	65
נפט			
נפמא	60.5	+0.5	60
לפידות (ש)	126.5	—0.5	126.5
לפידות (מ) ✱	150	+7.5	153.5
אגרות חוב להמרה			
שטרי הון בל"ל	161	—1	161
שטרי הון בל"ל	123	—1	123
פת' משכנתא	122.5		122.5
הכ' הישוב	104.5		103.5
אלקטרה		+1.5	207
אתא	104.5	+1	104
דיסקונט השק.	128		126
מזרחי השק.	101.5		101
אי.די.בי.	104.5		104
ישפרו	103		103
כלל השקעות	101	+0.5	100.5
מניות הנבחרות במטבע חוץ			
אמיקר א' (מ)			73
8% אמיקר (מ)		—1	88.5
7% פ' תעשיה (ש)			205
6% פ. התעשיה ג' (ש)		—1.5	171
6% פ. תעשיה גג (ש)		—1	104
6% פ. תעשיה גג 1 (ש)			104.5
בזית			[illegible]

אגרות חוב

שם	שינוי	מחיר
צמודות לדולר		
5% זכאי ים המלח (ש)	—0.5	205
5% אגיה ים המלח (מ)	—0.9	121.1
6% חשמל הכיבה ב' (ש)	—0.3	128
ולפסון קלור מאיר		
6.5% אגיה (ש)		82.8
הלליס 5	—0.1	132.8
הלליס 6		135
הלליס 7	+2.3	134.5
הלליס 8	—0.2	98.8
הלליס 9	—0.1	100.9
הלליס 10		103
הלליס 11		100.9
הלליס 13		101.6
הלליס 14	—0.1	101.3
הלליס 15		99.5
הלליס 16		99.9
הלליס 17	—0.1	103.5
הלליס 18	—1	100.5
הלליס 19		105.2
הלליס 6 פדיון	+0.3	133.2
צמודות למדד (קרן ורבית)		
מלוה בטחון 1968		
סדרה א'	+0.6	173.6
סדרה ה'	+0.1	171.2
סדרה כ"א	+0.6	168.6
מלוה בטחון 1969		
סדרה א'	+1	164.9
סדרה ס'	+0.1	159.1
סדרה ב"א	—0.8	159.9
מלוה קליטה 1962		
אינדקס 132.6	—0.6	169.8
מלוה קליטה 1963		
אינדקס 132.6	—1.5	247.2
מלוה קליטה 1964		
אינדקס 138.5	+0.3	285.5
מלוה קליטה 1965		
אינדקס 110.1	+0.1	205.8
מלוה קליטה 1966		
אינדקס 118.7		169.5
מלוה קליטה 1967		
אינדקס 118.9		160.8

מפתח: ר"מ — רגילות מכוכרות: א' — מניה א': ב' — מניה ב': (ש) — על שם: (מ) — מוכ"ז: בלתי מסומנות — מניות רגילות: ● מוכרים בלבד: ✱ — קונים בלבד.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית

100 — 31.3.67

	11.4.73	12.4.73
כל המניות	292.00	294.45
כספים וביטוח	249.08	250.28
בנקים מסחריים	277.43	278.76
בנקים למשכנ'	239.23	239.52
מוסדות מימון ענפיים	241.27	244.48
חברות להשקעה	246.26	248.45
תעשיה	434.01	439.74
מסחר ושירותים	415.74	417.11
מקרקעין בינוי ופיתוח (פרט להדרים)	253.70	256.06

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank) אתמול (12.4.73) באירופה

מכירה מיידית (Spot)

ל"י 1 שטרלינג	$ ארה"ב	2.4852/2.4855
ל"י 5 ארה"ב	מרקים גרמניים	2.8325/2.8335
"	פלורינים הולנדיים	2.9385/2.9405
"	פרנקים שוויצריים	3.2295/3.2315
"	פרנקים בלגיים	40.00/40.05
"	פרנקים צרפתיים	4.5350/4.5400
"	לירות איטלקיות	584.00/585.25
"	ינים יפניים	265.50/266.00

מכירה מאוחרת (Forward)

	$/£	פר"ש/$	מר"ג/$
חודש:	2.4801/2.4808	3.2165/3.2195	2.8195/2.8225
חודשיים:	2.4750/2.4757	3.2015/3.2045	2.8080/2.8110
3 חודשים:	2.4708/2.4713	3.1915/3.1945	2.7985/2.8015
6 חודשים:	2.4554/2.4561	3.1655/3.1705	2.7615/2.7665

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
אלון	126.0	122.94
דקל	483.1	459.7
ברוש	209.0	198.2

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פידיון	מחיר שוק
צבר	289.3	275.8	282.6
ארז	139.2	132.8	136.1
איתן	120.55	—	117.61

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

מפעלי צביעה ואשפרה דורשים העלאת מחירים של 20 אחוז

מחלוקת בין היצרנים לכלכלני מסו"ת

מאת אלעזר לוין, סופר „הארץ" לענייני כלכלה

מפעלי הצביעה והאשפרה הגישו לועדת המחירים דרישה לאישור העלאת מחירים ב־20% בממוצע, ועד 31% במקרה הקיצוני ביותר. ועדת המחירים תדון בבקשה לאחר פסח. צביעה ואשפרה הוא אחד מ־125 ה־מוצרים והשירותים שמחיריהם נמ־צאים בפיקוח, לפי החוק.

הדרישה להעלאת מחירים כבר גר־מה מחלוקת חריפה בין היצרנים ל־כלכלני משרד המסחר והתעשיה. ה־יצרנים — בראשם ארגמן ובהם גם קשת, גרינפלד, זיקית, פוליגון, אש־פרת חוטים, כורדנא ומולר — ביססו את תביעתם על תחשיב שלפיו עלה השכר בשנתים האחרונות ב־46%, חלקם לפי ההסכם לשנת 1972 חלקם לפי ההסכם מינואר שנה זו. כלכלני משרד המסחר והתעשיה חולקים על חישוב זה ואומרים כי הם מוכנים ל־הכיר בעלית שכר דו־שנתית של 32% בלבד, וגם מוכנה לנכות 8% על חשבון גידול מקביל בעלית ה־פריון בשנה האחרונה. מכאן שה־ממשלה מוכנה לאשר התיקרות על בסיס העלאת שכר של 24%, כלומר בערך מחצית ממה שביקשו היצרנים. תחשיב היצרנים עובד על־ידי אגף הטכסטיל בהתאחדות התעשיינים, והוא מבוסס בראש ובראשונה על נתונים שסיפק ארגמן.

ייקור שירותי הצביעה והאשפרה ליצרני חוטים ובדים ייקר במקביל את מחירי החוטים, ומכאן גם את מחירי המוצר הסופי. לפי הערכת יצרנים, מהוות צביעה ואשפרה בין 5 ל־12 אחוז בעלות החוטים והבדים. כך שההשפעה על העלאת מחירי ה־בדים והבגדים לצרכן לא תהיה גדו־לה. מצד שני, יצוין כי השפעת יקור הצביעה והאשפרה על המחיר לצרכן היא מידית.

בר־לב תובע שמירת המחירים

מציע לארגוני הסוחרים להתארגן בגופי אספקה

(ל.ע.מ.). שר המסחר והתעשיה, מר חיים בר־לב, תבע אתמול מנ־ציגי ארגוני הסוחרים ובעלי בתי־האריזה לנקוט כל האמצעים הדרו־שים, כדי להבטיח שמירת המחי־רים המכסימליים שנקבעו למיצרכי המזון.

הנציגים הבטיחו לשר מלוא שי־תוף הפעולה מצידם.

אשר לשאלת מתח הרווחים הו־דיע מר בר־לב כי המשרד בודק זאת עתה, אך הדגיש כי המחירים המכסימליים שנקבעו לצרכן לא ישונו.

השר יעץ לארגוני הסוחרים ל־התארגן בגופי אספקה שיבצעו קניות מרוכזות בשביל סוחרי המכולת, כדי לייעל את שלבי השיווק. המשרד, אמר, יסייע לסוחרים בהתארגנות זו.

הסכם במקורות על הקמת חברה־בת לביצוע

הנהלת מקורות ונציגי העובדים הגיעו להסכם ביניהם בדבר הקמתה של חברה־בת לביצוע, כפי שהמליצה הועדה הפריטטית שמינה שר החקלאות ואשר היתה מורכבת מ־שלושה נציגי מועצת המנהלים ו־שלושה נציגי העובדים, בראשותו של מר א. אריאלי.

בחברה־הבת החדשה, העומדת ל־קום, ייכללו אגף הפיתוח, סניפי ה־ביצוע ומקורות מים (כיום חברה־הבת לביצוע עבודות עפר וקידוחים). אשר לשו"ב, החליטו שר החקלאות ומועצת המנהלים של החברה, שלא לצרפה בשלב זה לחברה־הבת החד־שה. עתידה יידון מחדש במועצות המנהלים של החברה־האם והחברה־הבת כעבור שנה. נציגי העובדים הודיעו כי ימשיכו להיאבק על הכללת שו"ב במסגרת החברה־הבת החד־שה, אולם עם זאת ישתפו פעולה ב־הקמתה של החברה החדשה, שתבצע את כל עבודות הפיתוח במשק המים ואת העבודות הקבלניות בשביל גור־מי־חוץ. למנכ"ל החברה־הבת נתמנה מר חיים אבינועם, שהיה עד כה מנכ"ל מפעל הפוספטים בארדן.

מציע משרד לשיכון ובינוי

הצעה להקים משרד לשיכון ובינוי, או להרחיב את סמכויות משרד ה־שיכון — מעלה נשיא מרכז הקבל־נים, מר דוד שטרן, במאמר המתפר־סם ב„הקבלן הבונה", בטאון ה־קבלנים, המופיע היום. מר שטרן אומר כי „במדינות מתוקנות רבות קיים משרד מיוחד לשיכון ולבינוי, המרכז את הסמכויות לטיפול בענף הבניה. החל מקרקע וכלה באשראי. אצלנו, למרבה הצער, נופל ענף ה־בניה בין הכסאות: הוא קצת שייך למשרד המסחר והתעשיה, קצת ל־משרד האוצר, קצת למשרד הפנים, וקצת למשרד התחבורה. התוצאה היא אי־סדר ואנרכיה. הסוחרים הרוצים להעלות מחיר עושים זאת, ואיש לא שואל למה ומדוע. היבואנים עוצרים אספקה ואין מי שיגיד להם לעשות זאת, ואיש לא שואל למה ומדוע. ה־יבואנים עוצרים אספקה ואין מי ש־יגיד להם לא לעשות זאת. התעשיי־נים מייצרים מוצרים פגומים ואין מי שיקרא אותם לסדר. בכל התהלי־כות של ענף הבנין נושאים אנו ה־קבלנים".

✱ מר מרדכי בציאור, סופר ו־מתרגם מדושנבה שברפובליקה ה־טאדז'יקית של בריה"מ נמנה עם ק־בוצת עולים שהגיעה מאתמול. מר בציאור, בן ה־62, שישב שנים ב־גלות סיביר על השקפותיו הציוניות התפרסם ברפובליקה הטאדז'יקית ב־זכות ספריו, בעיקר ספרי שירה, ו־תרגומיו בהשפה הטאדז'יקית לפר־סית.

רבית־פיגורים בעמידר

על החלטה עקרונית להטיל רבית פיגורים על דיירי עמידר שלא ישל־מו שכר דירה במועד, הודיע אתמ־מול מנכ"ל החברה, מר צבי אלדו־רוטי, בכנס העיתונאים הכלכליים ב־בית סוקולוב בת"א.

עמידר הציבה לעצמה את המטרה לגבות השנה 60 מיליון ל"י שכר דירה, לעומת 50 מיליון ל"י אש־תקד.

כמו כן הוחלט על מיבצע הגדלת פרסים יקרי ערך למשלמים ומקדי־מים בתשלומי שכר דירה שמטרתו בעיקר לשפר את תרבות הדיור של הדיירים.

✱ (עי.) הכבישים במחיר 40 אלף ל"י בגודלי איר לאהבול בבריכה [illegible]

ביום ראשון, י"ג ניסן (15 באפריל) נעלה לקברו של יקירנו

מאיר (מויטק) כהן ז"ל

לגילוי המצבה

יוצאים בשעה 3.00 אחה"צ מביתו בירושלים רח' כרמיה 11 קרית משה

אשתו והמשפחה

טכס אזכרה וגילוי המצבה

במלאת שלושים לפטירתה של אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

פסיה (פסל'ה) טננבוים ז"ל

תתקיים ביום ראשון, י"ג בניסן תשל"ג (15.4.1973) בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון

נפגשים ליד השער החדש

תודה לכל המנחמים

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

ראובן יזרעאלי ז"ל

(מי שהיה מנהל אגף הנכסים המחוזי בת"א—יפו)

נתייחד עם זכרו ונעלה לקברו

ביום ראשון, י"ג בניסן תשל"ג (15.4.73) בשעה 16.00 אחה"צ

חבריו, ידידיו ומוקירי שמו נפגשים ליד השער בבית העלמין

בקרית שאול

המשפחה

תודה על השתתפות באבל

בני המנוח וכל שאר בני משפחת חנה וקרוביהם בכפר רמה בישראל ובחו"ל מודים מקרב לב לכל החברים והידידים שהשתתפו באבלם הכבד במות ראש המשפחה

יוסף יעקוב חנה (אבו חאפז) ז"ל

בין אם היה זה בהשתתפותם האישית בהלויה, בביקור בבית האבלים, בין בשליחת מברק תנחומים או מכתב

במיוחד נתונה התודה לכבוד סגן ראש הממשלה השר יגאל אלון

רמה

בני משפחת חנה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של יקירנו

גרשון ב"ר שמואל אלטשולר ז"ל

הלוית תצא היום, יום שישי, י"א ניסן תשל"ג, 13.4.1973, בשעה 11.00 לפנה"צ מבית הלוית העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון.

המתאבלים:

אשתו, בנותיו, נכדיו,
חתנו, אחיו, גיסו
וכל בני המשפחה

ביה"ס לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה

מכבד את זכרו של

שלמה סטניסלב רוזיצקי ז"ל

שנפטר ביום שבת, ה' בניסן תשל"ג — 7.4.1973

והצוה את גופתו לקידום הידע הרפואי

הננו מודים לכל אלה שניחמונו בכתב ובע"פ

באבלנו הכבד במות עלינו אבי המשפחה

משה אורמן ז"ל

שמואל אורמן ומשפחתו

אוניברסיטת תל־אביב
החוג לשפה וספרות צרפתית
מורי החוג, עובדיו ותלמידיו

משתתפים באבלה של

ד"ר ד. גויטין

במות עליה

אמה

לרחל ויוסי הורוביץ

אתכם באבלכם על מות האם

יונה ז"ל

ספקטור נחמן
אבישי משה
מנור מנחם
זכרוביץ מיכאל

לרחל הורוביץ והמשפחה

אתכם באבלכם על מות האם

יונה ז"ל

[illegible]

לד"ר שאול ליפשיץ

משתתפים באבלך ובאבל משפחתך

במות אחיך

אברהם ז"ל

הנהלת אלקטרה ישראל בע"מ

במלאות שנתיים לפטירתו של יקירנו

עו"ד מיכאל ירמיהו לנדוי ז"ל

נעלה לקברו

ביום ראשון, 15 באפריל 1973 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון

אשתו, אחיו והמשפחה

נפגשים ליד השער הישן

למנהלנו היקר

מר יעקב וויינברג

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד

במות עליך גיסך

גרשון אלטשולר ז"ל

עובדי שכון עובדים
סניף ירושלים

ליעקב וינברג ומשפחתו

תנחומינו במות

גרשון אלטשולר ז"ל

ד. לוית ירושלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפחת גרודק ולמשרד אלמגור

השתתפותנו באבלכם באסונכם הכבד במות

ברוך ז"ל

א. רחום בע"מ
בלום קלרה ויצחק
גוטקביץ פסח, חב' קבלנית בע"מ
מסגרית גלבוע קורט ילינק
מחר ובניו בע"מ
פרידמן מרדכי, חב' קבלנית בע"מ
שבו את אלחדיף בע"מ

עפולה

אנו כואבים את פטירתו ללא עת של ידידנו והאח התבונן שלנו

מר ברוך גרודק ז"ל

ומשתתפים באבל המשפחה

ש. קינד ושות' בע"מ
ד. שטסל ושות' בע"מ
ועובדיהם

אסון קרה לנו, ידידנו וחברנו היקר

משה שפרינגר ז"ל

הלך מאתנו

קורבן לתאונת דרכים

השתתפותנו הכנה בצערה של המשפחה

פורטצ־סטר בע"מ
ההנהלה והעובדים

לאביה שליף

משתתפים אתך באבלך
על מות

אביך ז"ל

קונטרול דאטה
בישראל בע"מ

פרס ראשון:

המכונית החדישה

פיג'ו 304 דגם 1973 (כולל מסים)

PEUGEOT

פרס שני:

מערכת סטריאו מקצועית מהטובות בעולם

TANDBERG + ELAC

מתנת „אלקטרון צ'לב" בע"מ נציגים בלעדיים

מערכת ריהוט לסלון סלונית, שולחן סלוני, 2 כורסאות — מתנת רהיטי טיבולי	מזגן אויר MEP 100 — מתנת חברת „אלקטרה"	23 שעוני TIMEX מתנת נציגים בע"מ מפיצים בלעדיים	
מקלט טלויזיה פיליפס BLACK CORAL 24"	תנור חימום — קמין אמקור	פריג'ידר 10 ענק — מתנת „פרידמן"	
תנור חימום וורים (דגם 75) מתנת חברת „אויקל"	כיריים כלים „מיץ"	תנור אפיה ובישול מתנת חברת שכביס	
מכונת כביסה SINGER (דגם 561) מתנת „פרוודינמיקס" בע"מ	קוטי־אריים מתנת אל־בן ● זופז עם מסגן מתם כפול קל להרכבה ולהפעל	תנור חימום „דימפלקס" עם התרמוסטט האלקטרוני הבלעדי מתנת מ. ט. קולטון בע"מ	
מכונת תפירה SINGER (דגם 239) מתנת פרוודינמיקס בע"מ	הובר — שואב אבק, מגהץ אדים	מבחר פרסים מתנת [illegible] בע"מ: מצלמת PETRI (בשווי 550 ל"י), 2 מזגני אויר, 8 [illegible]	
	מערכת לבני מיטה תוצרת „גלינה" מתנת [illegible]	3 טבעות עתיקות עם יהלומים מתנת חנויות „קאשי"	

2 כרטיסי טיסה (לא כולל מסים) באל על: ● ת"א — אדיס אבבה — ת"א ● ת"א — ציריך — ת"א — מתנת הארץ

★ 1 מצלמת „פולארויד" ★ מערכת עטי „שפרי" ★ כסא נח דגם 580 מתנת „עגב" ★ שולחן ד"ש כפאות מאלומיניום מתנת „פרימה" ★ 3 מוסמרים לפיצה ד"ב מנהצי מסלון מתנת „אמקא" ★ מערכת ציורים לפיקניק מתנת „סופרגז" ★ גימרה ריקרדו מתנת „חלידית" ★ 3 מכונות גילוח חשמליות „רמינגטון 100" ★ 25 חבילות שי של „עץ הזית" ★ 25 חבילות שי של „שמוק" ★ 20 חבילות שי (10 לגבר ו־10 לאשה) של „חלנה רובינשטיין" ★ 15 חבילות שי של „תלמוד"

★ ועוד שפע פרסי תנחומים.

— הגדרות: —

1. פרסום אדמון, המשרד המייצג מגוון חברות מסחריות בעלות מוניטין מקומי ובינלאומי, אשר חלק מהן מפרסמות את מוצריהן בגליון ובחידון זה.
2. „אנו משתדלים יותר", זוהי סיסמת החברה הבינלאומית להשכרת רכב פרטי ומסחרי.
3. מועדון לילה ידוע ביפו העתיקה המגיש ערב ערב תכנית אמנותית בינלאומית בשילוב אמנים ישראליים.
4. מערכות אזעקה אלקטרוניות, נגד פריצות ושריפות — גילת מערכות בע"מ, דרך פ"ת 44 ת"א, טל. 30260.
5. המכוניות הבריטיות של ווקסהול מתוצרת מוטורס, שזכו בהצלחה גם בישראל. בדגמים ויוה, ויקטור, פרינוזה, VX4/90 ועוד. היבואנים: חברת המזרח למכוניות בע"מ.
6. בית המסחר הגדול והמפורסם לטפטים. רח' דיזנגוף 290 טלפון 446584.
7. המכונית ש־80% מנפחה מוקדש ל־5 נוסעים ומטענם, המנוע בעל 903 סמ"ק והנעה קדמית. משיגה תוצאות פנטסטיות (127).
8. BMW המכונית שכולה הצלחה. היבואנים הבלעדיים: רכב ניר בע"מ, ת"א, רח' נירים 6.
9. מנורות טונגסרם KRYPTON חזקות יותר, בהירות יותר וחסכוניות יותר. סוכנות בלעדית: אוריון, אלנבי 72 ת"א.
10. חזיות האיכות והאופנה התואמות נערה וגברת, ללא תיקון. מוצר בעל מוניטין בינלאומי מעכשיו גם בישראל.
11. לא לכל אחד יש שעון „לונג'ין" אבל מי שיש לו שעון „לונג'ין" הוא לא כל אחד.
12. פנטזיה של צבע וצורה, חלום של מרחב ונוחות בדגם חדש „פיורד", עיצוב סקנדינבי מיוצר באיכות גבוהה ע"י שטיחי כרמל.
13. גלרית היוקרה לעבודות קרמיקה, דיזנגוף 138.
14. מועדון הנשים האידיאלי בו תלמדי: תפירה, בישול, שזירת פרחים, ציור, בטיק, מלאכת יד, טיפוח חן ועוד. קורסים מקצועיים ברמה בינלאומית בקוסמטיקה ודוגמנות. שד' רוטשילד 94 ת"א (מועדון לאשה).
15. שם נרדף בשפה העברית למכשיר קשר אלחוטי — מוטורולה. חברה ישראלית המייצרת ומפתחת ציוד קשר אלחוטי ומערכות פקוד ובקרה. מוטורולה זכתה במקום ראשון במשאל המפעל הנבחר 1973.
16. שמפו רפואי מפורסם לריפוי ולמניעת קשקשים, מיוצר ע"י פלנטקס, המפעל הישראלי בעל המוניטין הבינלאומי.
17. „הוורד הלבן", סמל האיכות למוצרי רים: ארונות, חדרי שינה ומטבחים מודולורים. תצוגה בת"א: רח' בן־יהודה 108 טל. 232546, 238011.
18. הנקודה הלבנה על עטי שפר, היא סמל למלאכת מחשבת ולדרגת האיכות העליונה של סדרת העטים הטובים והיקרים בעולם.
19. בטוח בפניקס הוא בטחון, בטוח בפניקס הוא גם חסכון, זוהי סיסמת הפניקס הישראלי חברה לביטוח. לפניקס סניפים וסוכנויות בכל רחבי הארץ.
20. הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ת"א, שדרות רוטשילד 39 טל. 622311.
21. מגדולי היצרנים בעולם למכשירי עזר לבית המודרני: שואבי אבק, מסחטות פרי הדר וירקות ומאווררים. מפיץ: מ. ט. קולטון בע"מ.
22. יותר מ־300 דירות ב־35 בניינים. ברחובות תבחר בדירות צבר, החברה הגדולה בעיר. בית הפועלים 7.
23. אל תקנה מכונית לפני שתראה את 5 דגמי המאר של סובארו, מכונית היוקרה שמחירה נמוך (23,900 ל"י) והוצאות אחזקתה זולות. סעו... סעו... סובארו.
24. „צמד לדירה" תכנית החסכון לדירה בבנק המזרחי המאוחד בע"מ, המעניקה לך יתרונות רבים. פרטים בסניפי הבנק.
25. טוסטר „פיצה" „אמקא" ביתי להכנת ארוחות מלכים תוך שניות. סטייקים, טוסטים, המבורגר, חביתות ודגים להנאה תוך שמירה על גזרה נאה.
26. בנק [illegible] — הוא לא רק בנק הוא גם ידיד.
27. המשקה הקל הנמכר ביותר בעולם. למעלה ממאה מיליון בקבוק ליום, טעם החיים.
28. חשיפת הבדיקה והטובה ביותר לגיהוץ בדים עדינים וסינטטיים ללא הרטבת הכביסה [illegible] בעולם. מגהץ אינפרא־קל „אמקא" היחידי המצופה טפלון.
29. הקניה הטובה ביותר בסטריאו. חנות המיוחדת לסטריאו המעניקה לך את מערכת הסטריאו הטובה ביותר בהתאם למקציבך ודרישותיך. ת"א, שד' רוטשילד 31 (פינת אלנבי).
30. ממפעל כור מתכת. מייצר מכבשים, גלילונות וגלגלות. המפעל באזור התעשיה חולון — אזור.
31. אלון, נאמנות להשקעות צמודות בהנהלה של החברה להשקעות של בנק דיסקונט.
32. חברת התחבורה הציבורית הגדולה בישראל.
33. תחושו רעננה, תרגישו נפלאה. לאחר הרחצה בסבון אורליביה של „עץ הזית".
34. כאשר ברצונך ליהנות ממעדנים, [illegible] — לא תמצא משמר. מיוצרים ע"י [illegible] הדרה.
35. יצרני תמרוקים. סבון רד [illegible] C.D. שמן
36. חברת [illegible] המעניקה למבוטחיה [illegible] שירותי דרך וגרירה לכל מקום במשך 24 שעות ביממה.
37. משחת [illegible] האדומות [illegible] „עץ הזית", מעתה גם בטעם מנטה.
38. בכפר־סבא, ברעננה ובהוד השרון [illegible] בשרון הפתרון „[illegible] דירות" כפר־סבא ויצמן 66, רעננה אחוזה 100 טל. 927541.
39. „רנקו" המבחר והמובחר בתנורי [illegible], מזוג של יופי, [illegible] מפעל וחשתלבות [illegible] מודרני.
40. שיא אירועי הספורט בשנת היובל למדינת ישראל (האולימפיאדה היהודית).
41. אופנת פלוש מובחרת לאשה ולגבר (ספקו).
42. בית חרושת לרהיטי עץ ומתכת.
43. קפה מסעדה ידוע ברחוב דיזנגוף, המעניק ארוחות עסקים מצויינות, מבחר רב מכל העולם ועוגות תוצרת בית. תל־אביב דיזנגוף 193.
44. שאל מי שטייל — ויגידו כולם כי אין בעולם כטיול „תור עולם". „תור־עולם" הטיול המושלם.
45. הנרי ה־8 (ישראל) מפעלים לאופנה אינטימית. המלה האחרונה באופנת חזיות ותחתונים. המכירה בסלונים המובחרים ברחבי הארץ.
46. המפעל הידוע לשימורי בשר, נקניק ומעדני בשר אחרים, שתוצרתו זכתה גם השנה במקום הראשון במשאל דעת הקהל (ריכרד לוי) חולון, החשמונאים 197.
47. השם העולמי למוצרי בית חשמליים (א.א.ג.) (מכונות כביסה, דודה בלה, לבלוקס ועוד). המפיצים הבלעדיים: אלקטרוויסטה בע"מ, ת"א, רח' שפע טל 10.
48. השטיחים הזוכים כל שנה כשטיחים הנבחרים ביותר, הפאר יבוא לביתך עם... שטיחי כרמל.
49. Moon Valley Hotel מלון הנופש בקעת הירח, על שפת הלגונה באילת. בריכת שחיה, מתקני ספורט ובידור. ייפתח ביוני 1973. 3 כוכבים.
50. ששש... אף מילה על... מכונת הכביסה מס' 1 בגרמניה ובעולם.
51. הרדיאטור הבלעדי בעולם עם הטרמוסטט האלקטרוני המווסת את החום בחדר וחוסך בחשמל. משווק ע"י מ. ט. קולטון בע"מ, ת"א.
52. חברת הבניה שזכתה במקום הראשון במשאל דעת קהל של המוצר הנבחר 1973.
53. „הכתר על גלי האתר", מוצרי רדיו, סטריאו וטלוויזיה — יפאן.
54. הפירמה לבגדי ים, שמלות ובגדי חוף — זכתה גם השנה במקום הראשון בפסטיבל האופנה בקאן ובמשאל דעת קהל של המוצר הנבחר.

חידון סמלים*

חידון מס' 15 - 13 באפריל 1973

לכבוד
ת. ד. 14090 תל־אביב
עבור „חידון סמלים" — מוסף „הארץ"

שם ____________
רחוב ____________ מס' ______
עיר ____________ טלפון ______

למלא טופס התשובות לחידון הסמלים. גזור אותו בהתאם להוראות, ציין את שמך וכתובתך ושלח בהקדם. בהצלחה.

גזור כאן

מספר סמל	מתאים להגדרה מס.	מספר סמל	מתאים להגדרה מס.	מספר סמל	מתאים להגדרה מס.
1		19		37	
2		20		38	
3		21		39	
4		22		40	
5		23		41	
6		24		42	
7		25		43	
8		26		44	
9		27		45	
10		28		46	
11		29		47	
12		30		48	
13		31		49	
14		32		50	
15		33		51	
16		34		52	
17		35		53	
18		36		54	

גזור כאן

הוראות לפתרון:

בעמודים אלו מתפרסם חידון הסמלים השבועי של „הארץ". אינך חייב לפתור גם את החידונים הבאים — די בפתרון חידון אחד. מאידך, ככל שתרבה במשלוח פתרונות, לחידון אחד או לכל החידונים — יגדלו סיכוייך לזכות בפרס אחד או בכמה פרסים.

שלח כל פתרון במעטפה נפרדת; כל מעטפה תשתתף בהגרלה.

מה עליך לעשות כדי לפתור את החידון! בעמודים אלו מופיעים סמלים — והגדרות, כשהם מפוזרים ללא קשר וללא סדר. הסמלים וההגדרות מלווים במספרים סידוריים, גם הם ללא קשר ביניהם. עליך למצוא את הסדר הנכון, להתאים כל סמל להגדרה שלו ולציין את המספר הנכון על טופס התשובות.

חשוב מאד!

1. בחלק מן ההגדרות מופיעים מספרי טלפון של החברות המפרסמות. אם לא זיהית את הסמלים השייכים להגדרות אלו — התקשר טלפונית ושאל.
2. על מועד ההגרלה והתוצאותיה — יפורסמו פרטים מלאים במוסף השבועי של „הארץ".
3. עובדי „הארץ" ובני משפחותיהם וכל הקשורים בארגון חידון זה אינם רשאים להשתתף בהגרלה.

בכל יום שלישי מופיע בעתון „הארץ" טופס פתרון נוסף. מלא ושלח גם אותו והגבר את סיכוייך בהגרלה!

مكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הדרבי התל־אביבי בצל שלושה מאבקי תחתית

מחר ב-2.15: מרמורק — בית״ר ירושלים ✶ שמשון — בית״ר ת״א ✶ הפועל פ״ת — נתניה ✶ הכח בירושלים

ליגה לאומית

מאת סופר „ספורט הארץ"

הדרבי התל־אביבי בין הפועל למכבי מאפיל, בדרך כלל, על כל מה שמתרחש באותה שבת בליגה הלאומית לכדורגל. אבל המחזור ה־27 יהיה כנראה יוצא דופן, משום ששעתיים לפני תחילת הדרבי בבלומפילד — יחלו שלושה משחקי תחתית רגישים, שמשתתפים מרבבים נקבעה להם הפעם שעת פתיחה מקרית: 2.15 אחר־הצהריים.

אוירית התשדנות האופייניות לסיום העונה שיקבעה גם את ההתאחדות להנה עדיפות ראשונית במעלה לאלה מן המשחקים, שתוצאותיהם ישפיעו במישרין על מאבק הירידה, בו עדיין מעורבות תיאורטית לפחות חצי תריסר קבוצות. וכדי למנוע ריצנים ונסיונות להכרעה לא ספורטיבית, יתייצבו כל אלה על קו הזינוק בשעה אחידה — בשלושה מגרשים מעתים חומר נפץ.

סיוע משפחתי

בית״ר ירושלים, שמצבו המחמיר ביותר בעקבות הדרדרותו למקום ה־15, יוצאת ברחובות אצל האחרון בדירוג שלכאורה כבר השלים סופית עם ירידתו. השאלה היא, אם תוסיף מרמורק לגלות התנגדות, ואז ישא המיפגש אופי סוער, או שתשאיר את היוזמה בידי האורחים, שלגביהם יהיה זה אחד ממשחקי ההצלה האחרונים.

שמשון, המאושש מנצחונו המפתיע על הכח לפני שבוע (2:3) ומעלייתו למקום ה־14, יארח בבלומפילד ב־2.15 את בית״ר התל־אביבית. שמשון יאבק עד תרכה להשגה שתי נקודות חיוניות, אבל אין לשכוח כי גם יריבו ישחק בשאפתנות מוגברת — במגמה לסייע בעקיפין לקבוצה הבית״רית מירושלים, המצפה ללא ספק ל„תמיכה משפחתית".

לא פחות מתוח יהיה קרב התחתית השלישי, בין הפועל פתח־תקוה למכבי נתניה, הצמודים בדירוג (13—12). לנתניה עדיפות של שתי נקודות, אך כיוון שאינה מתוסכת מירידה עלולה פתח־תקוה להתקל ביריב בלתי פשרני, המסוכן גם מחוץ לביתו — כפי שהוכיח בשבת שעברה נגד הפועל תל־אביב בבלומפילד (3:1). פתח־תקוה, שעשתה רושם כי עלתה על דרך המלך, נכנעה לפני שבוע במגרשה ליפו ונקלעה מחדש לעמדה שאינה מתירה לה שום כשלון ביתי נוסף.

נסיגה בשלב המכריע

רק כאשר יסתיימו שלושה משחקים רגישים אלה, תינתן שריקת הפתיחה לדרבי התל־אביבי, שמלבד מנה גדושה של יוקרה עירונית טמונה בו גם חשיבות לגבי מירוץ האליפות — מבחינתו של הפועל, כמובן. דוקא בשלב המכריע של הקרב על הבכורה חלה נסיגה אצל הפועל, המתייצב לרוע מזלו נגד אלוף אשתקד המצוי באחרונה בתנופה קלה. ההנהגה הרציבה יותר של מכבי עלולה להקשות על חלוצי הפועל, שיתארגן שוב את פיינגבנים.

שום תוצאה בדרבי לא תפתיע, אבל השלכותיה תלויות בהתמודדות בקטטון בין שתי קבוצות פיסגה שהצירופו במחזור האחרון. הכח, עדיין ביתרון של 3 נקודות, תהאי ינסה להוכיח כי כשלונו נגד שמשון היה מקרי בלבד. גם הפועל ירושלים, ... יבקש להוכיח לקהל אוהדיו ... במאבק הסופר בצמרת. נראה כי בכל מקרה יתמקם המוביל בתיקו, תוך תקווה כי הפועל תל־אביב לא ייהנה יותר מזה.

הפועל חיפה מועמד לנצחון ביתי בקרית־חיים על מכבי פתח־תקוה, כנגינתו למקום השמיני הוספה את הולשתו אחרי הצלחה בראשית העונה. בשני המשחקים הנותרים יוכלו ארבע קבוצות לשחק בשלווה, וללא הקשות מלשהם, וגם כאן צפויה עדיפות קלה לאורחים: של מכבי יפו על הפועל באר־שבע ושל הפועל כפר־סבא על מכבי חיפה.

טבלת הליגה הלאומית

1.	הכח רמת־גן	26	16—35	37
2.	הפועל ת״א	26	28—41	34
3.	הפועל ירושלים	26	17—26	31
4.	הפועל כ״ס	26	22—29	29
5.	מכבי ת״א	26	20—28	28
6.	מכבי יפו	26	20—28	27
7.	הפועל ב״ש	26	29—32	27
8.	מכבי פ״ת	26	36—35	27
9.	מכבי חיפה	26	27—25	27
10.	בית״ר ת״א	26	23—23	26
11.	הפועל חיפה	26	26—25	24
12.	מכבי נתניה	26	33—23	23
13.	הפועל פ״ת	26	25—19	21
14.	שמשון ת״א	26	41—29	20
15.	בית״ר י־ם	26	32—18	20
16.	מרמורק	26	41—20	15

התעמלות

בימפני התעמלות, בהשתתפות קבוצות מבחרות מרחבי המדינה, יתקיים בהיכל הספורט בעמק. הפתיחה בשעה 10 לפני הצהריים.

שיוט

שיוט השומרון, לסירות מדגמים 420 והלבידי מכביפה, יהיה מחר בשעה 9 בבוקר מול חוף שדות־ים.

כדורמים

מפגש בין־לאומי, בין נבחרת ישראל בכדורמים לקבוצת בוכום ממערב גרמניה, יהיה מחר בשעה 10 לפני הצהריים במכון וינגייט.

אתלטיקה

אליפות אגודתית ומפעל אידלסון

האליפות האגודתית באתלטיקה לשנת 1973 תהיה מחר משעה 4 אחר הצהריים במכון וינגייט.

מפעל אידלסון

ההדלקה האתלטית, לזכרו של חיים אידלסון ז"ל, יהיה מחר בשעה 3 אחר הצהריים באיצטדיון המכביה בתל־אביב. תהיה זו התחרות ה־41 ברציפות לזכרו של האלוף.

צעדת גוש עציון

400 איש יתחרו מחר בצעדת ה״ה, הנערכת במגמה ... בי ב„גחיבי לחומים".

אופניים

כיוזרי אופניים במסגרת גביע ההדירה, לבוגרים ולנוער, יהיו מחר בירושלים, הזינוק, במסלול שאורכו 40 ק"מ, יינתן בשעה 7 בבוקר.

קליעה

התחרות הבין־לאומית בקליעה תהיה מחר משעה 9 בבוקר בביתוחו רמת־גן.

סיוף

האליפות הבין־מחוזית של הפועל בסיף (רומח), לבוגרים ולנוערים עד גיל 17, תהיה מחר לפהני"צ בבית הפועל בחיפה.

תחרות היאבקות נגד אלופת שווייץ

התחרות הבין־לאומית בהיאבקות בין אלופת שווייץ, קבוצת הב־דלדל, לנבחרת ישראל תהיה הערב בשעה 8 בהיכל הספורט בחולון.

בתיבה במכונה
תלמידי תיכון בני 12 שנה
בבית הספר למסחר
"רימון"
רח׳ דיזנגוף 85, טל. 281985
ביכה עיונית, פיקוח ממשלתי

הידיים מושטות אל על והמבטים מופנים כלפי מעלה באחד הרגעים המתוחים בדרבי התל־אביבי בכדורסל, בו ניצח באמצע השבוע מכבי את הפועל 93:105 בהיכל הספורט (צילום א. קוטין)

צפת עשויה לחולל מפנה נוסף בפיסגה הצפונית

תארח את חדרה ✶ עכו בבית נגד מכבי הרצליה ✶ בני־יהודה נערכים להכתרה אחרי קרית אונו

ליגה א'

במאבק לעליה לליגה הלאומית מחוז הצפון תהוה מחר עוד צד הרק גשות הריפה בת 90 דקות, כאשר במחזור ה־27 ינסה הפועל חדרה שלא לאבד במשחק־חוץ שלו בצפת את יתרון הנקודה שלו על פני הפועל עכו, שיארח את מכבי הרצליה. חדרה, שאיבדה באחרונה את יתרונה המכריע, תצטרך להתאמץ מאד מול הצפתים המדורגים במקום ה־10, בטווח 3 נקודות בלבד מאיזור הירידה. החדרתים יצפו ל„תקרי" בעכו שתארח את מכבי הרצליה המדורג 5, בפיגור 10 נקודות מהצמרת, בלי שום סיכוי להיאבק על הבכורה, אבל עם רצון עז להוכיח את יכולתו.

צמרת ליגה א' — צפון

1.	הפועל חדרה	26	16—46	39
2.	הפועל עכו	26	23—39	38
3.	טירת הכרמל	26	29—38	30

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל כפר־יהודה — הפועל הרצליה, הפועל מגדל־העמק — הפועל נהריה, הפועל טבריה — הפועל רמת־גן, ... נתניה, הפועל ... — הפועל בני־נצרת, הפועל קרית־שמונה — הפועל בנימינה.

הראשון נגד האחרון

במחוז הדרום לא תהיה, כנראה, כל חשיבות שהוא למיפגש הקצוות בין בני־יהודה לכדורגלני קרית־אונו, האוגרים את הטבלה. לבני־יהודה יתרון 6 נקודות בצמרת, ואילו לקרית־אונו פיגור 7 נקודות משלב ההצלה, ונראה כי גורלה לירידה כבר נחרץ. נצחון של בני־יהודה ואיבוד נקודה בלבד של חולון, שתשחק באשדוד עם הפועל המקומי המדורג 11 — יאפשר לכדורגלני שכונת התקוה לערוך כבר מחר את סיבוב הנצחון בבעבעתיים. אם לא תאבד חולון נקודה יאלצו בני־יהודה להמתין, לפחות רק מבחינת הרשמיות, שבוע נוסף להכתרה.

צמרת ליגה א' — דרום

1.	בני־יהודה	26	20—49	42
2.	הפועל חולון	26	20—39	36
3.	הפועל דימונה	26	31—40	30

יתר משחקי מחוז הדרום: הפועל לוד — הפועל יהוד, מכבי רמת־עמידר — בית״ר רמלה, הפועל דימונה — הפועל אילת, מכבי שעריים — הפועל בית־שמש, הפועל בת־ים — הפועל באר־יעקב, הפועל רמלה — הפועל ראשון־לציון.

ריאל ודרבי עדיין עשויות להופיע בגמר גביע אירופה

... על אף הפסדיהן ✶ בגמר ... הראשון נגד איאקס ויובנטוס

גביע אירופה

לונדון, 12 (ע.ח., „ספורט הארץ"). היתרון שהשיגו יובנטוס על דרבי קאונטי (1:3) ואיאקס על ריאל מאדריד (1:2), בשני משחקי הגמר הראשונים של גביע אירופה בכדורגל לאלופות, עדיין אינו מבטיח את עלייתן לגמר — זו דעת פרשני כדורגל בכירים באירופה, הסבורים כי הכל עשוי להתהפך במשחקי הגומלין במאדריד ובדרבי, ב־25 באפריל.

יובנטוס השיגה מיקדמה ביתית משכנעת למדי, אבל האלופה האנגלית עדיין לא הגיעה את בקיה, ועלולה לחסום בפני האיטלקים את הדרך לגמר.

איאקס לא כיצחה את יכולתה באמסטרדאם, וחולשתו של כוכבה יוהאן קרויף — שעודו פצוע — אילצה את מחזיקת הגביע האירופי בסנחיים האחרונות להתפקק בנצחון ביתי דחוק, משעריהם של שחקני הצוות הולנדי (דקה 67) וקרול (77). השער לריאל, שכבש אמאנסיו בדקה ה־83, יגביר את שאפתנות הספרדים במאדריד.

קלארק הבקיע — והורחק

לידס, (ע"ר). מחזיקת הגביע האנגלי, לידס־יונייטד, ניצחה בקושי את היידוק ספליט מיוגוסלאוויה, במשחק הראשון בחצי גמר גביע־אירופה למחזיקות גביע. שער הנצחון הובקע על־ידי אלן קלארק בדקה ה־20, לעיני 30 אלף צופים. אך בדקה ה־70 הורחק קלארק ע"י השופט, בעקבות פגיעה בשחקן יוגוסלאווי, כך שלא ישתתף במשחק הגומלין.

מילאנו, 12 (ע"צ). שער שהבקיע קיארוגי בדקה ה־69 הקנה נצחון ביתי דחוק לקבוצת מילאנו על ספארטה פראג 0:1, במשחק חצי הגמר השני למחזיקות גביע, לעיני 45 אלף צופים.

מנשנגלאדבאך—אנטחדה 0:3

מנשנגלאדבאך, 12 (ע"ר). בורוסיה מנשנגלאדבאך, ממערב גרמניה, הבטיחה את השתתפותה בגמר גביע אופ״א, לאחר שהביסה את הקבוצה ... טוונטה אנסחדה 0:3 (0:1), במשחק חצי הגמר הראשון ביניהן. את השערים הבקיעו: היינקס (2) ו... ינסן. ... אלף צופים חזו במשחק. ערב קודם לכן ניצחה בליברפול, באותה מסגרת, קבוצה ליברפול את טוטנהאם 0:1.

בשבת: ארסנל—טוטנהאם בליגה האנגלית

לונדון, 12 (ע"ר). מאבק יהיה השבת בין שלוש הראשונות בטבלת הליגה האנגלית — ליברפול, ארסנל ולידס. למוליכה, ליברפול, צפוי המשחק הקל ביותר, משום שתארח את ווסט־ברומיץ׳, הניצבת במקום ה־20.

שני משחקים מסקרים יהיו בלונדון: הדרבי בין ארסנל (2) לטוטנהאם (8), בהייבורי, והמיפגש בין ווסטהאם (5) ללידס (3).

מנצ'סטר־יונייטד, שעלתה בעקבות נצחונה על קריסטל־פאלאס באמצע השבוע למקום ה־18, תפגוש בסטוק (14). נוריץ׳, האחרונה בטבלה, תארח את צ׳לסי (12); קריסטל פאלאס (21) את איפסוויץ׳ (4) ולסטר (19) את בירמינגהאם (16).

יתר המשחקים: קובנטרי (11) — דרבי (9), מנצ׳סטר־סיטי (13) — שפילד־יונייטד (17), סאות׳המפטון (10) — ניוקאסל (6), וולבס (7) — אברטון (15).

שני משחקים בכרטיס אחד בירושלים

כדורסל

מאת סופר „ספורט הארץ"

שני משחקים בכרטיס אחד יהיו הערב בירושלים, במסגרת המחזור ה־20 בליגה הלאומית בכדורסל. בשעה 7.15 יארח הפועל ירושלים באולמו את הפועל גבת/יגור, ובשעה 9 יתמודדו באותו אולם קבוצות הפועל תל־אביב ובית״ר ירושלים.

משחקי תחתית חשובים יהיו הערב בחיפה ובאשדות־יעקב. מכבי חיפה ינסה לגבור במגרשו על הפועל מגידו, ולהמשיך להיאבק נגד הירידה, הפועל קרית־חיים ישחק נגד הפועל אשדות־יעקב, תוך ידיעה שנצחון ישחררו מסכנת ירידה. ברמת־גן מועמד מכבי רמת־גן לנצחון על הפועל גבעת־ברנר/גזר, דבר שיבטיח לו את הסגנות. בנוה אליהו יתמודד האלוף מכבי תל־אביב, הסובל מהרכב חסר, והפועל גידעונה/בית־אלפא. ארבעה משחקים אלה יחלו הערב ב־8.

נקבעה ראשות המשלחת לסיאול

גביע עולמי

בראשה — שמואל מרן ✶ חבריה ארליך ומנדלבליט

ראשות המשלחת, שתלוה את נבחרת הכדורגל הלאומית לטורניר הגביע העולמי בסיאול, נקבעה של־שום בפשרה. בראש המשלחת יעמוד גזבר ההתאחדות שמואל מרן, ועמו במשלחת יהיו צבי ארליך ממכבי וברוך מנדלבליט מבית״ר.

ציוות המשלחת נעשה לאחר שמזכיר מרכז הפועל, יוסף עגבר, נענה ללחץ בית״ר לצרף למשלחת גם נציג של מרכז זה. תחילה דובר כי בראש המשלחת יהיו שני נציגי הפועל (שמואל מרן ומנחם פרישלר), בתוספת נציג מכבי. כהוא גם יו״ר אירגון מאמני הכדורגל. בית״ר ביקש לשתף במשלחת את נציגו במקום את נציג מכבי — אך עם עגבר הגיע למסקנה, כי שיתופו של איש המקצוע הוותיק ארליך במשלחת עשוי להיות לעזר רב במסע.

פרישלר, המיועד לכהונת יו״ר הועדה המקצועית של ההתאחדות, במקום זאב בר־סבר שהתפטר מהתפקיד זה, נתבקש לוותר על סיכויו במשלחת לסיאול ונענה לבקשה.

שטרסבורג—פאריס 0:2 בליגה הצרפתית

פאריס, 12 (ע"צ). קבוצתו של מרדכי שפיגלר, פ.ק. פאריס, ניגפה 2:0 על־ידי קבוצה השניה שטרסבורג, במשחק חוץ במחזור ה־31 בליגה הצרפתית. פאריס ירדה ממקום ה־14 ל־15, כשאת מקומה תופסת רואן, שניצחה את איאסיו 2:3.

ריימס ניצחה את המוליכה נאנט 1:2, והורידה אותה למקום השני, כשאת מקומה תופסת האלופה מארסיי, שגברה על רד־סטאר. למארסיי ולנאנט מספר נקודות זהה — 42.

יתר התוצאות: ניס—ליון 1:3, ברדו—סאנטי 1:3, אנז׳ה—באסטיה 0:3.

סלטיק—ריינג'רס בגמר הגביע הסקוטי

גלאזגו, 12 (ע"ר). מחזיקת הגביע הסקוטי, קבוצת סלטיק, העפילה השנה בפעם החמישית ברציפות בגמר, לאחר שניצחה במשחק חצי־גמר חוזר את דאנדי 0:3 בתום הארכה.

יריבתה של סלטיק בגמר, ב־5 במאי, תהיה יריבתה המסורתית ריינג'רס. סלטיק זכתה 22 פעמים בגביע, מתוך 35 הופעות בגמר.

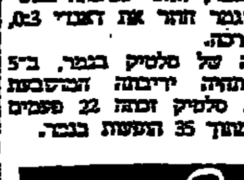
בכל יום ו'
במוסף השבועי
של הארץ

אנו מאחלים לכל לקוחותינו וידידינו
חג שמח
לצערנו נפלה טעות במודעותינו במוסף בעמודים 37, ו־47: מסעדתנו **קזה־מיה**, רח׳ שלמה המלך 38 טל. 239856 ת״א תהיה סגורה במשך חג הפסח ותפתח שנית ב־23.4 לארוחות ערב.
מסעדתנו **אוסטריה דה אנטוניו**, הרצליה פיתוח מול מלון השרון טל. 932880 תהיה סגורה בתאריך 16.4 בלבד ותשאר פתוחה במשך שאר ימי החג.
מסעדתנו **דל־פסקטורה** רח׳ ירמיהו 33, טלפון 449722 ת״א תהיה סגורה בתאריכים, 16.4 וב־17.4 ותשאר פתוחה בשאר ימי החג.
הנהלת אי. פי. אל.

הרב פנחס מילר
הרב המקומי
נצרת

כ"ח טבת תשל"ג
JANUARY 2 1973

תעודת הכשר

אני מאשר בזה שהמכונות והכלים בהם מיוצרים השוקולד, הסוכריות, הטופי, קקאו ומן למריחה בחברת נצרת לממתקים בע"מ (צ.ד.) בנצרת־עילית הוכשרו על־ידי לקראת חג הפסח תשל"ג הבעל"ט והייצור מתנהל בהשגחה מתמדת של משגיח נאמן שמונה על־ידי.

השוקולד, הסוכריות, הטופי וקקאו מיוצרים מחמרים שאין בהם תערובת חמץ או איסור אחר ואחינו בני ישראל רשאים לאכלם ללא חשש ופקפוק.

תעודת ההכשר המתחתמת בחותמת שלי מעידה על כשרות המוצר.

יאכלו ענוים וישבעו
הרב פנחס מילר

פנחס מילר / רב מקומי / נצרת

פנינה שצקי דן חרל"פ
נשואים
החופה התקיימה בחוג המשפחה.
חיפה, 12.4.73

תמר פרי בת לטוטי ומיכאל
שמואל דשבם בן לדבורה וזאב
נשואים
החתונה התקיימה ביום חמישי 12.4.73
בחוג המשפחה

בן נולד
לרחל ויורם זיידן
אח לטליה
נכד ל־
גאולה וברוניסלב זיידן אסתר ומשה פרלמן
חיפה ו' ניסן תשל"ג 8.4.73

דימונה (לבית מקוב)
וד"ר דן שפירא
מודיעים בשמחה על
הולדת בנם בכורם
ט' ניסן תשל"ג סינגפור 11.4.73

למשפחות **פיק והנדלס**
מלוא הטנא ברכות
לנשואי
דניאל עם בח"ל **צפורה**
י. ברקמן בע"מ — ביטוח כללי
ההנהלה והעובדים
רחל, שלי ו...

לידידינו
משה ופנינה פיק
ברכות לבביות לנשואי בנם
דניאל עם בח"ל **צפורה**
מנורה
חברה לאחריות ולבטוח משנה
ההנהלה

לעסקן הבכיר של ארגון בעלי מגרשים וקרקעות בישראל
מר **דוד זיתוני**
ורעיתו **רחל**
מיטב הברכות
לחתונת הזהב
אפרים גוזמן
ארגון בעלי מגרשים וקרקעות
בישראל

לגילה וגיורא רובין
לשרה ומשה רובין
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת
הבת - הנכדה
זיק, ביח"ר לרוכסנים בע"מ
רוכסני פאר בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

לפרופסור
אפרים קציר (קצ'לסקי)
ברכות ואיחולים
לתפקידך הרם
חבריך במחלקה לפולימרים
מכון ויצמן למדע

לידידנו
תת־אלוף (מיל.)
אשר לוי
ברכות לקבלת
אות המופת
בהוקרה ובהערכה
משפחת ש. רוזנסקי
ובית אומטיסו (ישראל)
בע"מ

למנהלנו היקר
תת־אלוף (מיל.)
אשר לוי
מיטב הברכות
לקבלת
אות המופת
ההנהלה ועובדי
אומטיסו (ישראל) בע"מ

לישראל גינזבורג ורעייתו
שפע ברכות
להולדת הנכד
במזל טוב
דפנה וויסמן את לביא בע"מ
ההנהלה והעובדים.

ברכות לבביות
לחברנו היקר
פרופסור **ד. שטיין**
על קבלתו את
פרס ישראל
איגוד רופאי העיניים
בישראל

למנהל בירורגית ג'
בבי"ח ע"ש איבילוב
ולצוות הרופאים
והאחיות
ברגשי תודה על הטיפול המסור
באמי - **שניידר סלוניאה**
הבת
גליקסמן רחל

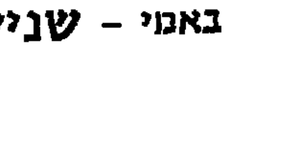
המפתח לפרסום בארץ
פרסום ב־הארץ

שגרירות גרמניה - מרכז התרבות
שיעורים ללימוד השפה הגרמנית
בשעות לפנה"צ, אחה"צ ובערב
החל מ־8 במאי עד 2 באוגוסט 1973

ההרשמה בימים: 18, 19, 25, 26 באפריל 1973
ומ־29 באפריל עד 3 במאי 1973 בין השעות 13.00—18.00
במשרד מרכז התרבות תל־אביב, כבר מלכי ישראל 19, קומה ב׳.
ליתר פרטים להתקשר טלפונית: 03 / 23 90 36 בלבד
דמי לימוד (כולל ספרי לימוד):
בקורס של 2 שעות בשבוע 60 ל״י ✱ בקורס של 2 שעות פעמיים בשבוע 110 ל״י
דמי הלימוד יש לשלם במזומן בעת ההרשמה

המכללה של הדסה
ירושלים

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה מקצועית

מודיעה על הרשמה
לשנת הלימודים תשל״ד — 1973/74

ללימודים דו־שנתיים במגמות:
הנדסאי מחשב
הנדסאי אלקטרוניקה
טכנאי צילום מדעי

ובשתוף פעולה עם משרד הבריאות

למגמות:
עובדי מעבדה רפואית ומדעית
רשמים רפואיים
מזכירות רפואית ומדעית

ליד המכללה קיים בית ספר ערב דו שנתי למגמה לעובדי מעבדה רפואית ומדעית.

מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות
אחרי ראיון אישי

תלמידי שנה ב׳ המצטיינים בלימודיהם יוכלו ליהנות ממילגות.

תלמידי המגמות ללימודי המחשב, אלקטרוניקה וצילום מדעי זכאים להלואה מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנית.

פרטים והרשמה:
בכל יום בין השעות 10.00—13.00 במשרד המכללה, רח׳ הנביאים 37, ירושלים, טלפון 222291.

בעת ההרשמה יש להמציא תעודת בגרות, תעודת זהות, תעודת יוצא צבא, סך 50.— ל״י דמי הרשמה ו־2 תמונות.

אוניברסיטה בר־אילן

מודיעה בזה על פתיחת ההרשמה לשנה״ל תשל״ד למגמות החדשות הבאות:

המגמה ללימודים ביבליוגרפיים וספרנות
לקראת תואר אקדמי ראשון, וכן ללימודי תעודה לתלמידים בעלי תואר אקדמי ראשון. למסיימי המגמה תוענק תעודת הסמכה לספרנות.

המגמה ללימודי ארץ־ישראל
לקראת תואר אקדמי ראשון.

— מספר המקומות מוגבל —

טפסים ופרטי הרשמה ישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב למשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטה בר־אילן, רמת־גן.

ההרשמה תסתיים ביום שלישי, י״ג באייר תשל״ג (15.5.73).

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לתרבות תורנית

פרסומים תערוכות וחומר אור קולי
לקראת יום העצמאות הכ״ה למדינה
ויום השנה ה־6 - לירושלים השלמה

פרים וחוברות:
„סוגיות בנושאי יום העצמאות" — הערך ד״ר נ. רקובר בשתוף משרד הדתות.
„תפלה לשלום המדינה" — כרזה מעוטרת.
„גאולה, גאולים, גואל" — מקורות ללימוד הנושא „גאולת ישראל", עם הסבר מתודי.
„יקום ירושלים" — לקט מקורות לתורה ולמדריך עם הדרכה מתודית בנושא: ירושלים.
„יפעה" — יום העצמאות: הצעות לביטוי אמנותי בנושא „יום־העצמאות" — מהדורה חדשה מורחבת (בהכנה).
„יפעת" — ירושלים: הצעות לביטוי אמנותי בנושא „ירושלים".
„שחר הגאולה" — היצירה „שחר הגאולה" — של האמן שטיינהארדט, עם דברי הסבר למורה ולמדריך.
„החורבה בבנינה" — קובץ מוקדש לשיקום בית־הכנסת „חורבת ר׳ יהודה החסיד".
„ירושלים בבנינה" — קובץ מוקדש לשיקומם של אתרים מקודשים בירושלים.
„אותיות ופרחים" — חומר ליום השואה.

ערוכות:
„הנצח זו ירושלים" — תערוכת תמונות קיר על נושא ירושלים.
„עיר הקודש חברון ומחוזותיה" — תערוכת תמונות קיר על נושא חברון.

רטונים:
„הזון ארבע גאולות" — חזון הנביאות בגאולת הארץ, גאולת העם, גאולה משעבוד מלכויות וגאולת אחרית־הימים.
„ירושלים מדור לדור" — סיורים בירושלים ושיחות עם פרופ׳ י. י. ריבלין.
„ר׳ עקיבא" — תיאור חייו של התנא ר׳ עקיבא בן יוסף.
„רומי וירושלים" — תולדות המרד האחרון של היהודים ברומאים.

רטים (בשתוף „נהורה"):
„נהורה" — המכון הישראלי לסרטים על נושאים יהודיים הפיק סרטים המתיחסים לנושא גאולת ישראל ותקומת העם.
„העליה לרגל" — העליה המסורתית לירושלים שלוש פעמים בשנה בתקופת של ירושלים בשלושת הרגלים.
„לגבולם" — מן הגעגועים במדינת־ישראל בתהום העליה, ההתיישבות וחיי תורה ועבודה.
„זוהר בגליל" — הגליל והאתרים ההיסטוריים בו בעבר ובהווה.
„אשר על השער" — סרט עליהו של הרמב״ן לארץ־ישראל בשנת 1267.
„הספר כיסה" — מאה שנות חיים פעילים של האיש המופלא, הספר משה מונטיפיורי.
„הרב ההרוין" — סיפור עלייתו של האדמו״ר הרב ישעיהו שפירא זצ״ל.
„בעקבות האבות" — ספור ההתיישבות החדשה בגוש־עציון.
„מכורש עד ימינו" — סרט המוקדש להיהודות פרס בעבר ובהווה.
„יחד שבטי ישראל" — סיפורו של איזור התישבות הקלאית „שפיר".
„השדה והמערה" — חברון, בעבר ובהווה.

פרים, חוברות וסרטונים: ניתנים לרכישה.
ערוכות: ניתנות בהשאלה.
רטים: ניתנים בהשאלה או לרכישה.

כתובת המחלקה: המח׳ לתרבות תורנית, משרד החינוך והתרבות, רח׳ הלני המלכה 13, ירושלים.
227191/2

בית הספר ללבורנטים
ע״ש סוקולוב

בפיקוח משרד החינוך והתרבות
ומשרד הבריאות

החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל״ד

במגמות:

* לבורנטים רפואיים
(לבעלי תעודות בגרות)

* לבורנטים תעשייתיים
(למסיימי כתה י׳ לפחות)

למסיימים תעודות ממשלתיות מוכרות

פרטים: בית הספר ללבורנטים ע״ש סוקולוב רח׳ עזה 13 יפו, טל. 822766
בשעות 17.30—19.30.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המחלקה להוראת מדעים

נמשכת ההרשמה
ללמודי
„מגיסטר למדעים בהוראת המדעים"

לבעלי תואר B.Sc. או B.A. במקצועות כימיה, פיסיקה, ביולוגיה, מתמטיקה, ו„מגיסטר למדעים בהוראת הטכנולוגיה" לבעלי B.Sc. במסלול הטכנולוגי.

ההרשמה לסמסטר חורף תשל״ד נמשכת עד 29.6.1973
ההרשמה לסמסטר אביב תשל״ד תתקבל בתאריכים 1.10.73—29.12.73

מועמדים, בוגרי אוניברסיטאות בעלי תואר ראשון בשטחים הנ״ל עם ציון ממוצע טוב, מתבקשים להתקשר עם מזכירות המחלקה לשם קבלת אינפורמציה ראשונה.

קיימות קרנות המעניקות מלגות והלואות מצומצמות. סטודנטים מצטיינים יכולים להגיש בשעת ההרשמה בקשות למענק לקיום כלא או חלקי או להלואה. חיילים בשרות חובה יכולים להגיש בקשות למענקי שכר־לימוד וכדי תוך חודש מיום קבלת הסטודנט לבית־הספר.

על המועמדים להירשם במועד, גם אם טרם נתברר סופית אם יוכלו להשתלם.

ההרשמה בבית־הספר ללמודי מוסמכים, קרית־הטכניון, בית הסנט חדר 405, חיפה.

טפסי הרשמה ישלחו לכל דורש לפי פניה טלפונית לבית־הספר ללמודי מוסמכים 225111.

אוניברסיטה בר־אילן

בשיתוף עם הועדה לקידום החינוך המדעי לנוער ואגף הנוער במשרד החינוך והתרבות
מכריזה בזאת על

פתיחת ההרשמה
למחנה נוער שוחר מדע
בקיץ תשל״ג

כ״ב בתמוז (22.7.73) — ה׳ באב תשל״ג (3.8.73)

לתלמידי בתי ספר על יסודיים דתיים בוגרי כיתות ח׳ ו־י״א. לקבלת פרטים וטופסי הרשמה נא לפנות בכתב למזכירות הפקולטה למדעי הטבע, מדור חוגי נוער, אוניברסיטה בר־אילן, רמת גן.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה על פתיחת

קורס קדם אקדמי

הקורס מיועד למסיימי בתי־ספר תיכוניים ששפת ההוראה בהם עברית ואשר במסגרתם אין התלמיד ניגש לבחינות הבגרות (כגון מוסדות חנוכיים של התנועה הקבוצית, בתי־ספר מקצועיים, חקלאיים וכד׳).

המסיימים בהצלחה את הקורס יהיו זכאים להגיש מועמדותם ללימודים סדירים באוניברסיטה ויידרשו לעמוד בתנאי הקבלה הרגילים לאוניברסיטה כגון, בחינת מיון כלל־אוניברסיטאית, בחינות קבלה לחוגים וכד׳.

משך הקורס: 1.7.73—30.5.74

הלימודים יתקיימו: ארבע פעמים בשבוע, בשעות אחה״צ וערב. טפסי הרשמה ופרטים נוספים ניתן לקבל ע״י פניה בכתב למזכירות ההרשמה וכן בשעות הקבלה כדלקמן:
ימים א׳—ה׳ בשעות 11.00—13.00
ובימים ב׳ ו־ה׳ בשעות 17.00—19.00

ההרשמה לקורס הקדם־אקדמי תסתיים ביום שישי ט״ז בניסן תשל״ג (18.5.73).

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

על פתיחת הרשמה לחוג ללימודי ארץ־ישראל

מטרת החוג להעמיק את ידע ארץ ישראל ולהבליט התחום זה כנושא לימודי העומד בפני עצמו.
בשלב זה יונהגו הלימודים במתכונת דו־חוגית, ויקנו התואר ראשון (ב״א).
פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות הרשמה.
ההרשמה לחוג זה תסתיים ב־30.4.1973.
חוברות הסברה וטפסי הרשמה ניתן להשיג בנקודות המכירה הבאות:
1. ממעל השיכפול של אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, בימים א׳—ה׳ בשעות 09.30—17.30.
2. חיפה — זוהר, רחוב החלוץ 22.
3. קרית מוצקין — פינת הנוער — ויצמן 10.
4. צפת — גרינבאום זאב, בנין מלון מאיר, רחוב ירושלים 59.
סטודנטים המעונינים לרכוש את החוברות בדואר, מתבקשים לצרף המחאת דואר ע״ס 3.25 ל״י לפקודת אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה והחוברת תשלח לביתם. חיילי צה״ל הפונים באמצעות הדואר הצבאי, יקבלו חוברות ללא תשלום.

בית ספר מקצועי תיכון עירוני י״ד
ויצ״ו צרפת
(שיכוד של בתיה״ס ע״ש הנה יפה)
תל־אביב, רחוב גבורי ישראל 101
טלפון 250285, 253839

הרשמת תלמידים לשנת הלימודים תשל״ד 1973/74

החל מיום ראשון 8 לאפריל 1973

מתקבלים לכתה ט׳ נערים ונערות בוגרי בית ספר יסודי. בוגרי חטיבת הביניים מתקבלים לכתה י׳.

בביה״ס 2 מסלולים:
א) מקצועי רגיל
ב) מקצועי תיכון (בגרות)

למגמות:
1. ארות, משק ומלונאות
2. אפנה
3. אמנות שמושית

שעות הקבלה: 9.00 — 13.00 (פרט לערבי חג ושבת)
אוטובוסים 63 ו־55 מצפון ת״א, 53 מהתחנה המרכזית.

כפר יוליאנה
המרכז להכשרה ימית
ע״ש המלכה יוליאנה
בנצנים
ד. נ. אבטח טל. 051—2180

מודיע כי החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ד למרכז ההכשרה הימית במגמה של

מכונאות ימית

למגמה מתקבלים בוגרי כתות ח׳

ההרשמה תמשך עד 10.5.73 במשרדי כפר הנוער הציוני נצנים ד.נ. אבטח בימים א׳—ה׳ בשעות לפני הצהרים.

על הנרשמים להביא אתם:
א. תעודת זהות או תלוש רשום
ב. תעודת ציונים של שליש ב׳
ג. תעודת רופא עינים על ראיה תקינה
ד. שתי תמונות פספורט
ה. 15 ל״י דמי הרשמה

כל הנרשמים עוברים בחינות כניסה.

הנהלת הכפר

אמנות
ומלאכת מחשבת

בכפר האמנים עין הוד
נותרו מספר מוגבל של מקומות
בסמינר לאמנות ומלאכת מחשבת

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר בחינות כניסה ומיון קפדני.

במקום — אכסניה לסטודנטים.

לקבלת פרטים נא למלא התלוש הרצ״ב.

לכבוד
הסמינר לאמנות ומלאכת מחשבת
כפר האמנים עין הוד
ד.נ. חוף הכרמל

נא לשלוח לי פרוספקט

שם ______________

כתובת ______________

גיל ______________

בהזדמנות
בככר המדינה למכירה
פנטהאוז פינתי מפואר
סלון גדול, שני חדרי שינה גדולים, חדר ארונות שאפשר להפכו לחדר שינה שלישי, גזוזרות כפולה, במצב מוזהר, טלפון, הסקה מרכזית, כניסה מידית. טלפון 03—262319

כפר הנוער הציוני
נצנים
בי״ס תיכון חקלאי
ד. נ. אבטח טל. 051—2180

מודיע כי

החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל״ד
לבוגרי כתות ח׳ לביה״ס התיכון החקלאי ולבוגרי כתות ו׳—ז׳ לבי״ס היסודי בפנימיתנו.

ההרשמה תמשך עד 10.5.73 במשרדי כפר הנוער הציוני נצנים בימים א׳—ה׳ בשעות לפני הצהרים.

על הנרשמים להביא אתם:
א. תעודת זהות או תלוש רשום
ב. תעודת ציונים של שליש ב׳
ג. שתי תמונות פספורט
ד. 15 ל״י דמי ההרשמה

כל הנרשמים עוברים בחינות כניסה.

הנהלת הכפר

אורט ישראל

המכללה הטכנולוגית
אורט גבעתיים
בשתוף המכון הממשלתי להכשרה טכנית

מודיעה על

הרשמה
לשנה״ל תשל״ד
ללימודים על־תיכוניים

במגמות:
✱ קרור ומזוג אויר
✱ הנדסאות לבניית מכונות ותהליכים
✱ הנדסאות לבניית מכונות ואוטומציה
✱ הנדסאות בנין וארכיטקטורה

תנאי הקבלה — מתקבלים בוגרי י״ב כתות של בתי־ספר תיכוניים מקצועיים, תיכוניים־עיוניים, לרבות בעלי תעודת בגרות אכסטרנית.

המועמדים יהיו חייבים במכינה במשך שלשה חדשים.

משך הלימודים — שנתיים במסלול יום וארבע שנים במסלול ערב.

דיאור וזכויות — תלמידים אשר יעמדו בהצלחה בבחינות הגמר במשך הלימודים ולאחר מכן בפרויקט הגמר, יוענקו להם:
• תואר של הנדסאי

הלוואות — הלומדים במסלול יום יהיו זכאים להלוואות כמקובל במכון הממשלתי להכשרה טכנית.

פרטים והרשמה — במשרד המכללה, גבעתיים, רחוב גולומב 15, טל. 729105 — 729795, בימים א׳ — ה׳ בשעות 8.30—12.30 ובימים א׳ ו־ד׳ בשעות 17.00—19.00.

הורים נכבדים

מרכז לשפות „קורן" יבוא לעזרת ילדיכם — תלמידי בתי הספר היסודיים — בהקניית השפה האנגלית. לבית ספרנו נסיון רב והצלחה מיוחדת במתן שעורי עזר והוא מציע לתלמידים את היתרונות הבאים:

- מורים מוסמכים ומנוסים שהתמחו במיוחד בלימוד ABC לילדי הכתות הנמוכות.
- מסיר מההורים את הדאגה לחפש מורה פרטי מוסמך, שלא תמיד אפשר להשיגו, ומביא לחסכון גדול בהוצאות עבור שעורים פרטיים.
- הלימודים מתנהלים בקבוצות קטנות בנות 6—8 תלמידים בלבד, המאפשרים קשר אינדיבידואלי ישיר בין המורה לתלמיד, וכל זאת בהוצאה קטנה.
- מוטב להכניס את התלמיד מבעוד זמן למסגרת שעורי עזר סדירים כדי למנוע פיגור גדול בחומר בבית הספר.

גם תלמידי בתי הספר התיכוניים מקבלים אצלנו את העזרה הבסיסית היעילה בלימוד השפה האנגלית לקראת בחינות הבגרות.

פרטים:
מרכז לשפות „קורן"
תל־אביב, שד׳ דוד המלך 1, טל׳ 266443
נחלת בנימין 2, טל׳ 56347
חיפה, רחוב החלוץ 27, טל׳ 669265

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסה כימית

למודים לתארים גבוהים בהנדסה כימית

ההרשמה
ללימודי מוסמכים בפקולטה

לזמן א׳ תשל״ד החלה ותסתיים ב־29.6.1973

לזמן ב׳ תשל״ד תתקיים בתאריכים: 1.10.1973—28.12.1973

מתקבלים מועמדים להשתלמות לקראת תואר שני ושלישי, בזמן מלא או חלקי.

קיים מספר מצומצם של משרות לאסיסטנטים ומדריכים מצטלמים.

פרטים והרשמה בבית־הספר ללמודי מוסמכים, בית הסנט, חדר מס׳ 405, קרית־הטכניון, חיפה. פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות הפקולטה להנדסה כימית, טל. מס׳ 235112.

مكـان الأصل

هكذا من الأصل

משרד המסחר והתעשיה
לוח מחירים מכסימליים לצרכן
למצרכי מכולת

המוצר	האריזה או המשקל	המחיר לצרכן
לחם		
לחם כהה אחיד	1 ק"ג	38 אג'
לחם כהה אחיד	750 גרם	32 אג'
לחם לבן	750 גרם	35 אג'
לחם לבן	250 גרם	22 אג'
חלה עגולה או קלועה	500 גרם	40 אג'
לחמניה	60 גרם	9 אג'
לחם שיפון או לחם כמון	500 גרם	37 אג'
חלב ומוצריו (המחירים בחנות)		
חלב שתיה מפוסטר	שקית של 200 מ"ל	17 אג'
חלב שתיה מפוסטר	בקבוק של 500 מ"ל	32 אג'
חלב שתיה מפוסטר	שקית של 500 מ"ל	33 אג'
חלב שתיה מפוסטר	שקית של 1 ליטר	63 אג'
זבדה (לבניה) (כגון: „אשל" „עידית")	גביע של 170 מ"ל	22 אג'
לבן 3% שומן (כגון: „גיל", „עוז", „יעל")	גביע של 170 מ"ל	20 אג'
לבן כחוש (כגון: „רז")	גביע של 170 מ"ל	19 אג'
שמנת חמוצה	גביע של 170 מ"ל	38 אג'
שמנת מפוסטרת לקצפת	שקית של 230 מ"ל	1.20 ל"י
יוגורט	גביע של 170 מ"ל	32 אג'
יוגורט בטעם פירות (כגון: „פריגורט" „פריחלב" או „מעדן חלב")	גביע של 170 מ"ל	35 אג'
חמאה	חבילה של 100 גרם	80 אג'
חמאה מלוחה	חבילה של 200 גרם	1.50 ל"י
גבינה לבנה כחושה רגילה	חבילה של 250 גרם	40 אג'
גבינה לבנה לחתוך כחושה (כגון: „כנען")	חבילה של 250 גרם	50 אג'
גבינה לבנה לחתוך כחושה (כגון: „כנען")	חבילה של 500 גרם	94 אג'
גבינה כחושה למריחה	גביע של 250 גרם	44 אג'
גבינה שמנה רגילה	חבילה של 250 גרם	45 אג'
גבינה שמנה למריחה	גביע של 250 גרם	50 אג'
גבינת שולחן שמנה	גביע של 250 גרם	57 אג'
גבינה לבנה שמנה לחתוך	חבילה של 250 גרם	62 אג'
גבינה לבנה שמנה לחתוך	חבילה של 500 גרם	1.19 ל"י
גבינה קוטג' (9%) *	גביע של 225 גרם	65—63 אג'
גבינה קשה חצי שמנה „גלבוע"	1 ק"ג	6.50 ל"י
גבינה קשה חצי שמנה „גלבוע" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 150 גרם	1.40 ל"י
גבינה קשה שמנה „עמק"	1 ק"ג	7.— ל"י
גבינה קשה שמנה „מיראן", „מאר" או „אירבר"	1 ק"ג	7.50 ל"י
גבינה קשה שמנה „גוש חלב" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 200 גרם	1.80 ל"י
גבינה קשה שמנה „מיראן" או „אירבר" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 150 גרם	1.60 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „גל העמק"	1 ק"ג	9.40 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „הגה" נהריה	1 ק"ג	9.50 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „מירון"	1 ק"ג	8.50 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „עדי" או „הדר"	1 ק"ג	8.90 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „גל העמק" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 200 גרם	2.20 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „עדי" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 150 גרם	1.75 ל"י
גבינה קשה שמנה „מירון" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 150 גרם	1.80 ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „הדר" (ארוז בפרוסות)	חבילה של 200 גרם	2.— ל"י
גבינה קשה כלילת שומן „עדי" או „נהריה" (תמיכה ארוזה)	חבילה של 200 גרם	2.— ל"י
חלב מעוקר	בקבוק של 600 מ"ל	48 אג'
חלב מעוקר דל שומן (1%)	בקבוק של 600 מ"ל	44 אג'
חלב מעוקר *	בקבוק של 910 מ"ל	65—64 אג'
משקה חלב עם קקאו	שקית בת 200 מ"ל	21 אג'
ביצים		
סוג 1		18 אג'
סוג 2		17 אג'
סוג 3		16 אג'
סוג 4		14 אג'
סוג 5		12 אג'
סוג 6		11 אג'
סוג 7		10 אג'
דגים, כבד		
קרפיון חי	1 ק"ג	3.50 ל"י
כבד קפוא מארה"ב מסוג מובחר	1 ק"ג	9.75 ל"י
כבד קפוא מארה"ב מסוג רגיל או כבד קפוא מדרום אמריקה	1 ק"ג	9.— ל"י
שמן, מרגרינה ומוצריהם		
מרגרינה עם או בלי מלח	חבילה של 200 גרם	32 אג'
מרגרינה עם או בלי מלח	גביע של 250 גרם	55 אג'
מרגרינה דלת קלוריות	גביע של 250 גרם	50 אג'
מרגרינה לאפיה	חבילה של 200 גרם	34 אג'
מרגרינה עם חלב	חבילה של 200 גרם	42 אג'
מרגרינה עם חלב	גביע של 250 גרם	62 אג'
שמן סויה מזוקק *	בקבוק של זכוכית 580 גרם	71—70 אג'
גפרורים		
גפרורים	חבילה של 12 תפיסות	55 אג'
גפרורים	תפיסה	5 אג'
חומוס, טחינה		
חומוס מוכן *	פחית של 100 גרם	67—65 אג'
חומוס מוכן *	פחית של 310 גרם	1.58—1.54 ל"י
חומוס מוכן *	פחית של 420 גרם	1.98—1.96 ל"י
חומוס גמם	פחית של 100 גרם	92 אג'
טחינה מוכנה *	פחית של 100 גרם	65 אג'
טחינה גולמית	פחית של 100 גרם	96 אג'
קמח, סוכר, אורז		
קמח סולת או קמח לבן מיוחד *	1 ק"ג	72—68 אג'
קמח רגיל מנוקה *	1 ק"ג	66—62 אג'
סוכר במשקל	1 ק"ג	1.08 ל"י
סוכר בשקית *	1 ק"ג	1.15—1.11 ל"י
אורז ארוז בשקיות חצי ארוך או ארוך	1 ק"ג	1.89—1.75 ל"י
אורז במשקל חצי ארוך או ארוך	1 ק"ג	1.78—1.71 ל"י
אורז עגול	1 ק"ג	1.26 ל"י
מוצרי קמח ובצק		
פתיתים, ספגטים (אוסם)	חבילה של 400 גרם	90 אג'
אטריות, פתיתים (אוסם)	חבילה של 400 גרם	74 אג'
מקרונים, ספגטים „פאר התיומה" (אוסם) *	קופסא של 250 גרם	76—75 אג'
אטריות עם ביצים (אוסם). *	קופסא של 200 גרם	83—82 אג'
מרקים		
מרק עוף	3 קוביות 15 גר' כל אחת	1.04 ל"י
מרק עוף או מרק בשר *	3 שקיות	1.10—1.05 ל"י
מרק סמריות עם גריסים *	קופסא של 2 שקיות	1.99—1.95 ל"י
מרקים אחרים *	קופסא של 2 שקיות	1.83—1.80 ל"י
מרק עוף או בשר גמם *	6 קוביות 7 גר' כל אחת	1.10—1.08 ל"י
מרק ירקות	קוביה 50 גר'	50—45 אג'
משקאות (המחירים בחנות)		
בירה לבנה *	בקבוק [illegible]	40 [illegible]
מאלט *	בקבוק של 48 ס"ל	35—33 אג'
גזוז „קוקה קולה" *	בקבוק של [illegible] ליטר	1.20—1.17 ל"י
גזוז „שוופס" *	בקבוק של 1 ליטר	1.03—1.— ל"י
גזוז מסוגים אחרים כגון: „גולדסקי", „ממתקי האחרים" *	בקבוק של 1—1.1 ליטר	94—91 אג'
משקה קל הדרים *	בקבוק של 65 ס"ל	45—42 אג'
תה וקפה		
קפה נמס (תוצרת עלית) *	קופסא 56 גרם	2.40—2.32 ל"י
קפה נמס (תוצרת עלית) *	קופסא 227 גרם	9.15—8.80 ל"י
קפה נמס (תוצרת אחרת) *	קופסא 56 גרם	2.31—2.23 ל"י
קפה נמס (תוצרת אחרת) *	קופסא 227 גרם	8.80—8.60 ל"י
תה סוג 74 בחבילה המוין	100 גרם	1.43 ל"י
תה סוג 510 בחבילת המוין	100 גרם	1.57 ל"י
תה בשקיקים 1 גרם (ויסוצקי) עם פרט המוין	25 שקיקים	1.06 ל"י
תה בשקיקים של 1.5 גרם (ויסוצקי) עם פרט המוין	25 שקיקים	1.35 ל"י
שוקולד מסוג עממי		
שוקולד חלב	חבילה של 50 גרם	44 אג'
שוקולד מריר	חבילה של 50 גרם	44 אג'
שוקולד בוטנים	חבילה של 50 גרם	44 אג'
שוקולד חלב	חבילה של 100 גרם	86 אג'
שוקולד מריר	חבילה של 100 גרם	86 אג'
שוקולד חלב	חבילה של 200 גרם	1.72 ל"י
שוקולד מריר	חבילה של 200 גרם	1.72 ל"י

* מוצרים המסומנים בכוכב, המחיר הגבוה המצוין לידם הוא המחיר המכסימלי

ניסן תשל"ג — אפריל 1973

הציבור נקרא להקפיד בעת עריכת הקניות ולא לשלם יותר מהמחיר המקסימלי שנקבע ונתפרסם בזה.

בכל מקרה של הפקעת מחירים מתבקשים הצרכנים להודיע על כך למשרדים המחוזיים של משרד המסחר והתעשיה.

✶ ירושלים, רח' בן־יהודה 3 ✶ תל־אביב, רח' מזא"ה 76 ✶ חיפה, רח' העצמאות 82 ✶ באר־שבע, רח' הרצל 118

הערה: בלוח המחירים שפורסם בעתוננו, ביום רביעי 11.4.73, חל שיבוש במחירי המוצר המבליט. המחירים הנכונים הם אלה המופיעים בלוח זה.

הארץ בשארם א־שיח
ארקיע
באדיבות

המכירה: כפר הנופש קראואן מלון שרם—אופיר

משרד העבודה
האגף להכשרה
והשתלמות מקצועית

ההסתדרות הכללית
של העובדים בא"י
מרכז משען

אונים
כפר־סבא

מרכז לחינוך מקצועי קדם־צבאי
רישום תלמידים לשנת הלימודים
תשל"ד

מתקבלים נערים בגיל 16—17½ לקורסים בתאום עם צה"ל, המסיימים בהצלחה את הלימודים יועסקו במקצועם בעת השרות הצבאי. שכר הלימוד כולל פנימיה 480.— ל"י לשנה (מחוסרי אמצעים יהנו מהנחה).

המגמה	ההשכלה הדרושה ומשך הלימוד
✶ אלקטרוניקה (כולל בנות)	י' כתות לפחות דו־שנתי
✶ חשמלאות ומכשירנות מטוסים	י' כתות לפחות 14 חודשים
✶ חשמלאות ציוד עזר למטוסים	ט' כתות לפחות 14 חודשים
✶ מכונאות ציוד עזר למטוסים	ט' כתות לפחות 14 חודשים
✶ מכונאות רכב	ט' כתות לפחות שנה אחת
✶ חשמלאות רכב	ט' כתות לפחות " "
✶ שרטוט (רק לבנות)	י' כתות לפחות " "
✶ מכונאות קירור	ט' כתות לפחות " "
✶ טבחות	ח' כתות לפחות " "

ההרשמה בכל יום בין השעות 8.00—13.00, ב„אונים", רח' הנריטה סולד, כפר־סבא, טלפון 925843.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

מכון המתכות הישראלי
המחלקה להנדסת חמרים
המדור ללמודי חוץ

האגודה המטלורגית
הישראלית

מודיעים על
הכינוס הארצי השני למטלורגיה תעשייתית וסיורי ייעוץ של מומחים במפעלים ובמוסדות

אשר יתקיים ב־18—19 באפריל 1973
באודיטוריום של בית המהנדס בקריית הטכניון [illegible]

תכנית הכינוס תכלול:
דברי פתיחה — ד"ר ב. סיני — יו"ר הכינוס
דברי ברכה — מר א. גולדברג — נשיא הטכניון
מר ח. בר־לב — שר המסחר והתעשיה

הרצאות בארבעה מושבים בנושאים הבאים:
1. בדיקות ללא הרס
2. הגנה נגד קורוזיה
3. בקרת איכות בתעשית המתכת
4. עיצוב מתכות

בכנס ירצו מרצים מחו"ל, מומחים בעלי שם בינלאומי בשטחים בנושאים הנ"ל.

Mr. W. D. MANLY
Vice-President, Engineering Products Group
Cabot Corporation, Indiana, U.S.A.

Mr. R. T. ANDERSON
Process Research Group,
Convair Aerospace Division of Central Dynamics Corp., Cal. U.S.A.

Dr. T. P. HOAR
University of Cambridge
Department of Metallurgy and Materials Science, England

Prof. J. M. ALEXANDER
Dept. of Mechanical Engineering
Imperial College of Science and Technology, London, England.

כמו כן ירצו מרצים מהטכניון, מהתעשיה הישראלית והמוסדות מחקר אחרים. דמי השתתפות בכינוס: —.100 ל"י כוללים כיבוד קל, שתי ארוחות צהריים וחוברת הרצאות.

בדבר פרטים והרשמה נא לפנות אל: המדור ללימודי חוץ חיפה, ת. ד. 4959, טלפון 667818, 661151.

מכרז מס' 2/73
לניהול מזנון

משרד המשפטים מבקש הצעות לניהול מזנון בבנין המשרד הראשי ברח' סלח א־דין ירושלים במקום מקצים כ־180 עובדים.

המועמדים יידרשו להיות בעלי בריאות תקינה וכן יתבקשו להצביע על נסיון קודם בניהול מסעדה, בית אוכל או מזנון.

את תנאי המכרז והסכם הרשאה לניהול מזנון עליו יחתום הזוכה במכרז אפשר לקבל אצל מר חיים כוהן לוי מנהל המשק ואפסנאי ראשי, רח' יפו 19, טל: 232793 ירושלים.

את הצעות המכרז יש להגיש ב־2 מעטפות סגורות.

המעטפה אשר בה ימולאו פרטי המכרז תוכנס למעטפה חיצונית אשר על גבה יירשם מכרז לניהול מזנון משרד המשפטים 2/73.

המעטפה תושם בתיבת המכרזים של משרד המשפטים הנמצאת במחלקת המשק, רח' יפו 19 ירושלים בין השעות 8.00 עד 14.00.

היום האחרון לקבלת הצעות הוא 22.4.73 בשעה 12.00. אין משרד המשפטים מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.

מגישי ההצעות מוזמנים להופיע בפני ועדת המכרזים של משרד המשפטים ביום 24.4.73 בשעה 12.00 בלשכה הראשית של משרד המשפטים קומה ד' לשכת סגן המנהל הכללי רח' יפו 21 ירושלים.

חיים כוהן לוי
מנהל המשק ואפסנאי ראשי

חנות בככר המדינה
40 ממ"ר, להשכיר בשכ"ח
★
לפנות: „אביבית", ויצמן 58 תל־אביב, טלפון: 262319

להשכיר בחיפה
חנות מפוארת
במרכז העסקים
בבית רסקו לדירות הבינים.
חנות בשטח של כ־150 ממ"ר
(עם אפשרות לגלריה)
כניסה מיידית.

דירות עם (מיסודה של רסקו) בע"מ
קרית מוצקין, רח' השופטים 2, טל: פוסות

מעונין לרכוש
מגרש גדול
ליד שפת הים.

בהצעות מפורטות נא לפנות ת. ד. 1334 ת"א, למספר ד'/21731.

ב' בניסן תשל"ג
4 באפריל 1973
5648/99

לכבוד
מר כהן הרמן
יו"ר האגודה: „אגודת מורי הדרך בתיירות חוץ בישראל"
רח' המעגל 52 — רמון
קרית־אונו
א.נ.,

הריני מתכבד לאשר קבלת הצהרתכם מיום 21.3.73 בצרוף הודעה לפי סעיף 6 של החוק העותומני ל־אגודות לשנת 1909, על יסוד ה־אגודה הבאה:

1. שם האגודה: „אגודת מורי ה־דרך בתיירות חוץ בישראל".
2. כתובת האגודה: תל־אביב, רח' בן יהודה 228.
3. המשרד הראשי של האגודה: כנ"ל.
4. מטרת האגודה: לאגד את מורי הדרך בתיירות חוץ, בישראל (לה־לן: „מורי הדרך").

בכבוד רב,
ע. זמש
סגן הממונה על מחוז תל־אביב
נא/רי

להשמתך לב:
בהתאם לסעיף 6 של החוק העו־תומני לאגודות הנך מתבקש לפר־סם את הודעת הקבלה הנ"ל בעתון מקומי, וכן להודיעני להבא על שנוי כל שהוא בתקנותיה של האגודה או בהרכב ההנהלה.

העתק:
1. למשטרת ישראל, מטה מחוז תל־אביב.
2. ד"ר ג. פרוקציה, עו"ד, רח' אלנבי 108, תל־אביב.

כ"ה שנים למדינת ישראל

מרכז ההסברה — מטה חגיגות המימונה תשל"ג

ביום ג' כ"ב בניסן תשל"ג (24.4.73)
יערכו בעמק המצלבה בירושלים
חגיגות המימונה תשל"ג

בתכנית:
✶ חביב אלבורגי
✶ דודו אלהרר
✶ אסתר אלפאסי
✶ טריפונס (בליווי תזמורת)
✶ לילית נגר וז'יק כהן
✶ להקת זוזו מוסה
✶ להקת הרבנות הצבאית
✶ הלהקה הגרוזינית (עולים)
✶ הלהקה הבוכרית (עולים)
✶ תזמורת צה"ל
✶ תזמורת המשטרה
✶ זיקוקין דינור

מכירת הכרטיסים החלה
פרטים במטה המימונה, טלפון: 03—261111/393

הלוח הכ‌כ‌ול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612695
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.20 לשורה

למוסד מחקר
דרוש
מסגר קונסטרוקציות

...ורים הדרושים: בוגר בי״ס מקצועי, ...ל שירות בצה״ל, רצוי בעל רשיון נהיגה ... ג׳.

המעונינים יפנו בצרוף תולדות חיים לת.ד. 7057 עבור א. ש. רצוי לצרף מספר טלפון.

למשרד ארכיטקטים ומהנדסים לעבודות תכנון
דרושים
במחלקת הארכיטקטורה
★ **שכנאי**
עם נסיון של 5 שנים בעבודה.
★ **שרטט/ת**
עם נסיון של 5 שנים בעבודה.
במחלקת קונסטרוקציה:
★ **מהנדס קונסטרוקציות**
עם נסיון של 5 שנים בתכנון.
משכורת ותנאי עבודה טובים,
5 ימי עבודה בשבוע.
— סודיות מובטחת —
לפנות לפי ת.ד. 17203 תל־אביב.

אם אתה
בוחן או״ש או
מייעל משרדי
מתחיל
המוכן להופיע עצמך בעבודה יסודית מעניינת וקשה.
פנה לת. ד. 1514 תל־אביב עבור „אריש״ תוך פרוט נסיונך והשכלתך
סודיות מובטחת

למשרד רואה חשבון
דרוש/ה
עובד/ת ביקורת
לאחר סיום שנה לימודים באוניברסיטה
לפנות לטלפון: 57946 ת״א לקביעת ראיון.

אנשי אבטחה מעולים
שרותי בטחון ואבטחה.

לעבודות שמירה בנגב, אילת, שארם-א-שייך, ערבה וסיני
תנאים טובים
משוחררי צה״ל שנת 72/73 לעבודה מיידית.
—•—
נא לפנות „שרותי בטחון ואבטחה״ רח׳ בארי 7, תל־אביב, טל. 234246

מורה דתי - אתגר מצפה לך
באילת קיימים — בי״ס ממ״ד
חטיבת ביניים ממ״ד
חטיבה עליונה ממ״ד
דרושים להם מורים טובים במיוחד במקצועות היהדות.
האתגר — עבודה חנוכית ענפה בעיר הדרומית
הסיפוק
— חברה דתית תוססת ומגובשת
— הטבות כלכליות שונות
— תנאים טובים בדיור
— ים, נוף וצד.
המעונינים יכתבו ויפרטו קורות חיים לת. ד. 7297 ירושלים.

למלון גדול בירושלים
דרושה
מזכירה
אנגלית עברית
מובטחים תנאים טובים
✶
בדבר פרטים נא להתקשר טל. 261323 ירושלים

לבית חרושת לייצור תקליטים
דרוש
מסגר אחזקה
הבקיא בהפעלת דוד קיטור ואחזקה כללית
תנאים ומשכורת קוסמים לאיש המתאים.
לפנות: מכשירים, רח׳ הסדנא 6 איזור התעשיה, חולון, טל: 845347

לבנק דרושים
לסניפיו בתל-אביב
מנהלי מחלקת שטרות
לאחר שרות סדיר בצ.ה.ל. השכלה של 12 שנים, ידע ב־הנהלת חשבונות.
- נסיון בעבודה עם קהל.
- העבודה בתנאי פיצול.
- יועדפו בעלי נסיון קודם בעבודה בבנק.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ופרטי נסיון לת.ד. 4333 ת״א 61040 למס׳ 975.
— סודיות מובטחת —

לחברה תעשייתית במפרץ חיפה
דרוש
פקיד
הנהלת חשבונות
רצוי נסיון של 3 שנים לפחות בהנהלת חשבונות תעשייתית ובמיכון
אפשרויות קידום לאדם המתאים
את ההצעות נא לשלוח לת.ד. 29147 תל־אביב עבור „מפרץ חיפה״

...וצרן תעשייתי ...גדולים בארץ
דרוש!
חשב
תאור התפקיד:
ניהול כספים, רכוז מערכת הדווח, תמחיר, תקצוב ובקרה, רכוז הנ־הלת חשבונות, מגעים ומו״מ עם מוסדות כספים וממשלתיים, ני־הול צוות עובדים.

דרישות התפקיד:
השכלה אקדמאית בכלכלה או ראיית חשבון ו/או מינהל עסקים. הכרחי ניסיון קודם בניהול משק כספים תעשייתי גדול. מתבקשים לפנות רק מועמדים העונים לדרי־שות הנ״ל. למועמד המתאים מוב־טחים שכר ותנאים נילווים ההול־מים את התפקיד. מעוניינים מת־בקשים לפנות בכתב ובצרוף תולדות חיים אל ת.ד. 29057 תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

דרושים
1. **מכונאי רכב**
בתנאי עבודה ושכר טובים ביותר.
2. **פקידה**
לפקידות כללית ומרכזנית.
לבוקר הדיש ומשולל.
✶
לפנות אישית בין השעות 8.00—16.00 „בדק״ מוסך לתיקון מכוניות בע״מ, קרית־אריה אזור התעשיה פתח־תקוה (מול אוליבקס)

חברה גדולה בצפון הארץ
מחפשת
אדמיניסטרטור
בעל נסיון בנהול מחסנים, בצוע משלוחים ובנהול צוות עובדים.
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין — הכרחית.
יועדף בעל רקע בענף הטכסטיל.
לפנות בכתב לת.ד. 658 תל־אביב, עבור „אדמיניסטרטור״.

להברת אפריקה ישראל להשקעות בע״מ
אגף הבניה בבנין
דרוש
טכנאי בנין
עם נסיון בעבודות בצוע
תנאי השכר יקבעו בהתאם לכשורי המועמדים
בפרטים נא לפנות בכתב ת.ד. 72 סבוין, או בטלפון 757191־5 בין השעות 9.00—16.00
סודיות מובטחת

עירית אילת
לעירית אילת דרושים:
א. **מהנדס בנין** (אזרחי)
תאור התפקיד: אחראי על מח׳ הבנוי ואחזקת מבנים.
דרישות המשרה: רצוי מהנדס בנין בעל נסיון של 3 שנים בפקוח.
ב. **טכנאי בנין**
תאור התפקיד: פקוח על בצוע בניה מבני צבור
דרישות המשרה: הנדסאי או טכנאי בנין בעל נסיון של 3 שנים בעבודה מקצועית, ובעל ידע בשרטוט טכני.
תנתן עזרה בהשגת דיור מתאים.
את ההצעות יש להגיש לידי מזכיר העיר.
בכבוד רב
א. אזר, ראש העיריה

בנק ישראלי לתעשיה בע״מ
בסניף פתח־תקוה
דרושים
* **פקיד להנהלת חשבונות**
* **כתבנית**
* **חניכה**
✶
נא לפנות בכתב ל־ת.ד. 217, פתח־תקוה

...חברת בניה ארצית
דרוש
מהנדס אזרחי
לירושלים
...יד: מהנדס ביצוע לאתר בניה מתועשת (יחי דיור).
...ורים:
נסיון בבניה מתועשת
כושר ביצוע במסגרת החשיבים בלכליים
כושר ניהול צוות עובדים.
השכר יקבע בהתאם לכישורי המועמד.
...א לפנות לת.ד. 16091 תל־אביב 61 160

לחברה ישראלית למובילים בע״מ
דרוש באזור הדרום
מכונאי שרות חוץ
לתקוני טרקטורים וציוד חקלאי
הכישורים: נסיון של 3 שנות עבודה במכונאות לפחות ורשיון נהיגה.
✶ ✶ ✶
לפנות בכתב עם ציון קורות חיים ופרוט נסיון קודם לת. ד. 429, חיפה.

למוסד ממלכתי
דרושים
★ **טכנאי מכניקה עדינה**
לעבודות מכניקה עדינה וטיפול במכשור אופטי.
כשורים: בוגר בי״ס מקצועי טכני מוכר. נסיון בעיבוד שבבי (חרטות וכרסום). רצוי — ידיעת אנגלית לקריאת חומר טכני.
★ **הנדסאי טכנאי אלקטרוניקה**
רצוי ניסיון במערכות סרוו ורדיו דיגיטלי.
- המועמדים יפנו בצרוף תולדות חיים אל ת.ד. 7057 תל־אביב, עבור ש.ו.

למפעל השטיחים בנתיבות
דרושים
א. **מנהל חשבונות**
סוג ג׳ לפחות; רצוי נסיון קודם בתעשיה, בעריכת חשבונות מלאי, תשלומי ספקים, דוחות מחסן וכו׳.
ב. **טכנאי/הנדסאי כימיה**
התמחות בכימיה אנ־אורגנית, רצויה ידי־עה בהכנת תערובות דבק וגמר.
ג. **מזכירה בכירה**
נדרשת ידיעת השפה האנגלית, כולל הוצ־סות.
ד. **פקיד יצור**
למעקב אחר בצוע הזמנות, ולתכנון הייצור במפעל.
לפנות בכתב יד לת. ד. 93, נתיבות.

לביח״ר גדול בענף המזון בתל־אביב
דרוש/ה
עוזר/ת למנהל חשבונות
עם נסיון של 3 שנים לפחות.
תנאים טובים לאדם המתאים.
סודיות מובטחת
לפנות לת.ד. 3471 תל־אביב

אם אתה מהנדס אלקטרוניקה
בעל ניסיון מעשי של 3 שנים לפחות, בתכנון ופיקוח של מערכות אלקטרוניות —
והנך מעונין בעבודה מעניינת ובעלת ספוק רב, במפעל מתפתח.
נא פנה לת.ד. 25034 ת״א 61250 בפרוט תולדות חיים, כתובת ומס׳ טלפון.
✶ עדיפות לקציני צה״ל משוחררים.
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול
בשטח האלקטרוניקה
בסביבות תל־אביב
דרושים
1. **עוזר למבלטן**
בוגר בי״ס מקצועי במגמות חרושת כלים או מבלטנות עם נסיון של שנתיים לפחות.
2. **חרט כרסם**
למחלקת כלים. בעל נסיון מעשי בחרטות של 2 עד 3 שנים.
3. **מנהל עבודה למסגריה**
בעל מקצוע במסגרות כללית רצוי בעבו־דות לחזות השמל. עם נסיון של מספר שנים בניהול עבודה והוצאה לפועל בהתאם לשרטוטים.
4. **מסגרים רתכים**
בוגרי בתי־ספר מקצועיים במגמת מסג־רות כללית לעבודות הרכבת לוחות חשמל.
5. **חשמלאים מעולים**
בעלי נסיון בהרכבה וחיווט לעבודה במחלקת לוחות חשמל.
6. **הנדסאי מתכנן חשמל**
בעל נסיון בתכנון לוחות חלוקה ופקוד.
המעונינים יפנו בכתב, בציון קורות חיים תוך הדגשת נסיונם הקודם והכשרתם המקצועית לת.ד. 2644 רמת־גן.
סודיות מובטחת

אוניברסיטת חיפה
דרושים:
עוזר לממונה על התקציבים והתקבולים
התפקיד:
עזרה בהכנה ובעריכה של תקציבי האוניבר־סיטה — תקציב רגיל, תקציב פתוח, תקציבים ...צורים ומורחבים, מעקב אחר ביצוע התקציב. הכנת דוחות כספים לגורמים בארץ ובחו״ל ...קיום מעקב אחר ביצוע גאות של תקבולי האוניברסיטה.
קיום קשר שוטף עם המזכירות לעניני כספים, הפקולטות עתודות המינהל באוניברסיטה לצורך ...ילוי התפקידים הנ״ל.
התכתבויות בעברית ובאנגלית.
...ורים הדרושים:
השכלה על תיכונית, רצויה השכלה גבוהה במדעי החברה.
...ידע ונסיון של 3 שנים בעניני כספים ותקצי־בים.
שליטה בשפות עברית ואנגלית.
כושר לקיים מגעים נאותים עם גורמים באו־ניברסיטה ומחוצה לה.
...ה — בהתאם לכישורי המועמד.

אחראי על מדור אישורים
התפקיד: הכנת אישורים לסטודנטים באוני־ברסיטה.
...ורים הדרושים:
השכלה תיכונית לפחות, רצויה השכלה גבוהה.
נסיון של 3 שנים בעבודות מזכירות.
שליטה מלאה בעברית ואנגלית, כולל יכולת הדפסה בשתי השפות.
כשר לקיים מגע עם קהל.
כשר ארגון ופיקוח על צוות עובדים.
כשר ניסוח בכתב ובע״פ בעברית ואנגלית.
...ה — בהתאם לכישורי המועמד.

טכנאי בנין
תאור התפקיד:
עוזר לראש מדור בנין.
ניהול מו״מ עם קבלנים לביצוע עבודות אחזקה.
אחריות לצורתי אחזקת מבנים באוניברסיטה.
פקוח על עבודות פתוח ובניה, בדיקת חשבונות של קבלנים וחישובי כמויות.
ניהול ארכיון תוכניות.
...רים הדרושים:
בוגר ביה״ס לטכנאים במגמת בנין.
נסיון של שלוש שנים לפחות בעבודות בניה.
כושר ארגון ופקוח על צוות טכני.
שליטה בשפה העברית.
...יינים יפנו בכתב למחלקה לכח־אדם באוני־ברסיטת חיפה בציון שם המשרה.

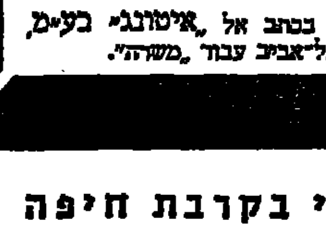

דרוש
איש מכירות
SALESMAN
הדרישות:
רצוי טכנאי בנין, הכרת השוק בענף הבניה, בעל רכב, נכונות לעבודה בשעות מוגדלות.
העונים לדרישות הנ״ל יפנו בכתב אל „איטונג״ בע״מ, שד׳ רוטשילד 138, תל־אביב עבור „משה״.

אוניברסיטת הנגב
מכרז מספר 73/1
אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות: —
1. במחלקה לכימיה
טכנאי מעבדה
(2 משרות)
לעבודה אחראית ומעניינת במחקר.
הכשורים הדרושים:
בוגר בית ספר להנדסאים או טכנאים, רצוי נסיון במחקר כימי והפעלת מכשיר אלקטרוני.
הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכשורי המו־עמד.
2. במחלקה לביולוגיה
מחסנאי - פקיד טכני
תאור התפקיד:
1) ניהול מחסן מלאי מחלקתי
2) קבלת סובין וניפוקו
3) אחריות על מחסן ציוד וכלים
4) עידכון מלאי ציוד ותומרים
5) הכנת הזמנות וקיום קשר עם ספקים ועם מחלקת המשק.
הכשורים הדרושים:
בוגר ביה״ס להנדסאים או טכנאים או בעל השכלה תיכונית.
נסיון של 3 שנים במקצוע.
עדיפות תנתן לבוגרי קורס מפ״טים בצה״ל
הדרגה המוצעת:
״ב־י״ד בדירוג האחיד או ד׳־ג׳ בדרוג הטכנאים
כל המשרות הינן מלאות
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.
פניות בכתב בצרוף תולדות חיים והעתקות יש לשלוח עד יום ו׳ 20.4.73 אל מחלקת המנגנון אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע.
נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת

בנק אגוד לישראל בע״מ
מחפש עבור סניף בירושלים מועמדים לעבודה
1. **כפקידי קהל** (טלר)
2. **פקידים**
עם נסיון בעבודה בבנק
מועמדים בעלי כישורים מתאימים יקבלו הכשרה תוך כדי עבודה.
העבודה ב־2 ימים בשבוע רצופה
ב־4 ימים בשבוע מפוצלת
★
פניות בכתב בלבד בציון הפרטים האישיים לת.ד. 2428, ת״א, לידי מח׳ המנגנון, עבור „סניף בירושלים״.

למפעל מתכת בדרום
דרוש:
ראש מדור ואקום ומכשירנות
- תאור התפקיד:
טכנאי ראשי לתחזוקת מערכות ואקום ומכשירים במפעל מתכת בטכנולוגיה מתקדמת.
- הכישורים הדרושים:
— בוגר בית־ספר להנדסאים או טכנאים.
— בעל ותק מקצועי של 5 שנים.
- למועמד המתאים מובטחים תנאי שכר נאותים ועבודה מעניינת.

נא לפנות לת. ד. 20170 תל־אביב, תוך ציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

מנועי בית־שמש בע״מ
מפעל טורבינות (מנועי סילון)
דרוש: מנהל ייצור
כשורים: מהנדס מכונות, נסיון בתכנון ובשיטות ייצור, אחריות לתכנון ולביצוע תוכניות הייצור של המפעל.
התפקיד מחייב כושר נהולי מעולה.
סודיות מובטחת.
- מועמד מתאים מתבקש לפנות אל: מנהל כח אדם, מנועי בית־שמש בע״מ, ד.נ. האלה בית־שמש — 99000 בצירוף קורות חיים בכתב יד.

למוסד ציבורי בקרבת חיפה
דרוש
מנהל מחסנים
יועדפו משוחררי צה״ל בתפקיד קצין/נגד אפסנאי
✶ ✶ ✶
✶ הצעות מועמדים בצרוף קורות חיים יש להפנות לת.ד. 6135, חיפה.

هكذا من الأصل

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול 1.00 ל"י למלה / יום ו' 1.20 למלה

למסעדה אקסקלוסיבית בירושלים
דרוש מלצר
בעל ידע
לפנות ת.ד. 1238 ירושלים, עבור „מלצר"

אינגי קלוצמן — חמ' בע"מ
איזור התעשיה — אזור
דרוש
חרט - ומסגר
טלפון 842291

לחברה ברמת-גן דרושה
פקידה כתבנית
למשרה שלמה 8.30—16.30
נדרשת שליטה בשפות עברית ואנגלית והדפסה בשתי השפות.
נא לפנות טלפונית: 03—726181 לקביעת ראיון.

דרוש
מכונאי עצמאי
בעל נסיון בתיקון טרקטורים ומכונות חקלאיות
לקיבוץ באיזור חיפה.
ת.ד. 4496 חיפה לכמ' 22484.

לאשטרום, מפעל למבנים טרומיים באשדוד
דרוש:
טכנאי בעל נסיון
לשרטוט תבניות פלדה
להתקשר 446705 תל-אביב
או 31874 אשדוד.

מפעלי ים המלח בע"מ
דרושים
מכשירני אחזקה
הכישורים הדרושים:
בוגרי חיל אויר (לאחר שרות צבאי) במגמת מכשירנות כטוסים או כל נסיון מקביל אחר.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקת כח אדם, מפעלי ים המלח ת.ד. 75, באר-שבע „עבור סדום".

לחברת בניה
דרוש
מנופאי - בגריסט
בעל רשיון בעל 40 טון
נא לפנות בכתב עם פרוט נסיון קודם לת.ד. 399 ת"א, עבור מנופאי.

דרושים
1) קנין (רצוי עם רכב)
2) צבעי בריסוס
3) עוזרים למסגרים
4) עוזר למדפים מ"שי
5) מתלמדים ללמוד מקצוע
העבודה באיזור התעשיה חולון
נא לפנות לטל. 855682

הועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני-נגב
דרושים
• מועמדים לקורס מפעילים
תנאי הקבלה — בוגרי בי"ס תיכון (רצוי במגמה ריאלית) או בי"ס מקצועי 4 שנתי, בעלי כושר בריאות תקין.
— הקורס ייערך בקריה למחקר גרעיני-נגב במסלול יום.
— בזמן הקורס תשולם לומדים משכורת.
— המגורים בבאר-שבע, דימונה או ערד.
— למועמדים מתוך לאזור הנגן צורה ביחד.
● המעונינים יפנו בצירוף קורות חיים וגליון ציונים של גמר תיכון לת. ד. 9001, מדור קבלה עובדים, באר-שבע (מיקוד 190—84).

לבית חרושת גדול באזור תל-אביב
דרושים
מסיקים לדודי קיטור
בעלי רשיון
העבודה ב-3 משמרות
תנאים טובים ומשכורת מצויינת לאדם המתאים
סודיות מובטחת
לפנות לת. ד. 3471 תל-אביב

למפעל בימיקלים בערד
דרוש
מהנדס כימאי
המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 13 ת"א

למפעל תעשייתי חדש בירושלים
דרוש מנהל חשבונות
ידיעת אנגלית בסיסית הכרחית.
הצעות עם פרטים מלאים ונסיון לפי הכתובת: ירושלים, ת.ד. 10380.

לחברה ציבורית
דרושה
כתבנית עברית
לאחר שרות צבאי
שעות העבודה מ-8.00—16.00
לפנות לת.ד. 16540 ת"א עבור מס' 572

לבית ספר תיכון בת"א
בפקוח משרד החנוך
דרושים
מורים לשנת תשל"ד
במקצועות: כתיבה במכונה, הנהלת חשבונות, חשבון מסחרי, משרדאות תכתובת, תורת המסחר, כלכלה, סטטיסטיקה.
תנאים טובים למתאימים.
✱ מורים בעלי נסיון ורשיון הוראה יפנו בציון פרטי נסיון והשכלה לת.ד. 4333 ת"א 61 040 „עבור מורים".

דרושה
מרכזנית
משעה 15.00 עד 19.00
5 ימים בשבוע.
טל' 5—443181 תל-אביב.

דרוש/ה
גזרן או גזרנית
תנאים טובים
נא לפנות ביח"ר לסריגה „דורינא" רח' אבא הלל 25 רמת-גן, טל. 733238

חברת אשדוד בע"מ
ת.ד. 21
אשדוד
אנו מחפשים
מהנדס בנין/אזרחי
הנדסאי בנין
לעבודה כמנהלי עבודה בשטח עבודות פתוח ובנין.
הכשרה הדרושה:
● נסיון בעבודות צנרת עירוניות.
● נסיון בביצוע מבנים בסוגים שונים.
● רשיון נהיגה.
● רצוי בעל רכב פרטי.
לפרט נסיון קודם בעבודה (רצויות המלצות) דרישת תנאים ושכר.

דרושים
בגריסטים
תנאים מצוינים לעבודה
באזור המרכז
טלפון 949709

דרוש
יבואן
למכונה בלעדית
של משחות שיניים פפסודנט וגיבס מתוצרת „אוניליבר"
רק חברות המתמחות בענף זה והמעונינות בקנית כמויות גדולות, מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 11112, תל-אביב

דרוש
פקיד שער
למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
הכישורים הדרושים:
שליטה בשפה העברית
רישום חשבונות
לפנות בכתב יד לת.ד 304 חיפה, בצרוף קורות חיים ונסיון קודם

למפעל בימי בת"א
דרושים
1) מפעילים
2) עובדי יצור
3) עובדי אריזה
לפנות בכתב לת"ד 4333 ת"א למס' 973

למפעל מתפתח באזור חדרה
דרוש מדפיס
למכונת פלקסן-אנילין
מועמדים יפנו בכתב לת. ד. 142, חדרה

קלי — יועץ לבטוח פנסיוני
שדרות רוטשילד 72, תל-אביב, 65785 טל. 624413
דרושה
מזכירה - כתבנית
בעלת נסיון, חרוצה ומסורה
רצוי לפנות בכתב עם פרוט נסיון קודם או טלפונית
— סודיות מובטחת —

למפעל באזור חדרה
דרוש:
תמחירן/ית
הכישורים: השכלה תיכונית חלקית לפחות וקורס יסודי בתמחיר או בהנהלת חשבונות, רצוי נסיון של 1—2 שנים בעבודה.
● המעוניינים יפנו תוך פירוט השכלה ונסיון לת.ד. 339 חדרה.
קיימת אפשרות הסעה מחיפה ומתל-אביב.
סודיות מובטחת

לסניף חיפה
של חברה תעשייתית גדולה
בענף המזון
דרוש
פקיד אחראי
לניהול חשבונות וקופה
עם נסיון קודם בניהול קופה וידע בהנהלת חשבונות, גיל רצוי 25—40.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד עם פירוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 2438 תל-אביב, עבור „פקיד אחראי".
סודיות מובטחת

קריירה
האם אתה מחפש קריירה חדשה?
סוכנות בטוח דינאמית מחפשת 5 נציגים ב-ת"א והסביבה. אנו מציעים הכנסה מוגברת ביותר, סיוע כספי הולם, הדרכה מעמיקה ומקצועית, העסקת ידע הדרכה מעשית, תוספת בעבודה, סיוע בהשגת לקוחות, גבוי של חברת הבטוח האהודה ביותר.
אנו דורשים גיל מעל 25, השכלה תיכונית לפחות, יוזמה ורצון לשרת אחרים. ידע מוקדם בבטוח חיים אינו הכרחי.
●
נא לפנות בכתב לת.ד. 39048 ת"א — עבור סלוכר.

מנהל חשבונות
עצמאי בירושלים
מעוניין לקבל ניהול חשבונות
ממפעלים ומוסדות,
ת.ד. 1233 ירושלים,
טלפון 02-536436

לחברת
קדם אלקטרוניקה
בע"מ
דרושות
1) פקידת חשבונות וקופה
2) כתבנית באנגלית
לפנות טלפון 56952 54897 ולבקש את רחל.

מיקרוקים בע"מ
למפעלנו בבני-ברק
דרושים
★ מהנדס אלקטרוניקה
לבנות מקורות מצב מוצק
יתרון למהנדס בעל נסיון בתכנון מעגלי מצב מוצק בתחום מיקרוגלים ו/או בייצור התקני מצב מוצק.
★ טכנאי בכיר
בעל נסיון בתחום רכיבים ו/או מערכות מיקרוגלים. רצוי נסיון במכניקות כעבודותיה מתקדמות, פיתוח ושמוש בציוד מדידה בתחום כזה.
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 18049 תל-אביב, או טלפונים 250484, 254985
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
★ מרכיבי כלים
(שטנצים) — נסיון בהרכבת כלים על מכבשים אקצנטריים והידראוליים הכרחי
★ שרטט מכונות
נסיון כשרטט מכונות — לפחות 3 שנים
לפנות בפרוט תולדות חיים, מקומות עבודה קודמים לת.ד. 1007 חיפה, טלפון 221171-04

דרוש
מהנדס/הנדסאי חשמל (זרם חזק)
✱ לתכנון מתקני חשמל ומערכות פקוד ובקרה לתעשיה.
✱ בדיקת תכניות ותאום עם גורמי בנוי ותכנון.
✱ פקוח על ביצוע עבודות.
● תשובות בכתב יד, תוך ציון פרטי ההשכלות הנסיון הקודם נא להפנות לת.ד. 504 ת"א עבור ת. ג.

לבגד עור בע"מ
דרושים לעבודה בתל-אביב
חייטים סוג א-א לתפירת מודלים מעור
לפנות: בגד עור, ת"א, בוגרשוב 40.

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרושה
פקידה כתבנית
עברית אנגלית
בעלת נסיון בעבודה.
המתאימות תיפננה בכתב בצרוף קורות חיים הנסיון קודם לת.ד. 7172 ת"א.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הטכנולוגי להכשרה מקצועית
בית הספר להנדסאים
דרושים
1) פקידה כללית -
בוגרת בי"ס תיכון לאחר שרות בצה"ל
כושר קריאה והבנה בספרים באנגלית, רצוי נסיון קודם בעבודה משרדית ונסיון בהדפסה במכונת כתיבה עברית.
2) פקידת מזכירות ערב -
בוגרת בי"ס תיכון לאחר שרות צבאי
שליטה בשפה העברית, ידיעת השפה האנגלית רצויה, נסיון של 3 שנים בעבודה משרדית, ידיעת הדפסה במכונת כתיבה עברית.
3) כתבנית -
בוגרת בי"ס תיכון לאחר שרות בצה"ל
שליטה בשפה העברית והאנגלית, נסיון של 3 שנים בהדפסה בשתי השפות וכן בעבודות כתבה.
בקשות הצעות על הדרישות הנ"ל מתבקשות לפנות בכתב לבית הספר להנדסאים ת.ד. 4459, מיקוד 31040, חיפה.

למוסד ממלכתי באזור תל-אביב
דרוש
מחסנאי בכיר
אם אתה בוגר בי"ס אפסנאי לאחר שרות והנך מעונין בעבודה בשטח האפסנאות,
אנא פנה בצירוף קורות חיים לת.ד. 83190, תל-אביב
מובטחים תנאים טובים!

מושב אוהד
דואר נע נגב
דרושים
א) מזכיר-גזבר
ב) מרכז משק
מגורים במקום אפשריים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
להתקשר טלפון 057-93284 בשעות 9—12.

דרושה
מזכירה
לעבודה במסגרת מערכת הבטחון
למנהל מחלקה משרד
הכרחית שליטה מושלמת בעברית ואנגלית כולל הדפסה.
● המעונינות מתבקשות לפנות לת.ד. 25057 ולציין קורות חיים, כתובת ומס. טלפון.
סודיות מובטחת

דרושה
מזכירה מנוסה לעבודה
שעות: 8.00—4.30
למנהל בכיר במשרדי החברה בתל-אביב
כישורים נדרשים:
✱ נסיון קודם לפחות 5 שנים בעבודות מכורה
✱ ידיעת עברית ואנגלית
✱ הדפסה בעברית, רצוי גם באנגלית
תנאים טובים למועמדת המתאימה
מועמדות תפנינה בכתב בציון נסיון קודם וקורות חיים לת. ד. 16284 עבור „מזכירה"

דרושים:
1. תעמלנים רפואיים
לאזורי הצפון, הדרום וירושלים
הכישורים הדרושים:
✱ רקע השכלתי מתאים ו/או נסיון בהדרכה בקורסים של חברה.
✱ עדיפות לבעלי רכב.
2. מחסנאי
לחברה הכללית לרישום מלאי.
לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים לת. ד. 18030 תל-אביב — בציון מס' המשרה.
פישר FISCHER
תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בית ברל
בית ברל
דרושים
★ מדריכי חברה
★ מורים לעברית
ידיעת הארץ והסטוריה
★ מדריכים לריקודי-עם:
שירה, דרמה וספורט
לעבודה בבית ברל בחודשים יולי— אוגוסט, עם נוער מארצות אמריקה ואירופה.
שליטה בשפה האנגלית, רצוי עוד שפות.
להתקשר הנ"ל כ-15 באפריל לטל: 925051.

דרוש
מנהל חשבונות ראשי
לחברה יצרנית משווקת
בעל נסיון רב בתע"תה של חברה כנ"ל בתפקיד של מנהל המחלקה; ידיעת עברית ואנגלית על בוריין הכרחית, כולל קורספונדנציה בשתי השפות; גיל 30—45; מרכז תל-אביב או הסביבה.
●
המועמד המתאים מתבקש לכתוב בכתב יד בצירוף קורות חיים, תוך סודיות מוחלטת מובטחת, אל:
המנהל הכללי
סי בי אס / ישראל
ת. ד. 681, תל-אביב

קרן הנגב — מדרשת שדה בוקר
דרוש
מנהל בית ספר תיכון
במדרשת שדה בוקר
כישורים:
בוגר או מוסמך אוניברסיטה בעל תעודת הוראה.
בעל נסיון בניהול בי"ס מקיף.
מגורים במקום: קיימת אפשרות העסקת בת הזוג.
לפנות לקרן הנגב — רח' שאול המלך 35 ת.ד. 33145, טל' 259785

שיבים כימיים ישראליים בע"מ
חברה בת של מונסנטו ארה"ב
Monsanto
דרוש
ממונה על משלוחים ובקרת מלאי
הכישורים:
ידיעות בניהול מלאי ובהנהלת חשבונות
ידיעת עברית ואנגלית
כושר ניהול כו"א
רשיון נהיגה
ידיעה בהליכי יצוא ויבוא — רצוי.
לפנות ת.ד. 19 אשדוד.

אם את מעונינת להשתלם בשטח הפעלת מחשבים קטנים, אנו מוכנים להכשירך לכך
הכישורים הדרושים:
1. ידע בסיסי בהנהלת חשבונות
2. ידיעה בשפה האנגלית
3. נסיון קודם בהדפסה עברית ואנגלית
4. בוגרת תיכון
אם ברצונך ללמוד ולעבוד בחברה מבניינית, כתבי, תוך פרוט נסיונך הקודם לת.ד. 1514 תל-אביב, עבור „מחשב".
— סודיות — מובטחת —

למפעל מתפתח
דרושות
עובדות ייצור באלקטרוניקה לעבודות חיוט הרכב והלחמה
● המעונינות מתבקשות לפנות לת.ד. 25099 ת"א, ולציין קורות חיים, כתובת ומס. טלפון.
סודיות מובטחת

למוסד למחקר
דרוש
טכנאי אלקטרוניקה
הכישורים הדרושים: ידע ונסיון בתחום מיקרוגל. רצוי ידע במכשירי אלחוט V.H.F ו-U.H.F
המעוניינים במתחרי צה"ל יפנו לת.ד. 7057, ת"א בצירוף קורות חיים עבור א.ס.

למשרד תכנון ובצוע הנדסי
דרושים
★ בוגר מדעי הטבע
עם נסיון במערכות בריאות אוכלוסיה
★ בוגר מדעי הטבע
חוקר בצפיפים עם נסיון באפידמיולוגיה, ביוסטטיסטיקה בעבודה במחשבים ובתהליכים סטטיסטיים.
● תשובות בכתב יד, תוך ציון פרטי ההשכלות ונסיון קודם נא להפנות לת.ד. 504 ת"א, עבור ת.ג.

למפעל תעשייתי בנס-ציונה
דרושים:
מזכירה טלפוניסטית
כישורים: הדפסה עברית אנגלית
מחסנאי
בעל נסיון קודם בניהול או במפעל תעשייתי או
נא לפנות בכתב: לת.ד. 78 — נס ציונה

לוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המשרד: יום-יום עד 1:00 לפנה"צ / יום ו': 1-20 למלה

● היפה: מ-20.00 ביום ו' עד 07.00 בבוקר יום א' — מד"א, טל. 101.

● בהרצליה פתוח והסביבה מבחר וילות וקוטג'ים בכל הגדלים תיווך "פתוח" נוריאו 1 הרצליה ב' 938686

● חולון! דירות פאר בי גדלים שונים. לפנות ש.מ.ב בע"מ, סוקולוב 58, 842308

● הזדמנות! בחולון דירת 3 חדרים עומד ב', העוב השר כל. 242907

● ביקנה דירות יפות בנות 3 ר4 3½ חדרים, לוקסוס מלא הסקה מרכזית במחיר החל מ-92.000 נשיונל נכסים בע"מ, סוקולוב 52, רמת-השרון 772315

תורנויות בתי חולים

● היום: איכילוב
● שבת: איכילוב

תרופות בתי מרקחת

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בחולון בכרכז דירת 3 חדרים + הול פרטר טלפון — 855851

● בחולון 3 חדרים רח' אחרונוביץ 28 וירון — 845908

● דירת 3 חדרים + פ"א עם מטבח משוכלל טלפון — בערב 843585

קבלנים מציעים

וילות ובתים

דירות

2-2½ חדרים

דירות בדמי מפתח

1-1½ חדרים

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

מחסנים

בתי מלאכה

חנויות

מכזו من الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול 1.00 ל"י למלה / יום ו' 1.20 למלה

● בהזדמנות חנויות מפואר רות למכירה במרכז מסחרי בשכונת מגורים בחולון. כני־ בה פרטית טלפון 737319
● למכירה חנות 80 ממ"ר כמו בבניין קולנוע „עונג", בגבעתיים טלפון ביום 265168 בערב 732590
● ברחובות חנות למכירה ב־ שכון המזרחי החנויות ברחוב הרצל פרטים תיווך המרכז. 951246
● למכירה חנות 55 מ"ר ב־ כפר שמריהו טלפון 982768
● חנות במרכז העיר, מת־ אים לכל עסק מחפש שותף חיים עזור 7, פתח תקוה — כניסה.
● חנות למכירה או השכרה. עם רשיון למכירת ירקות פרטים בשעות הערב 849856
● חנות ירקות במרכז חולון, פרנסה ל־3 משפחות 858108
● דרושות חנויות בתנאי־ מכירה או השכרה באזורים מובחרים בלבד, אנגלו־סכסון ת"א, טל' 842341
● להשכיר חנות 25 ממ"ר, 2 ויטרינות וטלפון, רח' די־ זנגוף 93 ת"א ע"י רופשו טלפון 911636
● חנות יפה למכירה ברחוב קריניצי 9, ר"ג הזמנו.
● למכירה חנות במרכז רח' הקישון שטח 20 מ"ר + גלריה 15 מ"ר. לפנות לפס' 114, ת.ד. 14142, ת"א.
● בשכ"ה חנות גדולה + גלריה, כבר המדינה, 834190 10—18
● הזדמנות נדירה מסיבת מחלה חנות בסביבה נהדרת בצפון ת"א (כיום בלי בית ר חמרי ניקוי) בשכ"ה — אך קיימת אפשרות לכל מטרה. טלפון — 418055 בשעות — 18.30—20.30

מגרשים

● בהרצליה מגרשים לבניה ותקלאות „ביתדור". טלפון 980689
● בצפת בכנען מגרש מיועד לבניה ליד וילות ובתי מלון המשקיף לכנרת. 6,000 ב־ מזומן ויתרתה בתשלומים נוחים. 753768, 624920
● בשכון רן למכירה נוף בהדר (אשור 4 יחידות) 450 ל"י למטר 785728, 780456
● בהרצליה פיתוח — מגרש היפה ביותר — 228939 (מ־ 19.00—17.00)
● דרוש מגרש לבניה בכפר שמריהו (ללא מתווכים) — 413506

● מעוניין לקנות מגרשים ב־ חולון בגושים: 6043, 6048, 6757, 6758, 6748, 6747, 6754, 665, כמו כן באזור התעשיה ובחולות ראשון, זילברמן בתים, עד העצמ־ אות 62 טל' 868995
● צמוד לבניהוו באזור מתנהה ברעננה 20 דונם — או חלק מהפרדס 260689 מ־20.00
● בכפר שמריהו. דונם ליד הוילות פרטים בטלפונים 03-828179, 03-262136
● מגרש 720 ממ"ר. ארמה פרטית. אזור וילות כאושר לבניה, 32 חדרים, או 8 די־ רות. כ"א 240 ממ"ר משטח על תכנות —.150,000 ל"י. טל' 951153
● למכירה מגרש למוסך ר לתעשיה + רשיון לבניה, אפשרות בניה בשותפות — 858861
● לשכלו בין דרוש מגרש לבניה בהרצליה והסביבה, תשלום במזומן או עבור די־ רות 982693 18.00—9.00 — 19.30—16.00
● דרושות קרקעות חקלאיות בחלפות גדולות, בתחום ש־ בין גדרה לנתניה. לפנות: נירנדלסי (ישראל) בע"מ, יהודה הלוי 121, ת"א. טל' 238479
● נוהרו לנו מספר מגרשים להשקעה (חקלאיים) קרקע פרטית עם קושאן במאבו לונדון — ישראל השקעות וקרקעות אלנבי 184, תל־ אביב.

● דרושים כספים בתנאי רבית מצויינים!!! ערבויות בנקאיות מדרגה ראשונה פסנה — חברה להשקעות בע"מ. רח' בן יהודה 28, ת"א (הכניסה מרח' מאפו 18) טל' 236008
● למסירה בומיק במרכז פ"ת בשכ"ת טל' 917882 ב־ ערב
● דרושים צעירים עם יוזמה לעבודה בשטח מעניין מש־ כורת מובטחת בתוספת של עמלות ברווחים. תנאים: הש־ כלה של 15,000 ל"י (עליה מקבלים בבטחונות) לפרטים ת.ד. 36851 ת"א. טלפון — 238838
● למסירה סלון קטן במרכז ת"א (מתאים למשרדים). 57918
● בהזדמנות סלון לגברות + ציוד חדיש + חוב לסר חות רחב. טל' 758972
● למסירה מזנון להלוקת נגה וקפה המשכיר 19 (בחצר). ת"א.
● למכירה פילנר בייבר עם הייבר סטם, אוברול, מצב מצויין אפשרי 50% עם עבר דה קבועה. לוי גבריאל, ה־ נביאים 25 בחיים.
● למכירה בימ"ס לעצעו־ עים, שוק בולל ליד אולמי „הוד השרון" רמתיים. מ־7.0 — 911754 .16.00 יומי.

● למסירה מיידית מסעדה באזור פרישמן — דיזנגוף טלפון 445458 — 271136
● בשכ"ה מקום ליד התחנה מרכזית למכירת פרחים. שד' הרצליה 26

ביקוש עבודה

● סמינט מכניני, שנה אחרונה מחפש עבודה "אר סום" ת"ד 38132, ת"א.
● אקדמאי + נסיון רשמות 8 שנים באה"ב, מחפש עבו־ דה בתיירות, יחסי־ציבור — ת"ד 74 ראשון לציון.
● בחור עם רשיון נהיגה ב' מחפש עבודה טל' 852368
● בעל רכב מנ"ש 204 מעוניין בעבודה, טלפון 419982
● שרותי נקיון מעונינים לקבל עבודה. טלפון 816567 תל־אביב.
● חרם מעולה עם מחרטה מעוניין במקום עבודה באיזור גוש דן ת.ד. 609 עבור מוד רופה מתחתונות.
● גרפס מכונות + בניין מקבל עבודות פרטיות. בה־ צעות לת"ד 36261 תל־אביב.
● מטפלת מנוסה מחפשת טיפול בתינוק באיזור בני־ ברק ורמת־גן 781149
● פקידה, כתבנית, מרכזנית עם נסיון מעוניינת בעבודה. 232019 מיום ראשון 9—18
● בחור מחמצא בשטח הכב יון + רכב מסחרי מעוניין בהצעות עבודה 742746.

● דרוש הכמלאי סוג א' א/ר' ב' לפנות 180861
● פקיד/ה דרוש/ה לסמבוה „טופז" ביאליק 1, רמת־גן.
● דרוש נער לעבודה רצוי רשיון לטילון טל. 259888 תנאים טובים.
● דרושה מטפלת ליום שלם לתינוק דרושות המלצות טל' 228780
● לבית מרקחת באילת דרוש/ה רוקח/ת אפוטרופוס/ית לפנות בפרטים מלאים — „למיכלי".
● דרושה פקידה מתחילה לפנות למערכת „אצבעוני", „עקובאראוני" 9 ליד התחנה — המרכזית.
● דרושה עוזרת + מטפלת 8 שעות ביום בתנאים מצוינים הרצליה 930577
● דרושה פקידה לניהול עצ־ מאי של משרד ברמת־גן — שעות עבודה 17.00—8.30 — שכר 700 ל"י לחודש, הצעות ותולדות חיים להפנות לת"ד 39160 ת"א.
● פקידה עם ידיעה ברישום הנהלת חשבונות ממוכנת — דרושה אפשרות עבודה חל־ קית לפנות בנדי אלפסה רח' יעבץ 30 (ליד כל־בו שלום) טל' 50356 ת"א.
● דרוש מסגר צורות בעל נסיון בעבודות צנרת קימור ועבודות רתוך ה„מרכזי" טל' 912566
● דרושה כתבנית עברית ל־ יום עבודה רצוף להתקשר טל. 58572 59950 ת"א בין 12—9 בבוקר

● בתורותו!!! למטול בתו־ ליום בבית החלמה —880 (אפשרות מגורים) „העטוקה ופורום", אלנבי 123.
● דרושה מטפלת לילדה בגן והיתוק בר"ג, 7 עד 12.30 טל' 242773
● ברמת השרון דרושה עוזרת מטפלת ל־5 ימים בשבוע טל. 770858
● פקיד/ה לאחר צבא למוסד לשיווק תרופות. שעות העבו־ דה מ־7.30 בבוקר עד 8.30 אחה"צ, טל. 750614
● דרושה עוזרת לגננת בער לת ותק 82007 מ־15—18, ומ־ 17—21
● דרושה עוזרה למשק בית עם בישול, לעבודה יומ־ יומית. תנאים טובים. לצלצל טלפון 826790 10.00—17.00 משעה 17.00 410757
● דרושה פקידה מתחילה היודעת לתרגם במכונת כתיבה. 823165
● יהלומים!!! דרוש פועל ברלנדירון למעלה. שלמה, דרך פ"ת 25 ת"א ע"י התח־ נה המרכזית. טלפון 615859
● אם ברצונך להרוויח כס־ פים מבלי להתאמץ, אנו ניתן לך! שלח לנו את כתובתך בצירוף 5 ל"י ותשר בה מוכמות ת"ד 620 באר־ שבע, עבור מאיר.
● דחוף בתולה! דרושה פס־ רית מעולה 849767 מ־17.00 — 22.00
● פקידה לתבנית לחצי יום למשרד עורכ־דין. 613550
● מנן דוד אדום חולון זקוק לחובש לתורנות לילה (אפשר גם סטודנט). לפנות ל־ תחנת מ.ד.א. חולון טלפון 848133

● יהלומים! דרוש תותך ל־ תומר אוריגינלי תנאים מצו־ יינים. שלמה המסגר 1, — 220686
● במלון דרושה פקידה ל־ חצי יום לטלפון בשעות הערב 245886 שוקי.
● למשרד עו"ד דרושה פקי־ דה לטלפון, הדפסה, תיוק ו־ משלוחים שעות העבודה — 268157 8.00—15.00 סלפון. 265969
● אם את מחפשת עבודה לא שגרתית. כבלנית וטלפנית. תקבלי בנוסף למשכורת — אווירה טובה טל' 612495 — 614808
● למשרד/ת — תרווח/י בכפל בעבודה מעניינת בחברה רציניות. גם לסטודנטים ו־ משוחררי/ות צה"ל. רוטשילד 100 624277. יהודה הלוי 51 622875
● דרושים נערים/ות לעבודה בבריכת. תנאים טובים. לפ־ נות: ניסן סלב. דרך השלום 49, גבעתיים.
● דרושה פקידה כתבנית לפ־ נות: ניסן סלב. דרך השלום 49 גבעתיים.
● יהלומים! דרוש פועל בר־ לנדיר למעלה תומר אוריגי־ נלי יהלומי עליה — טלפון 720179
● עבודה נוספת קבועה ל־ מכירות, בשעות הערב לפ־ עירים/ות רוטשילד 100, או יהודה הלוי 51 (קומה נ')
● הספר/ה לתספר מכאה הכ־ נסה נאה, קידום, ועניין בע־ בודה יהודה הלוי 51 טל' 624277

הצעות עבודה

● דרושה פקידה בעלת יוד־ מה ובושר שבוע לעבודה הלקית במשרד ביום לפנות לאריה טל. — 728561
● דרושה פקידה מתחילה לעבודות משרד כלליות וטל־ פונים שעות העבודה 4—8 טל. 281377/8
● בפ"ת דרושות תופרות ל־ כל סוגי המכונות + גזר־ נית משכורת גבוהה לפנות לגאולה רח' ברון הירש 21 פ"ת, מעל אולם אורלי כנר־ סה משמאל.
● דרושה מקפלת למכונת הנה"ח אוליבטי 502, למפעל באזור תעשיה פ"ת להפר־ טים בטלפון 911168 911262
● דרושה עובדת — טפלרית לעבודה קבועה, שדרות חשינגמון 19 ת"א (בחצר) — 848888
● למפעל בפ"ת, דרושות תופרות לאוברלוק ולשתי מחטים, תנאים טובים בואו והתכונו! — 908094
● דרושה מטפלת להינוק עם הכלצות טלפון 261026

● למוסך נעאור דרוש מכו־ נאי מעולה. הירקון 8, בני ברק, 787421
● לביה"ר לבכנים עבודות ל־ 2—8—4 מחמים, ועבודות יד „מריקרופסט". לבנרה, 34
● דרושה מטפלת לילדה בגן וילד בן שנה לשעות — 7.30—14.30 לצלצל אחרי 15 283119
● דרושה מטפלת לתינוקת ל־ יום שלם. בצפון. טלפון — 283861
● דרושה עוזרת הגונה ועצ־ מאיה לשני משקי בית של 2 אנשים ברמת גן לכל אחד 6—8 שעות בשבוע. להתקשר 796342 לפני 7.00 בבוקר או אחרי 8.30 בערב. בשבוע חול המועד מלבד יום א' 265227 בשעה 10—12

השקעות

● ברחובות אדמות למכירה הגובלות עם אזורי בניה. פר־ טים תיווך המרכז. טלפון — 951246

עסקים

● מחפשים מתפרה לתלבצות וקונפקציה, רצוי באיזור תל אביב. לפנות 50989 — מ־ 5.00—8.30
● למכירה זכות מלוקת גז. באזור ת"א. 868842 מגרי.

מכוניות למכירה

● טריומף הרלד 13/60 (אנגליה) 1968. יד ראשונה
● אסקורט 68' במצב חדש + רדיו
● קונסול 1965 900 יד ראשונה מצב מצויין מסם ל־ שנה.
● פיאט 1100, 1969 בהזדמ־ נות, טל 904300
● אופל 56 מצב מכני טוב, משעה 2.00 733415
● סובארו 1971 מסם 13 חד־ שים 27,000 ק"מ טלפונים — 852601 848508
● פיאט 124 1969 יד ראשונה + מסם.
● למכירה קונסטה 900 1965 מסם לשנה, טל. 441114
● רנו פורגנט מודל 1962 בהזדמנות טל. 58158

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 למלה

בתי"ס לנהיגה

● דרוש מורה לנהיגה לפרטי הד רה. תנאים לפי דרישת ה מוקפר 063-22605 בערב.

אופנועים וקטנועים

● למכירה טולה 1970, מצב טוב. טל. 543298.

● בהזדמנות וספה אחרי אוברהול במצב טוב 852629.

● למכירה למבורטה עם סר רה שנת 1968 במצב לחוב השכונה 4 גל כל יום 18.00.

● תמונת מאסה אגם פרקל אולר ינקו. טלפון 280430.

● מכירה במצב מצוין 02-521457 בעבודה 12,500.

● למכירה בהזדמנות לוי ברמה 1962 במצב מצוין 02-584791.

● ציוד פלא לגן ילדים. טל. 611262.

חצים לקנות

● מעוניין לקנות חוברות וספר בצורם שנים 984229 הרצליה.

● קונים פלוה פליפה ובמ הון I דיזן, שדרות רוטשילד 10, תל-אביב.

● מעוניין לקנות הגור אפיה לעוגות להתקשר 063-51072 בעבודה.

● מעוניין לקנות ציוד צלום 2.000 צול או ½ צול לבנות כל יום החל מ- 08-922525 20-16.

● לנוחיותך קונה כל מיני היכולים במחירים גבוהים. אברהם, טלפון 52830.

בולים ומטבעות

● לאספנים, היכול אוסף מטבעות ישראליות טלפון — יום ד' — 02-38022.

● לפרטי בלבד — אוסף מטבעות זכרון ד/ס, ת"ד — 5146 חיפה.

● קונים מטבעות כסף וזהב במחירים הוגנים, תשלום 53.

● למכירת אוסף בולי ישראל ומטבעות מ-6000. 02-232628.

● קונים ומוכרים מטבעות „נוה" נחלת בנימין 61 פינת אחד העם.

טיולים

● חברה עליזה של סטודנטים וצעירים הרפתקנים מתארגנת לטיול משותף ל־אירופה 441955, 721663.

● מתארגנת קבוצת סטודנטים וצעירים לטיול בקיץ לאירופה טל. 416673 או 02/522323.

● סטודנטים ואקדמאים צעירים יוצאים לטיול בלתי שגרתי באירופה. נשמח לצרף צעירים וצעירות. פרטים בערב 238120.

● טיכוניסטים רתיים: עבור כם תכננו טיול ל־3 מדינות באירופה, בין התאריכים 23.7–16.8 פרטים: יעקב רגב, טל. 03/750546 בערב.

● חוג לאוריינט הפעם כולל כפירים מוזלים לצעירים: ניאלים, 12–26, אירופה ו' ארה"ב. לדוגמא: ת"א-פריס בריטול או אמסטרדם — 85 $ (ללא מיסים) קיימות גם מר פות עבודה מוזלות לכל גיל.

הלוואות

● הלוואה מיידית תקבל עבור דברי חשמל, תכשיטים 448083.

● לבעלי ורוכשי רכב מר מילון הלוואות בתנאים נר חים!!! 236003.

● הלוואות בתנאים נוחים! לעובדי מדינה ולשכירים עבר עיםו!!! 236003.

● הלוואות מיידיות לעובדי מדינה, הסתדרות וצבא כל פורים 229377, 229623 תל-אביב.

● „אילנית" הלוואות ל־מפעלים, לעובדי מדינה ול־עצמאים. מנדלסון 6 תל-אביב, בסביבות גן-החשמל.

שרותים

● מקבלים תיקונים לכל סר גי מכונות כביסה 51715.

● „פוליש תל-אביב" II מלטשים ומבריקים מרצפות, פוליש וניקיון יסודי — 769530.

חיות בית

● למכירה גורי דוקה, גר כבו לבו טל. 930508.

● למכירה כלב כבראודי ובגוף לאחר אילוף טלפון — 755195.

● כלבי, 7 חודשים מוצא שמיוצרי ומהפה קלין וכ' חובה, טל. 744404 אחה"צ.

● גורי זאב לבנים — 250. 941023.

● למכירה כלב כשר בן 7 חודשים. טלפון 827010.

● בהזדמנות גורי קולי ב חדשים הסודות 400 ל"י טל 12048.

● גורי קוקר־ספניאל עם תעודות הא פודבה טלפון 804296.

● למכירה גורים יפים ואצ גרמני טוקון 23 ראשל"צ — 946371.

● למכירה 5 גורי קוקר ספניל, גאולים 50 חולון — 10–17.

● גור פוקס־טריר נקבה + תעודות. 850 ל"י טלפון 627740.

● למכירה גורי דובראן נר עוים. לבנות 32445 יום.

● גורי דוברמן משובחים עם תעודות טלפון 878098.

● גורות פינצ'ר, 100 ל"י טל. 03/922700 בשעה 20–18.

חוגים

● חוג פרטי להרבות ובידור מצרף בעלי רמה, נשים 40–50 גברים 45–55 לטלפן 03-876844 אחה"צ.

● הדרך ריקודים למבוגרים לקיב ורוקות לסטודיו המי כרוביצ'ה 26.

בתי-ספר ושיעורים

● שיעורים פרטיים במתמטיקה פיזיקה וכימיה, ע"י מר רה בר"ב 731136.

● בוגר הטכניון נותן שעורים במתמטיקה פיזיקה לי כימיה, 325923.

● מתמטיקה לאקסטרנים ולתיכוניים, לחידים ובקבוצות במהירים נוחים, באחריות — מורה אקדמאי מנוסה, מחבר הספר „מתמטיקה לבגרות" ב הוצאת „מכרה". 825166 — 3.30–8.

● לפר גיטרה פתוח גם ב שעת הבוקר 443951 736810.

● נמשכת ההרשמה לקורס המקצועי לספרות נשים ב־ביה"ס רק. 6 חודשים לימודים תיאורטיים ומעשיים. פרישמן 31, תל-אביב.

בלי נגינה

● בהזדמנות יוצאת מהכלל פסנתר „אולמן" חדש טלפון 917541.

● פסנתרים חדשים ומשומשים מ־1950 ל"י „רדיד מר" ת"א פרישמן 87 טל. 236458.

ריקודים

● תלמד לרקוד ב־3 שעו רים אצל כסי, טרומפלדור 36.

● ריקודים ודרקטיקה גם ל־מבוגרים — למדו לרקוד ב־בית הספר המעולה בארץ.

שידוכים

● שרות מיוחד של הלוח הכפול לקבלת מודעות ב־דואר, שלח/י מודעתך לת.ד. 9192 ת"א בצרוף המחאה דואר/צ'ק בתגם לפי 1.20 ל"י המילה (8 מילים מינימום) ומודעתך תפורסם ביום שש הקרוב.

● להורים המודאגים! הב רות לילדיכם ללא ידיעתם ובסודיות מוחלטת — „רעים".

● „רעים" „ותלבשו" עליך עד הנישואין! טלפונים — 04-667348, 03-286832.

סלוויזיה

● שרות בזק תיקוני כל סוגי הטלוויזיה + תנאי ביטוח נוחים ביותר נורן בע"מ אלנבי 111 טלפון — 618946.

● עד 1000.— ל"י תקבל עבור המכשיר הישן בהחלפה לטלוויזיה „בלורה" דגם 73.

מכונות כביסה

● בהזדמנות מכונת כביסה נ'נרל־אלקטריק אוטומטית במצב חדש 769916.

מכונות כתיבה

● השאלה מכירה ותיקונים דיזן שדרות רוטשילד 10 טל. 59046.

מכונות גילוח

● אליאס מכירה ותיקונים מכל הסוגים עליה 19 — 581870.

שמיחים

● מכון לניקוי ותיקון שטיחים, „פורת את כרמל" סוחרים לניקוי ותיקון שטיחים.

צילומים

● למכירה בהזדמנות מצלמה ניקון פוטומטיק FTN, 50/1.4 — 1650 18–20, אביב 240540 שבת 10–13.

ספרים

● מכון כ"ץ לחקר הספרות העברית מעוניין לקנות את ספריו של שרניחובסקי בכל המהדורות.

סירות

● סירת מירוץ — מנוע 25 כ"ס. לפנות חוף גיא, טבריה, למנו.

ספורט

● לאונה, מכניים התעמלות, הרזיה, לנשים וגברים.

דודי שמש וחשמל

● „היוצר — מבית" — ה דוד נחל 7 טלפון 825678 — 356812 הרישת דודים, רח' סלמה 16 תל-אביב.

רהיטים

● למכירה חדר שינה קומפלט, בולל ארון חמש דל תות, מכוניר עין הצפור, במצב טוב, טלפון 367869.

● ריהוט לסלון פינת ישיבה ובוזון במצב מצוין, 743741.

תריסים

● תריס סוב מקבל כל סוגי תריסים — 53 ל"י למ"ר טל. 823521 ת"א.

מקררים

● מקררים! בהזנה מרכזית תל-אביב! משומשים כל ה סוגים.

השכרת רכב

● ב.ארז" השכרת פרטיות ומנדרים (תנאים מיוחדים לתקופות) „ארז" תחנת רכב בת ארלוזורוב תל-אביב.

שרותי רכב

● בעל מכונית אוטומטית II קומי לרשותך מכון לגירים אוטומטיים. כוון, תיקונים ו־שיפוצים.

ביקוש רכב

● מעוניין בקונסול 1300 1966 מפרטי טל. 791768.

● למכירה הילמן אימפ 64 שמורה יפה יד שניה. מסמ לשנה 7,000 ל"י, טלפון — 738513.

● מחפש פרידם 220 יכנה למסרת חלקים, טלפון 880343.

מציעים למכירה

● מונין למכונית במצב חדש 2250.— ל"י — חלקי „מרהטי" קוסמלס לשברולט ספרו — 1967–8.

● קורטינה 1968 במצב טוב, יד ראשונה, טלפון 241523.

● פורד זפיר 1964 — פיאט פריקולה 1967 — „ריבולי" בכוניות" חניון אולמי שושנים, המסגר 45 תל-אביב.

● פינג'ו 404 1966 מצב טוב יד ראשונה, 17,750 טלפון 930410 הרצליה.

● סוסיתא מסחרית 1969 — פורד קורטינה סופר 1969 — „ריבולי מכוניות" חניון אולמי שושנים, המסגר 45.

● סימקה 1500 1968 יד ראשונה, טלפון 444005 בין 18–20 חוץ מיום שישי.

● אופל רקורד מסחרי 1968 במצב מצוין + מסמ טל. 621774.

● ב.מ.וו. 2000 אוטומטי 1969 — אופל רקורד 1972 — „ריבולי מכוניות" חניון אולמי שושנים המסגר 45.

● סוסיתא מסחרית 1966 גמר צה, מנוע פורד, רדיו, יד שניה.

● פיג'ו 404 + 1966 מסמ + רדיו, מצב מצוין, טלפון.

● פולקסווגן קבינה כפולה, מצב מצוין, לפנות 923093.

● מרצדס 250 1968, ניר רגיל, טל. 063-22195.

● היפושיה 66, 1800 + רדיו מסמ בינואר, שמורה היטב.

● סוסיתא מסחרית 1964 מסמ שנה, במצב טוב.

● מרקורי, כובארו 1100, 71 וספיישל, כהדשה — 77,000 רדיו, גגון, מנז ותוספות — מסמ דצמבר, 21,800 טלפון 057-3063.

● מיצובישי 1200, 71, 85,000 ק"מ, למסירה מיד, טלפון 440451.

● פולקסווגן ספיישל ודיאנט 64 במצב מצוין, טל. 774348 ת"א.

● בהזדמנות סוסיתא מסחרית 1971 במצב מצוין 8 חודשים מסמ, 12,800 רוטשילד 24 פ"ת 906050.

● פיאט 850 ספיישל 1969 מסמ לשנה + רדיו, טלפון 053-39106.

● מאוטוס 17 ספיישל 1969 במצב חדש, מסמ עד יוני, אחר שבתאי, אחר הצה 17 נתניה.

● מורים ספיישל 850 1964 מסמ לשנה — 058-28052 ב־ערב.

● „פיאט" סוכנות לאיזור פתח-תקוה והשרון, אלי שולרוף, מכוניות פיאט מכל הדגמים.

הכל בכל בלוח
בלוח הככול

هكذا من الأصل

הלוח הככול חיפה והצפון

קליטת מודעות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: נורדאו 20, טל. 661466

אולמות

● אולם תעשייתי במפרץ חיפה, עד 840 מ"ר כולל שטח פתוח, חשמל, מים, ביוב, כשרדים מוגן. למסירת בדמי מפתח. פרטים בשעות הערב טל. 04-662405 ת.ד. 1802 חיפה

משרדים

● 2 או 3 חדרים למשרד ברח' הרצל 2, חיפה. למסירה בדמי־מפתח. לפנות טלפונים 04-81681 .04—662215

● משרד של 2 חדרים. נדרשת ומטבח עם זכות שימוש בטלפון נמרך להשכיר בסכ"ח במרכז העיר לפנות לטלפון: 666814

מחסנים

● דרוש מחסן — בי"ס בי"ס או שכ"ח בעיר. טל 731822

● להשכרה מחסן כבביש מצה 13 כמה של 750 מ"ר בגובה 6 מ'. לפנות בשעות העבודה 664620 .526040

חנויות

● למכירה חנות להיים עם קליינסורה או ריקה, בדבר פרטים נוספים טלפון בערב 660417

● למכירה 2 חנויות ביחד עם גלריה ומחסן ברחוב הרצל 105 לפנות: 640656 — 642518

● למסירה חנות מרוהטת בנצרת עלית מרכז רסקו — מתאים במיוחד לפרפומריה קונדיטוריה. לפנות טלפון 063-56705

מגרשים

● מעוניינים לקנות מגרשים להעשיה בכל הגדלים באיזור חיפה "קיסמפל" בע"מ. ת"א 99

● בקרית חיים חצי מגרש לבניה פרטית 04—720626

דירות בדמי מפתח

עסקים

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

תורנות רופאים לפי המקומות

● רופא תורן במד"א. טל 101

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

וילות ובתים

● בית בודד בקרית מוצקין (עמק) 3 + פינת אוכל. — 100,000 טל 981733

קבלנים

2-2½ חדרים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

מכוניות

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

חצים לקנות

מציעים למכירה

מכונות כביסה

הלוח הככול ירושלים

קליטת מודעות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: המבצלת 5 טל. 224245

תורנות רופאים לפי המקומות

ירושלים

● הזמנת רופאים במקרים דחופים מ-8 בערב עד למחרת 7 בבוקר, טל 101 — תחנת מד"א מרפאה ורופא למיפולים דחופים מ-7 בערב עד לתפות מיועד למקרים דחופים בלבד

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: מאיר, יפו 44, טלפון 233592. פרמי: הלל 4, טל 227822. אל שעב אל בדירה, בתוך שער שכם, טל 88401. פרמי: זנא מיורא, מרשכה אמריקאית.

● שבת: ניכנם זאמריזי, טלפון 33676. פרמי: כי"ל, טלפון 64859

● מוצ"ש: בית וגן, הפסגה 59, טל 585628. פרמי: מור בשמורת, רמת הגולן 9א', רמות אשכול, טל 89529. אל סנטראל, רח' צלאח א-דין, טלפון 82196. פרמי: ברחוב ברחוקיאו רח' אבו במוסה, טלפון 82196

תורנויות בתי חולים

● היום: הדסה (ילדים), ביקור חולים (נשים), שערי צדק (פנימית, כירורגית, עיניים).

● שבת: הדסה (פנימית), שערי צדק (ילדים, נשים, כירורגית, עיניים)

בתי כנסת

● בהיכרו יונייו קולג', רח' דוד המלך 13, תפילת שחרית בשבת ב-10

דירות

● דירות, חנויות, מגרשים, הנהלת בתים, השקעות — כימור, המלך ג'ורג' טלפונים: 225896 233097 (בלר"ן).

● רוצה גן עדן? דירה חד קומתית עם שטח ענק עיר גנים א'. הליכר ב/8.

וילות ובתים

● יולה אקסקלוסיבית תרשה, בבביבות ירושלים נוף מרהיב. 525190 .63663

● בירושלים למכירה או ל השכרה קוטג' 6 חדרים ודירת 5 חדרים טל 08—779054 .02—60620

● למכירה קוטג' 7 חדרים ב-ת.א ובנוסף 3 חדרים בתוכנה קרקע בבניה, ברמות אשכול, רח' רמתהגולן 15 — 83907

קבלנים מציעים

● "נוף תלפיות" — בשכונת המבורים תרשה. נותרו רק מבחר דירות במחיר היצע של — 140,000 ל"י עבור 3½ חדרים (100 מ"ר) משכנתא גדולה ללא הצמדה. הגדולים ועבר אל עבודה לוי בע"מ רח' שמאי 8, טל 229800

● הכבלו ראשי מציע: ייחודי 3 חדרים לטסים + מיכה השכלולים, בכלבי בניה. ברבאליז לשני משפחה לפנות במקום או 99907

● מפל בית הנוער, בסוף שכונתנו. דירות 3—4 חדרים. מציה חברת "סילוס" בע"מ. טל 263328. המשרד: עין כרם 8, הלפיות.

● הגיה "רימון" מציעה דירות באר 5 חדרים, בשר הרצל 108, בשלבי בניה — 83907

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● דירה בת קנה 3½ חדרים, הסקה, מעליות, רחוב הארזים טל 24404

● 3 חדרים + ב.א. הסקה בקרית היובל 8, מעבודה בשבת.

● בבניין הנוגדאשכול 3 + הסקה, באר 19/15 .160 000 ב-19 00

2-2½ חדרים

● 2½, ואפשרות לבנות — קטמון ח' הדקר 36/2 נחום

● דירת 2 חדרים, כולל דשא, מבנה, קרית היובל טלפון: 282001

● דירת מבודדת 2 חדרים 60 מ"ר, זכות מחות, העומד 2 דירה 2. משעה 16.00

● דירת 2 חדרים + ארונות 60.000, זכרון יעקב, רוממה, 216152

● 2 חדרים ליד הנביאים

● דירת בת 2 חדרים גדולים ברחוב שמעוני 50, שטח ד' דירה 75 נטו. פרטים ב' בשיר טלפון 223651 ובבית — 551795

ביקוש דירות

● מעוניין בדירת 1—2 חדרים בשכ"ח, בבביבות קטמון, טר שבה נרבכות. טל 34223

● דרושה דירה במרכז ירושלים ליד 2 חדרים + כל הנוחיות. מרוהטת, לתודשים יולי־אוגוסט 053/81594 .053—22087 בשעות הערב

משרדים

● משרד בקרייטבאת, במרכז העיר, קומה א', 82 מ"ר. טל. 232058 פרם לשבת.

● להשכרה בשכ"ח במרכז 3½ חדרים, הסקה וטלפון נחוצות, מתאים למרפאה לרופאים או משרד כתן — 222568, פרם לשבת.

דירות בדמי מפתח

● ברמ"פ דירת נג בת חדר. נחלת אחים שבזי 47, יובבד.

● ברמ"פ 1½ קומפלט + הדר במקום שקט ליד ימק"א כוסינסה לינקולן 18

● ברמ"פ דירה 2 ברחוב שבזי 12, נחלת אחים, טלפר

● ברמ"פ ברחביה 4 חדרים הסקה .227676 מ.א "אמיר"

● דירת שני חדרים גדולים ברמ"פ, הסקה ביתית, אלפסי קורא הדורות 40, תלפיות.

● ברמ"פ דירת 1½ עם נוחיות ברחוב נרמנה 4, נחלאות סימינה ציון. טלפון בעבודה 233903

● דירת חדר ב-10,000, 3—2 ב-20,000 ב"פרסום־אור". בו יהודה 3.

דירות בשכר חודשי

● דירת חדר בתלפיות ב-200 3—2½ מ-300 ב"פרסום־אור" בו יהודה 3

● דירת 3 חדרים גדולים ל שנה ויותר ברחוב קורי ישראל, ליד בית הפלויזיה — מתאים גם למשרד טלפון: 222593

● בתלפיות, 3½ חדרים, מהודר + מחסן 160,000 טלפון 261455

דירות מרוהטות

● דירה 3½ חדרים מרוהטת בקרית־יובל. לטלפון 3323

● דירת חדר קומפלט מרוהטת בוילה בגבעה המבחר. טלפון 85508

● 4 חדרים + פינת אוכל מרוהטת יפה + טלפון, הסקה, ברחביה פנויה מיידית עד סוף אוגוסט.

1-1½ חדרים

● דירת 1½ + כל הנוחיות בקטמונים 65,000 לירות לי התקשר 60866 או 83333 לבקש את שושנה

מחסנים

● מחסן 9 ממ"ר + מים ו חשמל להשכרה ברחוב הרב עוזיאל טל 222593

● למסירה בבית ישראל שוק מחסן 60 מ"ר וכן מחסן 25 מ"ר, מתאימים גם לבית מלאכה טל. 39206

● למכירה מחסן מואר בבית הכרם 22 ממ"ר, הסקה ומים 22,000 ל"י טלפון 228820 .67917

● מחסן 2 חדרים + מטבח ושירותים בדמ"פ, רחוב דוד 85

חנויות

● מעוניין בחנות בסביבת אגריפס — בוריש, כהן אונקלום 15, ת"א 03—410509

● דרושה בשכ"ח חנות 50 ממ"ר מתיסום, למסעדה, או שרות עצמי 80214 בצהריים ובערב.

● חנויות בגדלים שונים ברח' שלומציון המלכה מודאימות להיהיטים או לסוכנויות רכב. אנגלו סכסון טל 221161

● למכירה במרכז קרוב לרח' יפו חנות 80 מ"ר תקרה גבוהה 59,000 ל"י בדמ"פ — אנגלו סכסון טל 221161

● למכירה מיידית חנות ב מעלות דפנה 82 מ"ר 84,000 ל"י. אפשרות להוספת מחסן אנגלו סכסון, רח' הסורג 2 טל 221161

עסקים

● מהור בעל קשרים רחבים, בעל מחסנים, רכב וטלפון, מעוניין בקבלת סוכנויות ל ירושלים והנגוה. לטלפון 36270 מ-3.00 אחה"צ

הצעות עבודה

● למלון 4 כוכבים בירושלים דרוש פקיד קבלה Night Aodithor בעל נסיון. לפנות ת.ד. 1851 ירושלים.

מכונות כביסה

● מכונת כביסה אמריקאית מחודשת 725 ל"י. טלפון — 533062

טפסים

הלבשה

● הלבשה לילדים, גברים ו נשים להשיג במחיר סיטונאי אצל שורץ הסיטונאי רחוב המבצלת 4, טל 224780

בתי־ספר ושיעורים

● להלמידים למני בגרות, לאנשי עסקים ולאלה המתעתדים לנסוע לחו"ל נותנת מורה מוסמכת שיעורים פרטיים באנגלית טלפונים 9—15 עליזה 02/526221/260

נופש

● הכונו לפסח! דירה יפה + ריהוט + מטבח מלא. 80671

● בירושלים נהדרה ואולת נותרו עוד חדרים ודירות מרוהטות לפסח. "פרסום אור" בן יהודה 3

שרותים

● מורן! מלטשים ומבריקים מרצפות וקיר ימודי טלפון: 222008 — 223781

ציוד בנין

מקררים

● אמקור 11 במצב מצוין — 1100, להתקשר 221578 אחוד.

● אמקור 10 במצב מצוין מיידית טלפון 69601

שטיחים

● מעוניין לקנות שטיחים פרסיים ישנים טל 60968 — 221291

חקלאות

טלויזיה

● טלויזיה באנטנה 20 ב שימוש שנה 1450 .80700 — בערב

בתי מלון

● מלון "צפמל" בבית ה כרם נשארו ארבעים מקומות לפסח 523755 עשרים ל"י ל יממה

שידוכים

חיות בית

● גורת זאב (רועה גרמני) נועית, בת שנה שבועות טל 06184

● למכירה גורת זאב חיננית בת שנה שבועות טל 36302

מכוניות

● פג'ו 204, 1968. טסט ל שנה, 35187 18—16.

שותי רכב

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

הלוח הככול נתניה

נופש

ביקוש דירות

דירות בשכר חודשי

מכוניות

שונות

אירועים ובידור

דירות למכירה

וילות ובתים

קבלנים

הצעות עבודה

לוח זמנים בקו 400

לירושלים וחזרה

מרמת גן, בני ברק, גבעתיים

לירושלים

מרמת גן גבעתיים	בני ברק
6.30	11.30
7.30	13.00
8.00	15.00
9.00	16.30
10.00	18.00

יום ששי

6.30	10.00
7.30	11.30
8.00	12.00
9.00	13.00

מירושלים (רציף 2)

8.30	13.30
9.30	15.00
10.00	17.00
11.00	18.30
12.00	20.00

יום ששי

8.30	12.00
9.30	13.30
10.00	14.00
11.00	15.00

מוצאי שבת

מר"ג גבעתיים ובני ברק	מירושלים
20.00	20.00
22.00	22.00

ירושלמי

▪▪ אם ברצונך לקנות דירה

▪▪ אם ברצונך למכור דירה

▪▪ אם ברצונך לשכור דירה

ואתה מחפש יחס נאות,
שרות אדיב ומחירים הוגנים,

אז פנה אלנו

לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
רח' שמאי 12 כניסה ב'
טל 233778 ירושלים

קבוץ עין השלושה

מצטער להודיע לכל ידידיו

היות וטרם הסתיימו עבודות ההרחבה

של חדר האכילה

לא נוכל לארח אותם השנה לסדר פסח

ועם ידידינו הסליחה

משטרת ישראל

משטרת ישראל מבקשת את עזרת הציבור בחיפושיה אחרי

הנעדרת סיליביה צביה
בת יעקב בדר

אשר יצאה את ביתה בבאר־שבע רח' עקיבא בפ' 211/54 בתאריך 19.3.73 ומאז נעלמו עקבותיה.
תאורה: בת 18 שנה. גובה: 170 ס"מ. מבנה הגוף: מלא. פנים: עגולים. גון הפנים: ש־זוף. שער: שחור, ארוך. מצח: רחב. עיניים: חומות. אף: ישר. שפתיים: דקות.

מדברת עברית וערבית.

כל היודע דבר על מקום המצאה או שהסתיק אותה לאחר התאריך 19.3.73 מתבקש להודיע על כך

לתחנת המשטרה הקרובה.

הלוח הכפול (הארץ) (ידיעות אחרונות)

חקלאות

● [illegible]

● טרקטור די 8 40 א' בול־דוזר [illegible] .04—[illegible]

● [illegible]

טלויזיה

● [illegible]

הצעות עבודה

● [illegible]

ההימים

● [illegible]

● [illegible]

● [illegible]

בתי־ספר ושיעורים

● [illegible]

שונות

● [illegible]

נופש

● [illegible]

הלוח הכפול (באר־שבע)

● דירה בדרך הנשיאים 94 מ"ר [illegible] — 90.000 [illegible]

● [illegible]

● [illegible]

דירות בשכר חודשי

● [illegible]

● [illegible]

דירות מרוהטות

● [illegible]

עסקים

● [illegible]

חנויות

● [illegible]

● [illegible]

הצעות עבודה

● [illegible]

מכוניות

● [illegible]

● פולקסואגן 1961 [illegible]

● [illegible]

● [illegible]

דירות

● ברמה הנשיא. דירה חד־שה 3 חדרים להחלפה. בדירה מתאימה בבאר שבע לפנות: 051־2440 בבית או [illegible] בעבודה

● [illegible]

● [illegible]

וילות ובתים

● [illegible]

● [illegible]

● וילה מפוארת 4 וחלון [illegible] 224054

דירות למכירה

● בערד דירת 3 חדרים. מטופחת טלפון 057־97419 — [illegible]

● בערד 3 + מרפסת סגורה [illegible] בערב, בבר.

● למכירה דירה 3½ בקרית [illegible] .02—526161/244

● דירה 96 מ"ר [illegible] 6155

כל מודעה

המתפרסמת בלוח זה -

מתפרסמת ללא תשלום נוסף

גם ב"ידיעות אחרונות"

על פי הסכם מיוחד בין

"הארץ" ו"ידיעות

אחרונות"

משרד החנוך והתרבות

האגף להנוך התישבותי — ת.ד. 7036, הקריה ת"א

נמשכת ההרשמה לחינוך החקלאי

✱ 26 בתי ספר חקלאיים

✱ 52 מוסדות במשקים קיבוציים

✱ 9 בתי־ספר אזוריים של תנועות המושבים (כללית ודתית)

מקבלים תלמידים בוגרי כיתות ח' ר־ט' לכיתות ט' ר־י'.

בביהים החקלאי שלושה מסלולים: שלושתם של 4 שנות לימוד:

המסלול העיוני לתעודת־בגרות

המסלול המקצועי לתעודת גמר ממשלתית

המסלול לקבלת תעודת סיום

כל המסלולים כוללים תקופת התמחות במשק החקלאי.

✱ קיימים בתי־ספר כלליים ודתיים

✱ אפשרויות השתלמות באגרוטכניקה ובכלכלת־בית

✱ שכר הלימוד מדורג לכל התלמידים לפי מצבם הכלכלי של ההורים.

✱ לרוב בתי הספר פנימיה עבור התלמידים הגרים בריחוק.

✱ קרן הסטיפנדיות מסייעת לתלמידים הנזקקים בשכר הלימוד ובדמי הפנימיה.

✱ ההרשמה לבתי הספר החקלאיים במשרדיהם.

לבתי הספר בהתישבות הקיבוצית במשרדי האגף לחנוך התישובתי בקריה תל־אביב.

✱ לבתי הספר האזוריים בתנועת המושבים ת"א רח' ליאונרדו דה־וינצ'י 17. באיגוד המושבים של „הפועל המזרחי" רח' אבן־גבירול 165 ת"א.

✱ חומר הסברה לכל דורש יינתן וישלח ע"י האגף לחינוך התישבותי בקריה. רחוב ד' מס' 8, טלפון: 255421; הלשכה המחוזית של משרד החינוך והתרבות בירושלים. רח' קרן היסוד 15; ובחיפה. רח' סנט לוקס 6.

✱ ייעוץ והכוונה אינדיבידואלית במשרדי האגף לחינוך התישבותי, בקריה — ת"א, רחוב ד' בית מס' 8, ביתן מס' 5, טלפון: 255421.

מחותיים

המועד האחרון

לתשלום דמי מנוי מראש ולזכות בהנחה ניכרת.

נא פנה מיד לאחד מסניפי הבנקים: לאומי, דיסקונט, הפועלים, סחר חוץ, המזרחי וקופת־עם.

מנויים המעונינים להצטרף להסדר יפנו אל: "הארץ", מח' ההפצה והמנויים, ת. ד. 233, תל־אביב

הארץ

מבנים מוכנים לכל מטרה

מגורים • אחסנה
תעשיה
הגדלת מבנים קיימים

מתאימים במיוחד לקיבוצים ומוסדות. המבנים מורכבים מחלקים הניתנים לפירוק ולהעברה מהירה. אספקה מהירה.

לפרטים: טל. 233838 או ת.ד. 36881 ת"א

ענגלרד חרושת ברזל בע"מ

מודיעה

לציבור לקוחותיה

כי

לרגל חג הפסח
היה המפעל סגור

מיום ב' 16.4.73 עד יום ג' 23.4.73

ברכת חג שמח שלוחה

לכל עובדינו ולקוחותינו

נשארו

רק מספר דירות

במחיר

140.000.- ל"י

החלה המכירה של שלב ב'

דירות במחיר

145.000.- ל"י

ולא יותר!

ותקבל דירת 3½ חדרים והול, 103.5 מ"ר בשכונת המגורים המורשה והמודרנית

נוף תלפיות

מעליות, כרי דשא, חניה פרטית, חימום וגז מרכזי.

קנה עוד היום במחיר קבוע — ללא שינוי

הפרויקט הגדול של חברת

עובדיה לוי בע"מ

רח' שמאי 8, טלפון 02—228860

סנטוריום
חמדת־הרים בע"מ

ע"י הגבעה הצרפתית ירושלים

כשר

השגחה וטפול רפואי 24 שעות ביממה
רופא וצוות אחיות קבוע

פרטים: טלפון 225915 ירושלים בין השעות 2—4 אחה"צ

שפע
פרסים
בחידון
הסמלים

בכל יום ו' במוסף
השבועי של "הארץ"

גזור לפי הקו המרוסק, קפל לפי הקו הפנימי, הדבק ושלח ללא בול ומעטפה.

דמי הדאר שולמו ע"י המוען סניף הדאר הראשי
ברח' אלנבי תל־אביב, אשור 6205.

קפל שניה

לכבוד
הארץ
מח' ההפצה והמנויים
ת.ד. 233
תל־אביב — 61000

13/4/73

שם פרטי ______ שם משפחה ______

הכתובת ______ טלפון מס' ______

נא לשלוח לי את פרטי ההסדר. סמן ב־× במשבצת המתאימה:

קפל ראשון

☐ עובדי מדינה — יה"ב

☐ עובדי משרד הבטחון על כל שלוחותיו

☐ צבא קבע — מתי"ש

☐ עצמאי או שכיר במקום עבודה כלשהו

☐ סטודנט ☐ זוגות נישאים

קפל פנימה

הערה: תגזירים מהודקים בסיכות או תגזירים בלתי דבוקים או פתוחים מכל צד שהוא של התגזיר — לא יגיעו להעדתם באמצעות דאר ישראל.

שברנו:

כתובתנו החדשה:
שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: 614808, 612495,
614955

הלוח הכפול (ידיעות אחרונות) (הארץ)

מכאן الأصل

هكذا من الأصل

ארץ
חברה לבטוח בע"מ

המשרד הראשי: בית ארץ
רחוב יבנה 32, תל־אביב טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, טלפון 11—232810
סניף חיפה, רחוב הבנקים 5 (בית פל אפריק) טל. 511431 521439

בראיון ל„הארץ"

בן אהרון: חברים במפלגה דורשים את הדחתי

✶ המשק באינפלציה מואצת — אין שליטה עליה
✶ סכנה לקיומם של הסכמי השכר

מאת אמנון ברזילי
סופר „הארץ"

„יש חברים במפלגה הדורשים את הדחתי" — סבור מזכיר ההסתדרות מר יצחק בן אהרון, נוכח ההצעות לדחות את הבחירות להסתדרות מ־11 לספטמבר למועד מאוחר יותר אחרי הבחירות לכנסת. לדעתו נרעזה הדחיה למנוע זעזועים לפני הבחירות לכנסת.

בראיון ל„הארץ" אמר מר בן אה־רון כי אין לו כל יסוד להתפטר מתפקידו והוא עומד על קיום הבחי־רות במועדן. עם זאת הוסיף כי אינו „רץ" במובן המקובל ואינו מעמיד עצמו לקדנציה נוספת. „בעיית המ־שך הכהונה שלי היא בלי ספק בעיה של התנועה שאני חבר בה. לא אמ־שיך על דעת עצמי". הוא הסכים כי הוא רואה את המגמות ל„הת־פטרויות ולהחזות כבילויים בלתי ציבוריים" והוא מקווה כי מפלגת ה־עבודה לא תתפתה ללכת בדרך זו.

אשר להתייקרויות בשבועות ה־אחרונים הביע דעתו כי אם ימשך המצב, היא תסתכם בעליה הקרובה יותר ל־20% מאשר ל־14.3% כפי שהיתה ב־1972. הוא הגדיר את המצב במשק כאינפלציה מואצת ו־לפי מיטב המיצגאים מחמיר המצב והולך ואין כל סימן של שליטה ב־כצב. מר בן אהרון הביע חרדתו כי אם יתגלה שאין אפשרות לרסן את ההתייקרויות „לא נוכל לשלוט גם בקיומם הקפדני של הסכמי ה־עבודה, שלא יוכלו לעמוד בלחץ של המציאות החדשה. קשה להניח ש־שכר העבודה יהיה המצרך היחיד שיהיה בפיקוח ומבוקר".

והוא הדגיש כי בחודש הרביעי ליוקר, אין כל ספק שהעובדים השכירים יצטרכו לקבל את ה־פיצוי על הסחף שחל בשכרם. (הראיון במלואו בעמוד 18).

✶ (ע). אשה מבנות עדת הכו־שים העבריים שהגיעה אור לאתמול לישראל, הוחזרה אתמול בבוקר, מ־אחר שלשלטונות ההגירה בנמל ה־תעופה לא התירו את כניסתה ל־ארץ. לא היו לה האישורים הדרו־שים.

קבלן נעצר בשל בניה לא חוקית

מאת גדעון אלון,
סופר „הארץ" בירושלים

משטרת מרחב ירושלים עצרה את־מול לחקירה את קבלן הבנין יעקב יהלומי על פי צו בית המשפט ה־שלום בעירה, כיון שלא נענה לצו בית המשפט להפסיק בבניית ארבע דירות שבנה ללא רשיון ברחוב סמרגינובסקי.

לאחר חקירה שוחרר בערבות. פעו־לת המשטרה נעשתה בתיאום עם מח־לקת מהנדס העיר בעיריה.

נגד יהלומי הוצא צו הפסקת עבו־דה אולם לפרות זאת המשיך בהק־מת של ארבע הדירות, ללא רשיון. בא כח העיריה דורש שבית המש־פט יוציא צו שיורה לקבלן להרוס את ארבע הדירות שנבנו מחוץ ל־תנאי הרשיון.

סופר „הארץ" בעיר כי זו פעם ראשונה שנעצר קבלן בשל עבירת בניה. בדרך כלל מוטל קנס כספי.

נתפס תייר שלכלך כנסיות

(ל.ב.מ.). ז'אן פייר ליבו, תייר צרפתי קתולי, המתגורר באכסניה כל הכנסיה הלותרנית בעיר העתי־קה, נעצר אתמול על ידי המשטרה בהקבות מקרים של לכלוך רצפות וקירות של שלוש כנסיות בצבע אדום, שתיים בעיר העתיקה (הכנ־סיה הלותרנית וכנסיית הקבר הק־דוש), וכנסיית המולד בבית־לחם. כן נשפך צבע אדום באכסניה הלות־רנית, בקום מגוריו של התייר.

על כך מסר דובר המשטרה, ניצב משנה מיכאל בוכנר, שהוסיף כי ה־עציר הודה במעשים ובשתף פעולה עם חוקריו.

ליבו, שבא לארץ בדצמבר 1970 מבורדו, הוא יליד שנת 1947. לחוק־ריו אמר שביצע את מעשיו כדי „לעורר את מצפון האנושות נוכח אי־הצדק הסודר בעולם ובייחוד נגד העוול הנגרם ליהודים בברית המועצות".

✶ (ע). העצר במאזן המסחרי של ישראל היה כ־1.3 מיליארד דו־לר בשנתיים האחרונות. גם הכנסה צפויה בירען הזהב, ותליבי לעשות כא־בן גדול ביותר כדי להקבץ פער בוזהם זה — אמר אתמול בנכ"ל כשרד המסחר והתעשיה, מר גדעון להב, באסיפה הכללית השנתית של לשכת המסחר ישראל־אמריקה, ש־נערכה בבית אמריקה בתל־אביב.

ידלין מציע:

10.40 ל"י דמי יוקר בקופ"ח

העלאת תיקרת המס ל־1200 ל"י

מאת סופר „הארץ"

הצעה להעלות את דמי היוקר לחבר קופ"ח ל־10.40 ל"י לחודש אם הוא מרוויח 1,200 ל"י לחודש ויותר, העלה אתמול יו"ר מרכז קופ"ח מר אשר ידלין בישיבת סיעת המערך בהסתדרות שדנה בגרעון קופ"ח.

מר ידלין הציע רפורמה במס ה־אחיד ולהעלות את תיקרת המס ל־פיה משלמים היום חברי קופ"ח את המס מ־1,000 ל"י ל־1,200 ל"י ל־חודש. הוא הציע עוד כי חברי קופ"ח בעלי הכנסות של עד 650 ל"י לחודש לא ישלמו דמי יוקר. בעלי הכנסות של 700 ל"י לחודש ישלמו 1.2 ל"י לחודש נוסף למס האחיד. הוא אמר כי קביעת דמי היוקר תוסיף לתקציב קופ"ח 40 מי־ליון ל"י.

התנגדות נמרצת לדמי היוקר ה־ביע חבר הועדה המרכזת (מפ"ם) מר צבי נתנזון שטען כי מפלגתו לא מוכנה עדיין להכריע בשלב זה והציע לדחות את הדיון בשבו־עיים. ראש סיעת מפ"ם בהסתדרות מר אהרון אפרת, שהוא גם יו"ר ועדת הכספים של קופ"ח, אמר כי הוא בדעה שיש לקבוע דמי יוקר והוא רוצה לשכנע את מוסדות ה־מפלגה לאשר זאת.

מ"מ מזכיר ההסתדרות מר ירו־חם משל אמר כי יהיה מוכן לקבוע דמי יוקר בתנאי שמפ"ם תצביע בעד זה. בסיכום הוחלט לדחות את ההחלטה בנושא. מר הלל זיידל, בציג ל"ע, הביע התנגדות חריפה לדמי היוקר.

הצעות לשיפור השירות בקופת חולים

✶ בחירה חופשית של רופא
✶ ביטול תורים במרפאות

מאת אמנון ברזילי,
סופר „הארץ"

נסיון לאפשר לחברי קופ"ח לבחור ברופא כראות עיניהם שלא באמצעות המרפאה או בשיטת הרופא העצמאי וכן שקופ"ח תשלם לחבר 20 ל"י בעד כל ביקור, מציע חבר לשכת קופ"ח מר סטפאן גראייק כחלק מ־הצעות לשיפור המצב במרפאות קופ"ח שידונו היום במרכז.

בעל ההצעה בדעה כי קופ"ח צרי־כה לפעול בשיטות שונות והשיטה המוכרת תופעל במתח אחד. הצעות אחרות שהעלה מר גראייק לקראת הדיון היום: לא להאריך עבודתם של רופאים מעל גיל 65 אם אינם עו־בדים את שעות העבודה המקובלות ואינם מבצעים ביקורי בית (קופ"ח מעסיקה 100 רופאים מעל גיל פרי־שה); בשתי מרפאות תנוסה שיטת עבודה של קואופרטיב. צוות הרופ־אה יקבל תקציב מוגדר וינהל את המרפאה באורח אוטונומי.

עוד מציע מר גראייק: להנהיג ב־כל המרפאות את הגישה החופשית לרופאים ולבטל את התורים. החבר לא יפנה למשרד לקבלת פתק, אלא ישר אל חדר הרופא או לאחות. ב־מקביל יתקבלו דוחיות של לשכת המס במרכז קופ"ח עם פירוט ה־מפגרים בתשלום המס. כרטיסי החב־רים המפגרים בתשלומיהם יוצאו מ־חדר הרופא עד השלמת הפיגורים. הצעה אחרת היא לבטל את תור ה־המתנה לרופאים המקצועיים. במקר־ים שבהם יש תור למקצוע מסוים — תימסר לחבר הפנייה לרופא ב־ביהו. באין התקשרות עם רופא בטיים (בגלל מחסור מיוחד ברופ־אים במקצועות אחדים), יש למסור לחבר טופס מודפס על התחייבות קופ"ח לתשלום של 15 ל"י לחבר על הביקור, שיהיה חופשי ללכת לכל רופא הנראה לו במקצוע זה.

המערך מציע מסים עירוניים מוגדלים

(ע). הצעה לבטל את גביית ה־מסים העירוניים על ידי הרשויות המקומיות ולהעמיד לרשותן במקום זה חלק מהכנסות המדינה — כלולה במסקנות והמלצות הועדה למיסוי מוניציפאלי של המערך, בראשותו של ראש עיריית חולון, מר פנחס אילון.

המסקנות הוגשו בכנס מוניציפא־לי של המערך שנערך אתמול בבית בריל. התכנית מציעה שהממשלה ת־טיל מסים מוגדלים, כדי לגייס ב־דרך זו את הסכומים הדרושים לה למימון שירותי הרשויות המקומיות. המיסים שנוצע לבטלם הם ארנונה כללית, מס עסקים, היטל עינוגים ואגרות שונות.

בהמלצות נאמר שהמשאבים ש־ינתנו לרשויות המקומיות יהיו מעו־גנים בחוק ולא מענקים בחסר של משרד ממשלתי. מר אילון אמר ש־הכוונה אינה להגדלת המענק של 100 מיליון ל"י בשנה, שמשרד ה־פנים מקבל לחלוקה לרשויות המ־קומיות, אלא שהמדינה תפריש סכו־מים נכבדים מהכנסותיה לשלטון המקומי למילוי תפקידו.

לפי הצעת הוועדה יקבעו הרשו־יות להפריש להן 14 אחוז מהכנסות המדינה (לאחר שהממשלה תגבה את כל המיסים המקומיים).

✶ הנהלת המפד"ל וסיעתה ב־כנסת בחרה אתמול במטה בחירות לכנסת ולרשויות המקומיות. כיו"ר המטה נבחר שר הסעד, מר מיכאל חזני.

הקרן לזכר סגן ישי רון

הקרן לזכר סגן ישי רון מכריזה על הענקת מילגת מחקר שנתית בסך 2,500 ל"י (אלפיים וחמש מאות לירות).

המילגה תינתן לכותבי מחקרים וחיבורים הדנים בשאלות הנוער היהודי בישראל. תינתן עדיפות בתחומים הבאים:

א. יחסו של הנוער לארץ־ישראל.
ב. יחסו של הנוער ליהדות בתפוצות.
ג. יחסו של הנוער לתרבות ולמסורת היהודית.
ד. השפעת צה"ל על דמות הנוער בתקופת השירות ואחריה.
ה. התימטיקה של הנוער והמבוגר בספרות העברית היש־ראלית.
ו. עמדה, שאיפות וערכים של הנוער הישראלי.
ז. התהליכים אחריהם הקשורים בשרתו של הנוער בצה"ל.

כן תינתן המילגה למפעלים חינוכיים־ניסיוניים בעלי ערך מיוחד לקידום הקשר בין נוער יהודי בישראל ובגולה.

המילגה תינתן לחוקר(ים) או למחבר(ים) מכהלם(ים) שיעסוק(ו) בעבודת המחקר בשנת תשל"ד.

על המועמד לפרט בהצעתו:
א. הנושא המוצע וראשי פרקים לעבודה.
ב. דרכי ביצוע העבודה.
ג. קיצור תולדות חיים.

הצעות יש לשלוח ב־3 עתקים עד יום ה', כ"ג אייר תשל"ג, 25.5.73 לפי הכתובת: ד"ר יוכין ויגר, החוג לסוציולוגיה, אוניברסיטת חיפה.

מפכ"ל המשטרה:

יושוו תנאי השרות של השוטרים לאלה של חיילי הקבע

(ע). מפכ"ל המשטרה, רב ניצב שאול רוזוליו, הודיע אתמול כי כל תנאי השרות של השוטרים יושוו לתנאי השרות של חיילי הקבע ב־צה"ל.

המפכ"ל אמר דבריו בעת שהיה אורח הנהלת השקים ביפו. הוא הס־ביר כי בעתיד יהנו השוטרים מכל פריטי הזכויות וההטבות שהיו מנת חלקם של אנשי צבא הקבע.

בכנס הסקם, מר חגן גיאור, הו־דיע על פיתוח שרותי שקים למען השוטרים.

✶ (ע). במעמד אנשי תיי־רות, סוכני נסיעות, מלונאים ואישי ציבור מחיפה והצפון, נחנך אתמול המשרד המורחב של אל על בחיפה.

כלל ופרט

נשיא המדינה, מר זלמן שזר, קיבל אתמול את הח"כ ישראל קרגמה, יוהנן בדר, משה ברעם ודניאל לוי. כן קיבל הנשיא את נשיא האוניברסיטה העב־רית, מר אברהם הרמן, את פרופ' משה גושן ואת ח"כ אהרון בקר.

יצאו מישראל

פרופ' ניקיל גינצבורג (91) אחד ה־קריסטלוגים הנודעים בעולם ומפייס־די הקונגרס היהודי העולמי — לאחר שהשתתף בחנוכת מעבדה קריסטלוגיה בבית הספר למוסמכים של האוניברסיטה העברית.

אסותא תל־אביב אלישע חיפה

נולדו ל:
יהודית ודוד הלפן — בן
כוהילה ונסטון בתים — בן
מול ויעקב אבו חבירה — בן
כמילה ומנור גנאדרי — בת

שרות חיתולים הביתה
למגנות לבתי־חולים
„אסותא" „אלישע"
תל־אביב חיפה
245215 87414

„ש ב י ט"
מטבעות ומדליות ישראל.
מכירה,
קניה,
החלפה.
ייעוץ חינם!
ת"א, רח' אלנבי 111
(בפסג' „תמרי")
טל. 623822

מהנדס יצור
חוזר לארה"ב
מוכן לקדם עסקיך
ולטפל בעניניך.
כל' 228461־03.

לוח מחירים
מקסימליים לצרכן
ראה מודעה, עמוד 8

Just Arrived
BEN SHAN
by BERNARDA BRYSON SHAHN
Published by
Harry N. Abrams Inc.
להשיג ב־
חנויות
סטימצקי

לחברנו
חיים פרנס ורעייתו
מזל טוב
להולדת הנכד
אגוד העובדים הליברליים
ומוסדותיו

הצט"ידו
לקראת טיולי פסח
בשקיות „קרחום"
באריזתו החדשה
תוספת הנאה
בקרוב יופיע „מדיקר"
מוצר חדש של קרחום
לצרכים רפואיים
להשיג בחנויות כל־בו, שק"ם, ספורט וכלי בית.

חכם מה הוא אומר?
דירה בחברת „גן" קנית טוב עשית.
רשע מה הוא אומר?
מה זה משנה היכן לקנות דירה!
תם מה הוא אומר?
כיצד אוכל לדעת אם המוכר הוא גם הבונה
וגם נותן השרות או רק מתווך.
ושאינו יודע לשאול?
הסבר לו שעליו לבדוק מי הבונה?
מי המוכר? ומי יתן לו אחריות?
שאל את מאות הדיירים שגרים שנים
בדירות „גן" בפתח־תקוה, הם יגידו לך!
דירה בחברת „גן" תקנה כשתגור בה מרוצה תהייה!
„גן"
חברה קבלנית לבנין והשקעות בע"מ
פתח תקוה, רח' חיים עוזר 20

הקונגרס היהודי העולמי
ההנהלה הישראלית
איגוד עולמי של יהודי בסרביה
ביום רביעי, ט"ז חוהמ"ס פסח — 18.4.73 בשעה 7.30 בערב, ב„בית יהודי בסרביה", רח' בני אפרים 228, מעוז אביב, ת"א.
תתקיים
עצרת עם
לציון
70 שנה לפוגרום קישינוב
ישתתפו:
● ח"כ גדעון האוזנר יו"ר הנהלת „יד־ושם"
● פרופ' צבי יעבץ, אוניברסיטת ת"א
● ח"כ יצחק קורן — יו"ר ההנהלה הישראלית
קריאת קטעי ספרות מימי פרעות קישינוב:
השחקנית מרים ברנשטיין־כהן
פרקי זכרונות: הצייר נחום גוטמן

לדני מושקוביץ
אתך באבלך הכבד
על מות
אביך ז"ל
פניציה מיכלים (1970) בע"מ
חיפה — ירוחם

לחברנו בעבודה
שמואל המבורגר
אתך באבלך הכבד במות
אחיך ז"ל
„טפחות"
בנק משכנתאות לישראל בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

למשפחת סגל
משתתפים באבלכם הכבד עם פטירת
אלכסנדר ז"ל
דנה, דן ויעקב

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה הפתאומית של שכנתנו
הגברת ה. גלובינסקי ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה.
דיירי הבית אדם הכהן 11/13, חיפה

גרוטסקה
סיפורו של רופא
שהתגבה בשכון

אבא חדש
לדגמים חדישים
דגמי בד
?
סולפרד
בואפם בבגדים לישראל
תל־אביב בר יוחאי 25
טלפון: 825980

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה
לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.
מינוים בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה.

הלוח הכפול
שבועיים: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 28, 29, 30, 31
הכל בכל בלוח
בלוח הכפול

לתושבי
בית וגן
ויפה נוף
בירושלים
הנותנו במלון שלום פתוחה
עד שעות מאוחרות בערב.
תמצאו בה מבחר גדול של
ספרים מעניינים.
סוכנות סטימצקי

אנא!!
עזרו לי למצוא את כלבי
פודל מגודל
בצבע חום־לבן
נעלם באזור הכניסה הראשית
ועונה לשם לאקי
טלפון: 799980, 828128
המוצא היקר יבוא על שכרו

תן ספרים כשי לפסח
קבלנו משלוחים גדולים של
ספרי אמנות
במחירים מוזלים וכן
ספרים אחרים
המתאימים למתנות.
בראון
בתי מסחר לספרים
תל־אביב, רח' אלנבי 35
ת"א, נחלת בנימין 46 ● ירושלים, רח' שלומציון המלכה 9

הודעה
הננו להודיע בזה לכל מוכרי הדגים ולמוסדות,
כי אנו מוציאים למכירה
„מקרלים קפואים"
משובחים (סקומבריה)
באריזה של 30 ק"ג נטו לקרטון
במחירים כדלקמן:
מקרלים בלי ראש ובלי מעיים במחיר 2.50 ל"י הק"ג
מקרלים עם ראש במחיר 2.30 ל"י הק"ג
המכירה: במחסננו ברחוב הרכבת 12, תל־אביב, טלפון 623947
בחיפה אפשר להתקשר עם מר משה שחל, טלפון 641665
המחירים בתוקף עד ליום 15.5.73
חברת נייזר בע"מ
רחוב מרחביה 10 תל־אביב, טלפון 823186